

NORGES OFFICIELLE STATISTIK. V. 83.

VETERINÆRVÆSENET

OG

KJØDKONTROLLEN

1907

(Le Service vétérinaire et l'Inspection de la viande, 1907.)

Utgitt av

DIREKTØREN FOR DET CIVILE VETERINÆRVÆSEN

KRISTIANIA

I KOMMISSION HOS H. ASCHEHOUG & CO.

1909

Pris: kr. 0.50.

Norges Officielle Statistik, række V. (Statistique officielle de la Norvège, série V.)

Trykt 1906:

- Nr. 1. Sindssygeasylernes Virksomhed 1904. (*Hospices d'aliénés.*)
- 2. Folkemængdens Bevægelse 1901 og 1902. (*Mouvement de la population.*)
- 3. Kriminel Retspleie 1901 og 1902. (*Statistique de la justice criminelle: Procédure.*)
- 4. Folketælling 3 December 1900. Hovedoversigt. (*Recensement. Aperçu général.*)
- 5. Skolevæsenets tilstand 1903. (*Instruction publique.*)
- 6. Fagskolestatistik 1902—1905. (*Ecoles professionnelles.*)
- 7. Fængselsstyrelsens Aarbog 1902—1903. (*Annuaire de l'Administration générale des prisons.*)
- 8. Socialstatistik. IV. Arbejds- og Lønningsforhold for Syersker i Kristiania tilligemed Oplysninger angaaende Lønninger i andre kvindelige Erhverv i Norge. (*Statistique sociale et du travail. IV. Situation économique et sociale des couturières à Kristiania, et salaires d'autres ouvrières en Norvège.*)
- 9. Norges Handel 1905. (*Commerce.*)
- 10. Rekruttering 1905. (*Recrutement.*)
- 11. Den almindelige Brandforsikrings-Indretning for Bygninger 1900—1904. (*L'institution générale des assurances des bâtiments contre l'incendie.*)
- 12. Norges kommunale Finanser 1903. (*Finances des communes.*)
- 13. Norges Skibsfart 1904. (*Navigation.*)
- 14. Private Aktiebanker 1905. (*Banques privées par actions.*)
- 15. Veterinærvæsenet og kjødkontrollen 1904. (*Service vétérinaire et l'inspection de la viande.*)
- 16. Ulykkesforsikringen 1895—1899. (*Assurances contre les accidents du travail.*)
- 17. Norges postvæsen 1905. (*Statistique postale.*)
- 18. Norges Sparebanker 1905. (*Caisses d'épargne.*)
- 19. Norges Fiskerier 1905. (*Grandes pêches maritimes.*)
- 20. Fattigvæsenet 1903 og 1904. (*Assistance publique.*)
- 21. Norges Telegrafvæsen 1905 06. (*Télégraphes et téléphones de l'État.*)
- 22. De offentlige Jernbaner 1905 06. (*Chemins de fer publics.*)
- 23. Sundhedstilstanden og Medicinalforholdene 1904. (*Rapport sur l'état sanitaire et médical.*)
- 24. Civil Retspleie 1903 og 1904. (*Justice civile.*)
- 25. Folkemængdens Bevægelse 1886—1900. Hovedoversigt. (*Mouvement de la population. — Aperçu général.*)
- 26. Forsømte Børn 1900—1903. (*Traitement des enfants moralement abandonnés.*)

Trykt 1907:

- Nr. 27. Skolevæsenets tilstand 1904. (*Instruction publique.*)
- 28. Sindssygeasylernes Virksomhed 1905. (*Hospices d'aliénés.*)
- 29. Fængselsstyrelsens Aarbog 1903—1904. (*Annuaire de l'Administration générale des prisons.*)
- 30. Skiftevæsenet samt Overformynderierne 1903 og 1904. (*Successions, faillites et biens pupillaires.*)
- 31. Jordbrug og Fædrift 1901—1905. (*Agriculture et élevage du bétail.*)
- 32. De Spedalske i Norge 1901—1905. (*Les lépreux en Norvège.*)
- 33. Norges Bergværksdrift 1904 og 1905. (*Mines et usines.*)
- 34. Folkemængdens Bevægelse 1903 og 1904. (*Mouvement de la population.*)
- 35. Norges Handel 1906. (*Commerce.*)
- 36. Veterinærvæsenet og kjødkontrollen 1905. (*Service vétérinaire et l'inspection de la viande.*)

NORGES OFFICIELLE STATISTIK. V. 83.

VETERINÆRVÆSENET

OG

KJØDKONTROLLEN

1907

(Le Service vétérinaire et l'Inspection de la viande, 1907.)

Utgitt av

DIREKTØREN FOR DET CIVILE VETERINÆRVÆSEN

KRISTIANIA

I KOMMISSION HOS H. ASCHEHOUG & CO.

1909

For årene 1889—1898 se Norges Officielle Statistik, Tredie række.

For årene 1899—1903 se Norges Officielle Statistik, Fjerde række
nr. 24, 57, 70, 89 og 116.

For året 1904 se Norges Officielle Statistik, række V. 15.

For året 1905 se Norges Officielle Statistik, række V. 36.

For året 1906 se Norges Officielle Statistik, række V. 65.

En 1907 il est signalé en Norvège des cas de charbon (554), de charbon symptomatique (48), de fièvre catarrhale du boeuf (617), de rouget du porc (3191), de pneumonie contagieuse du cheval (1116), de gourme (1740), d'influenza (18), pneumo-entérite contagieuse du porc et peste porcine (542) et de gastromycose du mouton (177).

Aucun cas de peste bovine, de rage canine, de morve, de fièvre aphteuse, de péripneumonie du bétail, de clavelée ni de gale du mouton n'a été constaté.

Les recherches publiques faites par la tuberculine chez le bétail ont été continuées comme auparavant. On trouvera aux pages 15—18 le résultat pour l'année 1908, celui-ci pour l'année 1907 étant donné dans le compte-rendu précédent.

Les tableaux statistiques donneront des renseignements plus exacts sur les cas de maladies et sur le fonctionnement de l'inspection de la viande.

Indholdsfortegnelse.

(S o m m a i r e.)

	Page
Résumé en français	III
I. Veterinærvesenet i 1907.	
(Du service vétérinaire en 1907.)	
A. Almindelig oversikt (Vue générale)	1
Tabel 1. Enkelte sygdommes forekomst i de forskjellige amter (Maladies par départements)	3
B. De enkelte sygdomme (Les maladies différentes)	5
1. Miltbrand (Charbon)	5
2. Katarrhalfeber (Fièvre catarrhale).	7
3. Raslesyke (Charbon symptomatique).	7
4. Bråset (Gastromycose du mouton)	8
5. Svinesyke og svinpest (Pneumo-entérite infectieuse du porc, peste porcine)	13
6. Rødsyke og knuterosen (Rouget du porc).	14
7. Tuberkulose (Tuberculose)	14
Tabel II. Tuberkulinundersøgelser 1895—1908 (Les tuberculina- tions de 1895 à 1908).	15
— III. Tuberkulinundersøgelser i 1908 (Les tuberculinations en 1908)	17
8. Kværke (Gourme).	18
9. Smitsom kastning (Avortement épizootique).	19
10. Lungesyke hos hesten (Pleuropneumonie contagieuse du cheval) .	20
11. Ringorm (Trichophytie)	21
12. Forskjellige sygdomme (Maladies diverses): Kalvningsfeber, rachi- tis, hundesyke, mundsyke, strongylus paradoxus, lungeorm, pleuro-pneumoni hos kalve, smitsom gjetesygdom, smitsom øien- betændelse hos får, svineskab, katteskab, beskelersyke, smitsom jurbetændelse, tyføs kvægsyke, akut tarmkatarrh hos heste, kopper hos gjeten, rygmarsvbetændelse hos hesten, rheumatisme hos hund, traumatisk betændelse i tungen, lang drægtighetstid, for- giftninger	22—33
Kvaksalveri (Charlatanerie)	31
C. Bevilgninger i budgetterminen 1907—1908 (Budget du service vétérinaire)	34

	Page
D. Tabeller (Tableaux statistiques).	
Tabel IV. Husdyrsygdomme artsvis (Maladies par espèces) . . .	36
— V—XXIV. Husdyrsygdomme amtsvis (Maladies par départements)	42
— XXV. Antal dyrlæger i Norge 1908 (Nombre de vétérinaires en 1908)	156
E. Utførsel og indførsel af husdyr (Importation et exportation des animaux)	157

II. Kjødkontrollen i 1907.

(L'inspection de la viande en 1907).

Indledning (Introduction)	160
Tabel A. Antal slagt på stationerne (Nombre de viandes aux bureaux de contrôle)	162
— B. Antal slagt, 2den klasse, på stationerne (Nombre de viandes de II ^{me} classe)	164
— C. Antal slagt, kasseret på stationerne (Nombre de viandes saisies)	166
— D. Antal slagt kontrolleret udenfor stationerne (Nombre de viandes contrôlés en dehors des bureaux)	168
— E. Antal slagt, 2den klasse, udenfor stationerne (Nombre de viandes de II ^{me} classe en dehors des bureaux)	169
— F. Antal slagt, kasserede udenfor stationerne (Nombre de viandes saisies en dehors des bureaux)	170
1. Ålesund	171
2. Arendal	173
3. Bergen	174
4. Bodø	178
5. Drammen	180
6. Fredrikshald	181
7. Fredrikstad	183
8. Hamar	188
9. Haugesund	190
10. Horten	194
11. Kongsberg	196
12. Kragerø	198
13. Kristiania	200
14. Kristiansand	209
15. Kristiansund	211
16. Larvik	213
17. Lillehammer	215
18. Moss	218
19. Porsgrund	222
20. Risør	224
21. Sandefjord	225
22. Sarpsborg	227
23. Skien	228

	Page
24. Stavanger	230
25. Tromsø	235
26. Trondhjem	236
27. Tønsberg	239

III. Offentlige bestemmelser.

(Dispositions publiques.)

A. Plakater, rundskrivelser m. v. i 1907 (Décrets royaux, circulaires etc. en 1907)	241
1. Plakat av 10de januar 1907 om ændring av § 9 i kjødkontrolreglementet (Changement du titre 9 du règlement sur l'inspection de la viande) . .	241
2. Skrivelse av 21de januar 1907 ang. forskrivning fra apotek av sera (Sur les ordonnances des sérums)	241
3. Cirkulære av 22de januar 1907 ang. den «lollandske syke» (Circulaire concernant la maladie pseudo-tuberculeuse — maladie de Lolland — du bétail)	241
4. Cirkulære av 25de januar 1907 ang. indsendelse av præparater til veterinærlaboratoriet (Sur l'envoi des paquets et des préparations au laboratoire vétérinaire)	242
5. Skrivelse av 26de januar 1907 ang. tilendebbringelse av en paabegyndt kontrol i privat slagteri (Sur la terminaison d'une inspection dans un abattoir privé)	243
6. Skrivelse av 7de februar 1907 ang. forstaaelse av plakat av 10de januar 1907 (kjødkontrolreglernes § 9) (Sur la pratique du titre 9 du règlement de contrôle)	244
7. Rundskrivelse av 16de februar 1907 om smitsom kastning (Sur l'avortement épizootique)	244
8. Cirkulære av 20de februar 1907 ang. anskaffelse av serumpræparater (Sur l'achat de divers sérums)	244
9. Resolution av 12te april 1907 ang. kjødkontrol i Risør (Sur l'inspection des viandes en Risør)	245
10. Plakat av 24de mai 1907 ang. forandringer i kjødkontrolreglementets § 9 (Sur le changement du titre 9 du règlement de contrôle)	245
11. Rundskrivelse av 27de juni 1907 ang. smitsom kastning (Sur l'avortement épizootique)	245
12. Plakat av 16de juli 1907 ang. indførsel av husdyr og smitteførende gjenstande (Décret royal du 16 juillet 1907 sur l'importation des animaux domestiques de l'étranger)	246
13. Rundskrivelse av 6te november 1907 ang. indførsel til Storbritannien av heste (Sur l'importation en Grande-Bretagne de chevaux)	246
14. Rundskrivelse av 15de november 1907 ang. dyrlægenes årsberetninger (Sur les comptes rendus annuels des vétérinaires)	246
15. Cirkulære av 16de november 1907 ang. avfattelse av dyrlægenes årsberetninger (Sur le dressement des comptes rendus)	247
16. Rundskrivelse av 30te november 1907 ang. protokoller for dyrlæger (Sur les registres des vétérinaires)	248
17. Skrivelse av 31te december 1907 ang. et helseråds adgang til at bestemme tvungen tuberkulinundersøkelse (Sur la compétence des conseils de santé de prescrire des tuberculinations obligatoires)	250

			Page
B.	Gjældende love og bestemmelser (Lois et règlements en vigueur).		
Bilag 1 (Appendice 1)	Lov af 14de juli 1894 m. v. om foranstaltninger mod smitsomme husdyrsygdomme (Loi du 14 juillet 1894 concernant les mesures à prendre contre les maladies contagieuses des animaux domestiques)		251
— 2 (— 2)	Lov af 27de juni 1892 m. v. om kommunale slagtehus etc. (Loi du 27 juin 1892 sur les abattoirs municipaux et sur l'inspection de la viande)		261
— 3 (— 3)	Kjødkontrolregler (Réglementation pour l'inspection de la viande)		263
— 4 (— 4)	Nugjældende (1ste juli 1908) regler for indførsel af husdyr (De l'importation des animaux)		269
— 5 (— 5)	Nugjældende (1ste juli 1908) regler for udførsel af husdyr (De l'exportation des animaux)		272
— 6 (— 6)	Schema for ansøgning om tuberkulinundersøgelse (Formulaire de demandes de tuberculation)		274
— 7 (— 7)	Indberetningsschema for tuberkulinundersøgelse (Formulaire des rapports de tuberculation)		276
— 8 (— 8)	Anvisning til tuberkulinundersøgelser (Instruction pour la tuberculation)		277
— 9 (— 9)	Ansøgning om erstatning for kvæg, der nedslagtes paa grund af tuberkulose (Formulaire de demandes de dédommagement aux propriétaires après l'abattage du bétail tuberculeux)		279
— 10 (— 10)	Indberetningsschema nr. 1 til amtmændene om smitsomme sygdomme (Rapport devant être adressé au préfet, sur les cas de maladie contagieuse)		281
— 11 (— 11)	Indberetningsschema nr. 2 til veterinærdirektøren (Rapports devant être adressés au Directeur)		282
— 12 (— 12)	Uddrag af skyss- og kostloven (Extrait de la loi sur les frais de voyage)		283
— 13 (— 13)	Regningsschemaer (Formulaires de notes)		285

I.

Om veterinærvæsenet 1907.

A. Almindelig oversigt.

Ifølge dyrlægernes beretninger er der i årets løp behandlet hos

Hesten	39 444	sygdomstilfælder
Koen	67 248	—
Fåret	1 471	—
Gjeten	566	—
Svinet	17 993	—
Hunden	2 355	—
Katten	226	—
Fjærfæ	193	—
Andre dyr	5	—

Av de behandlede dyr angis at være døde eller dræpte:

Av heste	940
» kjer	4 112
» får	312
» gjeter	25
» svin	1 950
» hunde	229
» katter	29
» fjærfæ	157
» andre dyr	0

Antallet av de av dyrlægerne i de sidste fem år behandlede sygdoms-tilfælder stiller sig således:

I 1903	79 841
- 1904	100 230
- 1905	103 617
- 1906	115 803
- 1907	129 501

De år om andet her i landet forekommende «ondartede smitsomme husdyrsygdomme» (miltbrand, bråset, raslesyke, ondartet katarrhalfeber, svinepest og svinesyke) har ogsaa i 1907 optrådt, hvorimot intet tilfælde er forekommet av kvægpest, hundegalskap, snive, mund- og klovsyke, ondartet lungesyke hos storfæ eller kopper og skab hos fåret.

Nogen farsotmæssig utbredelse fik ingen av de optrædende smitsomme husdyrsygdomme.

Følgende tabel vil vise enkelte smitsomme sygdommes forekomst i de forskjellige amter.

Tabel I.

Enkelte sygdommes forekomst i de forskjellige amter 1907.

(Relevé des diverses maladies par départements).

Amt (Département).	Milthbrand (<i>Anthrax</i>).	Raslesyke (<i>Anthrax emphysematosus</i>).	Bråset (<i>Gastromycosis oris</i>).	Ondartet katarthæber (<i>Febriis catarrhalis ma- ligna</i>).	Lunkesyke hos hesten (<i>Pleura-pneumonia con- tagiosa equi</i>).	Influenza (<i>Influenza</i>).	Svinesyke og svinepest (<i>Pneumo-enteritis conta- giosa suis</i>).	Rødsyke og knuterosen (<i>Morbus ruber</i>).	Kværsil (<i>Adenitis contagiosa suis</i>).
Kristiania	4	-	-	-	754	-	330	4	93
Akershus	56	2	-	17	285	-	144	366	191
Smålenene	38	1	-	11	42	-	-	226	175
Buskerud	46	8	-	27	30	-	-	186	155
Jarlsberg og Larvik . . .	49	2	-	10	-	3	-	203	95
Hedemarken	26	1	-	84	-	2	59	521	310
Kristians	25	8	-	105	3	6	-	428	282
Bratsberg	56	3	3	18	1	3	-	194	111
Nedenes	28	2	-	10	-	-	-	17	9
Lister og Mandal	32	2	-	24	-	2	-	32	14
Stavanger	54	4	51	61	-	-	-	38	80
Søndre Bergenhus . . .	85	7	41	49	-	-	-	47	43
Bergen	5	-	-	-	-	-	-	-	4
Nordre Bergenhus . . .	24	4	47	38	-	-	-	46	2
Romsdal	-	1	-	4	-	-	-	17	12
Søndre Trondhjem . . .	20	3	8	56	1	2	-	345	111
Nordre Trondhjem . . .	5	-	26	51	-	-	9	400	52
Nordland	1	-	1	51	-	-	-	100	-
Tromsø	-	-	-	1	-	-	-	20	1
Finmarken	-	-	-	-	-	-	-	1	-
Ialt	554	48	177	617	1 116	18	542	3 191	1 740

Den almindelige sundhetstilstand karakteriseres av dyrlægerne som god eller meget god. Man hadde ventet efter den våte regnfulde høst, hvorunder særlig kornet blev stående længe ute og delvis mugnet og rådnet, at opføringen herav til husdyrene vilde forårsake forskjellige lidelser hos disse. Dette blev imidlertid ikke tilfældet, ialfald ikke i nogen større utstrækning. Skjønt halm og korn efterhvert kjørtas fra akeren direkte ind til opføring i mer eller mindre bedærvet og tilfrossen tilstand, syntes dyrene at tåle dette for godt og kjørene angis heller ikke at ha melket dårlig derefter. Det anføres dog, at enkelte tilfælde av sygdom eller forgiftning har stått i forbindelse med opføring av sådant bedærvet fór.

En sygdom, der vedvarende anføres at volde landmanden svære tap, er den smitsomme kastning. I en række av år har denne sygdom herjet i forskjellige særlig østlandske distrikter, med delvis avtagen i en egn og sterkere utbredelse i andre. Det offentlige har også set sig opfordret til at imøtekomme kravet om vedtagelse av strengere almindelige forholdsregler mot denne sygdom (se avsnittet om offentlige bestemmelser). Det synes imidlertid nu som om denne farsot for tiden mest hjemsøker de vestlandske amter, hvor der også i det forløpne år har optrådt ringormutslet hos husdyrene, da særlig hos kvæget. Der klages i denne henseende meget over den ukontrollerte handel med «driftefå», som oftest tilskrives skylden for spredning av kastnings- og ringormsmitte.

«Skarpt» (traumatisk perikardit) optrær som vanlig med mange tilfælde omkring de større byer, hvor der brukes den såkaldte pudretgjødse med iblandet avfald av metal og skarpe gjenstande av forskjellig slags fra byerne. Men forøvrig synes sygdommen også at tilta med den tiltagende anvendelse av pressefór i baller, omvundet med ståltråd.

Den akute melkefeber (kalvningsfeber) siges av enkelte dyrlæger at ha tendens til at avta noget i visse egne eftersom en mere rationel behandling av de drægtige dyr og moderdyrene vinder indpas; derimot synes den kroniske form av denne lidelse at tiltrække sig noget mere opmerksomhet, idet visse former av den kroniske indigestion efter kalvningen («husmandssyke») hos kjør antas at være melkefeber med et kronisk forløp; luftbehandling av juret angis også ved denne lidelse anvendt med held.

Der nævnes endel tilfælde av overførelse av smitsomme husdyrsygdomme til mennesker; se herom under de enkelte sykdomme som: miltbrand, ringorm, kopper, svineskab.

Smitte fra mennesker til dyr mener enkelte dyrlæger at ha iagttatt for tuberkulosens vedkommende.

Den kommunale kjødkontrol, ind- og utførsel av husdyr, offentlige bestemmelser vedrørende veterinærvæsenet m. v. vil findes omhandlet i særlige avsnit.

B. Om de enkelte sygdomme.

1. Miltbrand.

Av miltbrand er i årets løp anmeldt ialt 554 tilfælde; av disse forekom de 85 i Søndre Bergenhus amt, dernæst kommer Bratsberg og Akershus amter med hver 56, Stavanger 54 o.s.v. (se tabel I). Fra Romsdals, Tromsø og Finmarkens amter er intet tilfælde anmeldt.

I 1906, 1905 og 1904 anmeldtes henholdsvis 686, 552 og 674 tilfælde av denne sygdom.

Som vanlig er der kun forekommet et eller nogle få tilfælde i besættningerne uten nogen større lokal utbredelse av sygdommen.

Amtsdyrlæge *Løken*, Kongsberg, meddeler:

«I et enkelt tilfælde var forløpet subacut; dyret var sykt ca. 3 døgn, da eieren fandt at burde nødslagte det. Eieren berettede, at hele besættningen var blit syk — minket i melken og fåt diarrhoë — efter foring med nylig indkjøbt bomuldsfrømel. Dette var meget mørkt av farve og tydelig forurenset. Nogen nærmere undersøkelse av det lot sig ikke gjøre, da melet allerede var tilbakelevert handelsmanden.

I et andet tilfælde observerte jeg vedkommende miltbrandspatient i levende live. Tilfældet så nærmest ut som et kolliktilfælde; koen hadde skjælven og rykvise trækninger i kroppen, hyppig uriner og trængninger, hyppig åndedræt og tilsynelatende ømhet ved tryk på brystbenets spids og venstre brystvæg; urinen var normal, og det var iheletat intet særlig mistænkelig undtagen den sterke feber ($41,3^{\circ}$ C.), der i forbindelse med sygdommens pludselige optræden gjorde, at jeg forsigtigvis påla eieren at melde mig, hvis der skulde vise sig blod i gjødning eller i urinen. Efter 7 à 8 timer kom eieren med ilbud om, at koen var sterkere urolig, og at der var blod i gjødslen og $\frac{1}{2}$ time efter var koen død — av miltbrand, hvilket blev fastslått ved obduktionen og mikroskopisk undersøkelse.»

Miltbrand optrådte på en av distriktets største gårde, meddeler amtsdyrlæge *Piltingsrud*, Søndre Valdres. Sygdommen viste sig første gang paa denne gård i november 1906; der indtraf da et tilfælde. I april 1907 brød sygdommen atter ut, der indtraf nu 4 tilfælder med kortere tids mellemrum. For hvert tilfælde blev der foretatt grundig rensning og desinfektion. De døde dyr blev brændt. Smitten formodes oprindelig at være ført til gården med kraftfor. Eieren meddelte, at han aldrig har hatt miltbrand på gården før. Dette er det eneste sted miltbrand har vist sig i de 5 år, jeg har været dyrlæge i Søndre Valdres.

For miltbrands vedkommende meddeler dyrlæge *Wevle*, Ulefoss, er det påfaldende, at intet tilfælde har forekommet i årets sidste halvdel. Den mislykkede kornhøst skaffet høie kraftforpriser, hvilket i betydelig grad innskærket bruken av klid.

Dette foderstof manglet så at si aldrig på fjøs, hvor miltbrand forekom, og der er stadig i mine indberetninger av de enkelte tilfælder gjort opmerksom på den antagne smittesammenheng mellom klidforingen og miltbrandsforekomsterne, idet det dog antages ikke at være klidet som sådant, men den almindelig benyttede, dårlige sækkeemballage, der måtte ansees for den egentlige smittebærer.

Melkasserne for foderblandingerne har sin plass i nærheten av fjøsdøren — enten utenfor eller indenfor denne. Når så sakkene tømmes, blir de gjerne stukket ind mellem melkassen og veggén. Dør der nu et dyr av miltbrand, må kadaveret føres like forbi tomsækbeholdningen, som således let direkte inficeres ved gjødning eller blodpartikler. Hertil kommer, at klidsækkene er gjenstand for returnering, hvad der ikke er tilfælde med andre kraftforsække.

Hvor jeg har fundet tomsækkene anbragt som nævnt, er de ved indtrufne tilfælder av miltbrand altid blit tilintetgjort.

Miltbrand er i 2 tilfælder påtruffet mens dyret levet, anfører amtsdyrlæge *Egeberg*, Arendal. Disse kjør, der stod i besætninger, hvor miltbrand for kort tid i forveien hadde optrådt med dødsfald, helbrededes, idet der indgaves store doser sapo-carbol nr. II.

Amtsdyrlæge *Loland*, Hevne, meddeler:

«Miltbrand optrådte med 1 tilfælde hos en hest.

Det var et tilfælde av halsanthrax. Hesten blev merkverdig nok frisk ved kreolinbehandling.

Indsprøitede 40 gram subcutant av en 2 % kreolinopløsning på 4 forskjellige steder på halsen. Tillike fik dyret 20 gram kreolin i en flaske nysilt melk. Der spiltes dog endel, da det var yderst vanskelig at få hesten til at svelge. Tok så 20 gram kreolin til likeledes i en flaske søt melk. Dette heldte jeg ind gjennom det ene næsebor. Det gik meget bra. Hver 4de time beordret jeg at gi 20 gram kreolin, hver gang i en flaske søt melk. Hesten blev anden dag litt bedre; men manden syntes den fik forlitet og øket på først til 30 gram så til 40 og tilsidst til 50 gram kreolin, likeledes i en flaske søt melk og hver 4de time. 4de døgn ophørtés hermed, da hesten syntes at være helt frisk. 8de døgn efter sygdommens opståen bruktes den til fuldt arbeide.»

Miltbrandstilfældene har i de senere år været i stadig avtagende, meddeler amtsdyrlæge *Lekven*, Bergen, og dette har uten tvil sin grund i, at forbruket av dårlig rensset melavfald er betydelig indskrænket. Hertil kommer at mange av landbrukerne i de siste år lar melsåerne koke, førend disse gives kreaturerne. På grund av de uforholdsmæssig høie priser på melavfaldsvarer kjøpes nu mais og oljekakemel istedetfor byg- og rugavfald. Hvis landbrukerne vilde ophøre med at bruke avfaldsvarer eller korn som indføres fra Rusland eller ialfald la kraftføret godt koke før det gaves kreaturerne, så vilde sikkerlig miltbrandstilfældene bli forholdsvis få. På de steder i Byens nærhet, hvor miltbrand viser sig mest, foregår der næsten altid bruk av byg eller rugavfaldsvarer som for. Derimot forekommer miltbrand meget sjelden i de herreder, hvor ikke den slags kraftfor benyttes.

Blandt heste har sundhetstilstanden været god.

De indberettede tilfælder av miltbrand fordeler sig med hensyn på dyreart såaledes:

hos hesten	44	tilfælder.
» koen	444	—
» får	14	—
» svin	44	—
» hund	4	—
» kat	4	—

ialt 554 angrepne, hvorav de 543 døde eller dræptes.

Angående miltbrandssmitte til mennesker meddeler dyrlæge *Sande*, Moss, at en mand fik en del karbunkler på hænderne, men kom sig snart. Amtsdyrlæge *Finstad*, Moss, beretter om en slagter, der blev inficeret ved flåning av en hest; han kom sig også. Dyrlæge *Larsen*, Lier, melder likeledes om en gårdbruker, som blev smittet ved behandling av et miltbrandskadaver; han kom sig efter ca. 3 ukers lægebehandling. Et par andre dyrlæger meddeler lignende tilfælder. Amtsdyrlæge *A. Salveson*, Nordfjord, fortæller, at han under obduktion av en miltbrandsko blev inficeret og fik en karbunkel på høire underarm; han kom sig dog efter 3 ukers lægebehandling.

2. Ondartet katarrhalfeber.

Av katarrhalfeber hos oxen er ialt anmeldt 617 tilfælder mot 520 det foregående år. I Kristians amt indtraf de fleste tilfælder, ialt 105; dernæst kommer Hedemarkens og Stavanger amter med respektive 84 og 61 (se tabel I). Av landamterne er det kun Finmarken, hvorfra intet tilfælde er anmeldt.

Amtsdyrlæge *Bruun*, Stange, meddeler:

«Også i 1907 har ondartet katarrhalfeber optrådt jevnlig i Stange. Det er i Tangen anneks, hvor sygdommen er stationær på enkelte gårde. På tre gårde med besætninger av henholdsvis 16, 12 og 8 kjør er i løpet av året 5, 6 og 4 dyr døde eller dræpte på grund av sygdommen. Dødelighetsprocenten er overmåde stor og jeg er kommet til det resultat, at man altid bør foreta slagtning straks sygdommen er konstatert. Til forebyggelse av sygdommen på gården Rusten i Tangen er av amt og stat under min kontrol opført nyt fjøs».

Amtsdyrlæge *Morseth*, Stjørdalen, meddeler:

«Ondartet katarrhalfeber forekommer hyppigst i vintermånederne februar—mai, men ellers med et enkelt tilfælde nu og da også om sommeren, såvel ute på havn som inde på fjøset. Av de i beretningsåret forekomne 11 tilfælder er 9 slagtet i begyndelsen av sygdommen under slike omstændigheter, at man har kunnet tillate anvendelse av kjødet. En kur er under alle omstændigheter så usikker og oftest så langvarig og kostbar, at slagtning i de fleste tilfælde er det ene rette».

Amtsdyrlæge *Bakke*, Stokmarknes, meddeler:

«Av ondartede smitsomme sygdomme har 31 tilfælder av ondartet katarrhalfeber været iagttat. Av disse fandtes 19 samtidig paa to op til hinanden støtende gårde. Sygdommen har som regel havt et let forløp, idet kun 5 stykker er døde».

3. Raslesyke.

Av raslesyke hos koen er anmeldt ialt 48 tilfælde nogenlunde jevnt fordelt i landamterne til og med søndre Trondhjem (se tabel I). I aaret 1906 anmeldtes av denne sygdom 31 tilfælde, i 1905 45, i 1904 59, i 1903 34 o. s. v.

Amtsdyrlæge A. Løken, Kongsberg, meddeler:

«Av raslesyke optrådte 6 tilfælder, deraf 3 tilfælder på samme fjøs. Hvis ikke kadaveret avhudes, er diagnosen ikke så liketil. Ved undersøkelse av organerne finder man jo ikke støttepunkt for diagnosen raslesyke, og på det ikke avhudede kadaver bemerkes ofte ikke nogen synbar hævelse av de angrepne muskelpartier. I de tre ovennævnte tilfælde var de angrepne og døde dyr alle ungdyr fra $\frac{3}{4}$ til 1 år gamle. For sikkerhets skyld blev der foretat kontrolundersøkelse på veterinærlaboratoriet. Ingen av de voksne dyr, der stod imellem ungdyrene, blev syke».

Statsdyrlæge Tillier, Bergen, anfører:

«Raslesyke. Jeg har ivåres besøkt et sted, som synes mig at være så karakteristisk for de steder, hvor denne sygdom optræder, at jeg vil tillate mig nærmere at beskrive det. Det var en del av gården Håvik—Strandviks utmark. Det var en temmelig høitliggende botn, et rundt indhug i fjeldmassen, av form som en uhyre gryte med steile sider, hvorav den ut mot fjorden vendende side var brudt ned, mens den motsatte side hadde et dypt indhug, hvor en dal ovenfor førte ned til den. Bunden i gryten var fylld med grus, sand og myr, dannet en nogenlunde jevn, stor slette med rik græsvekst. Elven, som kom ovenfra dalen, flöt i mange vindinger gjennom den og ut gjennom et hak i grytens nedbrudte side; hakket var dog ikke særlig dypt, nådde åbenbart langt fra ned til grytens bund, ti store partier — særlig det noget nedsunkne midtparti — var meget blöt myr. Det förøvrig yppige beite her var bekjendt som farlig for kalve og ungdyr, idet folk trodde at græsset, som vokset der, var giftig for den slags dyr. Derfor gik kun den voksne buskap her. Ungdyrene beitet på et længere oppe i dalen liggende sted og hadde altid tidligere været gjætet her, for at de ikke skulde slippe ned til de voksne. For et par år siden var en ungokse ved uagtsomhet sluppet ned, den blev gående her et par dage, men døde samme dag som den var fundet og bragt op igjen. Iår hadde eierne fåt flere fremmede ungdyr — ialt 5 — på beite; de blev imidlertid ikke gjætet og hadde så søkt ned til den øvrige buskap; det gik godt en 14 dages tid, da der var tørveir, men så kom en periode med voldsomme regnskyl, og en vakker dag fandtes 3 af de 5 ungdyr liggende døde. Jeg obducerte dem, det var karakteristisk raslesyke med emphysem og hæmorrhagiske infiltrationer; bakterierne var de samme som de, der er beskrevet i min forrige årsberetning».

4. Bråso t.

Av bråso t er i årets løp indberettet om 177 tilfælder. Av tabel I vil sees, at de fleste tilfælder indtraf i Stavanger, søndre og nordre Bergenhus samt nordre Trondhjems amter, hvorhos enkelte tilfælder forekom i søndre Trondhjem, Nordlands og Bratsberg amter. I 1906 og 1905 anmeldtes henholdsvis 91 og 102 tilfælder av denne sygdom.

Amtsdyrlæge Lund, Hitterdal, meddeler, at sygdommen har været ukjendt der indtil den for en tid siden blev ført derop med nogle væddere som av kommunen i Hovind blev indkjøpt fra Stavangerkanten; av disse døde den ene av bråso t straks efter ankomsten. I årets løp indtraf 3 tilfælde i Hovind.

Amtsdyrlæge Kjoss-Hansen, Egersund, anfører:

«Bråso tten har grassert iår vistnok mere end på mange år, antagelig på grund av den større fugtighet. Den respekterer ingen race, hverken gammelnorsk, cheviot

eller blackface, snart optræder den ved kysten og snart længere op i landet; for det meste angriper den såkaldte «fine anæringer» (2åringer) eller «gymrer».

Hele jordbunden i Dalene sorenskriveri kan praktisk talt ansees for inficeret med bråstot smittestof, hvilket meget skyldes bøndernes uforsigtighed med bråstotkadaverne, idet disse for det meste ligger henslængt og fuglespist på marken eller nedsænket i torvmyrer eller vasdrag, hvorfra smittestoffet spredes omkring. På enhver gård burde man ha en bestemt og dertil egnet begravelsesplads for alle slags smittebefængte kadavere. Kun undtagelsesvis blir sygdommen anmeldt. De statistiske opgaver over denne sygdom er derfor meget mangelfulde, som ved flere andre smitsomme sygdomme her i distriktet. Bråstotvaccination er ikke foretat i år på grund av vaccinsens upålidelighet.»

Amtsdyrlæge *Leknæs*, Førde, meddeler:

«Bråstot hos fåret har forekommet med et betragteligt antal tilfælder i denne termin; sygdommen synes påny at skulle få en opgangsperiode. I sidste høst foretok jeg henvend halvandet hundrede bråstotvaccinationer hos får med den ny fremstillede «trådvaccine», der jo i utlandet var meget fordelagtigt omtalt og benyttet, og forhåpningen til den her i distriktet var derfor stor; den vaccine, som jeg her i landet kunde opdrive, gav imidlertid bedrøvelige resultater, skuffelser, der brakte mig fortrædeligheter, hvorfor vaccinationen indstilledes.»

Amtsdyrlæge *Sorterup*, Gloppen, meddeler, at han på sine reiser stadig hører, at man ute ved kysten beklager sig over «blaasyken» og de tap den forvolder.

Amtsdyrlæge *Myran*, ytre Namdalen, meddeler:

«Det er overveiende et havklima her i ytre Namdalen, forsåvidt som der mere sjelden er nogen streng kulde; men forøvrigt er det som oftest surt og råkoldt veir både vinter og sommer med stadig storm fra en eller anden kant, særlig fra sydøst.

Her går sauerne hele sommeren og høsten utover uten nævneværdig kontrol. Kreperer et dyr, tar rovfuglene kadavret, plukker det i småbitter og drar disse rundt omkring på beitepladsen.

På denne måte blir der særlig god anledning til at få smittestoffet spredt omkring.

Jeg fik anledning til at obducere 2 kadavre på en sådan beitningsplads og begge utviste bråstot.

I år er det utelukkende årslam og yngre dyr, som er blet angrebet.

2 dyr er undersøkt også i levende live. De var sterkt deprimeret, lå med halvlukkede øine. Temperatur 37,2 og 37,8.

Sektionfundet er — som indberettet i tidligere år — høist forskjellig. Snart viser der sig utbredte blødninger og degenerationer i organerne og grønfarvede geleagtige utsvedninger i det subkutane og intermuskulære bindevæv. Muskelmassen er stinkende og misfarvet. Hos andre er det nærmest en løpelidelse. Den er mørk og brunlig med blodigt indhold. De øvrige «indvolde» og organerne er enten ikke, eller kun i let grad forandret. Kjødet ser helt friskt ut; og det er neppe tvil om, at endel av sådanne skrotte bringes i handelen.

Det er meget vanskelig at føre en effektiv kontrol med dette.

Jeg har hittil ikke vaccinert mot sygdommen.»

Statsdyrlæge *Tillier*, Bergen, indberetter:

«Jeg fik isommer fra flere forskjellige kanter meddelelse om, at man iår på grund av det kolde, fugtige veir ventede sig talrige tilfælder av bråsot. Dette har også vistnok tildels slått til. Bråsoten har været nokså hyppig iår, dog synes den, efter hvad jeg har kunnet få vite, ikke at ha herjet værre end f. eks. for 2 år siden; derimot synes tilfældene iår at ha forekommet mere spredt, d. v. s. de har istedenfor at indtræffe til nogenlunde samme tid om høsten inden hvert distrikt, forefaldt nu og da med nokså store mellemrum hele vinteren utover. — Jeg har iår for første gang forsøgt den nye vaccinationsmetode med inficert tråde. Tillavningen av disse har ikke været så ligetil, som jeg fra først av trodde, især fordi det er så vanskeligt at bevare bråsobakteriernes virulens, når de dyrkes i laboratoriet; ved dyrkning i almindelige substrater uten tilsætning av serum vil de omtrent straks tape virulensen. Dette tillike med at jeg isommer i lang tid var syk, samt uheld ved forsøk med den nye slags anaërobdyrkning (tilsætning av et stykke rå potet til næringssubstratet) gjorde, at jeg først sent blev færdig med de første nye tråde. Disse, som var lavet efter den opskrift, jeg hadde fåt fra Kjøbenhavn, fra sterkt virulent materiale i et substrat, bestående av like dele druesukker — pepton — bouillon og serum, viste sig at være for sterke, da de skulde brukes ute i distrikterne, trods de kun gav svak virkning på duer, marsvin og et par forsøgsfår. På et sted døde av 7 podede dyr ét, på et andet døde 2 stk. av 11 av podningsbråsot. — Samtidig med disse prøvedes tråde, som jeg hadde fåt tilsendt fra forskningslaboratoriet i Kjøbenhavn; disse, som heller ikke hadde synderlig virkning på marsvin og duer og kun gav anledning til en forbigående halthet hos 2 små, svake lam, viste ute i distriktet endnu sterkere virkning, idet de på et sted dræpte 2 av 8 får og på et andet endog 5 av 12. — Da jeg av podningsforsøk fra kulturer imidlertid hadde fåt det indtryk, at bakteriernes virulens stod i forhold til den serummengde, der var tilsat substratet, foruten at den også var avhengig av, hvorvidt substratet var gammelt eller friskt tillavet, begyndte jeg at sætte mindre serum til end fra først av, og har til de sidst lavede tråde brukt en sammensætning av $\frac{2}{3}$ frisk tillavet pepton — druesukker — bouillon og $\frac{1}{3}$ serum. — Med tråde lavede på denne måte er så ihøst podet noget over 300 dyr. Jeg har kun fåt nøiagtig indberetning om resultatet for 127 podningers vedkommende; av disse 127 dyr er i det hele 5 dyr døde av podningen. Fra Søndmøre, hvor noget over 100 dyr blev podet, har jeg kun fåt den almindelige besked, at der ingen dyr er døde efter podningen, og om resten har jeg trods opfordring endnu ingen besked fåt; dog tror jeg ikke, at der kan ha været flere dødsfald, da jeg i så tilfælde vistnok var blit underrettet derom. Resultatet er altså en dødsprocent av ca. 2,3. Herved er dog at bemerke, at dette omfatter 3 forskjellige grader av vaccine; efter podninger med sidste sort (idethele dog kun 23 dyr) haves ingen dødsfald, der er likeledes stor forskjel på dyrenes motstandskraft mot vaccinen på de forskjellige steder; således forfaldt ingen dødsfald på Søndmøre, skjønt de fleste dyr her var podet med den sterkeste vaccine, som dræpte flere dyr i Søndfjord, mens igjen vaccine, som tåles godt i Søndfjord, dræbte dyr i yttre Nordfjord og ved Egersund. Det samme sees også med vaccinen fra Kjøbenhavn; denne var gjort svakere end den oprindelige, som ingen skade gjorde på Færøerne, fordi denne viste sig for sterk på Island, viste sig altså igjen for sterk her på Vestlandet.

Det synes, som om denne vaccinationsmetode har meget kraftigere virkninger end den gamle; den er derfor farligere end denne. Om dens beskyttelsesvirkning kan jo endnu intet siges med sikkerhet, men alle indberetninger stemmer overens deri, at reaktionen efter den er betydelig kraftigere og langt mere ensartet end efter den gamle, så man må være berettiget til at slutte, at den rimeligvis vil beskytte bedre end den gamle. Desuten byr den overordentlig mange praktiske fordele; vaccinationen er over-

måte let at utføre, idet den kan utføres så at si av enhver, hvorfor der på hvert enkelt sted kan vaccineres på den beleiligste tid; der er, når nogen renslighet iagttas, liten eller ingen fare for forurensning av vaccinen, hver dose er bestemt, så man ikke løper fare for, at et dyr får en større, et andet en mindre, der kræves ingen andre apparater end en skikkelig stor, skarp stoppenål, og virkningen kan, hvis reaktionen viser sig for sterk, i nogen grad svækkes, ved at tråden trækkes ut.

Jeg synes derfor, at det er al mulig grund til at fortsætte med forsøkene med denne vaccinationsmetode. Viser det sig, at vaccinstyrken i nogen grad kan bestemmes ved serumtilsætningen, står det jo derved i ens magt at regulere styrken efter de erfaringer, man samler på de forskjellige steder.

Foruten denne trådvaccine er iår også brukt vaccine lavet efter den gamle metode, dels for at sammenligne denne med den første, dels på steder, hvor folk ikke ønskede, at der anstilledes forsøk med den nye. Med den slags vaccine er podet idet hele 110 dyr, herav er ifølge de mottagne indberetninger ingen døde.

Årets undersøkelser bekræfter, hvad jeg tidligere har indberettet at ha grund til at tro, nemlig at ikke alle de tilfælder, som benævnes bråсот og som også tilsynelatende ved en almindelig obduktion synes at være denne sygdom, skyldes den Nielsenske bråсотbakterie. Flere av de mig tilsendte prøver av abdominalvædske fra får død av bråсот er ikke som de almindelige rødfarvet eller (mere bestemt) av farve som portvin, men rent klare, gullike, ligner aldeles exsudatet ved vattersot og sætter heller ikke, iallefald i den første tid, noget bundfald, men har et svævende, klart hvitt koagel. I disse prøver findes ingen sporebærende bakterier, men nogen meget tynde, lange stave. Disse er strengt anaerobe; ved anaerob dyrkning i stivnet serum vokser de ut til tynde, lange tråde, så lange at de kan bugte sig 2—3 gange over hele mikroskopets synsfelt. Der er ingen tegn til leddeling, de er ikke sporebærende, de farves godt efter Gram. Disse prøver er alle kommet fra den sydlige halvdel av vestlandet; jeg har ikke fåt nogen fra Romsdals eller nordre Bergenhus amter, men derimot flere fra egnene rundt Bergen, Lindås, Haus og Fane, samt fra Ekersunds omegn. Iår har jeg hat anledning til selv at obducere 2 stk. får døde av denne sygdom; et var fra Haus og blev obducert dagen efter døden, det andet, fra Egersund, blev obducert 2 timer efter døden. I begge tilfælde så kadaverne fuldstændig ut som ægte bråсот-kadavere, buken var blålig og sterkt utspilet, det subkutane bindevæv sterkt injisert, derimot sat ulden ikke så løs som ved ægte bråсот, og ved åpningen av buken kjendtes ingen karakteristisk lugt. Der var forholdsvis litet gas i selve bukhulen, bukens utspiling skyldtes mest, at tarmene var sterkt gasfyldte, og bukhulevæsken var ikke meget rigelig; den var av utseende som ovenfor beskrevet, dog var den hos fåret i Egersund i begyndelsen lyst rødligfarvet, et farveskjær, som helt forsvandt, da den hadde ståt en dag i thermostaten. Løbens slimhinde var noget diffust injisert, der fandtes ikke den sterke, begrensede hæmorrhagiske infiltrasjon som ved ægte bråсот, mesenteriet blot litt injisert og tarmene, især stortarmen, som sagt sterkt gasfyldte, men iøvrig tomme. Lunger og hjerte normale, der var ingen petechier. Blæren noget utspændt. Nyrrerne blodrike, men faste, ikke bløte som ved ægte bråсот. Sygdommen hadde ikke det præg av voldsomhet, som ægte bråсот gir; efter den underretning, jeg kunde få, synes den heller ikke at forløpe så perakut som denne. Dyrene viser sig gjerne syke en dag eller to, før de dør. Sygdommen synes at være vanskelig at overføre ved podning; jeg har podet både marsvin, hvite mus og duer med nyreskrap og peritonealvæske, marsvin sogar intraperitonealt, men det har ikke affisert dem noget, uten forsåvidt at duerne en kort tid 8—10 timer efter podningen har seet lidt pjusket ut. Det har kun én gang lykkes mig at dræpe en due dermed, den blev podet intramuskulært på brystet med en kultur i rent, stivnet serum og døde efter ca. 18 timers forløp; hele brystet var sterkt blodinfiltrert, og i muskelsaften fandtes en vrimmel av

de karakteristiske, lange bakterier. Denne sygdom synes altså at være fuldstændig den samme som den, prof. Hamilton har beskrevet i sin «Report from the louping-ill and braxy comittee of 1906» og som han kalder «disease B»; han meddelte mig, at de skotske hyrder kalder denne form for «White braxy», hvorfor jeg gjerne betegner den som «hvit bråset».

Sygdommen synes at optræde mere jævnt hele vinteren og våren utover end den ægte bråset; den kommer heller ikke i sådanne epizootilignende utbrud som denne hyppigst later den til at indskrænke sig til at slå ihjel 1 à 2 dyr av besætningen. Jeg har som sagt ikke fåt nogen prøver av den nordenfra; på de steder, hvor den forekommer synes det — av de indsendte prøver ialfald at dømme — at fremgå, at den er hyppigere end den ægte bråset.

Forøvrig forveksles bråset ikke sjelden med ganske andre sygdomme. Jeg har seet, at den ofte er blit forvekslet med den almindelige akutte diarrhoë, som er temmelig hyppig her om høsten, især hvis denne er mere end almindelig fugtig, når fårene umiddelbart fra fjeldet føres hjem og slippes på mere sidlændte beiter eller på kraftig hå. Disse akutte diarhoëer kan være meget ødelæggende; hvor en flok går på sådanne steder, kan man hver morgen finde flere døde dyr liggende. Imidlertid er ikke sygdommen i sig selv så svært ondartet, selv meget sterkt angrepne dyr, som har været syke i længere tid, kan komme sig helt, når de fjernes fra de farlige beiter og kommer under god pleie; men sygdommen tærer sterkt på deres huld, og de blir gjerne utrikelige senere.

Jeg har også seet bråset forvekslet med den såkaldte «vassot», der i alle de tilfælde, jeg har kunnet undersøke, skyldtes leverikter. Denne sygdom er særlig hyppig ute på øerne langs hele kyststrækningen; almindeligst tror jeg især i de sydligere amter, søndre Bergenhus, Stavanger og Lister og Mandal helt til utenfor Kristiansand. Den er her så almindelig, at der herfor neppe kommer et fåreslagt til de forskjellige kjødkontrolstationer, som ikke i leveren har massevis av ikter. Jeg tror det for en stor del er denne sygdoms skyld, at fårene herfra oftest er små og usle og gir et så dårlig slag. Ikterne synes som regel at være dist. hepaticum. I en lever sendt mig fra en ø i nærheten av Kristiansand fandtes imidlertid tusinder av dist. lanceolatum. Sygdommen synes at være hyppigst og mest ondartet jo lenger ut mot havet øerne ligger; på de indre øer og i fjordene gjør den vistnok kun liten skade. Dette forhold synes at kunne forklares ved noget, som dr. Appelløf ved museet her i byen har gjort mig opmerksom på; han meddelte mig nemlig, at han meget ofte hadde fundet distomumcercarier i den almindelige strandsnegl (littorina). Det har nu ikke lyktes ham at bevise, at det er cercariene av fårets og kvægets ikter, men der er intet, som tyder på, at de ikke er det. Disse littoriner findes i millionvis dækkende fjeldsiderne og på tangen på øerne ute ved havet. Da de er avhengige av vandets saltholdighet blir de færre og færre jo lenger man kommer ind fra kysten; i det indre av fjordene findes de kun sparsomt. Nu er det en gammel erfaring, at fårene ute på øerne æter ikke litet tang; derved vil de samtidig få en hel del strandsnegle i sig. Det synes også som om fårene likefrem æter sneglene for at tilfredsstille sin trang efter kalk og eggeghvidestofholdig for, da det rå og fugtige klima på øerne gjør græsset både nærings- og kalkfattig, et forhold som blir så meget mere fremtrædende på de øer, der dannes av de fosforfattige, hårde gneis- og granitarter, hvor forholdene altså blir de samme som på de ikke små strækninger av kysten, hvor slike- eller stivsyke er almindelig blandt kreaturerne. Disse bergarter er almindeligst i de sydligere amter, hvilket altså svarer til, hvad ovenfor er anført om vassotens hyppigste forekomst. Jeg har på grund av dette i mine foredrag over dette emne fremhævet nødvendigheten av at gi fårene på disse steder et tilskud av kraftfor og kalk. På Jæderen skal syg-

dommen tidligere ha været meget almindelig, nu er den sjelden, og det mener folk kommer av, at dyrene nu fores så meget bedre end tidligere.

Professor Hamilton nævner i det ovenanførte skrift en 3dje slags sygdom, som let forveksles med bråset. Den skal særlig utmerke sig ved, at der i kadaveret findes voldsomme, gelatinøse utsvedninger i pleurahulen og i rygmarvskanalen. Han antar den for at være malignt ødem. Jeg har fra et par kanter hørt, at en sygdom med disse karakteristiske symptomer er forekommet i Ølen—Søndhordland, og bad derfor amtsdyrlæge Selnæs om straks at underrette mig derom, hvis han skulde høre om noget sådant. I april kom der da meddelelse fra ham om, at en ondartet, smitsom fåresygdom var udbrudt dernede, og jeg reiste så straks derned. Resultatet var her som så ofte en skuffelse; det hele indskrænket sig til, at et får for nogen tid siden var død, og at 3 andre en tid skulde ha tapt ætelysten og ha vist sig ustø baktill; de var nu helt friske. Det døde dyr blev opgravet og obducert, men det har været mig umlig at finde ut av, hvad det egentlig har lidt av. Der var ingensomhelst gelatinøse utsvedninger, ingen væske i bukhulen, i det hele ingen tegn til bråset, ingen tegn til lidelser hverken i luftveiene eller i tarmkanalen. Lever, nyrer og hjerte blev tat hjem og undersøgt, men der fandtes kun kadaverbakterier; podning og dyrkning gav intet resultat. I hjerne og rygmarv fandtes heller ingen sykelige forandringer.

5. Svinesyke og svinepest.

Av disse sygdomme er anmeldt at være forekommet 330 tilfælde i Kristiania by, 144 i Akershus amt, 59 i Hedemarkens og 9 i Nordre Trøndhjems amt.

Politidylrægen i Kristiania, *Lo*, meddeler:

«Svinepest og svinesyke optråd i 4 besætninger med et samlet antal av 127 svin.

I en av besætningerne blev der av dyrlæge Bech-Hansen foretat serumbehandling, hvorved endel av besætningen reddedes. De øvrige besætninger blev efterhånden slagtet, da eierne ikke vilde forsøke en kostbar og tvilsom serumkur.

I Kristiania svineslagteris betydelige svinebesætning på Alna i Østre Aker opstod svinesyke og svinepest i mars måned.

Besætningen bestod oprindelig av 216 dyr i alderen 6 uker til 5 måneder. De fete og værdifuldeste dyr slagtedes straks, og resten blev behandlet med serum. De fleste dyr sprøitedes 2 gange og enkelte endog 3 gange, og der blev i det hele ofret serum for henimot kr. 500,00.

Fra først av syntes kuren at virke heldig, idet dyrene blev livligere, fik bedre appetit og almenbefindendet syntes godt; men efter nogle dage brød sygdommen ut igjen med øket kraft og da den ikke ved serumbehandlingen lot sig sig stanse blev hele besætningen slagtet, for at redde hvad reddes kunde.

Det viste sig ved obduktionen betydelige patologiske forandringer dels i tarmkanalen, dels i lungerne, men hyppigst begge steder. Det syntes som om serumvirkningen var mindst hos de av difteri angrepne grise, idet disse ikke kviknet til efter sprøitningen.

Serumbehandlingens slette resultat tror jeg skyldes, at der først langt ud i sygdommens forløp kunde skaffes serum, og da endog i så utilstrækkelig mængde, at kun et fåtal dyr kunde sprøites med første sending. Da der så kom ny sending av serum var sygdommen utbredt over hele besætningen og og lidelsen så sterkt fremskreden, at serumbehandlingen viste sig frugtesløst.

Tiltrods for den slette erfaring, der høstedes i dette enkelte tilfælde, er det min tro at store værdier kan reddes ved serumbehandling, når man bare kan få iverksat kuren i tide og man ofrer tilstrækkelig serum.

Det spiller naturligvis en stor rolle hvad slags serum man kan bruke, og om det hjemførte serum er så godt som det utgives for.»

Amtsdyrlæge *Thorshaug*, Løiten, meddeler:

På 2 gårde — en i Løiten og en i Romedal — optrådte avvikte vår svinesyke. Årsaken til sykdommens optræden synes at skyldes stedlige forhold. Svinehusene var i begge tilfælde meget fugtige, — og det ene desforuten koldt. I det andet blev grisene, som først blev angrepne, like før utbruddet utsatte for stor temperaturforandring, idet bingerne blev tømte for et tykt lag torvmuld, som de ellers pleiede at være forsynt med. Sygdommen optrådte forholdsvis mildt. Ialt blev 18 stykker, for det meste unge grise i 3—4 måneders alderen, angrepne. Da det blev mildt i veiret, så man kunde få luftet og tørret svinehusene, ophørte sykdommen. På en gård i Vang optrådte svinepest inden en større besætning. Hvorledes sykdommen kom ind i besætningen er umulig at bringe på det rene. Sygdommen optrådte med enkelte spredte tilfælde fra sidst i mai til utgangen av juli — ialt 5 tilfælde.»

Amtsdyrlæge *Ostby*, Frosta, meddeler:

«I løpet av sommeren er på 2 å 3 gårde i Frosta iagttatt blandt svin en sykdom, der ligner svineseptikæmi. Dyrene er pludselig døde eller dræpte efter 1 dags sykdom med dårlig ætelyst. Ved obduktion er fundet svulne glandler langs lufttrøret, svulne bronchial- og krøskjertler, serofibrinøs væske i brystet, fortætning av lungespisserne, stase i leveren og dårlig koagulert blod. Ved mikroskopisk undersøkelse er fundet i blodet små ovale endefarvede bakterier mindende om *Schweineseuchebaciller*. På et sted døde 3 svin — 2 å 3 måneder gamle — av sykdommen.»

Endel svin, særlig unge, har været angrepet av en akut forløpende dræpende lungesykdom. I nogen av disse tilfælde er flere dyr i samme besætning blit angrepet. (Amtsdyrlæge *Rodum*, Stenkjær).

7. Rødsyke og knuterosen.

Av rødsyke og knuterosen er indberettet ialt 3 191 tilfælde, mot 2 521, 2 116, 2 298 og 2 189 i henholdsvis 1906, 1905, 1904 og 1903.

Mot denne lidelse, som er utbredt over store dele av landet, er av dyrlægerne i ikke liten utstrækning anvendt serumbehandling. Der er enighet om, at rødsykeserumet besidder fortrinlige egenskaper ikke alene i profylaktisk henseende, men også som rent kurativt middel, særlig når stoffet anvendes på et tidlig stadium. Der klages dog over dets høie pris.

8. Tuberkulose.

Kampen mot kvægtuberkulosen har været fortsat som tidligere ved offentlige tuberkulinundersøkelser av besætninger og ved bidrag til dækkelse av tap ved nedslagting av tuberkuløse dyr. Sygdommen er på denne måte i årets

løp utrenset i talrike besætninger. Idet man herom henviser til de nærmere meddelelser i de for Stortinget fremlagte kgl. propositioner angående veterinærbudgettet, samt til de statistiske tabeller i nærværende beretnings årgang 1906, hvori også resultatet av tuberkulinundersøkelserne i året 1907 er indtat, hitsættes resultatet av undersøkelser i året 1908.

Tabel II.

Resultat av de offentlige kvæg-tuberkulinundersøkelser 1895—1908.

(Compte-rendu sur le résultat des recherches aux frais publiques faites chez le bétail, par la tuberculine, pendant les années 1895—1908).

År.	Antal undersøkte besætninger. (Nombre des étables examinées).	Derav tuberkuløse (Dont tubercu- leuses).	pCt. tuberkuløse (pCt.).	Antal undersøkte dyr (Nombres des ani- maux tuberculins).	Derav mistenkte og tuberkuløse (Dont suspects & tuberculeux).	pCt. tuberkuløse (pCt.).
1895 og 1896 .	2 195	573	26.1	30 787	2 588	8.4
1897	2 136	577	27.0	24 755	2 056	8.3
1898	1 465	331	22.6	14 740	725	4.9
1899	1 337	274	20.5	11 919	678	5.7
1900	2 072	368	17.8	15 513	779	5.0
1901	2 889	311	10.8	20 051	701	3.2
1902	2 227	255	11.5	14 230	502	3.5
1903	2 027	276	13.6	13 846	672	4.9
1904	2 335	328	14.0	18 519	1 060	5.7
1905	1 802	223	12.4	13 566	623	4.6
1906	1 888	227	12.0	14 622	890	6.1
1907	1 626	218	13.4	12 734	840	6.6
1908	1 833	256	13.9	14 643	709	4.8
1895—1908 . .	25 832	4 217	16.3	219 925	12 823	5.8

Tabel III.

R e s u l t a t

av de offentlige kvæg-tuberkulinprøver i året 1908.

(Compte-rendu sur le résultat des recherches faites chez le bétail par la tuberculine, pendant l'année 1908).

A m t (Département).	Antal undersøgte dyr. (Nombre des animaux tuberculines).	Derav mistænkte og tuberkulose (dont suspects & tuberculeux).	pCt. tuberkulose (pCt.).	Antal prøvede besæt- ninger. (Nombre des étables examinées).	Derav tuberkulose (dont tuberculeuses).	pCt. tuberkulose (pCt.).	Omsprøitede besætninger. (Inoculations répétées).	
							Antal besætninger.	Tuberkulose.
Akershus	858	131	15.2	33	13	39.4	7	2
Smålenene	604	47	7.8	61	9	14.8	7	1
Hedemarken	1 500	135	9.0	127	37	29.1	24	8
Kristians	473	39	8.2	27	8	29.6	6	3
Buskerud	1 096	41	3.7	123	31	25.2	15	7
Jarlsberg og Larvik .	403	78	19.4	21	8	38.1	-	-
Bratsberg	221	16	7.2	23	3	13.0	2	1
Nedenes	227	8	3.5	41	5	12.2	5	-
Lister og Mandal . .	229	6	2.6	44	6	13.6	4	2
Stavanger	156	6	3.8	22	6	27.3	3	2
Søndre Bergenhus .	736	22	2.9	110	26	14.5	18	2
Bergen	1	-	0.0	1	-	0.0	-	-
Nordre Bergenhus .	1 037	16	1.5	121	13	10.7	8	-
Romsdals	248	1	0.4	33	1	3.0	-	-
Søndre Trondhjem .	678	43	6.3	90	14	15.6	10	3
Nordre Trondhjem .	2 189	54	2.4	254	26	10.2	37	10
Nordlands	3 204	54	1.6	572	38	6.6	57	6
Tromsø	720	11	1.5	112	11	9.8	21	4
Finmarken	63	1	1.6	18	1	5.6	12	1
Tilsammen	14 643	709	4.8	1 833	256	13.9	236	52

Amtsdyrlæge *Høyem*, Tønset, meddeler:

«Hermed har jeg den ære at fremsende tuberkulinprøveresultatet fra samtlige kvægbesætninger i Hodalen — 21 i tallet. Hodalen er en liten fjeldbygd, hvor man fra gammel tid har været plaget af tuberkulose hos kjørene. To av de mest utsatte gårde bestemte sig derfor for tuberkulinundersøkelse, og resultatet var at begge besætninger i sin helhet strøk med. Til at begynde med stillede befolkningen sig tvilende overfor tuberkulinets pålidelighet, men da alle besætninger var undersøkt og resultaterne på en prik stemte med de meninger man på forhand hadde om, hvor sygdommen skulde findes, efter hvad man hadde set ved slagting, vandt saken almindelig tiltro, og man besluttete straks at skille sig av med de reagerende dyr.»

På en gård i Lødingen reagerte 3 dyr, meddeler amtsdyrlæge *Mæhre*, Narvik; en søn på gården var allerede død; nogen tid efter blev eieren av gården også syk og døde; der er også senere indtruffet dødsfald i familien av tuberkulose.

Amtsdyrlæge *Tellefsen*, Hemnæs (Nordre Helgeland), anfører, at han i årets løp har påtruffet flere tilfælder, hvor der var mistanke om overførelse av tuberkulose fra mennesker til dyr. Der anføres nemlig eksempler på, at amtsdyrlægen under tuberkulinprøverne har fundet reagerende kalve på gårde, hvor der hersket lungetæring blandt husets personale.

Amtsdyrlægen for Finmarken, *Henaug*, meddeler, at der i årets løp er tuberkulinprøvet 36 besætninger med tilsammen 142 dyr foruten et par private undersøkelser. Av de undersøkte besætninger falder 20 på Tanen, 7 på Karasjok, 4 på Alten, 1 på Næsseby og 1 på Vadsø. Samtlige besætninger i Vadsø, Næsseby og Alten fandtes friske, hvorimot et dyr i Tanen fandtes tuberkuløst.

Videre meddeler amtsdyrlægen:

«Der gjenstår i Karasjok nu kun en tuberkuløs ko, og der er grund til at anta, at denne er stedets sidste. Likesom ifjor er der også iår foreslått amtmanden at forbyde eiere av tuberkuløse dyr at slippe disse på felles offentlig havnegang. Hvorfor denne nokså radikale foranstaltning blev foreslått, skyldes den likegyldighet, hvormed folk i Karasjok hadde efterkommet isoleringsforskrifterne. Tuberkuløse dyr stod for det meste sammen med sunde, de var ikke såmeget som sat bort i en krok, om kokning av melken før den benyttedes var der nok ikke tale. Blev de foreholdt smittefaren for mennesker, avspistes man med: vi skylder alle vor herre en død.

Havneforbudet gjelder jo ikke isoleringen på fjøset, men det har hat sin betydning, idet nu folk har ladet sine syke dyr nedslagte, så hensigten er jo nået. Man kom ingen vei med utryddelsen av tuberkulosen, sålänge syke dyr kunde gå omkring og smitte andre, og dette var jo uundgåelig, sålänge isoleringsforholdene var som de var. Amtmandens forbud er blit overtrådt av 2, som hver har fått 50 kroner i mulkt. Disse mulkter må ha virket godt, thi under mit ophold i Karasjok ihøst var befolkningen meget mere medgjorlig end i 1906, og man kunde nu uten fare gå ind i fjøsene. Dette var imidlertid ikke tilfælde høsten 1906; da måtte der både tigges og trues for at komme ind, og etsteds grep endog datteren i huset fjøsspaden og vilde kløve hovedet på medhjælperen og mig. Medhjælper må altid medhaves, da befolkningen negter at hjelpe til med undersøkelserne.»

Høns etuberkulose. En større hønsebesætning hadde i længere tid været hjemsøkt av tuberkulose, meddeler amtsdyrlæge *Furuholmen*, Larvik; til-

trods for delvis nedslagtning og omhyggelig desinfektion viste der sig fremdeles nye tilfælder. Fuldstændig nedslagtning og delvis tilintetgjørelse av huset blev derfor tilrådet.

En mand i Egersunds landsogn hadde fra tid til anden mistet endel høns i løpet av det sidste års tid, meddeler amtsdyrlæge *Kjoss-Hansen*. Hønsene blev syke, fik diarrhö, tæredes hen og døde. Ved obduktion viste det sig at være hønsetuberkulose, idet leveren og tarmene var ganske oversået med tuberkuløse knuter, hvor det vrimlet av tuberkelbaciller. Eieren blev tilrådet total nedslagt og grundig desinfektion.

9. K v æ r k e.

Av denne smitsot er anmeldt 1 740 tilfælder, fordelt over hele landet med undtagelse av Nordlands og Finmarkens amter, hvor der ikke er opført noget tilfælde. De fleste tilfælde indtraf i Hedemarkens og Kristians amter med henholdsvis 310 og 282 (se tabel I).

Kværke optrådte i en let form over det meste av Dalene, meddeler amtsdyrlæge *Kjoss-Hansen*, Egersund; sygdommen benævnes «marasot».

Amtsdyrlæge *Bang*, Trondhjem, meddeler, at sygdommen hos en hoppe optrådte med kværkebylder omkring kjønsåpningen og endetarmen kort efterat den var parret med en hingst, fra hvem den antas at være smittet.

Amtsdyrlæge *Østbye*, Frosta, meddeler:

«Den 12. juni tilsåes en statshingst — stationert i Aasen — på grund av luftveis-
katarrh. Sygdommen forløp på almindelig måte med mangel på evne til at svelge foret og drikkevandet, svulne glandler i kjævekulen; fra næsen randt serøst flod, der 3 dage efter blev purulent. Sygdommen svandt lidt efter lidt, uten at der dannet sig abscesser i kjertlerne. Hingsten var 7 dage før det første tilsyn smittet av en hoppe, der hadde stået ved siden av den i nogle dage, og som i løpet av vinteren og våren hadde havt katarrh. Skjønt de blev frarådet at benytte hingsten den første tid til hopper, blev dette dog ikke fulgt. Resultaterne herav viste sig snart efter, idet 2 hopper, der var bedækket av hingsten kort efter dens sygdom, blev smittet. Sygdommen ytrete sig hos disse ikke som en almindelig katarrh, men som jurbetændelse med store abscesdannelser. En av disse hopper tilsåes den 13. juli og hadde da en voldsom stor hævelse i juret, så den hadde besvær med at gå. Betændelsen gik den 23. juli over i abscesdannelse, da der brændtes hul og uttømtes flere liter pus. Hoppen blev helbredet, men jurkjertlerne og deres evne til at avsondre melk blev ødelagt.

En anden hoppe, der likeledes var bedækket av hingsten, blev tilset 23. juli, idet der var dannet 2 abscesser på venstre side av anus, som hadde åpnet sig av sig selv. Der var dog en betydelig hævelse i regionen på den anden side av anus, og hoppen var syk med dårlig ætelyst. Da det viste sig, at hævelsen var fluktuerende, spaltedes op, hvorved uttømtes en betydelig mængde pus og en grundig utskylning med desinfektionsmidler foretoges. Betændelsen stansedes her, men der utviklet sig en jurbetændelse med absces, der senere måtte åpnes.

Helbredelsen skred derefter raskt frem, uten at der indtrådte andre komplikationer.»

10. Smitsom kalvekastning.

Foruten hvad der foran er anført i sin almindelighet om denne sygdoms optræden kan videre tilføies følgende:

Amtsdyrlæge i Eidsvold, *Hjelde*, anfører:

«Det skal siges til de Eidsvoldske gårdbrukeres ros at de gjør alt hvad de kan både for ikke at utsætte sine besætninger for smitte og likeledes for at få denne utryddet om den er kommet ind i besætningen. Såsnart et mistænkelig tilfælde indtræffer anmeldes det og angjældende dyr føres ut av besætningen.

Jeg er overbevist om at smittens utbredelse på denne måte mange gange er forhindret, likesom det gir et berettiget håp om at få sykdommen utryddet om ikke alt for længe.

I kampen mot kalvekastningssmitten stadfæster det sig at utskylning av oxen er av meget stor betydning. Det viser følgende eksempel:

På en gård med en besætning av ca. 80 dyr opstod kalvekastning for ca. $2\frac{1}{2}$ år siden. Det blev senere bragt på det rene at smitten var ført ind i besætningen ved at en kasterko fra en husmand i nærheten hadde brudt sig igjennem gjæret og ind til gårdens okse.

Ut på vinteren kastede de allerfleste kjøer, som denne okse hadde bedækket, deriblandt alle drægtige kviger.

Kastningen holdt sig i ca. $1\frac{1}{2}$ år, men avtok så lidt efter lidt og i det sidste år er kun indtruffet 1 tilfælde hos en ko som også tidligere hadde kastet, og kun denne ene ko har kastet mer end en gang. De fleste av kjørene har kalvet normalt 2 gange nu siden epidemien opstod. Alle kviger har i år kalvet normalt.

At sykdommen så forholdsvis hurtig har ladt sig bekjempe tør jeg utelukkende tilskrive den absolut gjennomførte utskylning av oxen efter hver bedækning.

De to farligste smitteveie er her kvægdrifterne om høsten og sambeiterne om sommeren. Gårdbrukerne her var derfor meget tilfreds med de bestemmelser, som det offentlige fattede med hensyn til denne sykdom, likesom det var dem en skuffelse da der atter blev åpnet adgang for eiere av kastningssmittede besætninger at sende disse på sambeite, hvorved jo praktisk talt eiere av rene besætninger blir utelukket fra at benytte sambeiterne, hvis de vil beholde sine besætninger friske.

Fra en sæter — sambeite — i Feiring, hvor der i sommer var samlet dyr fra 12 forskjellige besætninger, spredtes kastningssmitten til de fleste av disse besætninger. Til samme sæter var ført dyr fra 2 besætninger, hvor kalvekastning i de to sidste år var forekommet — indført ved driftekjor.

Det er et almindelig ønske herover, at der atter må bli nedlagt forbud mot at sende dyr fra kastningssmittede besætninger på sambeite. Skulde praktiske vanskeligheter vise sig for en sådan gjennomførelse for det hele land, burde der forsøkes amtsvis.

Dyrlæge *Wevle*, Gvarv, Telemarken, meddeler:

«Denne lidelse synes at ha tiltat i de sidste 5 aar; samlivet på fjeldbeiterne om sommeren og driftekjørenes spredning ut over bygderne er vigtige faktorer til sygdommens utbredelse. Hertil kommer en vis hemmeligholdelse av sygdommens tilstedeværelse i besætningen. Anmeldelse av indtrufne tilfælder finder aldrig sted.

En kasteko kommer sjelden under behandling som sådan, hvis der ikke støter noget andet til, f. eks. tilbakeholdelse av efterbyrden eller benskjørhet.

Det er derfor vanskelig at få bestemt oversigt over lidelsens utbredelse.

På foranledning av landbruksdepartementets rundskrivelse av 16 februar 1907 foretrak Næs kvægavlsforening en optælling av forekomne tilfælde av kastning det sidste år blandt foreningens medlemmer. 115 dyr (voksne) måtte efter nævnte rundskrivelse betragtes som smittede, hvilket utgjorde over halvdelen af medlemmernes kvægbestand.

Dette var et forbausende stort antal, men det må ansees sandsynlig at tilstanden ikke er meget bedre i andre av distriktets kvægavlsforeninger.

Okseholderne, hvorav der i 1907 i Næs var fem, tar ogsaa imot kjøer uten kritik.

Skulde det bli bedre hermed måtte der i hver bygd stationeres et par okser, som kun blev at benytte av kastere med desinfektion efter hver forretning. På enkelte større gårde, hvor smitten findes, holdes okse til eget bruk.

Kvaksalveriet er i tilbakegang, men netop for behandling av smitsom kalvekastning nyder en kvaksalver i Jæderens søndre del et stort, men omtvistet ry, anfører amtsdyrlæge *Hellestø*. Recepten skal som kuriosum anføres:

«Gentianrot 180 gr., dyvelsdræk 180 gr., antemonium 96 gr., kopulver 180 gr., kalmusrotpulver 180 gr., laurotpulver 100 gr., springkornpulver 96 gr.» Denne medicin koster 4 kr. på apoteket. Den er dyr, men «gjør den ikke godt, gjør den vel heller ikke ondt.»

Amtsdyrlæge *Morseth*, Stjørdalen meddeler:

«For første gang siden undertegnede i 1894 overtok Stjørdalens amtsdyrlægebestilling er den smittomme kastning opført på sykelisten. Distriktet har tidligere, ialfald såvidt dyrlægen bekjent, været fri for denne infame sygdom. For ca. 1½ år siden blev sygdommen overført til en større gård i Lånke herred ved indkjøp av en ko fra et naboherred, hvor sygdommen efter sigende skal ha forekommet i længere tid, uten at dette var bekjent for kjøperen. Følgen var, at der heller ikke blev lagt synderlig vekt på de første par kastninger, som nærmest ansåes som tilfældig, da de indtraf ganske kort tid før den normale kalvningstid og kjørene desuten blev «ren» umiddelbart efter fødselen. Dette, om man vil kalde snikende forløp, bevirket, at smitten blev utbredt over hele fjøset, og da eieren også samtidig overtok en anden gård, blev smitten likeledes overført til besætningen der. Utenfor disse to besætninger har man dog håp om, at smitten ikke skal brede sig, da der til gårdene hører isolerede havnegange og eieren forøvrig holder sig de givne forskrifter etterrettelig.»

Kastning hos gjeten. Amtsdylæge *Flesvik*, Lillehammer, meddeler, at på en gård i Fåberg kastede på 2 dage 6 gjeter; gjeteflokken hadde dagen før været ute længere end sedvanlig i meget sterk kulde, ca. $\div 20^{\circ}$ C. Senere har jeg fåt opplysninger fra flere gjeteholdere om, at gjeten meget ofte kaster, når den er længe ute i sterk kulde.

11. Lungesyke hos hesten.

Denne sygdom opføres i

1900	med	30 tilfælder.
1901	»	184 --
1902	»	14 —

1903	med	11 tilfælder.
1904	»	8 —
1905	»	3 —
1906	»	500 —
1907	»	1 116 —

Det vil herav sees, at man, som allerede i foregående årsberetning omhandlet, med året 1906 er kommet ind i en lungesykeperiode, særlig betræffende Kristiania by og de heromliggende distrikter.

Av de i 1907 noterte 1 116 tilfælde indtraf de 754 i Kristiania by, dernæst kommer Akershus amt med 285, Smaalenene 42, Kristians, Buskerud, Bratsberg og Søndre Trondhjems amter med henholdsvis 3, 30, 1 og 1 tilfælde. På eksercerpladsen Gardermoen anføres om sommeren at være indtruffet 15 tilfælde, hvorav ét endte dødelig. Fra Gardermoen antages smitten at være tilført enkelte gårde (*Enger, Toten*).

Hvad Kristiania by angår, oplyses sygdommen at ha tiltat sterkt i de første måneder av 1907, men i mai var den i rask tilbakegang, og efter juni måtte den ansees ophørt. Dog anfører veterinærkaptein *Mykleby*, Kristiania, at i juli måned kom lungesyken med remonter fra Irland; 2 hester fik den 2 dage efter at de var ankomne og 2 litt senere. Efter avsondring kom der dog ikke flere tilfælder, hvorav de to første var mere utprægede.

Politidylrlæge i Kristiania, *A. Lo*, meddeler:

«For at hindre smittens utbredelse blev der ved politiets foranstaltning iverksat forskjellige forholdsregler: Vandingstrugene på byens torve og gater blev sat ut av funktion, der blev påbudt reparationer og rensning av leie-stalde, der blev averteret i aviser, at de, som for kortere tid kom til byen med hester, måtte iagttå visse forsigtighetsregler, og såvidt mulig undgå at sætte sine hester ind på smittede stalde o. s. v.

Under markedet førtes daglig eftersyn på de steder i byen, hvor der opstaldedes hester. Lungesyken standsede ut på våren.»

12. Ringorm.

Ringorm er en sygdom, der optræder på forskjellige steder av landet; driftefæet i de fælles havnegange spiller vistnok en stor rolle med hensyn til at bringe smitte til friske besætninger.

Således meddeler amtsdylrlæge *Rustad*, Holmestrand:

«Ringorm hos kvæg begynder at bli temmelig almindelig. Den er indført hertil med kvæg fra Vestlandet, ca. 15 besætninger blev smittet fra en enkelt drift. Sygdommen har i mange tilfælde også smittet mennesker; den angis tidligere ukjendt i distriktet.»

I beretningsåret har klagerne særlig været mange fra vestlandsamterne.

Amtsdyrlæge *Sween*, Ås, meddeler med held at ha anvendt 10 % salicylspiritus og 10 % xeroformvaselin; det sidste middel er anvendt særlig om øinene.

Ringorm optrådte endemisk hos kvæget i den øvre del av Ogne herred, anfører amtsdyrlæge *Kjoss-Hansen*, Egersund, tilført med en drifteko ca. 4 år i forveien. Sygdommen går populært under navn av «kuroser», og var forholdsvis godartet i sit forløp, men blev dog overført til 7 barn. Et par heste blev også angrebet. Sygdommen forekommer også hos svin, hvor den viser sig som et flammet utslet på buken med tilsvarende hudfortykkelser.

Amtsdyrlæge *Sorterup*, Gloppen, meddeler, at ringorm har stadig stor utbredelse der i distriktet og mange mennesker smittes hvert år. Selv meget ondartede tilfælder anføres at helbredes ved daglig i 8 à 14 dage at påsmøre de angrebne partier med en opløsning av Sol. arseniitis kalie. 2, Hepar. sulphuris ætherol. terebinthinæ, Creolini aa 10, Aqv. ad 100.

«Når dyrene om sommeren slippes i havnegangen bryter sykdommen regelmæssig ut igjen, da der altid findes enkelte angrepne dyr, hvis eier ikke har behandlet sykdommen. Såvidt mig bekjendt findes sykdommen bredt over det meste av vestlandet».

Amtsdyrlæge *Mossige*, Sogndal i Sogn, har fundet 1 % sublimatsalve at være bedst av de av ham prøvede midler.

Amtsdyrlæge *Leknæs*, Førde, meddeler:

«Herpes tonsurans forekommer meget utbredt inden distriktet. Sygdommens populære navn her er «bupoka»; den er velkjendt av de fleste; folk er vidende om dens smitteevne likeoverfor andre dyr såvelsom til mennesker, men trods dette utvises der stor likegyldighet med hensyn til at få sykdommen behandlet. I de forholdsvis få tilfælde, hvor jeg har hat dyr i kur, har jeg altid opnået helbredelse; det er svovlpræparater, særlig hepar sulfuris i vandig opløsning tilsat et par antiparasitica til emulsionsdannelse, som jeg i årevis med avgjort held har anvendt mot herpes».

Ringorm er svært utbredt blandt kreaturene over hele Søndmør, anfører dyrlæge *Toenberg*, Ålesund, og en mængde mennesker er smittede; men der gjøres omtrent intet for at bli sykdommen kvit blandt kreaturene, anføres der.

13. Forskjellige sykdomme.

Kalvningssfeber. «Luftbehandling av melkefeber har frembragt en stab av pumpemestre», anfører amtsdyrlæge *Jessen*, Stavanger; enkelte benytter cyclepumper, andre igjen messingrør, hvormed luften indblæses i juret og der pumpes i flæng, så selv dyr med katarrhalfeber og miltbrand ikke undgår en omgang av sprøyten.

Kronisk melkefeber synes ikke at være så sjelden på vestlandet. Amtsdrylæge *Kjoss-Hansen*, Egersund, anfører: «Av fordøielssygdomme forekommer der som vanlig en hel del tilfælde; dette kapitel er dog betydelig reducert for kvægets vedkommende, efterat man er kommet på det rene med, at den såkaldte kroniske indigestion ca. 14 dage efter kalvning (eller den såkaldte «husmandssyke») ikke er noget andet end en hittil ukjent form av melkefeber, den såkaldte «kroniske melkefeber», altså en langvarig form, men ikke destomindre yderst taknemmelig at behandle».

Rachitis betragtes i enkelte egne av vort land som en uhelbredelig sygdom, hvorfor smågrise angrepne av denne lidelse ikke tages under behandling av drylæge, men slagtes. Heri er der dog tegn til forandring eftersom det blir mere og mere kjendt, at man har pålidelige behandlingsmetoder. Mest roses fosfor i fedtstoffer (tran), benmel etc.

Hundesyke. Amtsdrylæge *Henaug*, Vadsø, meddeler, at hvalpesyken også dette år har herjet deroppe og flere værdifulde hunde er krepert. En flerhet av de angrepne hunde har været sprøitet med hundesyke-serum (Moncktons), men nogen virkning herav har amtsdrylægen ikke kunnet spore.

Mundsyke viste to remonter sig fra Irland at ha, anfører veterinærkaptein *Myklebye*, Kristiania; smitten fik ikke anledning til at brede sig videre.

Amtsdrylæge *N. Kvam*, Gausdal, meddeler at hestens mundsyke, som begyndte høsten 1906 fortsatte utover vinteren, men ophørte i mars måned uten at ha vundet nogen særlig stor utbredelse.

Amtsdrylæge *Hogstad*, Molde, meddeler, at det såvidt han vet, er første gang at mundsyken har vist sig i Romsdals amt. Sygdommen optrådte i august måned i skyssruten Ørskog—Vestnæs hos en hest fra Ørskog. Den mundsyke hest blev uten videre sluppet i fælleshavn og i løpet av kort tid var så at si alle heste i Ørskog centrum syke, føl, unge og ældre dyr om hinanden; endel følhopper fik sygdommen i juret ved pattning av syke føl; flere heste fik sygdommen i øinene med sterk konjuntivit og keratit med påfølgende fordunkling og blindhet. Som det syntes var selve mundlidelsen på langt nær ikke så fremtrædende hos de heste, som blev sterkt angrepne i øinene. Hornhindefordunklingerne blev langvarige, når ikke øienlidelsen blev behandlet på tilbørlig måte. Sygdommen bredte sig med nogle få tilfælde i Vestnæs, Sylte og Vågstranden, flere i Skodje. Ved hensigtsmessige foranstaltninger — deriblandt forbud mot at komme på offentlig vei — blev sygdommen hurtig bekjæmpet, så dennes utbredelse utover høsten var standset. Antagelig er mundsykens smittestof indført ved reisendes bagage, som jo ofte blir tilsølet med hestespyt.

Strongylus paradoxus optraadte ondartet i 2 svinebesætninger, anfører amtsdrylæge *Heggenhougen*, Næs, Hedemarken.

Lungeorm hos får og gjeter påvistes i præparater fra statsdyrlæge *Hall*, indsendt fra et dalstrøk i Målselven, hvor lidelsen hadde git anledning til antagelse av tuberkulose.

Pleuropneumoni hos to større kalver iagttoges paa en gård i Fåberg, meddeler amtsdyrlæge *Flesvik*, Lillehammer; sykdommen antas av dyrlægen for at være av smitsom art.

Av en besætning på 6 ca. 4 måneder gamle grise blev 3 syke efter hverandre med en dags mellemrum meddeler amtsdyrlæge *H. P. Jensen* Haugesund. Sympt. sterk feber — 41,3—41,7 — hyppig aandedræt og stor mathet. Den ene døde efter 3 døgns sygdom, før behandling blev indledet. Ved sectionen fandtes pneumoni og fibrinøst exsudat i brysthulen. De andre helbrededes i løpet av ca. 14 dage og slagtedes i 7 maaneders alderen. Lungerne fandtes da sterkt indskrumpne og i stor utstrækning fastvokset til brystvæggen.

Smitsom gjetesygdom. Herom meddeler amtsdyrlæge *Onstad*, Fagernæs i Valdres, følgende:

«En eiendommelig smitsom gjetesygdom har jeg truffet på.

Symptonerne er liten eller ingen appetit. Temp. 39,5—40,5. Heftig diarrhoe — tildels blodig, sterk og hurtig avmagring, død som regel om 3—4 dage. Bliver dyret levende 8 à 10 dage indtræffer der hjernesymptomer, — tildels krampe. En gjet blev efter 3 uker lam i halvdelen av ansigtet — læperne hang slapt ned — likeledes øret. På den anden side var læperne dragne tilside så ansigtet havde et eiendommeligt utseende. Den spiste ganske godt men kunde vanskelig ernære sig. Den gik vaklende — helst til venstre — motsat den lamme side.

Sygdommen er i høi grad smitsom og findes på flere gårde.

Obduktionen. Heftig mave- og tarmkatarrh, lungebetændelse, hjernehyperæmi. Jeg formoder, at en smitsom lungebetændelse er den primære årsak.

Jeg har seet sygdommen de 3 siste år og anvendt mange slags behandlingsmåter uten resultat. Sist hadde jeg den før jul. Nogle gjeter døde. Gaardens hund hadde gravet den ene op igjen og spist av den. — 3 uker efter døde den av en heftig lungebetændelse.

Smitsom øienbetændelse optrådte hos får, meddeler *Kjoss-Hansen* Egersund, hvilken sygdom blev overført fra en bygd til en anden ved bortauktionering av nogle får, hvilket skyldtes ubekjendtskab til sygdommens overordentlig smitsomme natur. Når sygdommen først kommer ind i en besætning, går den gjerne over hele flokken. Øinene viser en diffus catarrh og blir overtrukket med en gråhvit hinde, som dog hurtig svinder ved god behandling.

Den samme amtsdyrlæge anfører, at svineskabb (fnat) bredte sig til 3 besætninger, ved salg av smågrise fra et centrum, antagelig hitført ved smittet halm. Sygdommen viste sig ved en ulidelig kløe, gule belægninger på halsen og sarcoptesmidder. En kone blev smittet.

På karantænestationen «Voulen» ved Stavanger viste skabb sig hos 6 fra England indførte svin, meddeler karantænedyrlæge *Jessen*. Vaskning med 2 % kresolsæpeopløsning tålte dyrene godt.

Skabb på katter optræder fremdeles nokså hyppig i Arendal, anfører *Egeberg*. Sundhedskommissionen har påbudt dræpning av dyret og såvidt gjørlig desinfektion; men det er vanskelig at få sygdommen helt utryddet, da midten vistnok i længere tid kan holde livet paa filler og andet tøj, som ligger i kattens logier.

Beskelersyke blev paatruffet hos 2 hingste og 2 hopper anfører amtsdyrlæge *Jessen* (Stavanger). Amtsdyrlæge *Kjoss-Hansen*, Egersund, indberetter, at:

«Beskelersyke eller saakaldt «pax» hos hesten optrådte i Sogndal i begyndelsen av springterminen 1907. Smittekilden var sandsynligvis en privathingst, som forøvrig ikke blev anvendt til avl, men som uten eierens vidende hadde slidt sig løs i stalden og bedækket en hoppe ved siden av. Dette blev først opklaret året efterpå, idet hingsten blev syk og maatte slagtes paa grund av en uforklarlig kode- og knæleds-betændelse, som vexelvis angrep begge forben. Ved slagtingen viste den sig i høi grad «paxet», penis var ganske rådden av sår, ifølge eierens meddelelse. Hoppen blev derefter bedækket av statshingsten Lord, som bragte smitten videre uten selv at blive angrebet av sygdommen. Ialt bedækkedes 12 hopper, hvorav 3 fik sår på kjønslæperne, før sygdommen kom til behandling.»

Dyrlæge *Koren-Lund*, Skien, meddeler:

«På nogle gårde i Gjerpen, hvor der er fugtige havnegange optrådte en sygdom i det forløpne aar, som ved de ytre symptomer mindede om miltbrand. Dyrene blev pludselig syke, der kom blod i urinen, av og til også med excrementerne, dyrene stod gjerne oppe og var forholdsvis livlige i øinene; ingen feber, pulsen noget hyppig, svag, temperatur sjelden over 39,5. Saaledes stod dyrene 1 å 2 dage, førend de pludselig døde likeså hurtig som ved miltbrand.

Ved obduktionen viste urinen sig at være svagt rødlig, av og til lidt blod i tarmkanalen, ingen forandring i organerne, men blodets farve og utseende var forandret, det var grumset og helt grårødt. Ved den indsendte blodprøve kunde der intet sikkert konstateres.

Antagelig må det ha været en ondartet hæmoglobinæmi; sikkert er det, at sygdommen optraadte på en del gårde, som lå i en samlet kreds, og som havde sum-pige græsgange, der døde 3 : alle de angrepne, alle på forskjellige gårde. Kjørene havde delvis samme græsgang.

Smitsom jurbetændelse. Amtsdyrlæge *Mossige*, Sogndal (Sogn), meddeler: «I mai maanad optrådte på Kirkebø i en kvægbesætning, der bestod av 10 dyr, en smitsom jurbetændelse, der angrep omtrent samtlige dyr i besætningen. Saavel de, der nylig hadde kalvet som de, der hadde kalvet for længere tid tilbage, blev angrepne».

Tyføs kvægsyke. Amtsdyrlæge *Leknæs*, Førde, meddeler:

«På en gård i Sulen herred optrådte en sygdom, der såvel klinisk som sektionsmæssig fra første færd av med berettigelse holdtes for miltbrand, men som dog senere viste sig ikke være denne, men av tyføs natur; da tilfældet frembyder nogen interesse, og da sygdommen antages tidligere at ha optrådt i distriktet, omend av et mildere forløp dengang, gives den her en nærmere omtale. Forholdet er dette: Gårdens

kvægbesætning bestod av 8 dyr i forskjellige aldre. Til en begyndelse (det var i januar 1907) fik jeg telegrafisk anmodning om snarest at tilse et sygdomstilfælde på gården; en okse var pludselig styrtet død om, uten at ha vist andet sygdomstegn end lidt blodig diarrhoë. På grund av svære storme og uveir kunde jeg ikke nå dit ut — stedet ligger yterst ute ved havskjærene — så hurtig som ønskelig var. Da jeg kom til gården, var den døde okse nedgraven med hud og hår, og tre andre kjør var syke; av disse sidste dog særlig den ene. Symptomer: puls, temperatur, respiration normale. Helt eller delvis ophørt ætelyst, skjælven, extremiteterne kolde, nogen salivation, ubetydelig conjunctivitis med tåreflod; diarrhoë hos samtlige dyr, uttømmelserne blodige. Efter undersøkelsen av dyrene forordnedes adstringentia, men idet jeg skal forlate gården, går jeg påny indom fjøset — og da ligger en ko, hos hvem der var optrådt sterke analblødninger, i dødstrækninger. Dyret førtes bort til et passende sted for senere nedgravning og obducertes. Blodet slet koaguleret; brysthulens organer normale; betydelig miltsvulst, i tarmslimhinden utbredte punktvisse blødninger overalt, enkelte steder nogle mer utbredte, blodige partier; krøskjertlerne noget svulne. Ved mikroskopisk undersøkelse fandtes i blodprøve og i «miltskrap» ingen bakterier. Ved min hjemkomst fik jeg nogle dage efter meddelelse om, at de to andre syke dyr også var døde under de samme symptomer. Imidlertid var allerede under mit opphold på gården de gjenlevende 4, indtil da friske dyr, blevene skilte fra de syke og hensatte tjorede i laden. I begyndelsen av februar fik jeg meddelelse om, at en av disse 4 kjør var bleven syk på samme måte, derpå en anden, og i slutningen av februar var besætningens samtlige 8 dyr døde, alle under samme sygdomstegn. Sygdommen trodset ethvert medikament. I den tid, som sygdommen graserte inden besætningen, var jeg gjentagende gange på gården, men på grund av kommunikasjonernes mangelfuldhed og stedets fjerne beliggenhet fik jeg ikke anledning til at iverksætte nøiere undersøkelser, end som her nævnes. Gårdens knappe foderbeholdning bestod av muggent, skimlet hør, indhøstet i raa tilstand i regnfuldt veir, og med dette bedærvede for, lidt lyng og delvis strandplanter, var dyrene i lang tid blit førede, forinden de indsygnede. Sygdommen er vel derfor at opfatte som en foderforgiftning, en gastro-enteritis mycotica. Ved fodringsforsøk paa mus og kaniner med det bedærvede for lykkedes det ikke at fremkalde nogen tilsvarende sygdom hos disse dyrearter. For sikkerhets skyld, som og av hensyn til den omkringboende befolknings opskræmthet, forordnedes foranstaltninger som vanlig for ondartede smittomme sygdomme.»

A kut tarmkatarrh hos heste av smittsom art omtales av amtsdyrlæge *Hogstad*, Molde, at ha vist sig med flere tilfælde på Skuløyen, hvor en hest døde efter kun få dages sygdom; den samme sygdom optrådte med nogle tilfælde i Bud og Tresfjorden omtrent samtidig.

Kopper hos gjeten dukket ogsaa i år op igjen, meddeler amtsdyrlæge *Gjovik*, Opdal, og fik en ganske stor utbredelse, deriblandt blev 2 besætninger hver på 50—60 malkegjeter smittet og sygdommen bredte sig med stor hurtighet til alle gjeter i besætningerne. 5 gjeter fik ondartet mastit efter, ellers forløp sygdommen uten at efterlate varigt men. Forløpet typisk, med en varighet av 3—4 uker.

Rygmarvbetændelse hos hesten omtales av statsdyrlæge *Hall* i Maalselvedalen som en årevis sygdom; høsten 1907 behandlet han 5, hvorav 2 dræptes.

Amtsdyrlæge *Henaug*, Vadsø, meddeler følgende:

«Våren 1907 optrådte en hestesygdom i Smør og Olderfjord i Kistrand herred. 5 heste var angrepne, herav døde 1 og 1 dræptes i døende tilstand. Ved min ankomst til Kistrand var den døde hest kastet i søen, den anden opspist, så der var ingen anledning til at obducere dyrene. Sygdommen begyndte med at hestene blev sløve og slappe, og denne slaphetstilstand tiltog efter graden av arbeidet de måtte utføre, tilslut begyndte de at dingle med bakparten og ved fortsat bruk faldt de helt sammen og var ikke til at få op igjen før de havde ligget en tid og samlet kræfter. Kom hesten på stald, var den tilsyneladende frisk, men toges den atter i arbeide gjentok anfaldene sig. Tilslut var 2 av de angrepne heste så medtagne, at de måtte støttes ind på stalden, hvor så den ene døde, og den anden blev dræpt. Sygdomsforløpet var fra 8 dage til 6 uker, hestens matlyst var under hele forløpet god, efter sigende endog bedre end under normale forhold. Heste i alle aldre angrepes, og de mest brukte hardest. Da der, på samme tid som hestesygdommen optrådte, døde 2 kjør, mente befolkningen at kreaturene var smittet av hestene. Ved obduktion av kjørene viste imidlertid dødsårsaken sig at være traumatisk pericardit. En lignende hestesygdom som den her beskrevne har for en 30 år siden hersket på en gård i Tverelven i Alten. Sygdommen var her årvis og angrep alle heste som blev indkjøpt til gården, så eieren tilslut måtte opphøre med at holde heste. Nu efterat jorden er bleven drænert og bedre dyrket har sykdommen ganske tapt sig, og der holdes atter heste på stedet. På de steder, hvor sykdommen optrådte i Smør og Olderfjorden, var imidlertid ikke jordbunden rå; der bruktes dog noget hø fra fjeldslåtter, som efter sigende skulde være nok så rålente, men da jo ikke sykdommen er årvis på stedet, må det ha været den fugtige sommer 1906, som har git støtet til at sykdommen netop skulde komme da. Sygdommen har ikke optrådt der før, og der er heller ikke kommet meddelelse om nyt frembrudd. Behandlingen må bestå i at skaffe hesten godt for fra godt dyrket jord samt ro.»

R h e u m a t i s m e hos en hund omtales av *Toenberg*, Ålesund.

«Sygdommen optrådte som momentane anfald med fullstendig opphør av muskelvirksomheten. Anfaldene varede fra et par minutter til et par timer, som regel med nogen timers mellomrum, ofte dog med dage og endog uker mellom hvert anfald. Det første anfald indtrådte ca. 8 dage efter formentlig helbredet hundesyke en styggeveirsdag med sne og slud på fjeldet.

Under anfaldene nedstemtes de indre organers funktion. Puls, respiration og peristaltik blev langsommere, gjennomsnittlig sank temperaturen ca. 3 tiendedels grad, puls fra ca. 108 til 76, respiration fra ca. 17 til 12. De store muskelgrupper var sat helt ut av funktion, men der var ingen hævelse eller uttalt ømhet i dem; sensibiliteten som før anfaldene. Nogen forandring av pupillerne eller øiets og mundens slimhinde kunde ikke påvises. Anfaldene pleiede især at komme, når hunden lå på stengulv eller gaten, med andre ord utsat for kulde.

Ved kraftig gnidning indfandt muskelfunktionen sig hurtig. De sedvanlige medikamenter var absolut uten virkning, således salicylsyren og dens salte, antifebrin, varme bade med grundig frotering. Da eieren tilslut tapte tålmodigheten, lot han hunden slå ihjel.

Yderligere skal refereres et besvimelseslignende tilfælde hos en ko. Jeg blev tilkaldt for at hæve en tilstopning av venstre bagpatte 14 dage efter kalvingen. Årsaken var sammenvoksning av melkekanalen. Den tilsvarende jurpart var utspilet av melk, men dog ikke saa meget som de 8 første dage efter kalvingen. Koen hadde kalvet flere gange, var liten, spædlemmet og ængstelig av sig. Efter at

bakbenene var fikserte, anlagdes snittet gjennom melkekanalen noget dypere end egentlig beregnet, så melken randt ut uten tryk på patten. Koen hoppede til ved snittet, men stod ganske rolig, mens jeg melkede koen ut. Før juret endnu var tømt, seg koen pludselig ned med bakparten, strakte benene ret bakut, begynte så, efter at være sunken helt ned, at arbeide voldsomt med bakbenene, gjorde tvangsbevægelse med halen, især fra side til anden, endvidere foretok den tvangsbevægelse med hodet, regelmæssige side- og strækningsbevægelser, blikket forvildet, munden åpen med tungen hængende ut, øiets slimhinde utpræget anæmisk, pulsen svak, uregelmæssig, åndedrættet brølende, langsomt, tilslut næsten standset, uvilkårlig og uavladelig avgang av gjødning, der hurtig blev tynd, helt vandagtig; koen løftede ikke haleroten under gjødningens avgang, men foretok stadig regelmæssige sidebevægelser med halen. Efter 10 à 15 minutters forløp, hvori den efterhånden blev roligere, reiste den sig igjen, stod skrævende med for- og bakben, sjanglede, især når den så sig til siden eller bakud, ætelysten var endnu tapt. Øiets slimhinde fik hurtig sin normale farve tilbake, men diarhoen og den uregelmæssige puls holdt sig endnu omtrent et kvarter.

Koen var helt frisk at se til og åt godt en halv times tid efter at den hadde reist sig.»

Traumatisk betændelse i tungen, meddeler dyrlæge C. Jørgensen, Vanse,

fandtes hos en ko, og da intet andet end sterke betændelsesfænomener var at se, lagdes der et snit under tungens venstre side, hvor den lokale ømhet var stærkest, og ved hjælp av korntang ekstraheredes $\frac{3}{4}$ dele av en hattenål.

Amtsdyrlæge Kjos-Hansen, Egersund, meddeler, at tarmorme hos heste (mest yngre heste) benævnes for «makk», mens mavebremsen hos hesten kaldes «igla». «Åt» i fax (☉: manen) og hale er lus og pelslus. — «Flått» eller «lyngbob» anføres at medvirke til frembringelse av «rauesot» eller blodpis. — «Veiter» (lus) i forening med dårlig foring (romegræs?) anføres at kunne gi «halemakk», der ytrer sig ved kløe og uro i halen, som blir ganske myk og kan tilslut falde av. — «Troid på leveren» hos får (ikter) anføres at træffes i masse på enkelte gårde. — «Bed og kløe» grundet lus, «sauekrabbe», anføres at være almindelig, hvor man endnu ikke vasker smalerne. — «Bjørnelus» hos svin optræder meget almindelig, anføres der.

Amtsdyrlæge Joh. Gjorud, Orkedalen, meddeler følgende tilfælde:

«Et ca. en måned gammelt føl kom under behandling for et slemt sår under kodebøiningen på venstre bakfot, som det hadde bibragt sig ved at springe ind i knivstangen på en igangværende slåmaskine, hvorved den overfladiske bøiesene blev næsten overskåret og forskjellige andre sener og bånd samt tåens sidepulsåre. Det var lang vei at fare fra min bopæl, så føllet hadde lidt et betydelig blodtap, det lå ganske som i en døs og reagerte ikke det allermindste under sårbehandlingen, ikke engang ved underbindingen av arterien, da huden måtte opspaltes og dissekeres væk for at få fat i den sprudlende åre, som hadde trukket sig tilbake. Efterat såret var behandlet og en stødig skinnbandage pålagt, løftede det på hovedet og så sig om, reiste sig og gik hen og pattede sin mor. Såret helede meget pent og føllet fik sin fulde førlighet i lemmet.»

Amtsdyrlæge Egeberg, Arendal, beretter følgende:

«I sommer kom til behandling en vallak med et cirkelrundt sår ca. 10 cm. ind på penis. Såret gik rundt lemmet og hadde en dybde av ca. 1 cm. Ved renavskning

fandtes i dybden et gummistrik av hyssings tykkelse. Dette hadde virket som elastisk legatur. Strikken fjernedes og såret helede hurtig. — Saken meldtes til politiet, men endnu er det ikke opklaret, hvem der har begaat denne stygge handling.»

Usædvanlig lang drægtighet omtales av amtsdyrlæge *Furuholmen* (Larvik); koen gik drægtig i 48 dage over den almindelige tid, eller ialt 328 dage. Kalven var levende indtil 2 dage før fødselen. Koen, der var ca. 10 år gammel, melkede meget godt, men blev slagtet ihøst, da den hadde været til okse 3 à 4 gange uten at bli befrugtet.

Forgiftninger.

Den usædvanlige dårlige bjergning av foret i 1907 betingede, at der anvendtes til för en stor masse bedærvet og muggent hø og andre foderstoffer. Skjønt man frygtede, at dette vilde forårsake hyppige forgiftningstilfælder hos husdyrene, indtraf dog dette langt sjeldnere end ventet. Der indberettes dog om enkelte tilfælder.

Således meddeler amtsdyrlæge *Julsrud*, Kløften, følgende:

Henimot jul forekom der fire eiendommelige sygdomstilfælder hos hesten, de to på en og samme stald, de andre to på hver sit sted; disse fire heste var alle foret med delvis bedærvet og frossen havrelo (vistnok også befængt med «rust»). De to heste på samme stald døde, de to andre kom sig, men sygdomsbilledet var akkurat ens.

Det mest fremtrædende symptom var en til næsten hele legemet utbredt lamhet ledsaget av sterk sløvhed, dog med fuldstændig bevarelse av bevidstheden. Lambeten begyndte i bakkelen, kom pludselig, så man først måtte tænke på hæmoglobinuri; men urinen var uforandret, kun lidt tykladen, plumret. Temperaturen normal eller lidt under, pulsen svag, men regelmæssig; matlysten varierende, den var fra begyndelsen ganske tapt hos de to heste, som senere kom sig. Hos de tre heste kom sygdommen efterat de hadde gaat lidt, hos den fjerde kom den på stalden. I denne lamme tilstand lå dyrene hen, uten at nogen synderlig forandring merkedes før efter 4de eller 6te døgns forløp. De to døde efter fire døgns forløp efter en tilsynelatende bedring den sidste dag; de andre to stod pludselig op den ene efter fire, den anden efter seks døgns forløp, uten at nogen forandring til det bedre var merkbar forut. Efterat de var stået op merkedes ingen svaghet i bakkelen, likesom de åd, hvad de fik; avføringen var hele tiden normal. Behandlingen bestod i, at hestene skaffedes rummelig plads med tørt, blødt leie; de væltedes over morgen og aften og fik da samtidig frottering av hele kroppen med halmvisker. Av medikamenter syntes arecolin at være bedst.

Ved obduktionen av de døde fandtes sterk hjertedegeneration, mørkfarvet blod, lever og nyrer congestionerte, lymfekirtlerne bløte og svulne. Ingen muskeldegeneration som ved hæmoglobinuri.

Sygdommen må bestemt opfattes som en forgiftning fra havreloen; efter ophold med dens bruk er ikke flere tilfælder indtruffet.

Dyrlæge *O. Vold*, Fredrikstad, meddeler, at en kreaturbesætning blev forgiftet av mugne havreagrer; dyrene var dårlige et par dage, men de blev alle friske igjen. — Amtsdyrlæge *Ødegaard* (Hønefoss) iagttok forgiftning hos 6 får og 1 ko på grund av muggent foder. — Amtsdyrlæge *Leknæs* (Førde) iagttok

likeledes en forgiftningssygd, som er omtalt foran under «Forskjellige sygdomme» side 25.

Dyrlæge *O. Enger*, Toten meddeler følgende:

«Forrige års kolde og fugtige sommer og den endda værre høst medførte, at der blev en masse foder såvel av hø som halm, men av ofte mindre god kvalitet, idet det dels blev utvasket, dels mugnede eller likefrem rådnet. Utover høsten forefaldt derfor endel fordøielseslidelser såvel hos heste som kvæg, som man før om årene ikke har været vant til at se. Således hadde hestene vanskelig for at holde sig i huld ved foring med årets avling, de magrede av trods litet bruk og blev anæmiske, slappe og trætte. Desuten hadde hestene i denne tid let for at få diarrhoë og kolik. En hest døde således av en voldsom diarrhoë. Kvæget kunde bedre nyttiggjøre sig den dårlige avling. Det var således ganske merkelig, at der ikke viste sig flere tilfælde av fordøielseslidelser, når man så hvad kjørene kunde æte av ofte aldeles rådden havrelo og muggent hø og halm. Selvfølgelig forefaldt der dog fordøielseslidelser blandt kvæget, som måtte tilskrives foringen, især forekom endel tilfælde av en hårdnakket ofte blodig diarrhoë, som utvilsomt hadde sin årsak i det bedærvede fôr».

Fosforforgiftning. Amdsdyrlæge *Hjelde*, Eidsvold, meddeler:

«Forgiftning med fosforsalve iagttok jeg hos 4 svin i 3 besætninger. Der var i alle tilfælde utlagt fosforsalve som rottegift, smurt på brødkorper, som var spikret fast på væggen hist og her utenfor bingerne. Musene og rotterne hadde så ædt giften og har derpå drat sig ind i svinebingerne, hvor de var bleven ædt av svinene, som også kreperte.

Ved statens kemiske kontrolstation, hvortil jeg indsendte tarmindehold av de kreperte dyr, påvist fosfor i dette».

Chilisalpeteforgiftning iagttoges av amtsdyrlæge *Skjolden* (Spydeberg); 2 kjør døde, mens 2 andre kom sig efter 3—4 dages sygdom.

Ved en feiltagelse fik 3 kjør chilisalpete istedetfor salt i drikkevandet om aftenen, anfører amtsdyrlæge *H. P. Jensen* (Haugesund). De to drak bare litt, mens den 3dje drak både sit og hvad de andre hadde levnet; dette dyr fandtes morgenen efter død i båsen.

Tre kjør døde under forgiftningssymptomer, antagelig efter nydelsen av bedærvet bomuldsfrømel. Hos svinet viste sig 5 forgiftningstilfælde efter nydelsen av syltelake. 1 dyr døde og 4 blev slagtet. Hos 2 svin iagttoges forgiftningssymptomer efter nydelsen av husholdningsaffald, og 2 andre svin døde efter nydelsen av bedærvet mais, meddeler amtsdyrlæge *Jessen* (Stavanger).

Forgiftning ved kviksølvsalve omtales av amtsdyrlæge *Jessen*, idet en gårdbruker på Finnø på egen hånd gned ind sine 4 kjør mot lus, således at 2 dyr døde. Også enkelte andre dyrlæger nævner, at de har påtruffet kviksølvforgiftning ved anvendelse av salve mot lus.

Dyrlæge *I. G. Bang*, Trondhjem, iagttok at en ko den 4de august i Klæbo styrte på havnegangen; miltbrand mistænkte, men ved sektion fandtes

ingen tegn hertil. Årsaken var vistnok forgiftning med vildtvoksende planter av daphne-familien.

Amtsdyrlæge *Tellefsen*, Hemnes, meddeler:

«Som en eiendommelighet anføres en gruppe «forgiftninger» ved fjeldgræs under en militær utmarsch i sommer. Under rast på fjeldvidden blev et antal transport- og rideheste koliksyke. Enkelte kom sig snart ved at tages fra beitet; flere måtte ledes til bygden med kolik og blev tat under dyrlægebehandling. Hovedpræget var parese av tarmkanalen. I rektum stor ansamling av faeces uten avgang trods muskulære trængninger. En av de angrepne døde».

Fra Stange omtaler amtsdyrlæge *Bruun*, at på en større gård kom 2 kjøer til at drikke av en bøtte, som var halvfylt med maling. Malingen, som skulde anvendes til et uthus, bestod væsentlig av saltlake foruten et rødt farvestof. Den ene ko døde den 4de, den anden den 6te dag.

Kvaksalveriet.

Kvaksalveriet anføres i almindelighet at være i avtagende, idet det viker for fagdannelsen; hvor eksaminerte dyrlæger ikke findes eller vanskelig kan skaffes, trives dog kvaksalveriet fremdeles. Særlig nordpå findes ikke få omreisende saadanne, tildels tatere, der fører med sig lagere av medicin.

Amtsdyrlæge *Hjelde* anfører, at der i Hurdalen virker en professionel kvaksalver, men at forøvrig agronomer har en vis tilbøielighet til at gi sig av med at behandle syke husdyr.

Dyrlæge *Høeg*, Rakkestad, indberetter:

«Hvad kvaksalveriet angår er dette sterkt indgrodd i distriktet; der ydedes således, indtil min ankomst, et årlig bidrag til en kvaksalver av herredets kasse, et forhold, der såvidt mig bekjendt, kun finder et enkelt sidestykke i Romsdalen. Det er især i Degernæs, hvor opplysningen i det hele synes at atå tilbake, at kvaksalveriet er utbredt, og der er forekommet tilfælde, hvor eieren heller har ladet sit dyr dø end hentet dyrlægen. Dog har jeg også der iagttat en vågnende forståelse av nytten av kyndig hjælp. Den motstand, mistillid og likegyldighet, jeg således mødte derute i det første år, svinder litt efter litt, skjønt det vistnok fremdeles skal lang tids arbeide til at få rettet på dette forhold. I hovedsagnet er kvaksalveriet i de to år, jeg har praktisert her, væsentlig avtat.

Som følge av kvaksalvervirksomheten og dens minimale priser, der end ikke er det halve av de i indre Smålenene forøvrig meget små honorarer, er en dyrlæges stilling i herredet så vanskeliggjort, at han ikke i lengden kan bestå her uten hjelp av det offentlige, hvilket herredet også synes at indse, idet herredstyret enstemmig i år gjentog sin bevilgning til en eventuel opprettendes amtsdyrlægebestilling, likesom Rakkestad sparebank for 1907 uopfordret ydet mig privat et tilskud av kr. 200,00».

Amtsdyrlæge *Thygesen*, Ål, indberetter:

«Som et ganske betegnende eksempel på overtro i det år 1907 skal jeg referere følgende: I begynnelsen av året tilkaldtes jeg til en syk ko i en av de øverste bygder;

som jeg i almindelighet pleier, spurgte jeg også da, om der var brugt noget middel mot sygdommen. «Ja», sa manden, «vi sendte bud efter en gammel mand her i nærheten, og han skjøt over koen, så kvakk den, og da var det som den blev bedre, men så tok sygdommen den igjen». Der gjøres opmerksom på, at dette blev sagt i fuldt alvor».

Amtsdyrlæge *Fretheim* i Lesje omtaler en episode med en hest, som led av «vandspat». Eieren henvendte sig til en kvaksalver, som anbragte en «snuru» av hestehår (♂: setaceum) på benet. Hesten blev derefter sluppet på en løkke ved siden av hovedveien, hvor den gik og græssede. Et reisefølge av utlændinge, som passerede forbi, blev opmerksom på hesten og den anbragte «snuru» og da de syntes det var at plage dyret at la det gå med denne indretning, som hadde fremkaldt værk og betændelse, fjernet de hårsnoren. Nogle dage senere døde dyret av septikæmi. Eieren følte sig imidlertid overbevist om, at døden skyldtes, at hårsnoren var fjernet for tidlig og foranlediget, at der blev sat retslig efterforskning igang forat han kunde få dyret erstattet. Stedets politimyndighet indsendte efterforskningen til veterinærdirektøren med forespørsel om, hvorvidt «snuru» var skikket til at helbrede vandspat, om dens anvendelse kunde karakteriseres som dyrplageri og om blodforgiftningen kan antages fremkaldt ved hårsnorens fjernelse. Veterinærdirektøren uttalte at blodforgiftningen snarere betingedes av hårsnorens anbringelse end av dens fjernelse og at det vilde være uriktig at genere fredelige og dyrevenlige reisende med denne slags urimelige anmeldelser, hvorefter saken henlagdes. *Fretheim* omtaler også et tilfælde, hvor vedkommende eier hadde ladet en ko behandle mot forstoppelse ved at «la en kjærring gjera åt». Da åtgjeringen ikke hjalp, tilkaldtes dyrlægen.

Dyrlæge *Piro*, Porsgrund, meddeler:

«Dyrlæge blir almindelig benyttet ved sygdomstilfælder hos heste og kvæg. Syke svin «steller» folk mest med selv. Kvaksalvere benyttes sjelden her i egnen, hvor der er så let adgang til dyrlæger (4 inden 1 mils omkreds). Av husråd fra kvaksalveriets tid benyttes derimot fremdeles flere, f. eks. krudt utrustet i urin mot indigestion hos kvæg, menneskeekskremer til omslag om pipen ved halthet. Ved jurhævelse brukes på enkelte gårde vaskning med urin. I Gjerpen brukes av og til at holde gjetebukke i fjøset som middel mot smitsom kastning, idet der menes, at den sterke lugt av disse dyr skulde hemme smittens utbredelse».

Dyrlæge *C. Jørgensen*, Vanse, meddeler:

«Rundt om er her adskillige kvaksalvere, hvis anvendelse vistnok er på retur. Forøvrig hender det ikke sjelden, at dyrlæge hentes til dyr, som eieren i forveien har behandlet. Således var et kolikttilfælde hos hest behandlet med indhældning av 2 liter nysilet melk gjennom dyrets næse. Hos en ko var en kodeforvridning av bakken i flere dage behandlet med omslag av parafin og senere kjødlake. Efter dette var der kommet betydelig hudbetændelse med sår og skorper».

Amtsdyrlæge *H. P. Jensen*, Haugesund, meddeler:

«I de mere avsidesliggende bygder findes nok en og anden som «vøler dyrene i kjæften og halen», men forresten er kvaksalveri sjelden. Av professionelle kvaksalvere findes der enkelte fremdeles».

Amtsdyrlæge *Mæhre*, Narvik, meddeler:

«Kvaksalveriet trives godt. Alle mulige merkelige husråd bringes ofte i anvendelse, inden dyrlægen tilkaldes. Hvad der også stiller sig hindrende for dyrlægens benyttelse er de store avstande. Av professionelle kvaksalvere har navnlig en finlænder gjort sig kjendt her det sidste års tid før min ankomst. Han indbildte folk, at han var den nye dyrlæge fra Narvik, likesom han foretok tuberkulinundersøkelser og kastrerede klaphingste ved at føre bånden ind pr. rektum. Desværre for eierne vedblev disse heste at være like ustyrlige. Betalingen var 30—35 kroner. Undertiden narrede han folk ved at ta den ene testikkel, som fandtes i pungen i to dele, idet han først tok selve testiklen og bakefter bitestiklen, som han foregav var så liten på grund av betændelse. Samtidig forberedte han eierne på, at der året efter vilde komme en 3dje testikkel. Av medicin solgte han meget til folk, hvis kjøp skulde melke mere. Ja der var fattige folk, som betalte 10—12 kroner for en flaske medicin til deres hest, som han påstod vilde få en eller anden sykdom om kort tid. Medicinen bestod i de fleste tilfælde av høifrø og vand».

Amtsdyrlæge *Clausen*, Mosjøen, meddeler:

«I Vefsen er der flere stationære kvaksalvere, som både er medicinske og kirurgiske anlagte. Desuten er der nogle omreisende, for det meste tatere, som ved sin pågåenhet og gode talegaver bedrager befolkningen og mishandler dyrene. Disse folk er som oftest «kirurger». Ti enten et dyr feiler noget eller ei, så lider vedkommende dyr efter disse tateres utsagn av en farlig sykdom, hvorfor de må «opereres». En ko har enten «rumpemark», og da må halespidsen skjæres av; ellers spiser marken op halen. Hvis en ko har dårlig ætelyst, så er tateren færdig med sin diagnose, som går ut på, at vedkommende ko's hudvorter på kindens indside er forlange og kommer mellom tænderne under tygningen; derfor klippes de av og sårene indgnides med salt og tjære.

Hos hesten likedan, når den av ovennævnte årsaker spiser dårlig, så er det efter taterens utsagn, fordi ganen er for sid og derved generer tygningen. Behandlingen er da at gjøre innsnit i ganen og indgni sårene med salt og tjære. Er en hest halt, så er det som oftest «pip», hvilket skal betyde, at hesten har en luftblære et eller andet sted på benet som oftest et sted på koden. «Behandlingen» består i, at der gjøres et innsnit i huden dernede, og der uttages en bindevæstvævse, hvilket skal være «pipen». Av denne slags «operationer» har jeg hørt mange. Betalingen for denne slags operationer er forskjellig, det avhænger av, hvor ræd vedkommende kvaksalver kan gjøre vedkommende dyrs eier; fra 2 kroner og op til 10—20 kroner har folk ofte betalt. På det medicinske felt hører man også ofte om nogle frygtelige diagnoser, som «slim på melkeåren» og «vattersot i øinene»; og altid skal der «dyr medicin» til.

**C. Bevilgninger til det civile veterinærvæsen i budgetterminen
1ste april 1907—31te mars 1908.**

	Bevilget.	Medgået.
1. Til avlønning m. v. av amtsdyrlæger . . kr.	67 000,00	kr. 65 940,28
2. Det veterinær-patologiske laboratorium . . »	9 000,00	» 9 376,44
3. a) ordnært: kursus for dyrlæger kr. 2 200,00		
b) ekstraordinært: reise- bidrag » 1 000,00		
	» 3 200,00	» 3 200,00
4. Tuberkulinundersøkelser av kvægbesætnin- ger:		
a) bevilget kr. 18 000,00		
b) overført fra forrige ter- min » 15 025,65		
	» 33 025,65	» 16 565,65
5. Erstatningsbidrag ved nedslagting av tuberkuløst kvæg »	12 000,00	» 10 692,73
6. Avlønning av statsdyrlægerne »	6 500,00	» 6 500,00
7. Studiestipendier for veterinærstuderende . »	2 000,00	» 1 750,00
8. Skyss- og kostutgifter »	39 000,00	» 37 231,61
9. Forskjellige og tilfældige utgifter:		
a) ordinært kr. 3 000,00		
b) ekstraordinært til anskaf- felse av protokoller for dyrlæger » 1 000,00		
	» 4 000,00	» 4 852,85
10. Bidrag til utgivelse av «Norsk veterinær- tidsskrift» »	1 000,00	» 1 000,00
11. Karantænestationen «Ytre Voulén» . . . »	400,00	» 400,00
Tilsammen	kr. 177 125,65	kr. 157 509,29

D.

Tabeller.

Tabel IV.

De vigtigste husdyrsygdomme
(Relevé des divers cas de maladies des animaux)

Sygdomme (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Får (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav	
		dræpte (abattus)	døde (morts)		dræpte (abattus)	døde (morts)		dræpte (abattus)	døde (morts)
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	44	-	44	444	6	428	14	-	14
Raslesyke, Miltbrandsemfysem, («Rauschbrand») (<i>Anthrax em- physematosus</i>)	3	-	3	48	3	42	-	-	-
Ondartet ødem (<i>Oedema malig- num</i>)	14	2	6	6	-	6	-	-	-
Bråset (<i>Gastromycosis ovis</i>) . .	-	-	-	-	-	-	177	4	170
Ondartet katarrhalfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	617	172	263	9	3	2
Lungesyke (tyfus) hos hesten (<i>Pleuropneumonia contagiosa equi</i>)	1116	5	20	-	-	-	-	-	-
Influenza (<i>Influenza</i>)	18	-	1	-	-	-	-	-	-
Svinepest (<i>Pneumo-enteritis con- tagiosa suis</i>)	}	-	-	-	-	-	-	-	-
Svinesyke (smitsom lungebetæn- delse) (<i>Broncho-pneumonia con- tagiosa suis</i>)		-	-	-	-	-	-	-	-
Rødsyke («Rothlauf») (<i>Morbus ruber</i>)		-	-	-	-	-	-	-	-
Knuderosen (<i>Erythema nodosum</i>)		-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysi- pelas</i>)	651	6	2	34	-	-	-	-	-
Nældefeber (<i>Urticaria</i>)	165	-	-	50	-	-	-	-	-
Brandfeber (<i>Morbus maculosus</i>)	43	1	15	-	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	1740	20	59	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>) . .	-	-	-	1136	444	13	-	-	-
Strålesopsygdom (<i>Actinomycosis</i>)	4	-	-	157	55	1	1	1	-
Sædstrengsforhærdelse og bringe- svulster (<i>Fibromycoma. Asco- coccus</i>)	284	1	-	11	-	-	-	-	-
Hvalpesyke (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	73	18	41	18	7	9	3	1	2
Overføres	4155	53	191	2521	687	762	204	9	188

i Norge i 1907, artsvis ordnede.

domestiques, par espèces, en Norvège en 1907).

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjærfæ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
-	-	-	44	1	42	4	1	3	4	3	1	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	542	327	109	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	3191	191	378	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	220	2	7	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	13	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	16	16	-	-	1	-	-	-	-	106	106	-	-
-	-	-	7	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	8	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	3	-	1	460	35	82	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	6	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	1	4050	540	539	470	37	86	4	3	1	106	106	-	-

Tabel IV. (Forts.). (Continuation).

Norge.

Sygdomme (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Får (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav	
		drepte (abatús)	døde (morts)		drepte (abatús)	døde (morts)		drepte (abatús)	døde (morts)
Overført (transport)	4155	53	191	2521	687	762	204	9	188
Difterit (<i>Diphtheritis</i>)	-	-	-	3	1	-	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et</i> <i>Ovina</i>)	-	-	-	1458	-	3	-	-	-
Mundsyke hos hesten (<i>Stoma-</i> <i>titis contagiosa pustulosa equi</i>)	195	-	-	-	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh og strengel (<i>Ko-</i> <i>ryza, Pharyngitis et Bron-</i> <i>chitis</i>)	2238	5	-	235	6	-	5	2	-
Lunge- og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>) . . .	103	7	20	177	53	24	8	2	-
Fordøielssygdomme (indige- stion, mave- og tarmkatarrh, diarrhé) (<i>Gastritis, Diarrhoe</i>)	2831	12	36	7726	358	161	124	6	5
Kolik, forstoppelse (<i>Colica Ob-</i> <i>structio</i>)	2311	43	61	1159	65	44	19	2	5
Akut diarrhé og blodgang (<i>Di-</i> <i>arrhoea acuta et dysenteria</i>) .	215	1	15	667	40	81	9	-	4
Trommesyke (<i>Tympanitis</i>) . . .	29	-	1	952	37	64	8	-	5
Forgiftning ¹⁾ (<i>Intoxicaciones</i>) .	29	1	5	210	14	74	21	6	12
Indvoldsorme (<i>Helminthiasis</i>) .	480	-	-	4	-	-	5	-	1
Dreiesyke (<i>Hydrocephalus hyda-</i> <i>tideus</i>)	-	-	-	-	-	-	17	16	-
Akut hjernebetændelse (<i>Menin-</i> <i>gitis acuta</i>)	39	5	6	54	22	6	3	-	3
Kronisk hjernebetændelse (Kol- ler) (<i>Fatuitas</i>)	25	4	-	4	-	1	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria. Hæ-</i> <i>moglobinaemia</i>)	414	14	33	1015	33	114	-	-	-
Benskjørhet (slikkesyke) (<i>Osteo-</i> <i>malacia</i>)	3	-	-	1267	78	10	18	3	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	13	1	-	62	3	-	-	-	-
Hudutslet (<i>Eczema</i>)	1393	2	1	617	-	-	44	-	-
Ringorm (<i>Tricophyton tonsurans</i>)	75	-	-	2796	1	-	1	-	-
Skurv (<i>Favus</i>)	14	-	-	54	-	-	-	-	-
Skab (<i>Scabies</i>)	36	-	-	53	-	-	-	-	-
Overføres	14598	148	369	21034	1398	1334	486	46	223

¹⁾ Om forgiftningens art, se amtstabellerne og side 29.

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjærfæ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
1	-	1	4050	540	539	470	37	86	4	3	1	106	106	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	13	13	-	-
173	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	91	6	1	23	3	-	3	-	-	-	-	-	-
7	1	2	179	30	50	7	2	1	1	-	-	-	-	-	-
34	-	-	543	34	35	131	1	10	13	-	2	-	-	-	-
1	-	-	222	16	22	28	1	-	-	-	-	6	-	-	-
3	-	-	32	1	6	26	1	3	2	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6	-	6	128	16	39	31	-	15	4	-	2	32	16	2	-
2	-	1	18	1	-	139	-	-	8	-	-	-	-	-	-
2	1	1	8	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	208	36	38	5	1	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	86	6	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	2918	109	14	11	-	-	1	-	-	-	-	-	-
23	-	-	185	1	7	301	6	-	8	-	-	-	-	-	-
-	-	-	20	-	-	9	2	-	11	4	-	-	-	-	-
-	-	-	91	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	19	2	-	31	7	-	14	14	-	-	-	-	-
253	2	11	8801	799	760	1213	61	115	69	21	5	157	135	2	-

Tabel IV. (Forts.). (Continuation).

Norge.

Sygdomme (Maladies).	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Får (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav	
		dræpte (abattus)	døde (morts)		dræpte (abattus)	døde (morts)		dræpte (abattus)	døde (morts)
Overført (transport)	14598	148	369	21034	1398	1334	486	46	223
Lus (<i>Pediculinæ</i>)	1109	-	-	24879	-	-	120	-	-
Uregelmæssige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	56	-	2	1642	66	15	41	3	2
Misfostre (<i>Monstra</i>)	5	-	-	65	6	5	-	-	-
Børvrængning (<i>Inversio uteri</i>)	1	-	-	391	34	8	11	3	-
Børdreining (<i>Torsio uteri</i>)	2	1	1	399	28	5	1	-	-
Tilbakeholdt efterbyrd (<i>Retentio placentæ</i>)	59	-	-	3415	26	25	4	-	1
Kastning (<i>Abortus</i>)	25	-	-	1640	18	5	-	-	-
Kalvningsfeber (melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	2427	21	31	2	-	-
Børbetændelse (<i>Metritis</i>)	10	1	-	723	35	70	2	1	-
Jurbetændelse (<i>Mastitis</i>)	78	-	-	2680	77	16	44	2	4
Forfangenhet (<i>Hordeatio. Kri- thiasis</i>)	257	9	1	37	1	-	-	-	-
Klaphingstopoperationer (<i>Opera- tiones ob kryptorchismum</i>)	110	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>)	3738	-	3	164	-	-	487	-	1
Kræft (<i>Carcinoma et Sarcoma</i>)	18	8	3	27	16	3	-	-	-
Hov- og klovidelser (<i>Vitia ungvis</i>)	2851	19	-	504	6	1	7	-	-
Øielidelser (<i>Vitia oculorum</i>)	468	5	-	249	7	-	70	4	-
Led- og slimsekklidelser (<i>Arti- culitis et bursitis</i>)	4163	79	6	914	39	-	10	1	-
Kirurg. tilfælde (sår, kontusioner, absces etc.) (<i>Vulnera, contu- siones, abscessus etc.</i>)	8316	131	17	2304	104	5	35	-	1
Beskelersyke, godartet (<i>Exan- thema genitalium benignum</i>)	9	-	1	-	-	-	-	-	-
Rygmarvsbetændelse (<i>Myelitis</i>)	7	-	2	-	-	-	-	-	-
Smitsom øienbetændelse (<i>Oph- thalmitis contagiosa</i>)	-	-	-	-	-	-	36	-	-
Frosk	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Asthma (<i>Asthma</i>)	8	-	-	-	-	1	-	-	-
Andre behandlede sygdomstil- fælde (<i>Casus ceteri</i>)	3556	91	43	3752	612	94	115	4	6
Ialt (total)	39444	492	448	67248	2494	1618	1471	64	248

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjærfæ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
253	2	11	8801	799	760	1213	61	115	69	21	5	157	135	2	-
186	-	-	619	-	-	284	-	-	1	-	-	-	-	-	-
7	2	1	336	85	6	11	1	-	3	-	-	-	-	-	-
-	-	-	3	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	-	-	31	14	2	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	6	4	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6	-	-	6	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	46	3	2	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	18	2	2	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8	1	-	73	2	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	22	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
58	-	-	6690	1	5	76	-	-	103	-	-	-	-	1	-
1	1	-	1	1	-	30	15	-	1	-	-	-	-	-	-
1	-	-	25	1	-	3	-	-	-	-	-	-	-	2	-
6	-	-	3	-	-	112	1	-	3	-	-	-	-	-	-
1	-	-	99	17	-	69	3	-	2	-	-	1	-	-	-
4	-	-	321	36	4	397	13	3	29	3	-	5	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
33	-	7	891	129	71	150	14	3	13	-	-	30	22	-	-
566	6	19	17993	1095	855	2355	108	121	226	24	5	193	157	5	-

Tabel V.

De vigtigste husdyrsygdomme

(Cas de maladies des animaux domestiques dans la

Sygdomme (Maladies).	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Får (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav	
		drepte (abatús)	døde (morts)		drepte (abatús)	døde (morts)		drepte (abatús)	døde (morts)
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	3	-	3	1	1	-	-	-	-
Lungesyke (tyfus) hos hesten (<i>Pleuropneumonia contagiosa equi</i>)	754	1	8	-	-	-	-	-	-
Svinepest (<i>Pneumo-enteritis contagiosa suis</i>)	}	-	-	-	-	-	-	-	-
Svinesyke (smitsom lungebetændelse) (<i>Broncho-pneumonia contagiosa suis</i>)		-	-	-	-	-	-	-	-
Knuderosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysipelas</i>)	32	1	-	2	-	-	-	-	-
Neldefeber (<i>Urticaria</i>)	16	-	-	-	-	-	-	-	-
Brandfeber (<i>Morbus maculosus</i>)	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	93	-	-	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>)	-	-	-	2	2	-	-	-	-
Sædstringsforhærdelse og bringesvulster (<i>Fibromycoma. Asco-coccus</i>)	30	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyke (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	9	1	8	-	-	-	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	55	-	-	-	-	-
Mundsyke hos hesten (<i>Stomatitis contagiosa pustulosa equi</i>)	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh og strengel (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	229	-	-	3	-	-	-	-	-
Lunge- og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>)	10	-	1	2	-	2	-	-	-
Fordøielssygdomme (indigestion, mave- og tarmkatarrh, diarrhé) (<i>Gastritis. Diarrhoe</i>)	388	1	-	30	1	2	-	-	-
Overføres	1569	4	20	95	4	4	-	-	-

i Kristiania by i 1907.

ville de Kristiania, signalés en 1907.)

Gjet (Espèce caprine)			Svin (Espèce porcine)			Hund (Chiens)			Kat (Chats)			Fjærfæ (Volailles)			Andre dyr (Animaux divers)	
anneldte (signalés)	derav		anneldte (signalés)	derav		anneldte (signalés)	derav		anneldte (signalés)	derav		anneldte (signalés)	dræpte og døde (abattus et morts)		anneldte (signalés)	dræpte og døde (abattus et morts)
	dræpte (abattus)	døde (morts)		dræpte (abattus)	døde (morts)		dræpte (abattus)	døde (morts)		dræpte (abattus)	døde (morts)					
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	330	243	46	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	75	2	18	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	10	1	4	32	1	5	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	344	244	50	112	3	23	-	-	-	-	-	-	-	-

Tabel V. (Forts.). (Continuation).

Kristiania.

Sygdomme (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Får (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav	
		dræpte (abattus)	døde (morts)		dræpte (abattus)	døde (morts)		dræpte (abattus)	døde (morts)
Overført (transport)	1569	4	20	95	4	4	-	-	-
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Obstructio</i>)	303	-	18	3	-	-	-	-	-
Akut diarrhé og blodgang (<i>Diarrhoea acuta et dysenteria</i>) . .	57	-	6	2	-	1	-	-	-
Trommesyke (<i>Tympanitis</i>)	3	-	1	5	-	-	-	-	-
Forgiftninger ¹⁾ (<i>Intoxicaciones</i>)	-	-	-	2	-	1	-	-	-
Indvoldsorme (<i>Helminthiasis</i>)	4	-	-	-	-	-	-	-	-
Akut hjernebetændelse (<i>Menigitis acuta</i>)	5	1	2	5	4	-	-	-	-
Kronisk hjernebetændelse (kol- ler) (<i>Fatuitas</i>)	5	-	-	-	-	-	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria. Hæ- moglobinaemia</i>)	53	-	10	2	-	-	-	-	-
Benskjørhet (slikkesyke) (<i>Osteo- malacia</i>)	-	-	-	2	1	-	-	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hudutslet (<i>Eczema</i>)	221	-	-	2	-	-	-	-	-
Ringorm (<i>Tricophyton tonsurans</i>) . .	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Skab (<i>Scabies</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculinæ</i>)	4	-	-	103	-	-	-	-	-
Uregelmæssige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	3	-	-	9	1	-	-	-	-
Børvrængning (<i>Inversio uteri</i>) . . .	-	-	-	3	-	-	-	-	-
Børdreining (<i>Torsio uteri</i>)	-	-	-	3	-	-	-	-	-
Tilbageholdt efterbyrd (<i>Retentio placentæ</i>)	-	-	-	28	-	-	-	-	-
Kastning (<i>Abortus</i>)	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber (melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	20	-	-	-	-	-
Børbetændelse (<i>Metritis</i>)	-	-	-	15	1	3	-	-	-
Jurbetændelse (<i>Mastitis</i>)	1	-	-	22	3	-	-	-	-
Forfangenhet (<i>Hordeatio. Kri- thiasis</i>)	24	-	-	-	-	-	-	-	-
Klaphingstopperationer (<i>Opera- tiones ob kryptorchismum</i>)	4	-	-	-	-	-	-	-	-
Overføres	2258	5	57	323	14	9	-	-	-

¹⁾ Fosfor, salt, stryknin, tomaniforgiftning.

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjærfæ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abatus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abatus et morts</i>)
	dræpte (<i>abatus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abatus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abatus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abatus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
-	-	-	344	244	50	112	3	23	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	13	1	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	3	-	1	9	-	8	-	-	-	6	4	-	-
-	-	-	-	-	-	14	-	-	5	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	88	5	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	20	6	-	9	9	-	-	-	-	-
-	-	-	3	-	-	211	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	-	3	-	-	2	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	355	245	51	475	15	32	16	9	-	6	4	-	-

Tabel V. (Forts.). (Continuation).

Kristiania.

Sygdomme (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Får (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav	
		drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)
Overført (transport)	2258	5	57	323	14	9	-	-	-
Kastrationer (Castrationes) . . .	15	-	-	-	-	-	-	-	-
Kræft (Carcinoma et Sarcoma) .	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hov- og klovlidelser (Vitæ ungvis)	405	7	-	1	-	-	-	-	-
Øielidelser (Vitæ oculorum) . .	29	-	-	1	-	-	-	-	-
Led- og Slimsæklidelser (Arti- culitis et bursitis)	526	13	-	3	-	-	-	-	-
Kirurg. tilfælde (sår, kontusioner, absces etc.) (Vulnera, contu- siones, abscessus etc.)	1715	42	-	7	1	-	1	-	1
Andre behandlede sygdomstil- fælde (Casus ceteri)	129	-	-	9	8	1	-	-	-
Ialt (total)	5077	67	57	344	23	10	1	-	1

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjærfæ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
-	-	-	355	245	51	475	15	32	16	9	-	6	4	-	-
-	-	-	52	-	-	11	-	-	12	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	21	11	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	12	-	-	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	20	2	-	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	83	3	-	18	3	-	3	-	-	-
-	-	-	-	-	-	35	-	-	-	-	-	10	6	-	-
-	-	-	407	245	51	657	31	32	48	12	-	19	10	-	-

Tabel VI.

De vigtigste husdyrsygdomme

(Cas de maladies des animaux domestiques)

Sygdomme (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Får (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav	
		dræpte (abattus)	døde (morts)		dræpte (abattus)	døde (morts)		dræpte (abattus)	døde (morts)
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	2	-	2	52	2	48	-	-	-
Raslesyke, miltbrandsemfysem («Rauschbrand») (<i>Anthrax em- physematosus</i>)	-	-	-	2	-	2	-	-	-
Ondartet ødem (<i>Oedema malig- num</i>)	1	-	1	-	-	-	-	-	-
Ondartet katarrhalfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	17	8	5	-	-	-
Lungesyke (tyfus) hos hesten (<i>Pleuropneumonia contagiosa equi</i>)	285	3	6	-	-	-	-	-	-
Svinepest (<i>Pneumo-enteritis con- tagiosa suis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Svinesyke (smitte lungebetæn- delse) (<i>Broncho-pneumonia con- tagiosa suis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rødsyke («Rothlauf») (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuderosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysi- pelas</i>)	72	-	1	4	-	-	-	-	-
Neldefeber (<i>Urticaria</i>)	26	-	-	13	-	-	-	-	-
Brandfeber (<i>Morbus maculosus</i>)	5	1	3	-	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	191	2	3	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>) . . .	-	-	-	26	24	-	-	-	-
Strålesoppsygdom (<i>Actinomycosis</i>)	-	-	-	12	2	-	-	-	-
Sædstrengsførhærdelse og bringe- svulster (<i>Fibromycoma. Asco- coccus</i>)	28	1	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyke (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	10	2	5	3	3	-	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	208	-	-	-	-	-
Overføres	620	9	21	337	39	55	-	-	-

i Akershus amt i 1907.

dans le département d' Akershus en 1907).

Gjet (Espèce caprine)			Svin (Espèce porcine)			Hund (Chiens)			Kat (Chats)			Fjærfæ (Volailles)		Andre dyr (Animaux divers)	
anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	dræpte og døde (abatius et morts)	anmeldte (signalés)	dræpte og døde (abatius et morts)
	dræpte (abatius)	døde (morts)		dræpte (abatius)	døde (morts)		dræpte (abatius)	døde (morts)		dræpte (abatius)	døde (morts)				
-	-	-	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	144	84	29	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	366	8	19	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	11	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	38	1	7	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	523	92	50	39	1	8	-	-	-	-	-	-	-

Tabel VI. (Forts.) (Continuation).

Akershus.

S y g d o m m e (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	620	9	21	337	39	55	-	-	-
Mundsyke hos hesten (<i>Stomatitis contagiosa pustulosa equi</i>)	33	-	-	-	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh og strengel (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	286	-	-	32	1	-	-	-	-
Lunge- og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>) . .	12	-	3	24	6	6	-	-	-
Fordøielsessygdomme (indigestion, mave- og tarmkatarrh, diarrhé) (<i>Gastritis. Diarrhoe</i>)	240	1	-	1003	70	9	-	-	-
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Obstructio</i>)	282	2	-	174	5	2	-	-	-
Akut diarrhé og blodgang (<i>Diarrhoea acuta et dysenteria</i>)	7	-	1	46	-	8	-	-	-
Trommesyke (<i>Tympanitis</i>) . . .	3	-	-	120	6	8	2	-	2
Forgiftninger ¹⁾ (<i>Intoxicaciones</i>)	11	-	2	55	4	23	-	-	-
Indvoldsorme (<i>Helminthiasis</i>) .	20	-	-	-	-	-	-	-	-
Akut hjernebetændelse (<i>Meningitis acuta</i>)	2	-	-	9	2	-	-	-	-
Kronisk hjernebetændelse (Koller) (<i>Fatuitas</i>)	4	2	-	-	-	-	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria. Hæmoglobinaemia</i>)	94	1	7	35	3	3	-	-	-
Benskjørhet (slikkesyke) (<i>Osteomalacia</i>)	-	-	-	133	7	-	-	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Hudutslet (<i>Eczema</i>)	169	-	-	44	-	-	-	-	-
Ringorm (<i>Tricophyton tonsurans</i>)	9	-	-	245	-	-	-	-	-
Skab (<i>Scabies</i>)	7	-	-	2	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculinae</i>)	45	-	-	1805	-	-	-	-	-
Uregelmæssige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	5	-	-	214	5	1	-	-	-
Misfostre (<i>Monstra</i>)	-	-	-	4	-	-	-	-	-
Børvrængning (<i>Inversio uteri</i>) .	-	-	-	110	9	-	-	-	-
Børdreining (<i>Torsio uteri</i>) . . .	-	-	-	72	3	-	-	-	-
Overføres	1849	15	34	4465	160	115	2	-	2

¹⁾ Fosfor, koksalt, chilisalpeter, saltlake, muggen havre, gødselfvand, havrerust, foder.

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjærfæ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
-	-	-	523	92	50	39	1	8	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	47	5	-	4	-	-	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	16	4	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	53	-	3	13	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	13	1	1	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	3	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	13	2	6	5	-	3	-	-	-	13	8	2	-
-	-	-	-	-	-	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	17	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	139	6	1	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	28	-	-	60	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	62	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	54	17	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	973	128	65	153	1	11	1	-	-	13	8	2	-

Tabel VI. (Forts.) (Continuation).

Akershus.

Sygdomme (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Får (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav	
		dræpte (abattus)	døde (morts)		dræpte (abattus)	døde (morts)		dræpte (abattus)	døde (morts)
Overført (transport)	1849	15	34	4465	160	115	2	-	2
Tilbageholdt efterbyrd (<i>Retentio placentæ</i>)	-	-	-	400	-	-	-	-	-
Kastning (<i>Abortus</i>)	2	-	-	83	7	-	-	-	-
Kalvningsfeber (melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	412	1	-	-	-	-
Børbetændelse (<i>Metritis</i>)	-	-	-	112	2	7	-	-	-
Jurbetændelse (<i>Mastitis</i>)	5	-	-	339	3	4	-	-	-
Forfængenhet (<i>Hordeatio. Kri-thiasis</i>)	15	1	-	1	-	-	-	-	-
Klaphingstopoperationer (<i>Operationes ob Kryptorchismum</i>)	22	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>)	236	-	1	22	-	-	10	-	-
Kræft (<i>Carcinoma et Sarcoma</i>)	2	1	1	-	-	-	-	-	-
Hov- og klovlidelser (<i>Vitia unguis</i>)	354	4	-	57	-	-	-	-	-
Øielidelser (<i>Vitia oculorum</i>)	32	-	-	23	-	-	-	-	-
Led- og slimsæklidelser (<i>Articulitis et bursitis</i>)	441	7	-	108	-	-	-	-	-
Kirurg. tilfælde (sår, kontusioner, absces etc.) (<i>Vulnera, contusiones, abscessus etc.</i>)	839	11	1	222	17	1	-	-	-
Andre behandlede sygdomstilfælde (<i>Casus ceteri</i>)	215	3	5	228	55	10	2	-	-
Ialt (total)	4012	42	42	6472	245	137	14	-	2

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjærfæ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
-	-	-	973	128	65	153	1	11	1	-	-	13	8	2	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	5	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	780	-	-	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	5	2	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	11	2	-	13	1	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	44	9	1	51	2	2	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	75	8	24	17	1	-	-	-	-	20	16	-	-
-	-	-	1904	148	90	254	7	13	2	-	-	33	24	2	-

Tabel VII.

De vigtigste husdyrsygdomme
(*Cas de maladies des animaux domestiques*)

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
		døpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		døpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		døpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	5	-	5	29	-	29	-	-	-
Raslesyke, miltbrandsemfysem, («Rauschbrand») (<i>Anthrax em- physematosus</i>)	-	-	-	1	-	1	-	-	-
Ondartet ødem (<i>Oedema malig- num</i>)	-	-	-	1	-	1	-	-	-
Ondartet katarrhalfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	11	3	4	-	-	-
Lungesyke (tyfus) hos hesten (<i>Pleuropneumonia contagiosa equi</i>)	42	1	3	-	-	-	-	-	-
Rødsyke («Rothlauf») (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuderosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysi- pelas</i>)	140	2	-	5	-	-	-	-	-
Neldefeber (<i>Urticaria</i>)	11	-	-	7	-	-	-	-	-
Brandfeber (<i>Morbus maculosus</i>)	2	-	1	-	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	175	3	3	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>) . .	-	-	-	16	13	-	-	-	-
Strålesopsygdom (<i>Actinomycosis</i>)	3	-	-	9	5	-	1	1	-
Sædstringsforhærdelse og bringe- svulster (<i>Fibromycoma. Asco- coccus</i>)	32	-	-	1	-	-	-	-	-
Hvalpesyke (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	8	2	2	4	-	4	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	62	-	-	-	-	-
Mundsyke hos hesten (<i>Stoma- titis contagiosa pustulosa equi</i>)	5	-	-	-	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh og strengel (<i>Ko- ryza, Pharyngitis et Bron- chitis</i>)	363	1	-	17	-	-	-	-	-
Overføres	786	9	14	163	21	39	1	1	-

i Smålenenes amt i 1907.

dans le département de Smålenene en 1907).

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjærfæ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anneldte (<i>signalés</i>)	derav		anneldte (<i>signalés</i>)	derav		anneldte (<i>signalés</i>)	derav		anneldte (<i>signalés</i>)	derav		anneldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anneldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
-	-	-	4	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	71	5	31	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	155	5	11	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	37	3	2	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	5	-	-	5	2	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	237	10	46	45	5	2	-	-	-	-	-	-	-

Tabel VII. (Forts.). (Continuation).

Smålenene.

S y g d o m m e (<i>Maladies</i>).	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	786	9	14	163	21	39	1	1	-
Lunge- og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>) . . .	11	2	2	20	8	1	-	-	-
Fordøielssygdomme (Indige- stion, mave- og tarmkatarrh, diarrhé) (<i>Gastritis. Diarrhoë</i>)	249	2	4	444	16	5	3	-	-
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Ob- structio</i>)	210	6	13	63	5	1	-	-	-
Akut diarrhé og blodgang (<i>Di- arrhoëa acuta et dysenteria</i>) .	5	-	1	34	1	8	-	-	-
Trommesyke (<i>Tympanitis</i>) . . .	-	-	-	59	7	2	-	-	-
Forgiftninger ¹ (<i>Intoxicaciones</i>) .	1	-	-	15	2	6	-	-	-
Indvoldsorme (<i>Helminthiasis</i>) .	13	-	-	-	-	-	-	-	-
Dreiesyke (<i>Hydrocephalus hyda- tideus</i>)	-	-	-	-	-	-	1	1	-
Akut hjernebetændelse (<i>Menin- gitis acuta</i>)	7	1	2	5	3	1	-	-	-
Kronisk hjernebetændelse (kol- ler) (<i>Fatuitas</i>)	4	-	-	-	-	-	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria. Hæ- moglobinaemia</i>)	40	1	2	60	2	3	-	-	-
Benskjørhet (slikkesyke) (<i>Osteo- malacia</i>)	1	-	-	50	5	-	16	2	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hudutslet (<i>Eczema</i>)	97	1	-	45	-	-	-	-	-
Ringorm (<i>Tricophyton tonsurans</i>)	3	-	-	126	1	-	-	-	-
Skab (<i>Scabies</i>)	23	-	-	-	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculinæ</i>)	49	-	-	3312	-	-	-	-	-
Uregelmæssige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	3	-	-	114	2	2	1	-	-
Misfostre (<i>Monstra</i>)	1	-	-	5	-	1	-	-	-
Børvrængning (<i>Inversio uteri</i>) .	-	-	-	57	-	1	-	-	-
Børdreining (<i>Torsio uteri</i>) . . .	-	-	-	20	4	-	-	-	-
Tilbakeholdt efterbyrd (<i>Retentio placentæ</i>)	3	-	-	262	-	2	-	-	-
Overføres	1506	22	38	4854	77	72	22	4	-

¹⁾ Sildelake, koksalt, salpeter, chilisalpeter, parisergrønt, for, hugormbid, fosfor, mais.

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjærfæ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
-	-	-	237	10	46	45	5	2	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	25	8	5	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	25	1	3	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	14	1	3	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	3	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	13	2	8	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	7	-	-	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	26	5	4	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	158	16	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	9	-	-	38	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	21	-	-	20	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	25	8	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	558	51	69	139	7	2	1	-	-	-	-	-	-

Tabel VII. (Forts.) (Continuation).

Smålenene.

Sygdomme (Maladies).	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Får (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav	
		dræpte (abattus)	døde (morts)		dræpte (abattus)	døde (morts)		dræpte (abattus)	døde (morts)
Overført (transport)	1506	22	38	4854	77	72	22	4	-
Kastning (Abortus)	4	-	-	67	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber (melkefeber) (Eclampsia puerperalis) . . .	-	-	-	239	2	1	-	-	-
Børbetændelse (Metritis) . . .	1	-	-	55	8	6	-	-	-
Jurbetændelse (Mastitis) . . .	7	-	-	177	4	1	2	-	-
Forfangenhet (Hordeatio. Kri- thiasis)	30	1	-	1	-	-	-	-	-
Klaphingstoperationer (Opera- tiones ob kryptorchismum) . .	6	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (Castrationes) . .	343	-	-	7	-	-	-	-	-
Kræft (Carcinoma et Sarcoma) .	3	-	1	1	-	-	-	-	-
Hov- og klovlidelser (Vitia ungvis)	215	1	-	93	1	-	-	-	-
Øielidelser (Vitia oculorum) . .	80	4	-	22	2	-	-	-	-
Led- og slimsæklidelser (Articu- litis et bursitis)	239	5	-	50	5	-	-	-	-
Kirurg. tilfælde (sår, kontu- sioner, absces etc.) (Vulnera, contusiones, abscessus etc.) . .	629	16	2	148	8	1	-	-	-
Pericarditis traumatica	-	-	-	17	17	-	-	-	-
Andre behandlede sygdomstil- fælde (Casus ceteri)	272	9	5	327	104	4	-	-	-
Ialt (total)	3335	58	46	6058	228	85	24	4	-

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjærfæ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
-	-	-	558	51	69	139	7	2	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	4	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	627	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	12	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	8	2	-	2	-	-	-	-	-	1	-	-	-
-	-	-	20	9	-	47	2	-	-	-	-	1	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	35	9	2	12	1	1	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1257	72	71	219	10	3	2	-	-	2	-	-	-

Tabel VIII.

De vigtigste husdyrsygdomme
(*Cas de maladies des animaux domestiques*)

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	1	-	1	43	1	42	-	-	-
Raslesyke, miltbrandsemfysem, («Rauschbrand») (<i>Anthrax em- physematosus</i>)	-	-	-	8	1	7	-	-	-
Ondartet ødem (<i>Oedema malignum</i>)	3	-	2	-	-	-	-	-	-
Ondartet katarrhalfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	27	9	8	-	-	-
Lungesyke (tyfus) hos hesten (<i>Pleuropneumonia contagiosa equi</i>)	30	-	1	-	-	-	-	-	-
Rødsyke («Rothlauf») (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuderosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysipelas</i>)	70	-	1	7	-	-	-	-	-
Neldefeber (<i>Urticaria</i>)	20	-	-	1	-	-	-	-	-
Brandfeber (<i>Morbus maculosus</i>)	5	-	1	-	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	155	3	6	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>)	-	-	-	64	38	2	-	-	-
Strålesygdom (<i>Actinomycosis</i>)	-	-	-	8	2	1	-	-	-
Sædstrengsforhærdelse og bringe- svulster (<i>Fibromycoma. Asco- coccus</i>)	38	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyke (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	4	-	3	3	1	2	-	-	-
Difterit (<i>Diphtheritis</i>)	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	80	-	-	-	-	-
Mundsyke hos hesten (<i>Stomatitis contagiosa pustulosa equi</i>)	23	-	-	-	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh og strengel (<i>Kor- ryza, Pharyngitis et Bron- chitis</i>)	193	1	-	22	-	-	-	-	-
Overføres	542	4	15	264	52	62	-	-	-

i Buskeruds amt i 1907.

dans le département de Buskerud en 1907).

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjærfæ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
-	-	-	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	53	13	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	133	4	11	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	48	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	56	6	11	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	136	19	23	56	6	11	-	-	-	-	-	-	-

Tabel VIII. (Forts). (Continuation).

Buskerud.

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	542	4	15	264	52	62	-	-	-
Lunge- og Brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>) . .	6	-	3	19	9	1	3	2	-
Fordøielssygdomme (indigestion, mave- og tarmkatarrh, diarrhé) (<i>Gastritis. Diarrhoë</i>)	357	2	2	663	22	9	6	-	1
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Obstructio</i>)	148	5	16	170	7	9	-	-	-
Akut diarrhé og blodgang (<i>Diarrhoëa acuta et dysenteria</i>) .	12	-	-	82	9	5	-	-	-
Trommesyke (<i>Tympanitis</i>) . . .	3	-	-	106	2	7	-	-	-
Forgiftninger ¹⁾ (<i>Intoxicaciones</i>)	-	-	-	10	1	2	8	6	1
Indvoldsorme (<i>Helminthiasis</i>) .	5	-	-	-	-	-	-	-	-
Akut hjernebetændelse (<i>Menigitis acuta</i>)	3	-	-	2	-	1	-	-	-
Kronisk hjernebetændelse (kol- ler) (<i>Fatuitas</i>)	3	1	-	-	-	-	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria. Hæmoglobinaemia</i>)	35	2	1	45	5	5	-	-	-
Benskjørhet (slikkesyke) (<i>Osteomalacia</i>)	-	-	-	71	2	-	1	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	-	-	-	3	-	-	-	-	-
Hudutslet (<i>Eczema</i>)	108	-	-	64	-	-	-	-	-
Ringorm (<i>Tricophyton tonsurans</i>)	2	-	-	261	-	-	-	-	-
Skurv (<i>Favus</i>)	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Skab (<i>Scabies</i>)	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculinae</i>)	42	-	-	1793	-	-	8	-	-
Uregelmæssige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	9	-	-	172	9	-	5	1	-
Misfostre (<i>Monstra</i>)	-	-	-	10	2	1	-	-	-
Børvrængning (<i>Inversio uteri</i>) .	-	-	-	26	3	1	-	-	-
Børdreining (<i>Torsio uteri</i>) . . .	-	-	-	30	-	-	-	-	-
Tilbageholdt efterbyrd (<i>Retentio placentæ</i>)	5	-	-	393	1	4	-	-	-
Kastning (<i>Abortus</i>)	-	-	-	171	2	-	-	-	-
Overføres	1280	14	37	4258	126	107	31	9	2

¹⁾ Kviksølv, saltlake, koksalt, stryknin, planter, muggent for.

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjærfæ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abatus et mortis</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abatus et mortis</i>)
	dræpte (<i>abatus</i>)	døde (<i>mortis</i>)		dræpte (<i>abatus</i>)	døde (<i>mortis</i>)		dræpte (<i>abatus</i>)	døde (<i>mortis</i>)		dræpte (<i>abatus</i>)	døde (<i>mortis</i>)				
-	-	-	136	19	23	56	6	11	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	33	7	-	13	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	3	-	-	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	10	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	13	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	16	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	25	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	221	3	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	7	-	-	39	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
87	-	-	50	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	22	1	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
2	-	-	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
92	-	-	536	34	25	125	7	13	1	-	-	-	-	-	-

Tabel VIII. (Forts.) (Continuation).

Buskerud.

Sygdomme (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Får (Espèce ovine)		
	anneldte (signalés)	derav		anneldte (signalés)	derav		anneldte (signalés)	derav	
		dræpte (abatús)	døde (morts)		dræpte (abatús)	døde (morts)		dræpte (abatús)	døde (morts)
Overført (transport)	1280	14	37	4258	126	107	31	9	2
Kalvningsfeber (melkefeber) (Eclampsia puerperalis)	-	-	-	260	-	1	-	-	-
Børbetændelse (Metritis)	-	-	-	93	1	7	-	-	-
Jurbetændelse (Mastitis)	4	-	-	242	7	-	-	-	-
Forfangenhet (Hordeatio. Kri- thiasis).	20	1	-	6	-	-	-	-	-
Klaphingstoperationer (Opera- tiones ob kryptorchismum) . .	12	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (Castrationes) . . .	184	-	-	8	-	-	28	-	-
Kræft (Carcinoma et sarcoma) . .	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hov- og klovlidelser (Vitia ungvis).	258	-	-	48	1	-	-	-	-
Øielidelser (Vitia oculorum) . . .	49	-	-	18	3	-	-	-	-
Led- og slimsæklidelser (Articu- litis et bursitis)	235	4	1	108	6	-	2	-	-
Kirurg. tilfælde (sår, kontusioner, absces etc. (Vulnera, contu- siones, abscessus etc.).	606	6	1	204	9	-	-	-	-
Andre behandlede sygdomstil- fælde (Casus ceteri)	196	23	2	236	70	6	-	-	-
Ialt (total)	2844	48	41	5481	223	121	61	9	2

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjærfæ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
92	-	-	536	34	25	125	7	13	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5	-	-	5	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9	-	-	318	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	23	3	1	23	1	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	51	15	1	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
107	-	-	948	53	27	161	9	13	1	-	-	-	-	-	-

Tabel IX.

De vigtigste husdyrsygdomme

(Cas de maladies des animaux domestiques)

Sygdomme (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Får (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav	
		drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	-	-	-	47	1	46	-	-	-
Rasleyke, miltbrandsemfysem, («Rauschbrand») (<i>Anthrax em- physematosus</i>).	-	-	-	2	-	2	-	-	-
Ondartet ødem (<i>Oedema malig- num</i>)	-	-	-	4	-	4	-	-	-
Ondartet katarrhalfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>).	-	-	-	10	2	7	-	-	-
Influenza (<i>Influenza</i>)	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Rødsyke («Rothlauf») (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuderosen (<i>Erythema nodosum</i>)	32	-	-	5	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysi- pelas</i>)									
Neldefeber (<i>Urticaria</i>)									
Brandfeber (<i>Morbus maculosus</i>)	10	-	-	2	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>)	95	-	4	-	-	-	-	-	-
Strålesygdom (<i>Actinomycosis</i>)	-	-	-	7	5	-	-	-	-
Sædstrengsforhærdelse og bringe- svulster (<i>Fibromycoma. Asco- coccus</i>)	-	-	-	3	1	-	-	-	-
Hvalpesyke (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	14	-	-	9	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	3	2	1	-	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh og strengel (<i>Ko- ryza, Pharyngitis et Bron- chitis</i>)	-	-	-	111	-	-	-	-	-
Lunge- og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et pleuritis</i>)	75	-	-	27	-	-	-	-	-
Fordøielssygdomme (indige- stion, mave- og tarmkatarrh, diarrhé) (<i>Gastritis. Diarrhoë</i>)	2	1	-	11	2	2	-	-	-
Overføres	132	1	1	552	18	12	1	-	-
	367	4	6	790	29	73	1	-	-

i Jarlsberg og Larviks amt i 1907.

dans le département de Jarlsberg et Larvik en 1907).

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjærfæ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
-	-	-	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	203	5	28	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	89	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	13	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	28	28	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	18	1	3	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	6	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	8	3	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	25	1	1	6	-	2	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	346	9	32	26	2	6	-	-	-	28	28	-	-

Tabel IX. (Forts.) (Continuation).

Jarlsberg og

S y g d o m m e (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	367	4	6	790	29	73	1	-	-
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Obstructio</i>)	93	6	11	74	9	4	1	-	-
Akut diarrhé og blodgang (<i>Diarrhoea acuta et dysenteria</i>) . .	3	-	-	25	2	-	-	-	-
Trommesyke (<i>Tympanitis</i>)	-	-	-	46	4	5	-	-	-
Forgiftninger ¹⁾ (<i>Intoxications</i>) . .	1	-	-	10	-	2	-	-	-
Indvoldsorme (<i>Helminthiasis</i>) . .	10	-	-	-	-	-	-	-	-
Akut hjernebetændelse (<i>Menigitis acuta</i>)	4	-	-	8	4	1	-	-	-
Kronisk hjernebetændelse (Koller) (<i>Fatuitas</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria. Hæmoglobinaemia</i>)	11	1	-	52	1	2	-	-	-
Benskjørhet (slikkesyke) (<i>Osteomalacia</i>)	-	-	-	90	3	1	-	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	-	-	-	7	-	-	-	-	-
Hudutslet (<i>Eczema</i>)	100	-	1	35	-	-	-	-	-
Ringorm (<i>Trichophyton tonsurans</i>)	2	-	-	100	-	-	-	-	-
Skurv (<i>Favus</i>)	-	-	-	10	-	-	-	-	-
Skab (<i>Scabies</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculinae</i>)	14	-	-	871	-	-	-	-	-
Uregelmæssige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	3	-	1	94	4	2	-	-	-
Misfostre (<i>Monstra</i>)	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Børvrængning (<i>Inversio uteri</i>) . .	-	-	-	20	1	-	-	-	-
Børdreining (<i>Torsio uteri</i>)	1	-	1	25	2	1	-	-	-
Tilbageholdt efterbyrd (<i>Retentio placentæ</i>)	1	-	-	230	-	3	1	-	-
Kastning (<i>Abortus</i>)	1	-	-	51	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber (melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	151	2	-	-	-	-
Børbetændelse (<i>Metritis</i>)	-	-	-	37	1	5	-	-	-
Jurbetændelse (<i>Mastitis</i>)	5	-	-	234	10	1	-	-	-
Overføres	618	11	20	2961	72	100	3	-	-

¹⁾ Karbol, fosfor, koksalt.

Larvik.

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjærfæ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
-	-	-	346	9	32	26	2	6	-	-	-	28	28	-	-
-	-	-	13	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	8	2	4	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	37	5	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	158	19	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	13	-	-	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	54	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	17	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	15	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	666	41	42	43	2	8	-	-	-	28	28	-	-

Tabel IX. (Forts.) (Continuation).

Jarlsberg og

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	618	11	20	2961	72	100	3	-	-
Forfangenhet (<i>Hordeatio. Kri-</i> <i>thiasis</i>)	4	-	-	-	-	-	-	-	-
Klaphingstoperationer (<i>Opera-</i> <i>tiones ob kryptorchismum</i>) . .	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>) . .	159	-	-	23	-	-	-	-	-
Hov- og klovlidelser (<i>Vitia</i> <i>ungvis</i>)	87	2	-	16	1	-	-	-	-
Øielidelser (<i>Vitia oculorum</i>) . .	25	-	-	11	1	-	-	-	-
Led- og slimsæklidelser (<i>Arti-</i> <i>culitis et bursitis</i>)	220	8	1	53	1	-	-	-	-
Kirurg. tilfælde (sår, kontusioner, absces etc.) (<i>Vulnera contu-</i> <i>siones, abscessus etc.</i>)	347	6	-	167	5	-	-	-	-
Andre behandlede sygdomstil- fælde (<i>Casus ceteri</i>)	116	2	-	267	72	5	-	-	-
Ialt (<i>total</i>)	1579	29	21	3498	152	105	3	-	-

Larvik.

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjærfæ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
-	-	-	666	41	42	43	2	8	-	-	-	28	28	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	392	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	15	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	-	13	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	21	1	-	23	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	101	6	6	6	1	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1186	48	48	104	3	8	-	-	-	28	28	-	-

Tabel X.

De vigtigste husdyrsygdomme
(*Cas de maladies des animaux domestiques*)

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	6	-	6	16	-	16	-	-	-
Raslesyke, miltbrandsemfysem, («Rauschbrand») (<i>Anthrax em- physematosus</i>)	-	-	-	1	-	1	-	-	-
Ondartet katarrhalfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	84	55	15	-	-	-
Influenza (<i>Influenza</i>)	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Svinepest (<i>Pneumo-enteritis con- tagiosa suis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Svinesyke (smitsom lungebetæn- delse) (<i>Broncho pneumonia con- tagiosa suis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rødsyke («Rothlauf») (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuderosen (<i>Erythema nodo- sum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysi- pelas</i>)	107	-	-	5	-	-	-	-	-
Neldefeber (<i>Urticaria</i>)	18	-	-	10	-	-	-	-	-
Brandfeber (<i>Morbus maculosus</i>)	6	-	3	-	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	310	6	11	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>) . . .	-	-	-	195	152	3	-	-	-
Strålesygdom (<i>Actinomycosis</i>)	-	-	-	51	19	-	-	-	-
Sædstrengsforhærdelse og bringe- svulster (<i>Fibromycoma. Asco- coccus</i>)	59	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyke (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	4	1	3	1	-	-	-	-	-
Difterit (<i>Diphtheritis</i>)	-	-	-	2	1	-	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	365	-	-	-	-	-
Mundsyke hos hesten (<i>Stomatitis contagiosa pustulosa equi</i>) . . .	50	-	-	-	-	-	-	-	-
Overføres	562	7	23	730	227	35	-	-	-

i Hedemarkens amt i 1907.

dans le département de Hedemarken en 1907).

Gjet (Espèce caprine)			Svin (Espèce porcine)			Hund (Chiens)			Kat (Chats)			Fjærfæ (Volailles)		Andre dyr (Animaux divers)	
anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	dræpte og døde (abatús et mortís)	anmeldte (signalés)	dræpte og døde (abatús et mortís)
	dræpte (abatús)	døde (mortís)		dræpte (abatús)	døde (mortís)		dræpte (abatús)	døde (mortís)		dræpte (abatús)	døde (mortís)				
-	-	-	4	1	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	5	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	54	-	22	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	127	20	35	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	394	42	16	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	3	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	7	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	5	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	3	-	1	38	3	7	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	3	3	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	608	72	85	38	3	7	-	-	-	3	3	-	-

Tabel X. (Forts.) (Continuation).

Hedemarken.

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	562	7	23	730	227	35	-	-	-
Luftveiskatarrh og strengel (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	271	-	-	21	3	-	-	-	-
Lunge- og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>) . .	10	1	1	4	1	1	-	-	-
Fordøielssygdomme (indigestion, mave- og tarmkatarrh, diarrhé) (<i>Gastritis. Diarrhoë</i>)	258	4	10	1111	87	12	10	1	1
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Obstructio</i>)	273	10	15	164	12	4	3	1	2
Akut diarrhé og blodgang (<i>Diarrhoëa acuta et dysenteria</i>) . .	4	-	2	49	11	1	2	-	1
Trommesyke (<i>Tympanitis</i>) . . .	3	-	-	162	6	15	1	-	1
Forgiftninger ¹⁾ (<i>Intoxicaciones</i>)	-	-	-	22	3	6	-	-	-
Indvoldsorme (<i>Helminthiasis</i>)	29	-	-	-	-	-	-	-	-
Dreiesyke (<i>Hydrocephalus hydrocephalus</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Akut hjernebetændelse (<i>Menigitis acuta</i>)	3	-	2	7	5	-	-	-	-
Kronisk hjernebetændelse (koller) (<i>Fatuitas</i>)	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria. Hæmoglobinaemia</i>)	58	3	5	95	5	3	-	-	-
Benskjørhet (slikkesyke) (<i>Osteomalacia</i>)	-	-	-	186	8	4	-	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	5	1	-	27	2	-	-	-	-
Hudutslet (<i>Eczema</i>)	165	-	-	114	-	-	15	-	-
Ringorm (<i>Tricophyton tonsurans</i>)	5	-	-	353	-	-	-	-	-
Skurv (<i>Favus</i>)	12	-	-	43	-	-	-	-	-
Skab (<i>Scabies</i>)	1	-	-	38	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculinæ</i>)	120	-	-	4752	-	-	-	-	-
Uregelmæssige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	2	-	-	230	13	2	4	-	1
Misfostre (<i>Monstra</i>)	3	-	-	21	-	1	-	-	-
Børvrængning (<i>Inversio uteri</i>) .	-	-	-	27	1	-	4	1	-
Overføres	1786	26	58	8156	384	84	39	3	6

¹⁾ Arsenik, fosfor, bly, solanin, salt, bomuldsfrømel, valmue, kjød, ormbid.

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjærfæ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
-	-	-	608	72	85	38	3	7	-	-	-	3	3	-	-
-	-	-	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	27	5	12	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	59	5	3	7	-	-	3	-	-	-	-	-	-
-	-	-	48	6	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5	-	5	20	5	5	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	12	1	-	24	-	3	-	-	-	-	-	-	-
2	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	14	10	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	432	34	4	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	30	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	39	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	151	-	-	3	-	-	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	43	12	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	4	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8	1	6	1517	154	116	85	4	10	4	-	-	3	3	-	-

Tabel X. (Forts.) (*Continuation*).

Hedemarken.

S y g d o m m e (<i>Maladies</i>).	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	1786	26	58	8156	384	84	39	3	6
Børdreining (<i>Torsio uteri</i>) . . .	1	1	-	48	1	-	-	-	-
Tilbageholdt efterbyrd (<i>Retentio placentæ</i>)	1	-	-	532	3	-	-	-	-
Kastning (<i>Abortus</i>)	4	-	-	324	40	-	-	-	-
Kalvningsfeber (melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>) . . .	-	-	-	204	-	4	-	-	-
Børbetændelse (<i>Metritis</i>) . . .	1	-	-	116	11	6	1	-	-
Jurbetændelse (<i>Mastitis</i>) . . .	12	-	-	394	16	2	3	1	-
Forfængenhed (<i>Hordeatio. Kri- thiasis</i>)	21	-	-	17	-	-	-	-	-
Klaphingstoperationer (<i>Opera- tiones ob kryptorchismum</i>) . .	5	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>) . .	431	-	-	21	-	-	95	-	1
Kræft (<i>Carcinoma et Sarcoma</i>) .	4	2	-	3	3	-	-	-	-
Hov- og klovlidelser (<i>Vitia ungvis</i>)	341	3	-	101	1	-	-	-	-
Øielidelser (<i>Vitia oculorum</i>) . .	63	-	-	55	1	-	6	-	-
Led- og slimsæklidelser (<i>Arti- culitis et bursitis</i>)	575	20	1	189	13	-	-	-	-
Kirurg. tilfælde (sår, kontusioner, absces etc. (<i>Vulnera, contu- siones, abscessus etc.</i>)	1132	21	6	394	27	2	2	-	-
Andre behandlede sygdomstil- fælde (<i>Casus ceteri</i>)	581	15	6	563	93	12	8	1	1
Ialt (<i>total</i>)	4958	88	71	11117	593	110	154	5	8

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjærfæ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
8	1	6	1517	154	116	85	4	10	4	-	-	3	3	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	8	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	13	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1106	1	2	12	-	-	1	-	-	-	-	-	-
1	-	-	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	9	1	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	31	10	-	2	-	-	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	72	9	1	33	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	-	1	162	40	20	13	3	1	-	-	-	-	-	-	-
16	1	7	2921	219	140	159	7	11	6	-	-	3	3	-	-

Tabel XI.

De vigtigste husdyrsygdomme
(Cas de maladies des animaux domestiques)

S y g d o m m e (Maladies).	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Får (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav	
		dræpte (abattus)	døde (morts)		dræpte (abattus)	døde (morts)		dræpte (abattus)	døde (morts)
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	-	-	-	21	-	21	-	-	-
Raslesyke, miltbrandsemfysem («Rauschbrand») (<i>Anthrax em- physematosus</i>)	-	-	-	8	-	7	-	-	-
Ondartet ødem (<i>Oedema malig- num</i>)	1	1	-	-	-	-	-	-	-
Ondartet katarrhalfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	105	50	31	-	-	-
Lungesyke (tyfus) hos hesten (<i>Pleuropneumonia contagiosa equi</i>)	3	-	2	-	-	-	-	-	-
Influenza (<i>Influenza</i>)	6	-	1	-	-	-	-	-	-
Rødsyke («Rothlauf») (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuderosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysi- pelas</i>)	77	1	-	2	-	-	-	-	-
Neldefeber (<i>Urticaria</i>)	14	-	-	5	-	-	-	-	-
Brandfeber (<i>Morbus maculosus</i>)	6	-	2	-	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	282	5	12	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>)	-	-	-	39	29	7	-	-	-
Strålesopsygdom (<i>Actinomyces</i>)	-	-	-	32	11	-	-	-	-
Sædstrengsforhærdelse og bringe- svulster (<i>Fibromycoma. Asco- coccus</i>)	31	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyke (<i>Febris catarrhalis- epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	3	1	1	3	1	1	1	1	-
Difterit (<i>Diphtheritis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	161	-	-	-	-	-
Mundsyke hos hesten (<i>Stomatitis contagiosa pustulosa equi</i>)	27	-	-	-	-	-	-	-	-
Overføres	450	8	18	376	91	67	1	1	-

i Kristians amt i 1907.

dans le département de Kristians en 1907).

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjærfæ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
-	-	-	4	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	275	16	64	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	153	1	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	4	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	31	7	8	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10	10	-	-
50	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
50	-	-	438	22	72	31	7	8	-	-	-	10	10	-	-

Tabel XI. (Forts.) (Continuation).

Kristians.

S y g d o m m e (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	450	8	18	376	91	67	1	1	-
Luftveiskatarrh og strengel (<i>Kor- ryza, Pharyngitis et Bron- chitis</i>)	281	-	-	17	-	-	-	-	-
Lunge- og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>) . .	12	1	2	17	6	4	2	-	-
Fordøielsessygdomme (indige- stion, mave- og tarmkatarrh, diarrhé) (<i>Gastritis. Diarrhoe</i>)	290	1	3	939	71	13	54	2	1
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Ob- structio</i>)	264	4	25	215	14	12	3	1	-
Akut diarrhé og blodgang (<i>Di- arrhoea acuta et dysenteria</i>) .	61	-	-	151	8	11	3	-	3
Trommesyke (<i>Tympanitis</i>) . . .	-	-	-	122	2	8	3	-	1
Forgiftninger ¹⁾ (<i>Intoxicaciones</i>)	1	-	-	23	1	7	-	-	-
Indvoldsorme (<i>Helminthiasis</i>) .	59	-	-	4	-	-	1	-	-
Dreiesyke (<i>Hydrocephalus hyda- tideus</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Akut hjernebetændelse (<i>Menin- gitis acuta</i>)	4	-	2	4	1	-	-	-	-
Kronisk hjernebetændelse (kol- ler) (<i>Fatuitas</i>)	1	1	-	-	-	-	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria. Hæ- moglobinaemia</i>)	52	3	4	173	4	38	-	-	-
Benskjørhet (slikkesyke) (<i>Osteo- malacia</i>)	-	-	-	232	16	-	1	1	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	1	-	-	12	-	-	-	-	-
Hudutslet (<i>Eczema</i>)	127	-	-	40	-	-	9	-	-
Ringorm (<i>Tricophyton tonsurans</i>)	12	-	-	528	-	-	-	-	-
Skab (<i>Scabies</i>)	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculine</i>)	380	-	-	4343	-	-	1	-	-
Uregelmæssige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	6	-	-	213	14	-	3	1	1
Misfostre (<i>Monstra</i>)	1	-	-	7	1	-	-	-	-
Børvrængning (<i>Inversio uteri</i>) .	-	-	-	54	3	3	2	2	-
Børdreining (<i>Torsio uteri</i>) . . .	-	-	-	63	5	2	-	-	-
Overføres	2002	18	54	7534	237	165	83	8	6

¹⁾ Kviksølv, fosfor, arsenik, sildlake, urin, stryknin, koksalt, møjje, aconitin, poteter.

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjærfæ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
50	-	-	438	22	72	31	7	8	-	-	-	10	10	-	-
-	-	-	8	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5	1	2	14	3	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
24	-	5	114	10	5	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	49	4	4	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	1	13	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	27	-	5	2	-	2	-	-	-	1)	-	-	-
2	-	1	1	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	8	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	17	3	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	43	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	432	9	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
20	-	-	26	-	-	16	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	164	-	-	13	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	2	-	45	11	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	8	6	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
107	3	9	1411	73	99	74	8	10	-	-	-	10	10	-	-

1) Besætninger.

Tabel XI. (Forts.) (Continuation).

Kristians.

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	2002	18	54	7534	237	165	83	8	6
Tilbageholdt efterbyrd (<i>Retentio placentæ</i>)	41	-	-	503	3	4	1	-	1
Kastning (<i>Abortus</i>)	7	-	-	356	4	-	-	-	-
Kalvningsfeber (melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	177	2	2	-	-	-
Børbetændelse (<i>Metritis</i>)	6	-	-	124	3	11	-	-	-
Jurbetændelse (<i>Mastitis</i>)	7	-	-	333	4	2	5	-	-
Forfangenhet (<i>Hordeatio. Kri- thiasis</i>)	31	1	1	7	-	-	-	-	-
Klaphingstopoperationer (<i>Opera- tiones ob kryptorchismum</i>) . . .	15	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>) . . .	606	-	-	19	-	-	85	-	-
Kræft (<i>Carcinoma et Sarcoma</i>) . .	3	2	1	2	2	-	-	-	-
Hov- og klovlidelser (<i>Vitia ungvis</i>)	469	-	-	95	-	1	-	-	-
Øielidelser (<i>Vitia oculorum</i>) . . .	72	-	-	30	-	-	3	-	-
Led- og slimsæklidelser (<i>Articu- litis et bursitis</i>)	523	8	-	169	5	-	1	1	-
Kirurg. tilfælde (sår, kontusioner, absces etc.) (<i>Vulnera, contu- siones, abscessus etc.</i>)	985	5	1	305	10	-	8	-	-
Andre behandlede sygdomstil- fælde (<i>Casus ceteri</i>)	813	14	8	573	73	10	7	-	-
Ialt (<i>totalt</i>)	5580	48	65	10227	343	195	193	9	7

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjærfæ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
107	3	9	1411	73	99	74	8	10	-	-	-	10	10	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	21	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9	-	-	822	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-	1 ¹⁾	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6	-	-	1	-	-	15	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	22	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	-	-	54	2	-	6	-	-	-	-	-	1	-	-	-
4	-	-	184	18	5	33	-	-	3	-	-	-	-	-	-
134	3	9	2535	96	106	129	8	10	3	-	-	11	10	1	-

¹⁾ Rensbok.

Tabel XII.

De vigtigste husdyrsygdomme
(*Cas de maladies des animaux domestiques*)

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	3	-	3	51	-	50	-	-	-
Raslesyke, Miltbrandsemfysem, («Rauschbrand») (<i>Anthrax em- physematosus</i>)	-	-	-	3	-	3	-	-	-
Ondartet ødem (<i>Oedema malig- num</i>)	4	-	1	-	-	-	-	-	-
Bråset (<i>Gastromycosis ovis</i>) . . .	-	-	-	-	-	-	3	-	3
Ondartet katarrhalfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	18	3	12	-	-	-
Lungesyge (tyfus) hos hesten (<i>Pleuropneumonia contagiosa equi</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Influenza (<i>Influenza</i>)	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Rødsyke («Rothlauf») (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuderosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysi- pelas</i>)	24	-	-	-	-	-	-	-	-
Neldefeber (<i>Urticaria</i>)	6	-	-	3	-	-	-	-	-
Brandfeber (<i>Morbus maculosus</i>)	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	111	-	3	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>) . . .	-	-	-	5	4	-	-	-	-
Strålesopsygdom (<i>Actinomycosis</i>)	-	-	-	5	1	-	-	-	-
Sædstrengsforhærdelse og bringe- svulster (<i>Fibromycoma. Asco- coccus</i>)	11	-	-	1	-	-	-	-	-
Hvalpesyke (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	42	-	-	-	-	-
Mundsyge hos hesten (<i>Stomatitis contagiosa pustulosa equi</i>) . .	14	-	-	-	-	-	-	-	-
Overføres	180	-	7	128	8	65	3	-	3

dans le département de Bratsberg en 1907).

[illegible]

Tabel XII. (Forts.) (Continuation).

Bratsberg.

S y g d o m m e (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	180	-	7	128	8	65	3	-	3
Luftveiskatarrh og strengel (<i>Ko- ryza, Pharyngitis et Bron- chitis</i>)	123	-	-	11	-	-	-	-	-
Lunge- og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>) . . .	5	-	1	6	4	-	-	-	-
Fordøielssygdomme (indige- stion, mave- og tarmkatarrh, diarrhé) (<i>Gastritis. Diarrhoë</i>)	132	-	-	505	8	11	1	-	-
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Ob- structio</i>)	101	-	6	22	-	1	-	-	-
Akut diarrhé og blodgang (<i>Diarr- hoëa acuta et dysenteria</i>) . .	6	-	-	56	2	11	-	-	-
Trommesyke (<i>Tympanitis</i>) . . .	5	-	-	67	1	5	-	-	-
Forgiftninger ¹⁾ (<i>Intoxicaciones</i>)	2	-	-	12	1	1	-	-	-
Indvoldsorme (<i>Helminthiasis</i>) .	4	-	-	-	-	-	-	-	-
Akut hjernebetændelse (<i>Menin- gitis acuta</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Kronisk hjernebetændelse (kol- ler) (<i>Fatuitas</i>)	1	-	-	4	-	1	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria. Hæ- moglobinaemia</i>)	15	1	-	22	1	3	-	-	-
Benskjørhet (slikkesyke) (<i>Osteo- malacia</i>)	-	-	-	93	10	-	-	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Hudutslet (<i>Eczema</i>)	57	-	-	46	-	-	-	-	-
Ringorm (<i>Tricophyton tonsurans</i>)	-	-	-	16	-	-	-	-	-
Skurv (<i>Favus</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Skab (<i>Scabies</i>)	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculinæ</i>)	2	-	-	201	-	-	6	-	-
Uregelmæssige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	19	-	1	76	4	2	-	-	-
Misfostre (<i>Monstra</i>)	-	-	-	4	1	-	-	-	-
Børvrængning (<i>Inversio uteri</i>) .	-	-	-	11	1	2	-	-	-
Børdreining (<i>Torsio uteri</i>) . . .	-	-	-	17	1	-	-	-	-
Overføres	656	1	15	1298	42	102	10	-	3

¹⁾ Stryknin, salpeter, salt, petroleum, læsket kalk, maling, kjød.

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjærfæ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
-	-	-	197	7	35	29	1	3	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	4	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	7	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	43	3	3	5	-	-	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	4	1	1	4	-	-	-	-	-	5	-	-	-
-	-	-	1	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	2	3	-	2	2	-	1	6	4	-	-
-	-	-	-	-	-	7	-	-	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	13	1	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	75	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	5	-	-	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	32	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	16	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	24	7	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	427	22	50	65	2	5	5	-	1	11	4	-	-

Tabel XII. (Forts.) (Continuation).

Bratsberg.

Sygdomme (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Får (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav	
		dræpte (abattus)	døde (morts)		dræpte (abattus)	døde (morts)		dræpte (abattus)	døde (morts)
Overført (transport)	656	1	15	1298	42	102	10	-	3
Tilbageholdt efterbyrd (<i>Retentio placentæ</i>)	-	-	-	151	1	3	-	-	-
Kastning (<i>Abortus</i>)	-	-	-	127	2	-	-	-	-
Kalvningsfeber (melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>) . . .	-	-	-	157	-	2	-	-	-
Børbetændelse (<i>Metritis</i>) . . .	-	-	-	21	-	3	-	-	-
Jurbetændelse (<i>Mastitis</i>) . . .	2	-	-	131	3	-	-	-	-
Forfangenhet (<i>Hordeatio. Kri- thiasis</i>)	23	3	-	-	-	-	-	-	-
Klaphingstoperationer (<i>Opera- tiones ob kryptorchismum</i>) . .	4	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>) . .	151	-	-	-	-	-	1	-	-
Kræft (<i>Carcinoma et sarcoma</i>) .	1	1	-	-	-	-	-	-	-
Hov- og klovlidelser (<i>Vitia ungvis</i>)	97	1	-	15	-	-	-	-	-
Øielidelser (<i>Vitia oculorum</i>) . .	17	-	-	11	-	-	-	-	-
Led- og slimsæklidelser (<i>Arti- culitis et bursitis</i>)	153	6	-	44	3	-	-	-	-
Kirurg. tilfælde (sår, kontusioner, absces etc.) (<i>Vulnera, contu- siones, abscessus etc.</i>)	103	1	-	68	3	-	-	-	-
Andre behandlede sygdomstil- fælde (<i>Casus ceteri</i>)	116	2	-	210	20	5	-	-	-
Ialt (total)	1323	15	15	2233	74	115	11	-	3

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjærfæ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
-	-	-	427	22	50	65	2	5	5	-	1	11	4	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	11	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	-	-	311	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	7	1	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	10	-	-	26	2	-	3	-	-	-	-	-	-
-	-	-	46	4	-	2	1	-	1	-	-	-	-	-	-
2	-	-	817	28	50	104	5	5	10	-	1	11	4	-	-

Tabel XIII.

De vigtigste husdyrsygdomme

(Cas de maladies des animaux domestiques)

Sygdomme (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Får (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav	
		dræpte (abattus)	døde (morts)		dræpte (abattus)	døde (morts)		dræpte (abattus)	døde (morts)
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	1	-	1	24	-	22	-	-	-
Raslesyge, miltbrandsemfysem, («Rauschbrand») (<i>Anthrax em- physematosus</i>)	-	-	-	2	-	2	-	-	-
Ondartet katarrhalfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	10	2	6	-	-	-
Rødsyke («Rothlauf») (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuderosen (<i>Erythema nodo- sum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysi- pelas</i>)	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Neldefeber (<i>Urticaria</i>)	4	-	-	-	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	9	-	1	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>)	-	-	-	2	2	-	-	-	-
Strålesygdom (<i>Actinomycosis</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Sædstrengsforhærdelse og bringe- svulster (<i>Fibromycoma. Asco- coccus</i>)	5	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyke (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	2	1	1	-	-	-	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	3	-	-	-	-	-
Mundsyke hos hesten (<i>Stomatitis contagiosa pustulosa equi</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh og strengel (<i>Ko- ryza, Pharyngitis et Bron- chitis</i>)	20	-	-	2	-	-	-	-	-
Lunge- og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>)	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Fordøielessygdomme (indige- stion, mave- og tarmkatarrh, diarrhé) (<i>Gastritis. Diarrhoe</i>)	30	-	-	252	1	8	1	-	-
Overføres	76	1	3	296	5	38	1	-	-

i Nedenes amt i 1907.

dans le département de Nedenes en 1907).

Gjet (Espèce caprine)			Svin (Espèce porcine)			Hund (Chiens)			Kat (Chats)			Fjærfæ (Volailles)		Andre dyr (Animaux divers)	
anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	dræpte og døde (abattus et morts)	anmeldte (signalés)	dræpte og døde (abattus et morts)
	dræpte (abattus)	døde (morts)		dræpte (abattus)	døde (morts)		dræpte (abattus)	døde (morts)		dræpte (abattus)	døde (morts)				
-	-	-	3	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	13	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	68	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	5	-	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	15	-	1	3	-	-	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	106	-	12	11	-	1	1	-	-	-	-	-	-

Tabel XIII. (Forts.) (Continuation).

Nedenes.

Sygdomme (<i>Maladies</i>).	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	76	1	3	297	5	38	1	-	-
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Obstructio</i>)	45	-	3	8	1	1	1	-	-
Akut diarrhé og blodgang (<i>Diarrhoea acuta et dysenteria</i>) . . .	3	-	-	18	-	2	-	-	-
Trommesyke (<i>Tympanitis</i>)	-	-	-	14	-	-	-	-	-
Forgiftninger ¹⁾ (<i>Intoxicaciones</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Indvoldsorme (<i>Helminthiasis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Akut hjernebetændelse (<i>Menigitis acuta</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria. Hæmoglobinaemia</i>)	1	-	-	79	-	9	-	-	-
Benskjørhet (slikkesyke) (<i>Osteomalacia</i>)	-	-	-	28	-	1	-	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Hudutslet (<i>Eczema</i>)	24	-	-	14	-	-	-	-	-
Ringorm (<i>Tricophyton tonsurans</i>)	-	-	-	5	-	-	-	-	-
Skab (<i>Scabies</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculinae</i>)	-	-	-	366	-	-	-	-	-
Uregelmæssige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	-	-	-	51	-	2	-	-	-
Børvrængning (<i>Inversio uteri</i>)	-	-	-	7	1	-	-	-	-
Børdreining (<i>Torsio uteri</i>)	-	-	-	8	-	-	-	-	-
Tilbakeholdt efterbyrd (<i>Retentio placentæ</i>)	-	-	-	87	-	-	-	-	-
Kastning (<i>Abortus</i>)	-	-	-	42	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber (melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	136	-	1	-	-	-
Børbetændelse (<i>Metritis</i>)	-	-	-	11	-	2	-	-	-
Jurbetændelse (<i>Mastitis</i>)	-	-	-	67	-	1	-	-	-
Forfangenhet (<i>Hordeatio. Kri-thiasis</i>)	3	-	-	2	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>)	50	-	-	-	-	-	-	-	-
Hov- og klovlidelser (<i>Vitæ unguis</i>)	23	-	-	1	-	-	-	-	-
Overføres	226	1	6	1242	7	57	2	-	-

¹⁾ Hugormbid.

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjærfæ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
-	-	-	106	-	12	11	-	1	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	12	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	30	-	5	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	5	-	-	2	-	-	-	-	-	-
-	-	-	15	3	8	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	25	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	3	-	-	14	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	3	-	-	-	-	-	¹⁾ 5	5	-	-	-	-	-
-	-	-	40	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	9	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	106	-	-	2	-	-	5	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	357	5	32	38	-	1	14	5	-	-	-	-	-

¹⁾ *Sarcoptes minor*.

Tabel XIII. (Forts.) (Continuation).

Nedenes.

Sygdomme (<i>Maladies</i>).	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	226	1	6	1242	7	57	2	-	-
Øielidelser (<i>Vitia oculorum</i>) . .	7	-	-	2	-	-	-	-	-
Led- og slimsæklidelser (<i>Articulitis et bursitis</i>)	74	1	-	13	-	-	-	-	-
Kirurg. tilfælde (sår, kontusioner, absces etc.) (<i>Vulnera, contusiones, abscessus etc.</i>)	83	-	-	20	-	-	-	-	-
Andre behandlede sygdomstilfælde (<i>Casus ceteri</i>)	49	-	-	61	1	-	1	-	-
Ialt (<i>total</i>)	439	2	6	1338	8	57	3	-	-

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjærfæ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abatus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abatus et morts</i>)
	dræpte (<i>abatus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abatus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abatus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abatus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
-	-	-	357	5	32	38	-	1	14	5	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	6	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	18	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	381	5	32	44	-	1	14	5	-	-	-	-	-

Tabel XIV.

De vigtigste husdyrsygdomme
(Cas de maladies des animaux domestiques)

Sygdomme (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Får (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav	
		dræpte (abattus)	døde (morts)		dræpte (abattus)	døde (morts)		dræpte (abattus)	døde (morts)
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	2	-	2	27	-	26	-	-	-
Raslesyke, miltbrandsemfysem («Rauschbrand») (<i>Anthrax em- physematosus</i>)	-	-	-	2	-	2	-	-	-
Ondartet ødem (<i>Oedema malig- num</i>)	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Ondartet katarrhalfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	24	-	20	-	-	-
Influenza (<i>Influenza</i>)	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Rødsyke («Rothlauf») (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuderosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysi- pelas</i>)	9	-	-	-	-	-	-	-	-
Neldefeber (<i>Urticaria</i>)	4	-	-	1	-	-	-	-	-
Brandfeber (<i>Morbus maculosus</i>)	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	14	-	2	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>)	-	-	-	9	9	-	-	-	-
Strålesyge (<i>Actinomycosis</i>)	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Sædstrengsforhærdelse og bringe- svulster (<i>Fibromycoma. Asco- coccus</i>)	5	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyke (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	3	-	2	-	-	-	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	¹⁾ 11	-	-	-	-	-
Mundsyge hos hesten (<i>Stomatitis contagiosa pustulosa equi</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh og strengel (<i>Ko- ryza, Pharyngitis et Bron- chitis</i>)	33	2	-	5	-	-	-	-	-
Lunge- og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>)	2	-	1	3	1	-	1	-	-
Overføres	82	2	7	82	10	48	1	-	-

¹⁾ Samt i 5 besætninger.

i Lister og Mandals amt i 1907.

dans le Département de Lister et Mandal en 1907).

[illegible]

Tabel XIV. (Forts.) (Continuation).

Lister og

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	82	2	7	82	10	48	1	-	-
Fordøielssygdomme (indigestion, mave- og tarmkatarrh, diarrhé) (<i>Gastritis. Diarrhoë</i>)	15	-	-	160	2	3	2	-	-
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Obstructio</i>)	34	-	1	22	-	5	1	-	-
Akut diarrhé og blodgang (<i>Diarrhoëa acuta et dysenteria</i>) .	1	-	-	7	-	3	2	-	-
Trommesyke (<i>Tympanitis</i>) . . .	-	-	-	17	-	-	-	-	-
Forgiftninger ¹⁾ (<i>Intoxicaciones</i>)	-	-	-	3	-	2	-	-	-
Indvoldsorme (<i>Helminthiasis</i>)	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Akut hjernebetændelse (<i>Menigitis acuta</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria. Hæmoglobinaemia</i>)	1	-	-	77	-	7	-	-	-
Benskjørhet (slikkesyke) (<i>Osteomalacia</i>)	-	-	-	19	-	-	-	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hudutslet (<i>Eczema</i>)	8	-	-	10	-	-	-	-	-
Ringorm (<i>Tricophyton tonsurans</i>)	-	-	-	9	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculinae</i>)	2	-	-	12	-	-	-	-	-
Uregelmæssige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	-	-	-	39	2	-	2	-	-
Misfostre (<i>Monstra</i>)	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Børvrængning (<i>Inversio uteri</i>) .	-	-	-	10	-	-	-	-	-
Børdreining (<i>Torsio uteri</i>) . . .	-	-	-	8	-	1	-	-	-
Tilbageholdt efterbyrd (<i>Retentio placenta</i>)	-	-	-	32	-	-	-	-	-
Kastning (<i>Abortus</i>)	-	-	-	18	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber (Melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>) . . .	-	-	-	62	-	-	-	-	-
Børbetændelse (<i>Metritis</i>)	-	-	-	14	-	2	-	-	-
Jurbetændelse (<i>Mastitis</i>)	-	-	-	50	-	-	3	-	1
Forfængenhed (<i>Hordeatio. Kri-thiasis</i>)	7	-	-	1	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>) . .	71	-	-	-	-	-	-	-	-
Overføres	224	2	8	653	14	71	11	-	1

¹⁾ Chilisalpeter.

Mandal.

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjærfæ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
-	-	-	35	-	12	13	1	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	12	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	18	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-	-	6	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	9	-	-	-	-	-	20	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	81	-	16	18	1	-	26	-	-	-	-	-	-

Tabel XIV. (Forts.) (*Continuation*).

Lister og

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	224	2	8	653	14	71	11	-	1
Kræft (<i>Carcinoma et sarcoma</i>) .	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hov- og klovlidelser (<i>Vitia ungvis</i>)	29	-	-	2	-	-	-	-	-
Øielidelser (<i>Vitia oculorum</i>) . .	4	-	-	3	-	-	-	-	-
Led- og slimsæklidelser (<i>Articulitis et bursitis</i>)	31	-	-	11	-	-	-	-	-
Kirurg. tilfælde (sår, kontusioner, absces etc.) (<i>Vulnera, contusiones, abscessus etc.</i>)	95	-	-	56	2	-	-	-	-
Andre behandlede sygdomstilfælde (<i>Casus ceteri</i>)	13	-	-	61	3	1	5	3	-
Ialt (<i>total</i>)	396	2	8	786	19	72	16	3	1

Mandal.

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjærfæ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abatus et mortis</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abatus et mortis</i>)
	dræpte (<i>abatus</i>)	døde (<i>mortis</i>)		dræpte (<i>abatus</i>)	døde (<i>mortis</i>)		dræpte (<i>abatus</i>)	døde (<i>mortis</i>)		dræpte (<i>abatus</i>)	døde (<i>mortis</i>)				
-	-	-	81	-	16	18	1	-	26	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	82	-	16	26	2	-	26	-	-	-	-	-	-

Tabel XV.

De vigtigste husdyrsygdomme
(*Cas de maladies des animaux domestiques*)

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
		døde (<i>abatus</i>)	døde (<i>morts</i>)		døde (<i>abatus</i>)	døde (<i>morts</i>)		døde (<i>abatus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	7	-	7	43	1	39	3	-	3
Raslesyge, miltbrandsemfysem («Rauschbrand») (<i>Anthrax em- physematosus</i>)	1	-	1	4	-	4	-	-	-
Bråset (<i>Gastromycosis ovis</i>)	-	-	-	-	-	-	51	-	51
Ondartet katarrhalfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	61	1	27	3	-	2
Rødsyge («Rothlauf») (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuderosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysi- pelas</i>)	5	1	-	1	-	-	-	-	-
Neldefeber (<i>Urticaria</i>)	2	-	-	4	-	-	-	-	-
Brandfeber. (<i>Morbus maculosus</i>)	2	-	1	-	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	80	-	3	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>)	-	-	-	6	5	-	-	-	-
Strålesopsygdom (<i>Actinomycosis</i>)	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Sædstrengsforhærdelse og bringe- svulster (<i>Fibromycoma. Asco- coccus</i>)	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyge (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	4	-	3	-	-	-	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	23	-	-	-	-	-
Mundsyge hos hesten (<i>Stomatitis contagiosa pustulosa equi</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh og strengel (<i>Ko- ryza, Pharyngitis et Bron- chitis</i>)	31	1	-	6	-	-	-	-	-
Lunge- og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>)	4	1	1	5	3	-	-	-	-
Fordøielssygdomme (indige- stion, mave- og tarmkatarrh, (<i>Gastritis. Diarrhoe</i>)	105	-	3	216	7	8	7	1	1
Overføres	245	3	19	371	17	78	64	1	57

dans le département de Stavanger en 1907).

[illegible]

Tabel XV. (Forts.) (Continuation).

Stavanger.

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	245	3	19	371	17	78	64	1	57
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Obstructio</i>)	73	-	7	37	4	1	5	-	2
Akut diarrhé og blodgang (<i>Diarrhoea acuta et dysenteria</i>) . . .	8	-	-	23	1	6	1	-	-
Trommesyke (<i>Tympanitis</i>)	12	-	-	18	1	3	-	-	-
Forgiftninger ¹⁾ (<i>Intoxicaciones</i>)	-	-	-	15	1	5	1	-	-
Indvoldsorme (<i>Helminthiasis</i>)	31	-	-	-	-	-	2	-	1
Akut hjernebetændelse (<i>Meningitis acuta</i>)	-	-	-	4	-	1	3	-	3
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria. Hæmoglobinaemia</i>)	9	-	3	29	-	4	-	-	-
Benskjørhet (slikkesyke) (<i>Osteomalacia</i>)	-	-	-	7	-	-	-	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	4	-	-	1	-	-	-	-	-
Hudutslet (<i>Eczema</i>)	28	-	-	2	-	-	-	-	-
Ringorm (<i>Tricophyton tonsurans</i>)	4	-	-	135	-	-	-	-	-
Skurv (<i>Favus</i>)	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Skab (<i>Scabies</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculinae</i>)	48	-	-	757	-	-	-	-	-
Uregelmæssige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	1	-	-	53	1	1	2	-	-
Børvrængning (<i>Inversio uteri</i>)	-	-	-	9	4	-	2	-	-
Børdreining (<i>Torsio uteri</i>)	-	-	-	24	5	-	-	-	-
Tilbageholdt efterbyrd (<i>Retentio placentæ</i>)	3	-	-	103	-	-	1	-	-
Kastning (<i>Abortus</i>)	-	-	-	45	6	-	-	-	-
Kalvningsfeber (melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	163	5	6	1	-	-
Børbetændelse (<i>Metritis</i>)	1	-	-	9	-	3	-	-	-
Jurbetændelse (<i>Mastitis</i>)	7	-	-	63	2	1	12	-	-
Forfangenhet (<i>Hordeatio. Kriethiasis</i>)	14	-	-	1	1	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>)	187	-	1	4	-	-	-	-	-
Kræft (<i>Carcinoma et Sarcoma</i>)	1	1	-	2	1	-	-	-	-
Overføres	678	4	30	1875	49	109	94	1	63

¹⁾ Kviksølv, mønje, chilisalpeter, syltelake, hugormbid, bomuldsfrømel, bedærvet kjød, bedærvet for, ulæsket kalk.

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjærfæ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
-	-	-	53	3	9	7	-	-	-	-	-	8	8	-	-
-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	16	4	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	13	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	14	4	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	51	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	3	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	11	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	4	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	7	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	93	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	259	17	19	26	-	-	1	-	-	9	8	-	-

Tabel XV. (Forts.) (Continuation).

Stavanger.

S y g d o m m e (<i>Maladies</i>).	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	678	4	30	1875	49	109	94	1	63
Hov- og klovlidelser (<i>Vitia ungvis</i>)	84	2	-	6	-	-	1	-	-
Øielidelser (<i>Vitia oculorum</i>) . . .	18	-	-	8	-	-	8	-	-
Led- og slimsæklidelser (<i>Articulitis et bursitis</i>)	100	4	-	16	-	-	1	-	-
Kirurg. tilfælde (sår, kontusioner, absces etc.) (<i>Vulnera, contusiones, abscessus etc.</i>)	275	8	3	107	3	-	6	-	-
Beskelersyke (godartet) (<i>Eanthema genitalium benignum</i>) .	9	-	1	-	-	-	-	-	-
Cerebro-spinal - meningitis (<i>Meningitis cerebro-spinalis</i>) . . .	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Smitsom øienbetændelse (<i>Ophthalmitis</i>)	-	-	-	-	-	-	36	-	-
Andre behandlede sygdomstilfælde (<i>Casus ceteri</i>)	144	6	7	170	15	3	56	-	11
Ialt (<i>total</i>)	1308	24	41	2182	57	112	202	1	74

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjærfæ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
-	-	-	259	17	19	26	-	-	1	-	-	9	8	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	21	2	1	13	1	-	2	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	-	1	30	2	10	17	3	-	1	-	-	-	-	-	-
2	-	1	312	21	30	58	4	-	4	-	-	9	8	-	-

Tabel XVI.

De vigtigste husdyrsygdomme
(*Cas de maladies des animaux domestiques*)

Sygdomme (<i>Maladies</i>).	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	3	-	3	59	-	59	4	-	4
Raslesyge, miltbrandsemfysem, («Rauschbrand») (<i>Anthrax em- physematosus</i>).	1	-	1	7	-	6	-	-	-
Bråset (<i>Gastromycosis ovis</i>) . . .	-	-	-	-	-	-	41	-	41
Ondartet katarrhalfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>).	-	-	-	49	-	36	-	-	-
Rødsyge («Rothlauf») (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuderosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysi- pelas</i>)	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Neldefeber (<i>Urticaria</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Brandfeber (<i>Morbus maculosus</i>)	2	-	2	-	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	43	-	1	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>) . . .	-	-	-	14	12	-	-	-	-
Strålesygdom (<i>Actinomycosis</i>)	-	-	-	5	1	-	-	-	-
Sædstrengsførhærdelse og bringe- svulster (<i>Fibromycoma. Asco- coccus</i>)	5	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyge (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	8	1	6	2	1	1	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	44	-	3	-	-	-
Luftveiskatarrh og strengel (<i>Ko- ryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	29	-	-	2	-	-	-	-	-
Lunge- og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>) . . .	7	-	-	14	3	1	1	-	-
Fordøielsessygdomme (indige- stion, mave- og tarmkatarrh, diarrhè) (<i>Gastritis. Diarrhoe</i>)	134	-	10	457	10	24	2	1	-
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Ob- structio</i>)	47	-	5	16	1	1	-	-	-
Overføres	283	1	28	669	28	131	48	1	45

i Søndre Bergenhus amt i 1907.

dans le département de Søndre Bergenhus en 1907).

Gjet (Espèce caprine)			Svin (Espèce porcine)			Hund (Chiens)			Kat (Chats)			Fjærfæ (Volailles)		Andre dyr (Animaux divers)	
anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	dræpte og døde (abattus et morts)	anmeldte (signalés)	dræpte og døde (abattus et morts)
	dræpte (abattus)	døde (morts)		dræpte (abattus)	døde (morts)		dræpte (abattus)	døde (morts)		dræpte (abattus)	døde (morts)				
-	-	-	11	-	11	4	1	3	4	3	1	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	28	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	19	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	15	3	3	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	-	-	20	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	-	-	78	2	19	19	4	6	4	3	1	-	-	-	-

Tabel XVI. (Forts.) (Continuation)

Søndre Bergenhus.

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
		døde (<i>abatus</i>)	døde (<i>morts</i>)		døde (<i>abatus</i>)	døde (<i>morts</i>)		døde (<i>abatus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	283	1	28	669	28	131	48	1	45
Akut diarrhé og blodgang (<i>Diarrhoëa acuta et dysenteria</i>)	1	-	-	40	2	4	-	-	-
Trommesyge (<i>Tympanitis</i>)	-	-	-	46	2	6	-	-	-
Forgiftninger ¹⁾ (<i>Intoxicaciones</i>)	-	-	-	10	-	1	-	-	-
Indvoldsorme (<i>Helminthiasis</i>)	40	-	-	-	-	-	-	-	-
Dreiesyge (<i>Hydrocephalus hydatideus</i>)	-	-	-	-	-	-	14	14	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria. Hæmoglobinaemia</i>)	5	-	-	138	8	18	-	-	-
Benskjørhet (slikkesyge) (<i>Osteomalacia</i>)	2	-	-	55	17	-	-	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	-	-	-	2	1	-	-	-	-
Hudutslet (<i>Eczema</i>)	27	-	-	6	-	-	-	-	-
Ringorm (<i>Tricophyton tonsurans</i>)	3	-	-	343	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculinæ</i>)	73	-	-	1815	-	-	45	-	-
Uregelmæssige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	-	-	-	53	2	-	4	-	-
Borvrængning (<i>Inversio uteri</i>)	-	-	-	16	-	1	-	-	-
Børdreining (<i>Torsio uteri</i>)	-	-	-	15	-	1	1	-	-
Tilbageholdt efterbyrd (<i>Retentio placentæ</i>)	-	-	-	161	14	6	-	-	-
Kastning (<i>Abortus</i>)	-	-	-	267	10	5	-	-	-
Kalvningsfeber (melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	101	-	7	-	-	-
Borbetændelse (<i>Metritis</i>)	-	-	-	17	-	8	-	-	-
Jurbetændelse (<i>Mastitis</i>)	2	-	-	178	13	3	3	-	-
Forfangenhet (<i>Hordeatio. Kri-thiasis</i>)	12	-	-	1	-	-	-	-	-
Klaphingstopoperationer (<i>Operationes ob kryptorchismum</i>)	10	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>)	212	-	-	29	-	-	-	-	-
Kræft (<i>Carcinoma et Sarcoma</i>)	-	-	-	9	6	3	-	-	-
Hov- og klovlidelser (<i>Vitia unguis</i>)	58	2	-	24	2	-	-	-	-
Overføres	728	3	28	3995	105	194	115	15	45

¹⁾ Urin, saltlake, melavfald.

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjærfæ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
2	-	-	78	2	19	19	4	6	4	3	1	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	86	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	5	1	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	-	8	2	-	11	4	-	-	-	-	-
-	-	-	3	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	1	-	100	-	-	6	-	-	4	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	1	-	276	4	19	46	7	6	19	7	1	-	-	-	-

Tabel XVI. (Forts.) (Continuation).

Søndre Bergenhus.

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	728	3	28	3995	105	194	115	15	45
Øielidelser (<i>Vitia oculorum</i>) . .	13	-	-	3	-	-	44	4	-
Led- og slimsæklidelser (<i>Articulitis et bursitis</i>)	96	7	1	23	4	-	1	-	-
Kirurg. tilfælde (sår, kontusioner, absces etc.) (<i>Vulnera, contusiones, abscessus etc.</i>)	149	2	-	53	3	-	1	-	-
Andre behandlede sygdomstilfælde (<i>Casus ceteri</i>)	45	4	2	182	8	7	1	-	-
Ialt (<i>total</i>)	1031	16	31	4256	120	201	162	19	45

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjærfæ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
3	1	-	265	4	19	46	7	6	19	7	1	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
20	-	-	16	1	-	8	2	-	1	-	-	-	-	-	-
23	1	-	282	5	19	57	9	6	20	7	1	-	-	-	-

Tabel XVII.

De vigtigste husdyrsygdomme

(Cas de maladies des animaux domestiques dans la

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	4	-	4	1	-	1	-	-	-
Brandfeber (<i>Morbus maculosus</i>)	2	-	1	-	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	4	-	1	-	-	-	-	-	-
Strålespsygdø (Actinomycoſis)	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpeſyke (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkræmpe (<i>Tetanus</i>)	2	1	1	-	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh og ſtrengel (<i>Kor-ryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Lunge- og brøſthindebetændelſe (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>) . .	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Fordøielſeſygdomme (indigeſtion, mave- og tarmkatarrh, diarrhé) (<i>Gastritis. Diarrhoe</i>)	11	-	-	5	-	-	-	-	-
Kolik, forſtoppelse (<i>Colica. Obſtructio</i>)	55	2	4	-	-	-	-	-	-
Akut diarrhé og blodgang (<i>Diarrhoea acuta et dysenteria</i>)	15	-	2	-	-	-	-	-	-
Indvoldſorme (<i>Helminthiasis</i>) . .	4	-	-	-	-	-	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria. Hæmoglobinaemia</i>)	3	-	1	-	-	-	-	-	-
Hudtøſlet (<i>Eczema</i>)	5	-	-	-	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculinae</i>)	9	-	-	1	-	-	-	-	-
Uregelmæssige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Tilbageholdt efterbyrd (<i>Retentio placenta</i>)	-	-	-	6	-	-	-	-	-
Kalvningſfeber (Melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>) . . .	-	-	-	8	-	1	-	-	-
Jurbetændelſe (<i>Mastitis</i>)	-	-	-	5	-	-	-	-	-
Forfangenhet (<i>Hordeatio. Kri-thiasis</i>)	13	2	-	-	-	-	-	-	-
Kaſtrationer (<i>Castrationes</i>) . . .	8	-	-	-	-	-	-	-	-
Kræft (<i>Carcinoma et sarcoma</i>) .	1	1	-	-	-	-	-	-	-
Overføres	140	6	14	27	-	2	-	-	-

i Bergens by i 1907.

ville de Bergen, signalés en 1907).

Gjet (Espèce caprine)			Svin (Espèce porcine)			Hund (Chiens)			Kat (Chats)			Fjærfæ (Volailles)		Andre dyr (Animaux divers)	
anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	dræpte og døde (abatius et morts)	anmeldte (signalés)	dræpte og døde (abatius et morts)
	dræpte (abatius)	døde (morts)		dræpte (abatius)	døde (morts)		dræpte (abatius)	døde (morts)		dræpte (abatius)	døde (morts)				
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	17	3	2	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	19	.	2	7	.	2	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	8	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	16	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	16	.	.	22	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
-	-	-	-	-	-	77	3	4	29	-	2	-	-	-	-

Tabel XVII. (Forts.) (*Continuation*).

Bergens by.

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	140	6	14	27	-	2	-	-	-
Hov- og klovlidelser (<i>Vitia unguis</i>)	74	2	-	3	-	-	-	-	-
Øielidelser (<i>Vitia oculorum</i>) . .	4	-	-	-	-	-	-	-	-
Led- og slimsækklidelser (<i>Articulitis et bursitis</i>)	93	4	-	1	-	-	-	-	-
Kirurg. tilfælde (sår, kontusioner, absces etc.) (<i>Vulnera, contusiones, abscessus etc.</i>)	117	-	-	1	-	-	-	-	-
Andre behandlede sygdomstilfælde (<i>Casus ceteri</i>)	15	3	1	-	-	-	-	-	-
Ialt (<i>total</i>)	443	15	1	32	-	2	-	-	-

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjærfæ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
-	-	-	-	-	-	77	3	4	29	-	2	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	6	-	-	2	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	9	-	-	2	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	7	-	-	2	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	107	3	4	35	-	2	-	-	-	-

Tabel XVIII.

De vigtigste husdyrsygdomme
(*Cas de maladies des animaux domestiques*)

Sygdomme (<i>Maladies</i>).	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
		døde (<i>abattus</i>)	døde (<i>moris</i>)		døde (<i>abattus</i>)	døde (<i>moris</i>)		døde (<i>abattus</i>)	døde (<i>moris</i>)
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	2	-	2	18	-	18	4	-	4
Rasleyke, mildtbrandsemfysem, («Rauschbrand») (<i>Anthrax em- physematosus</i>)	1	-	1	4	-	4	-	-	-
Bråset (<i>Gastromycosis ovis</i>) . .	-	-	-	-	-	-	47	-	47
Ondartet katarrhalfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	38	1	25	-	-	-
Rødsyke («Rothlauf») (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuderosen (<i>Erythema nodo- sum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysi- pelas</i>)	8	1	-	-	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>) . .	-	-	-	19	19	-	-	-	-
Sædstrengsforhærdelse og bringe- svulster (<i>Fibromycoma. Asco- coccus</i>)	16	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	1	-	1	-	-	-	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	21	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh og strengel (<i>Ko- ryza, Pharyngitis et Bron- chitis</i>)	41	-	-	40	-	-	4	1	-
Lunge- og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>) . .	2	-	1	5	-	2	1	-	-
Fordøielssygdomme (indige- stion, mave- og tarmkatarrh, diarrhé) (<i>Gastritis. Diarrhoë</i>) . .	116	-	2	178	4	12	-	-	-
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Ob- structio</i>)	35	3	5	19	-	-	4	-	-
Akut diarrhé og blodgang (<i>Diarr- hoëa acuta et dysenteria</i>) . .	-	-	-	8	-	8	-	-	-
Overføres	224	4	12	350	24	69	60	1	51

i Nordre Bergenhus amt i 1907.

dans le département de Nordre Bergenhus en 1907).

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjærfæ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abatus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abatus et morts</i>)
	dræpte (<i>abatus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abatus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abatus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abatus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	14	1	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	32	1	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	-	-	12	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8	-	1	67	2	17	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Tabel XVIII. (Forts.) (Continuation).

Nordre

Sygdomme (Maladies).	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Får (Espèce ovine)		
	anmeldte (signals)	derav		anmeldte (signals)	derav		anmeldte (signals)	derav	
		dræpte (abatius)	døde (moris)		dræpte (abatius)	døde (moris)		dræpte (abatius)	døde (moris)
Overført (transport)	224	4	12	350	24	69	60	1	51
Trommesyke (Tympatitis) . . .	-	-	-	8	-	-	1	-	1
Forgiftninger ¹⁾ (Intoxicaciones)	-	-	-	10	-	8	-	-	-
Indvoldsorme (Helminthiasis) .	57	-	-	-	-	-	2	-	-
Akut hjernebetændelse (Meningitis acuta)	-	-	-	5	1	2	-	-	-
Blodurin (Hæmoglobinuria. Hæmoglobinaemia)	4	-	-	54	-	5	-	-	-
Benskjørhet (Slikkesyke) (Osteomalacia)	-	-	-	34	-	-	-	-	-
Sveksot (Rachitis)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hudutslet (Eczema)	25	-	-	5	-	-	14	-	-
Ringorm (Tricophyton tonsurans)	19	-	-	424	-	-	1	-	-
Lus (Pediculæ)	193	-	-	1812	-	-	58	-	-
Uregelmæssige fødsler (Partus irregulares)	2	-	-	18	-	-	3	-	-
Misfostre (Monstra)	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Børdreining (Torsio uteri) . . .	-	-	-	6	2	-	-	-	-
Tilbageholdt efterbyrd (Retentio placentæ)	-	-	-	27	-	-	-	-	-
Kastning (Abortus)	2	-	-	90	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber (Melkefeber) (Eclampsia puerperalis) . . .	-	-	-	27	-	1	-	-	-
Børbetændelse (Metritis)	1	1	-	8	2	-	-	-	-
Jurbetændelse (Mastitis)	13	-	-	59	1	-	3	-	1
Klaphingstopoperationer (Operationes ob kryptorchismum) . .	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (Castrationes) . .	95	-	-	-	-	-	-	-	-
Kræft (Carcinoma et Sarcoma)	-	-	-	5	-	-	-	-	-
Hov- og klovlidelser (Vitæ ungvis)	53	-	-	4	-	-	-	-	-
Øielidelser (Vitæ oculorum) . . .	9	-	-	5	-	-	6	-	-
Led- og slimsæklidelser (Artriculitis et bursitis)	86	2	-	19	1	-	3	-	-
Overføres	785	7	12	2972	31	85	151	1	53

¹⁾ Arsenik, digitalis, muggent hø.

Bergenhuis.

[illegible]

Tabel XVIII. (Forts.) (Continuation).

Nordre

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
		døde (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		døde (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		døde (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	785	7	12	2972	31	85	151	1	53
Kirurg. tilfælde (sår, kontusioner, absces etc.) <i>Vulnera, contusiones, abscessus etc.</i>)	148	2	-	89	-	-	3	-	-
Andre behandlede sygdomstilfælde (<i>Casus ceteri</i>)	162	5	1	255	5	8	19	-	2
Ialt (<i>total</i>)	1095	14	13	3316	36	93	173	1	55

Bergenhuis.

[illegible]

Tabel XIX.

De vigtigste husdyrsygdomme
(*Cas de maladies des animaux domestiques*)

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Raslesyke, miltbrandsemfysem, («Rauschbrand») (<i>Anthrax em- physematosus</i>)	-	-	-	1	1	-	-	-	-
Ondartet katarrhalfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	4	4	-	-	-	-
Rødsyke («Rothlauf») (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuderosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysi- pelas</i>)	4	-	-	-	-	-	-	-	-
Neldefeber (<i>Urticaria</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	12	-	2	-	-	-	-	-	-
Strålesopsygdom (<i>Actinomyco- sis</i>)	-	-	-	6	2	-	-	-	-
Sædstrengsforhærdelse og bringe- svulster (<i>Fibromycoma. Asco- coccus</i>)	9	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyke (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	-	-	-	1	1	-	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	30	-	-	-	-	-
Mundsyke hos hesten (<i>Stoma- titis contagiosa pustulosa equi</i>)	30	-	-	-	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh og strengel (<i>Ko- ryza, Pharyngitis et Bron- chitis</i>)	27	-	-	10	1	-	-	-	-
Lunge- og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>)	1	1	-	1	-	-	-	-	-
Fordøielsessygdomme (indige- stion, mave- og tarmkatarrh, diarrhé) (<i>Gastritis. Diarrhoë</i>)	26	-	1	67	1	-	3	1	1
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Ob- structio</i>)	19	2	-	20	1	1	1	-	1
Overføres	129	3	3	140	11	1	4	1	2

i Romsdals amt i 1907.

dans le département de Romsdal en 1907).

Gjet (Espèce caprine)			Svin (Espèce porcine)			Hund (Chiens)			Kat (Chats)			Fjærfæ (Volailles)		Andre dyr (Animaux divers)	
anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	dræpte og døde (abattus et morts)	anmeldte (signalés)	dræpte og døde (abattus et morts)
	dræpte (abattus)	døde (morts)		dræpte (abattus)	døde (morts)		dræpte (abattus)	døde (morts)		dræpte (abattus)	døde (morts)				
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	16	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	16	1	2	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	4	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	-	2	-	-	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	25	2	1	21	1	2	1	-	-	-	-	-	-

Tabel XIX. (Forts.) (Continuation).

Romsdal.

Sygdomme (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Får (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav	
		drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)		drepte (abattus)	døde (morts)
Overført (transport)	129	3	3	140	11	1	4	1	2
Akut diarrhé og blodgang (<i>Diarrhoëa acuta et dysenteria</i>)	11	-	-	7	1	1	-	-	-
Trommesyke (<i>Tympanitis</i>) . . .	-	-	-	4	-	-	-	-	-
Forgiftninger ¹⁾ (<i>Intoxicaciones</i>)	-	-	-	2	1	-	-	-	-
Indvoldsorme (<i>Helminthiasis</i>) .	63	-	-	-	-	-	-	-	-
Akut hjernebetændelse (<i>Menigitis acuta</i>)	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria. Hæmoglobinaemia</i>)	-	-	-	33	1	1	-	-	-
Benskjørhet (slikkesyke) (<i>Osteomalacia</i>)	-	-	-	18	-	-	-	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hudutslet (<i>Eczema</i>)	28	-	-	1	-	-	2	-	-
Ringorm (<i>Tricophyton tonsurans</i>)	2	-	-	81	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculinae</i>)	12	-	-	21	-	-	-	-	-
Uregelmæssige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	-	-	-	9	1	1	-	-	-
Borvrængning (<i>Inversio uteri</i>) .	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Børdreining (<i>Torsio uteri</i>) . . .	-	-	-	2	1	-	-	-	-
Tilbageholdt efterbyrd (<i>Retentio placenta</i>)	1	-	-	30	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber (melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>) . . .	-	-	-	29	2	-	-	-	-
Børbetændelse (<i>Metritis</i>)	-	-	-	1	1	-	-	-	-
Jurbetændelse (<i>Mastitis</i>)	1	-	-	37	1	-	2	-	-
Forfangenhet (<i>Hordeatio. Kri-thiasis</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Klaphingstoperationer (<i>Operationes ob kryptorchismum</i>) . .	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>) . .	180	-	-	-	-	-	1	-	-
Hov- og klovidelser (<i>Vitia ungvis</i>)	33	1	-	3	-	-	-	-	-
Øielidelser (<i>Vitia oculorum</i>) . .	2	1	-	3	-	-	-	-	-
Led- og slimsækklidelser (<i>Artriculitis et bursitis</i>)	80	1	-	3	-	-	-	-	-
Overføres	544	6	3	426	20	4	9	1	2

¹⁾ Mønje, kvikselv.

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjærfæ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
-	-	-	25	2	1	21	1	2	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	60	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	12	-	7	1	-	-	2	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	51	-	-	1	-	-	5	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	162	2	8	34	1	2	9	-	-	-	-	-	-

Tabel XIX. (Forts.) (Continuation).

Romsdal.

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
		døde (<i>abatus</i>)	døde (<i>moris</i>)		døde (<i>abatus</i>)	døde (<i>moris</i>)		døde (<i>abatus</i>)	døde (<i>moris</i>)
Overført (<i>transport</i>)	544	6	3	426	20	4	9	1	2
Kirurg. tilf. (sår, kontusioner, absces etc.) (<i>Vulnera, contu-</i> <i>siones, abscessus etc.</i>)	89	3	-	23	2	-	-	-	-
Andre behandlede sygdomstil- fælde. (<i>Casus ceteri</i>).	75	3	-	62	3	-	2	-	2
Ialt (<i>total</i>)	708	12	3	511	25	4	11	1	4

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjærfæ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
-	-	-	152	2	8	34	1	2	9	-	-	-	-	-	-
-	-	-	3	-	-	16	-	-	2	-	-	-	-	-	-
-	-	-	7	-	2	8	1	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	162	2	10	58	2	2	11	-	-	-	-	-	-

Tabel XX.

De vigtigste husdyrsygdomme
(Cas de maladies des animaux domestiques)

Sygdomme (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Får (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav	
		dræpte (abattus)	døde (morts)		dræpte (abattus)	døde (morts)		dræpte (abattus)	døde (morts)
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	5	-	5	8	-	8	1	-	1
Raslesyke, miltbrandsemfysem, («Rauschbrand») (<i>Anthrax emphysematosus</i>) . .	-	-	-	3	1	1	-	-	-
Ondartet ødem (<i>Oedema malignum</i>)	1	1	-	-	-	-	-	-	-
Bråset (<i>Gastromycosis ovis</i>) . .	-	-	-	-	-	-	8	1	7
Ondartet katarrhalfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	56	4	30	6	3	-
Lungesyke (tyfus) hos hesten (<i>Pleuropneumonia contagiosa equi</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Influenza (<i>Influenza</i>)	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Rødsyke («Rothlauf») (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuderosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysipelas</i>)	26	-	-	1	-	-	-	-	-
Neldefeber (<i>Urticaria</i>)	16	-	-	1	-	-	-	-	-
Brandfeber (<i>Morbus maculosus</i>)	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	111	1	7	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>) . . .	-	-	-	31	26	1	-	-	-
Strålesopsygdом (<i>Actinomyco-sis</i>)	-	-	-	8	5	-	-	-	-
Sædstrengsforhærdelse og bringe- svulster (<i>Fibromycoma. Asco-</i> <i>coccus</i>)	20	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyke (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	5	4	1	-	-	-	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	100	-	-	-	-	-
Mundsyke hos hesten (<i>Stomatitis contagiosa pustulosa equi</i>) . .	5	-	-	-	-	-	-	-	-
Overføres	194	6	13	208	36	40	15	4	8

i Søndre Trondhjems amt i 1907.

dans le département de Søndre Trondhjem en 1907).

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjærfæ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
-	-	-	6	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	159	14	26	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	186	11	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	2	-	-	-	-	-	-	-	70	70	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	49	2	6	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
123	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
123	-	-	354	27	41	50	2	6	-	-	-	70	70	-	-

Tabel XX. (Forts.) (Continuation).

Søndre

Sygdomme (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Får (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav	
		dræpte (abattus)	døde (morts)		dræpte (abattus)	døde (morts)		dræpte (abattus)	døde (morts)
Overført (transport)	194	6	13	208	36	40	15	4	8
Luftveiskatarrh og strengel (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	116	-	-	10	-	-	1	1	-
Lunge- og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>) . .	15	-	3	20	7	3	-	-	-
Fordøielssygdomme (indigestion, mave- og tarmkatarrh, diarrhé) (<i>Gastritis. Diarrhoe</i>)	129	-	-	508	27	8	7	-	-
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Obstructio</i>)	177	1	11	72	3	1	-	-	-
Akut diarrhé og blodgang (<i>Diarrhoea acuta et dysenteria</i>) . .	5	-	-	29	-	3	-	-	-
Trommesyke (<i>Tympanitis</i>)	-	-	-	84	4	4	-	-	-
Forgiftninger ¹⁾ (<i>Intoxicaciones</i>)	5	-	1	7	-	3	2	-	1
Indvoldsorme (<i>Helminthiasis</i>)	57	-	-	-	-	-	-	-	-
Akut hjernebetændelse (<i>Menigitis acuta</i>)	6	2	-	1	1	-	-	-	-
Kronisk hjernebetændelse (koller) (<i>Fatuitas</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria. Hæmoglobinaemia</i>)	21	1	-	74	2	10	-	-	-
Benskjørhet (Slikkesyke) (<i>Osteomalacia</i>)	-	-	-	79	5	3	-	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	1	-	-	4	-	-	-	-	-
Hudutslet (<i>Eczema</i>)	100	1	-	26	-	-	-	-	-
Ringorm (<i>Tricophyton tonsurans</i>)	7	-	-	167	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculinae</i>)	72	-	-	1508	-	-	-	-	-
Uregelmæssige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	1	-	-	157	3	1	6	-	-
Misfostre (<i>Monstra</i>)	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Børvrængning (<i>Inversio uteri</i>)	-	-	-	22	-	-	-	-	-
Børdreining (<i>Torsio uteri</i>)	-	-	-	31	3	-	-	-	-
Tilbageholdt efterbyrd (<i>Retentio placenta</i>)	3	-	-	197	3	2	-	-	-
Kastning (<i>Abortus</i>)	3	-	-	55	7	-	-	-	-
Overføres	913	11	28	3261	101	78	31	5	9

¹⁾ Kviksølv, zink, bly, stryknin, plantegift, kjød, ormbid.

Trondhjem.

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjærfæ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
123	-	-	354	27	41	50	2	6	-	-	-	70	70	-	-
-	-	-	3	1	-	2	-	-	2	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	-	-	48	2	2	9	-	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	20	-	1	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	1	10	-	2	5	-	-	2	-	1	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	8	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	13	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	255	6	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	16	-	-	24	1	-	-	-	-	-	-	-	-
98	-	-	18	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	29	10	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
225	-	1	779	53	54	113	3	7	4	-	1	70	70	-	-

Tabel XX. (Forts.) (Continuation).

Søndre

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	913	11	28	3261	101	78	31	5	9
Kalvningsfeber (melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>) . . .	-	-	-	123	2	1	-	-	-
Børbetændelse (<i>Metritis</i>) . . .	-	-	-	46	3	3	1	1	-
Jurbetændelse (<i>Mastitis</i>) . . .	6	-	-	187	5	-	2	-	-
Forfangenhet (<i>Hordeatio. Kri-</i> <i>thiasis</i>)	28	-	-	-	-	-	-	-	-
Klaphingstoperationer (<i>Opera-</i> <i>tiones ob kryptorchismum</i>) . .	13	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>) . .	323	-	-	17	-	-	144	-	-
Kræft (<i>Carcinoma et Sarcoma</i>)	1	-	-	2	2	-	-	-	-
Hov- og klovlidelser (<i>Vitia</i> <i>ungvis</i>)	155	-	-	30	-	-	-	-	-
Øielidelser (<i>Vitia oculorum</i>) . .	22	-	-	18	-	-	2	-	-
Led- og slimsæklidelser (<i>Articu-</i> <i>litis et bursitis</i>)	264	4	-	32	-	-	-	-	-
Kirurg. tilfælde (sår, kontusioner, absces etc.) (<i>Vulnera, contu-</i> <i>siones, abscessus etc.</i>)	463	4	-	138	6	4	7	-	-
Andre behandlede sygdomstil- fælde (<i>Casus ceteri</i>)	271	-	-	182	28	1	3	-	-
Ialt (<i>total</i>)	2459	19	28	4036	80	48	190	6	9

Trondhjem.

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjærfæ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abatus et mortis</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abatus et mortis</i>)
	dræpte (<i>abatus</i>)	døde (<i>mortis</i>)		dræpte (<i>abatus</i>)	døde (<i>mortis</i>)		dræpte (<i>abatus</i>)	døde (<i>mortis</i>)		dræpte (<i>abatus</i>)	døde (<i>mortis</i>)				
225	-	1	779	53	54	113	3	7	4	-	1	70	70	-	-
-	-	-	6	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
33	-	-	602	-	-	5	-	-	29	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	10	1	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	15	-	-	46	-	-	1	-	-	-	-	-	-
2	-	-	27	2	1	6	-	-	6	-	-	-	-	-	-
260	-	1	1433	55	55	184	4	7	41	-	1	70	70	-	-

Tabel XXI.

De vigtigste husdyrsygdomme
(*Cas de maladies des animaux domestiques*)

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	-	-	-	3	-	2	2	-	2
Ondartet ødem (<i>Oedema malignum</i>)	1	-	1	1	-	1	-	-	-
Brådot (<i>Gastromycosis ovis</i>)	-	-	-	-	-	-	26	3	23
Ondartet katarrhalfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	51	25	17	-	-	-
Svinesyke (smitsom lungebetændelse) (<i>Broncho-pneumonia contagiosa suis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rødsyke («Rothlauf») (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuderosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysipelas</i>)	30	-	-	1	-	-	-	-	-
Neldefeber (<i>Urticaria</i>)	6	-	-	3	-	-	-	-	-
Brandfeber (<i>Morbus maculosus</i>)	3	-	1	1	-	1	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	52	-	-	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>)	-	-	-	23	20	-	-	-	-
Strålespsygdum (<i>Actinomyosis</i>)	-	-	-	16	6	-	-	-	-
Sædstringsforhærdelse og bringesvulster) (<i>Fibromycoma. Asco-coccus</i>)	16	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyke (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	4	-	3	-	-	-	2	-	2
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	136	-	-	-	-	-
Mundsyke hos hesten (<i>Stomatitis contagiosa pustulosa equi</i>)	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh og strengel (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	75	-	-	7	-	-	-	-	-
Lunge- og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>)	3	-	1	23	3	-	-	-	-
Overføres	192	-	6	265	54	21	30	3	27

i Nordre Trondhjems amt i 1907.

dans le département de Nordre Trondhjem en 1907).

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjærfæ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	9	-	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	91	11	31	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	309	12	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	3	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	5	-	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	72	6	18	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	490	32	62	6	-	1	1	-	-	-	-	-	-

Tabel XXI. (Forts.) (Continuation).

Nordre

Sygdomme (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Får (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav	
		dræpte (abattus)	døde (morts)		dræpte (abattus)	døde (morts)		dræpte (abattus)	døde (morts)
Overført (transport)	192	-	6	265	54	21	30	3	27
Fordøielssygdomme (indigestion, mave- og tarmkatarrh, diarrhé) (<i>Gastritis. Diarrhoë</i>)	112	-	-	349	12	13	4	-	-
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Obstructio</i>)	100	1	9	134	3	-	-	-	-
Akut diarrhé og blodgang (<i>Diarrhoëa acuta et dysenteria</i>) . .	14	1	3	67	3	8	-	-	-
Trommesyke (<i>Tympanitis</i>)	-	-	-	25	1	1	-	-	-
Forgiftninger ¹⁾ (<i>Intoxicaciones</i>) . .	-	-	-	10	-	5	10	-	10
Indvoldsorme (<i>Helminthiasis</i>) . .	18	-	-	-	-	-	-	-	-
Dreiesyke (<i>Hydrocephalus hydratideus</i>)	-	-	-	-	-	-	2	1	-
Akut hjernebetændelse (<i>Meningitis acuta</i>)	3	1	-	3	1	-	-	-	-
Kronisk hjernebetændelse (koller) (<i>Fatuitas</i>)	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria. Hæmoglobinaemia</i>)	6	1	-	22	1	3	-	-	-
Benskjørhet (slikkesyke) (<i>Osteomalacia</i>)	-	-	-	157	2	1	-	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	2	-	-	4	-	-	-	-	-
Hudutslet (<i>Eczema</i>)	63	-	-	149	1	-	-	-	-
Ringorm (<i>Tricophyton tonsurans</i>)	-	-	-	10	-	-	-	-	-
Skab (<i>Scabies</i>)	1	-	-	5	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculinae</i>)	5	-	-	1062	-	-	1	-	-
Uregelmæssige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	-	-	-	80	2	1	3	-	-
Misfostre (<i>Monstra</i>)	-	-	-	7	2	2	-	-	-
Børvrængning (<i>Inversio uteri</i>) . .	1	-	-	14	2	-	-	-	-
Børdreining (<i>Torsio uteri</i>)	-	-	-	17	1	-	-	-	-
Tilbageholdt efterbyrd (<i>Retentio placenta</i>)	1	-	-	184	1	1	1	-	-
Kastning (<i>Abortus</i>)	2	-	-	38	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber (Melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>) . . .	-	-	-	74	1	4	1	-	-
Overføres	522	4	18	2676	87	60	52	4	37

¹⁾ Kvikselv, bly, arsenik, kogsalt, tran.

Trondhjem.

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjærfæ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
-	-	-	490	32	62	6	-	1	1	-	-	-	-	-	-
2	-	-	65	3	2	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	26	3	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	21	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	11	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	704	4	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	15	-	-	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	38	11	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	-	-	1366	56	70	40	-	1	1	-	-	-	-	-	-

Tabel XXI. (Forts.) (Continuation).

Nordre

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
		døde (<i>abatus</i>)	døde (<i>morts</i>)		døde (<i>abatus</i>)	døde (<i>morts</i>)		døde (<i>abatus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	522	4	18	2676	87	60	52	4	37
Børbetændelse (<i>Metritis</i>)	-	-	-	26	2	2	-	-	-
Jurbetændelse (<i>Mastitis</i>)	5	-	-	111	3	1	4	1	1
Forfangenhet (<i>Hordeatio. Kri-</i> <i>thiasis</i>)	7	-	-	1	-	-	-	-	-
Klaphingstoperationer (<i>Opera-</i> <i>tiones ob kryptorchismum</i>) . .	7	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>) . . .	286	-	1	3	-	-	98	-	-
Kræft (<i>Carcinoma et Sarcoma</i>) .	2	-	-	2	1	-	-	-	-
Hov- og klovlidelser (<i>Vitia unguis</i>)	106	-	-	23	1	-	6	-	-
Øielidelser (<i>Vitia oculorum</i>) . .	14	-	-	3	-	-	1	-	-
Led- og slimsæklidelser (<i>Arti-</i> <i>culitis et bursitis</i>)	270	4	-	40	-	-	2	-	-
Kirurg. tilfælde (sår, kontusioner, absces etc.) (<i>Vulnera, contu-</i> <i>siones, abscessus etc.</i>)	391	4	2	212	6	-	5	-	-
Andre behandlede sygdomstil- fælde (<i>Casus ceteri</i>)	225	4	5	259	33	10	1	-	-
Ialt (<i>total</i>)	1835	16	26	3356	133	73	169	5	38

Trondhjem.

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjærfæ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abatus et mortis</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abatus et mortis</i>)
	dræpte (<i>abatus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abatus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abatus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abatus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
3	-	-	1366	56	70	40	-	1	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	12	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	-	-	1069	-	-	1	-	-	4	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	27	1	-	13	1	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	95	22	13	3	-	1	-	-	-	-	-	-	-
6	-	-	2581	79	83	59	1	3	5	-	-	-	-	-	-

Tabel XXII.

De vigtigste husdyrsygdomme
(*Cas de maladies des animaux domestiques*)

S y g d o m m e (<i>Maladies</i>).	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signals</i>)	derav		anmeldte (<i>signals</i>)	derav		anmeldte (<i>signals</i>)	derav	
		dræpte (<i>abatius</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abatius</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abatius</i>)	døde (<i>morts</i>)
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	-	-	-	1	-	1	-	-	-
Ondartet ødem (<i>Oedema malignum</i>)	1	-	1	-	-	-	-	-	-
Bråset (<i>Gastromycosis ovis</i>)	-	-	-	-	-	-	1	-	1
Ondartet katarrhalfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	51	5	10	-	-	-
Rødsyke («Rothlauf») (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuderosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysipelas</i>)	9	-	-	1	-	-	-	-	-
Neldefeber (<i>Urticaria</i>)	4	-	-	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>)	-	-	-	78	70	-	-	-	-
Sædstrengsforhærdelse og bringesvulster (<i>Fibromycoma. Asco-coccus</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyke (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	3	2	-	1	-	1	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	3	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh og strengel (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	35	-	-	5	1	-	-	-	-
Lunge- og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>)	1	-	-	2	-	1	-	-	-
Fordøielssygdomme (indigestion, mave- og tarmkatarrh, diarrhé) (<i>Gastritis. Diarrhoe</i>)	70	-	-	178	1	2	23	-	-
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Obstructio</i>)	32	3	1	7	-	-	-	-	-
Akut diarrhé og blodgang (<i>Diarrhoea acuta et dysenteria</i>)	2	-	-	6	-	1	1	-	-
Trommesyke (<i>Tympanitis</i>)	-	-	-	33	1	-	1	-	-
Overføres	158	5	2	366	78	16	26	-	1

dans le département de Nordland en 1907).

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjærfæ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
-	-	-	104	7	9	22	1	2	-	-	-	-	-	-	-

Tabel XXII. (Forts.) (Continuation).

Nordland.

S y g d o m m e (<i>Maladies</i>).	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	158	5	2	366	78	16	26	-	1
Forgiftninger ¹⁾ (<i>Intoxications</i>)	2	-	1	4	-	3	-	-	-
Indvoldsorme (<i>Helminthiasis</i>)	47	-	-	-	-	-	-	-	-
Akut hjernebetændelse (<i>Menin-</i> <i>gitis acuta</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Kronisk hjernebetændelse (kol- ler) (<i>Fatuitas</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria. Hæ-</i> <i>moglobinaemia</i>)	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Benskjørhet (Slikkesyke) (<i>Osteo-</i> <i>malacia</i>)	-	-	-	10	1	-	-	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hudutslet (<i>Eczema</i>)	38	-	-	14	-	-	4	-	-
Ringorm (<i>Tricophyton tonsurans</i>)	-	-	-	3	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculinae</i>)	10	-	-	280	-	-	1	-	-
Uregelmæssige fødsler (<i>Partus</i> <i>irregulares</i>)	-	-	-	38	2	-	4	-	-
Misfostre (<i>Monstra</i>)	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Børvrængning (<i>Inversio uteri</i>) .	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Bordreining (<i>Torsio uteri</i>) . . .	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Tilbageholdt efterbyrd (<i>Retentio</i> <i>placentæ</i>)	-	-	-	61	-	-	-	-	-
Kastning (<i>Abortus</i>)	-	-	-	3	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber (melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	39	3	-	-	-	-
Børbetændelse (<i>Metritis</i>)	-	-	-	7	-	1	-	-	-
Jurbetændelse (<i>Mastitis</i>)	1	-	-	52	2	-	5	-	1
Forfangenhet (<i>Hordeatio. Kri-</i> <i>thiasis</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Klaphingstopoperationer (<i>Opera-</i> <i>tiones ob kryptorchismum</i>) . . .	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>) . . .	132	-	-	8	-	-	21	-	-
Kræft (<i>Carcinoma et sarcoma</i>) . .	-	-	-	1	1	-	-	-	-
Hov- og klovlidelser (<i>Vitia</i> <i>ungvis</i>)	26	-	-	10	-	-	-	-	-
Ialt (<i>total</i>)	420	5	3	902	87	20	61	-	2

¹⁾ Tran, harsk tran, fjeldplanter, graa salve.

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjærfæ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
-	-	-	104	7	9	22	1	2	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	56	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	6	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	1	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	190	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	1	1	358	10	9	29	1	2	-	-	-	-	-	-	-

Tabel XXII. (Forts.) (*Continuation*).

Nordland.

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	420	5	3	902	87	20	61	-	2
Øielidelser (<i>Vitia oculorum</i>) . .	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Led- og slimsæklidelser (<i>Articu- litis et bursitis</i>)	81	-	2	17	-	-	-	-	-
Kirurg. tilfælde (sår, kontusioner, absces etc.) (<i>Vulnera, contu- siones, abscessus etc.</i>)	116	-	1	80	2	-	2	-	-
«Frosk»	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Andre behandlede sygdomstil- fælde (<i>Casus ceteri</i>)	118	-	1	140	19	9	11	-	-
Ialt (<i>total</i>)	737	5	7	1141	108	29	74	-	2

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjærfæ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abatius et mortis</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abatius et mortis</i>)
	dræpte (<i>abatius</i>)	døde (<i>mortis</i>)		dræpte (<i>abatius</i>)	døde (<i>mortis</i>)		dræpte (<i>abatius</i>)	døde (<i>mortis</i>)		dræpte (<i>abatius</i>)	døde (<i>mortis</i>)				
4	1	1	358	10	9	29	1	2	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	3	-	-	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	11	2	3	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	1	1	374	12	12	48	1	2	-	-	-	-	-	-	-

Tabel XXIII.

De vigtigste husdyrsygdomme
(Cas de maladies des animaux domestiques)

Sygdomme (Maladies).	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Får (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav		anmeldte (signalés)	derav	
		dræpte (abatús)	døde (morts)		dræpte (abatús)	døde (morts)		dræpte (abatús)	døde (morts)
Ondartet katarrhalfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Rødsyke («Rothlauf») (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuderosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>)	-	-	-	480	14	-	-	-	-
Sædstrengstørhærdelse og bringesvulster (<i>Fibromycoma. Asco-coccus</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyke (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	3	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh og strengel (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	7	-	-	-	-	-	-	-	-
Fordøielssygdomme (indigestion, mave- og tarmkatarrh, diarrhé) (<i>Gastritis. Diarrhoe</i>)	18	-	-	25	-	-	-	-	-
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Obstructio</i>)	-	-	-	10	-	-	-	-	-
Akut diarrhé og blodgang (<i>Diarrhoea acuta et dysenteria</i>)	16	-	-	7	-	-	-	-	-
Trommesyke (<i>Tympanitis</i>)	-	-	-	14	-	-	-	-	-
Indvoldsorme (<i>Helminthiasis</i>)	5	-	-	-	-	-	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria. Hæmoglobinaemia</i>)	6	-	-	4	-	-	-	-	-
Benskjørhet (slikkesyke) (<i>Osteomalacia</i>)	-	-	-	3	1	-	-	-	-
Hudtslet (<i>Eczema</i>)	4	-	-	-	-	-	-	-	-
Skab (<i>Scabies</i>)	-	-	-	5	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculinæ</i>)	27	-	-	39	-	-	-	-	-
Uregelmæssige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	2	-	-	28	1	-	3	-	-
Overføres	87	-	-	619	16	-	3	-	-

i Tromsø amt i 1907.

dans le département de Tromsø en 1907).

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjærfæ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	5	2	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	15	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	2	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	6	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	2	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	6	.	.	.	.	.	1	.	.	.	.	.	.
-	-	-	34	2	-	3	-	-	1	-	-	-	-	-	-

Tabel XXIII. (Forts.). (Continuation).

Tromsø.

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
		drepte (<i>abatus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abatus</i>)	døde (<i>morts</i>)		drepte (<i>abatus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>Transport</i>)	87	-	-	619	16	-	3	-	-
Børvrængning (<i>Inversio uteri</i>) .	-	-	-	3	-	-	-	-	-
Børdreining (<i>Torsio uteri</i>) . . .	-	-	-	8	-	-	-	-	-
Tilbageholdt efterbyrd (<i>Retentio placentæ</i>)	-	-	-	25	-	-	-	-	-
Kastning (<i>Abortus</i>)	-	-	-	4	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber (melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	29	1	-	-	-	-
Børbetændelse (<i>Metritis</i>)	-	-	-	8	-	-	-	-	-
Jurbetændelse (<i>Mastitis</i>)	-	-	-	36	-	-	-	-	-
Forfangenhed (<i>Hordeatio. Kri- thiasis</i>)	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Klaphingstoperationer (<i>Opera- tions ob kryptorchismum</i>) . . .	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>) . . .	57	-	-	3	-	-	-	-	-
Hov- og klovlidelser (<i>Vitia ungvis</i>)	19	-	-	4	-	-	-	-	-
Øielidelser (<i>Vitia oculorum</i>) . . .	5	-	-	3	-	-	-	-	-
Led- og slimsækidelser (<i>Arti- culitis et bursitis</i>)	30	-	-	10	-	-	-	-	-
Kirurg. tilfælde (sår, kontusioner, absces etc.) (<i>Vulnera, contu- siones, abscessus etc.</i>)	24	-	-	11	-	-	-	-	-
Asthma (<i>Asthma</i>)	8	-	-	-	-	-	-	-	-
Rygmarvsbetændelse (<i>Myelitis</i>) .	7	-	2	-	-	-	-	-	-
Andre behandlede sygdomstil- fælde (<i>Casus ceteri</i>)	-	-	-	5	-	2	-	-	-
Ialt (<i>Total</i>)	243	-	2	768	17	2	3	-	-

[illegible]

Tabel XXIV.

De vigtigste husdyrsygdomme
(*Cas de maladies des animaux domestiques*)

S y g d o m m e (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Rødsyke («Rothlauf») (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyke (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh og strengel (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Fordøielsessygdomme (indigestion, mave- og tarmkatarrh, diarrhé) (<i>Gastritis, Diarrhoë</i>)	-	-	-	16	-	-	-	-	-
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Obstructio</i>)	2	-	-	1	-	1	-	-	-
Trommesyke (<i>Tympanitis</i>)	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Forgiftninger ¹ (<i>Intoxicaciones</i>)	5	1	1	-	-	-	-	-	-
Indvoldsorme (<i>Helminthiasis</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria. Hæmoglobinaemia</i>)	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Hudutslet (<i>Eczema</i>)	4	-	-	-	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculinæ</i>)	2	-	-	26	-	-	-	-	-
Uregelmæssige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	-	-	-	3	-	-	1	1	-
Tilbageholdt efterbyrd (<i>Retentio placenta</i>)	-	-	-	3	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber (Melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	16	-	-	-	-	-
Børbetændelse (<i>Metritis</i>)	-	-	-	3	-	1	-	-	-
Jurbetændelse (<i>Mastitis</i>)	-	-	-	8	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>)	12	-	-	-	-	-	4	-	-
Hov- og klovlidelser (<i>Vitæ ungvis</i>)	5	-	-	8	-	-	-	-	-
Øielidelser (<i>Vitæ oculorum</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Led- og slimsæklidelser (<i>Articulitis et bursitis</i>)	16	1	-	5	1	-	-	-	-
Overføres	50	2	1	92	1	2	5	1	-

¹) Foderforgiftning, rundorm, bændelorm.²) Ren.

i Finmarkens amt i 1907.

dans le département de Finmarken en 1907).

[illegible]

Tabel XXIV. (Forts.) (Continuation).

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav	
		døde (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		døde (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		døde (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	50	2	1	92	1	2	5	1	-
Kirurg. tilfælde (sår, kontusioner, absces, etc.) (<i>Vulnera contusiones, abcessus, etc.</i>)	8	-	-	-	-	-	-	-	-
Øregangsbetændelse (<i>Otitis externa</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Andre behandlede sygdomstilfælde (<i>Casus ceteri</i>)	-	-	-	2	2	-	-	-	-
Ialt (<i>total</i>)	59	2	1	94	3	2	5	1	-

Gjet (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjærfæ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	derav		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræpte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræpte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
-	-	-	1	-	-	22	-	6	1	-	-	-	-	2	-
-	-	-	-	-	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	26	2	6	1	-	-	-	-	2	-

Tabel XXV.

Antal autoriserte dyrlæger i Norge 1908.

(Nombre de vétérinaires diplômés en 1908).

Amt (Départements).	Autoriserte dyrlæger (Vétérinaires diplômés).	Derav (dont)		
		amtsdyrlæger (Vétérinaires délégués).	I andre stillinger el. privat prakt. (D'autres vétérinaires exerçants).	ikke praktiserende (non exerçants).
Kristiania	20	1	16	3
Akershus	17	10	7	-
Smålenene	16	7	7	2
Buskerud	11	6	5	-
Jarlsberg og Larvik	6	4	2	-
Hedemarken	27	18	8	1
Kristians	21	14	6	1
Bratsberg	13	7	6	-
Nedenes	7	6	1	-
Lister og Mandal	4	3	1	-
Stavanger	6	4	2	-
Søndre Bergenhus	3	3	-	-
Bergen	6	2	4	-
Nordre Bergenhus	4	4	-	-
Romsdal	6	4	2	-
Søndre Trondhjem	16	13	3	-
Nordre Trondhjem	16	10	5	1
Nordland	7	6	1	-
Tromsø	3	1	2	-
Finmarken	1	1	-	-
Uopgivet bopæl (domicile non nommée)	2	-	-	-
Utenlands	5	-	-	-
Riget (le royaume)	217	124	78	8

E. Utførsel og indførsel av husdyr.

A. *Utførsel.*

Ifølge Norges offisielle statistikk (Norges handel 1907) er der i årets løp utført:

Hester	622 stkr.
Hornkvæg	23 »
Sauer	57 »
Griser	111 »
Rensdyr	300 »
Fjærfæ	369 »

Hesterne er utført til:

Sverige	387 stkr.
Danmark	231 »
Rusland	3 »
Tyskland	1 »

Utførslen av hester fordeler sig med hensyn på toldsteder således:

Fredrikshald	2 stkr.
Moss	3 »
Kongsvinger	333 »
Larvik	56 »
Kristiansand	172 »
Bergen	3 »
Røros	23 »
Levanger	2 »
Namsos	25 »
Vadsø	1 »
Vardø	2 »

Ialt 622 stkr.

B. *Indførsel.*

Ved kgl. plakat av 16de juli 1907 (s. 269) blev der utfærdiget nye regler angående indførsel av husdyr m. v. her til landet. Ved disse blev der bl. a. åpnet adgang til indførsel av slagtekvæg sjøværts til Fredrikshald og Kristiania fra D a n m a r k.

I årets løp er indført:

Hester	222 stkr.
Hornkvæg	9 718 »
Sauer	1 116 »
Griser.	33 »
Fjærfæ	670 »

Indførslen fandt sted fra:

Hester fra Sverige	39 stkr.
» Danmark	119 »
» Færøerne	1 »
» Island	14 »
» Tyskland	1 »
» Storbritannien	44 »
» Andre lande	4 »

Ialt 222 stkr.

Hornkvæg fra Sverige pr. jernbane . .	3 834 stkr.
» — landværts ellers .	3 337 »
» — sjøværts . . .	1 471 »
» Danmark	1 054 »
» andre lande	22 »

Ialt 9 718 stkr.

Sauer fra Sverige	1 072 stkr.
» Rusland, havne ved Nordishavet	44 »

Ialt 1 116 stkr.

Indførslen fordeler sig med hensyn på toldsteder således:

	Heste.	Hornkvæg.	Sauer.
Fredrikshald	11	6 651	1 048
Fredrikstad	4	—	—
Kristiania	166	2 566	18
Ørje	—	463	3
Kongsvinger	7	8	3
Horten	1	—	—
Sandefjord	2	—	—
Larvik	1	—	—
Arendal	1	—	—
Kristiansand	6	—	—
Stavanger	1	2	—
Skudsneshavn	1	—	—
Bergen	5	—	—
Ålesund	1	—	—
Trondhjem	11	—	—
Røros	3	6	—
Levanger	—	2	—
Namsos	1	—	—
Vadsø	—	8	9
Vardø	—	12	35
Ialt	222	9 718	1 116

Kvægindførslen fra Sverige og Danmark.

Reglerne for indførsel av levende kvæg fra Sverige vil findes side 269.

Livdyr. I året 1907 er tuberkulinprøvet ved karantænefjøsset:

Kristiania	1 102	storfæ,	hvorav 109 reagerte, o: 9.9 %.
Fredrikshald	2 460	— — 129 —	o: 5.2 %.

Slaktedyrlivdyr til

Kristiania	1 556	storfæ,	2 kalve,	18 sauer,
Fredrikshald	4 444	— 157 —	1 048 —	
Trondhjem	0	— 0 —	0 —	

Av de over Kristiania indførte storfæ-livdyr var de 1063 fra Sverige, hvorav 97 reagerte og 39 kuer fra Danmark ¹⁾, hvorav 12 reagerte. Av slaktedyrene var svenske: 536 okser, 18 får og 2 kalve, mens 1 020 okser var fra Danmark.

Efter speciel ansøgning er der desuten givet tilladelse til indførsel av en del husdyr fra andre lande og over andre toldsteder end de ovenfor nævnte (se side 158).

Ytre Voulen. Over denne statens karantænestation ved Stavanger er der indført i årets løp følgende dyr (meddelt av karantænedyrlæge Jessen, Stavanger).

Fra Storbritannien: ⁷/₁₁ 07. 6 svin av mellemstor Yorkshirerace, hvorav 3 purker og 3 råner, henholdsvis 6 og 3 måneder gamle, indført ved herr restauratør Karl Sorkstad, Trondhjem.

Under karantæneringen viste disse dyr sig angrebne av hoste, rachitis og skab. Av midler mot rachitis blev der anvendt kogsalt + benmel, fosfortran og arsenik + fosforsur kalk. Av skabmidler benyttedes grønsæbe, vaskning med 1—2 % lysol-opløsning, 10 % karbolglycerin, Wiener tjæreliniment og 2 % kresolsæbeopløsning. Grundet dyrenes svakhed og ringe motstandskraft, som forhindrede en ingående og energisk skab-behandling, tog helbredelsen en meget lang tid.

Da ingen skabmidler længere lod sig påvise ved den mikroskopiske undersøkelse av hudpræparater av dyrene, blev disse 3 uger efter den sidste vaskning frigivne — den 5. september efter 242 dages karantæne.

Til desinfektion av de til svinene benyttede rum anvendtes stærk varm sodaopløsning og derefter vaskning med 5 % holdig saltsyreopløsning.

Den ²¹/₁₁ 07. 1 ko, 2 år, og 1 oksekalv, 6 måneder av Aberdeen-Angus race. Ved ankomsten var begge dyrene i høi grad angreben av lus og oksekalven havde en let hoste. Da der ikke viste sig noget tegn til sygdom iøvrigt under karantænetiden blev disse frigivne den 18. december og den påfølgende 22. december avsendt til importøren, herr statsråd Joh. E. Mellby, Grefsheim, Nes, Hedemarken.

¹⁾ Særlig tilladelse for indførsel.

II.

Om kjødkontrollen i 1907.

Kommunal kjødkontrol har i henhold til lov om kommunale slagtehus, kjødkontrol m. v. av 27de juni 1902 virket i de samme 27 byer som det foregående år, nemlig i: Aalesund, Arendal, Bergen, Bodø, Drammen, Fredrikshald, Fredrikstad, Hamar, Haugesund, Horten, Kongsberg, Kragerø, Kristiania, Kristiansand, Kristiansund, Larvik, Lillehammer, Moss, Porsgrund, Risør, Sandefjord, Sarpsborg, Skien, Stavanger, Tromsø, Trondhjem og Tønsberg.

Kommunale slagteanlæg findes i Kristiansund, Lillehammer og Stavanger (dette sidste dog uten offentlig approbation).

De i de sidste år kontrollerte kjødmængder stiller sig (i runde tal) således:

	Okser	Heste	Kalve	Svin	Får og gjet
1900	137 145	4 554	129 031	49 710	135 619
1901	113 716	5 421	130 510	41 354	182 310
1902	119 525	5 957	131 428	52 680	201 483
1903 ¹⁾ . . .	111 245	5 340	122 447	63 303	183 124
1904 ²⁾ . . .	120 928	5 994	128 697	62 246	196 196
1905	116 564	4 909	119 749	58 241	198 846
1906	124 111	4 836	122 184	59 734	211 781
1907	119 391	4 321	122 887	76 324	212 097

På de følgende tabeller vil findes sammendrat de tabellariske beretninger fra de forskjellige byer, hvori kontrol har været i virksomhet, således at tabel A viser den samlede kjødmængde (slagt) som har passeret de forskjellige byers kontrolstationer i løbet av året, med samtidig angivelse av, fra hvilket land kjødet stammer samt kjødet art.

¹⁾ Beretning fra kontrolstationerne i Ålesund og Kragerø mangler. ²⁾ Beretning fra Østre Fredrikstad mangler.

I tabel B angives på samme måte det antal kjødkroppe, som er stemplet med 2den klasses stempel.

Tabel C angir på samme vis antal av kasserte kjødkroppe samt vegten av de konfiskerte slagt samt vekt av kasserte organer og avfald.

Tabellene D, E og F angir på samme måte de utenfor hovedstationerne kontrollerte kjødmængder, deres klassifikation m. v. samt for Kristiansunds og Lillehammers vedkommende tillike forholdet ved de kommunale slagtehuse dersteds.

Tabel I—LXXV angår sykdom og feil, der har forårsaget 2den klasses stempling og kassation i de forskjellige byer.

Flere kjødkontrollører meddeler, at det med 2den klasse stemplede eller kasserte kjøds mængde kun er litet, da kontrolørerne som distriktets dyrlæger ialmindelighet rådspørger på forhånd i tilfælde av sykdom, hvorved syke dyrs kjød holdes borte fra kontrollen.

Det viser sig, at den mængde kjød, som tilføres de forskjellige stationer, varierer fra år til andet; mens der er en økning av kjødmængden i Drammen, Fredrikshald, Fredrikstad, Haugesund, Kragerø, Larvik, Stavanger og Tønsberg, er der nedgang i Bodø og tildels i Kristiania.

Ved stationerne er i alt kontrollert mindre av oxer- og hesteslagt, hvorimod der er stigning i de andre slagt, særlig for svineslagts vedkommende.

Den tekniske utførelse av slagtingen likesom behandlingen av kjødet i det heletat sies at bedres, hvorimot kjødtransporten på mange steder endnu ligger meget tilbake at ønske.

Tabel A.

Antal av slaggt som i 1907
(*Nombre de viandes de bouche*)

By.	Ialt undersøgt								Nor			
	Okser	Hest	Svin	Får	Gjed	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr	Okser	Hest	Svin	Får
Aalesund . . .	3079 ^{1/2}	17 ^{1/2}	774	5151 ^{1/2}	2091	2653 ^{1/2}	641 ^{1/2}	-	3079 ^{1/2}	17 ^{1/2}	774	515
Arendal . . .	826	7	447	1523	52	1268		-	745 ^{1/2}	7	447	152
Bergen . . .	12880 ^{1/4}	322 ^{1/2}	5791	18457 ^{1/4}	1792	11594	1318	-	12880 ^{1/4}	322 ^{1/2}	5791	1845
Bodø . . .	864	13	125	2182	61	580	310	-	864	13	125	218
Drammen . . .	4336 ^{3/4}	112 ^{3/4}	2823 ^{1/2}	2519 ^{3/4}	34	2778 ^{1/2}	426	-	4336 ^{3/4}	112 ^{3/4}	2823 ^{1/2}	251
Fredrikshald . .	2433 ^{3/4}	139 ^{1/2}	1596	1570	-	1248	471 ^{1/2}	-	2426 ^{3/4}	81 ^{1/2}	1571 ^{1/2}	144
Fredrikstad v .	3733 ^{3/4}	215 ^{2/4}	2570 ^{3/4}	2917 ^{1/2}	3	2130 ^{1/2}	530 ^{1/4}	-	2275 ^{2/4}	200 ^{2/4}	2570 ^{3/4}	278
Do. ø.	300	10	336	100	-	760	10	-	256 ^{2/4}	10	336	9
Hamar . . .	1654	122 ^{1/4}	1621	2589	14	2747	14	127	1654	122 ^{1/4}	1621	258
Haugesund . . .	1553 ^{3/4}	2	501 ^{1/2}	3535 ^{1/4}	82	2952 ^{3/4}	28	-	1553 ^{3/4}	2	501 ^{1/2}	353
Horten . . .	1008 ^{3/4}	39 ^{1/4}	648	591	1	1263	72	-	1008 ^{3/4}	39 ^{1/4}	648	59
Kongsberg . . .	485 ^{1/4}	10 ^{3/4}	266 ^{1/2}	293	38	759	235 ^{3/4}	-	485 ^{1/4}	10 ^{3/4}	266 ^{1/2}	29
Kragerø . . .	504 ^{3/4}	14	167 ^{3/4}	550	22 ^{1/2}	647 ^{3/4}	145	-	502 ^{3/4}	14	167 ^{3/4}	55
Kristiania . . .	42492 ^{1/2}	1723	37537	47765	6331	22933	14457	-	36343	1708	37132	4726
Kristiansand . .	3384	68	1555	2449	365	4165	1838	-	3340	68	1555	244
Kristiansund . .	1253 ^{1/4}	34 ^{1/2}	759 ^{3/4}	4270 ^{1/2}	573	2965	123 ^{1/2}	10 ²⁾	1253 ^{1/4}	34 ^{1/2}	759 ^{3/4}	427
Larvik . . .	1878	36 ^{1/2}	1330 ^{1/4}	1242	4	1194 ^{1/2}	310	1 ³⁾	1876	36 ^{1/2}	1330 ^{1/4}	123
Lillehammer . .	150	19 ^{3/4}	559	1202 ^{1/2}	820	734	56 ^{1/2}	-	150	19 ^{3/4}	559	120
Moss . . .	1235 ^{1/4}	111 ^{1/2}	1340 ^{1/4}	857	-	1600 ^{3/4}	633	2	1229 ^{1/4}	111 ^{1/4}	1340 ^{1/4}	85
Porsgrund . . .	271 ^{1/2}	-	294 ^{1/2}	93 ^{1/2}	-	432	11	-	271 ^{1/2}	-	294 ^{1/2}	9
Risor . . .	286 ^{1/2}	2	111 ^{3/4}	271 ^{1/2}	-	483 ^{3/4}	20 ^{3/4}	-	237 ^{1/2}	2	111 ^{3/4}	27
Sandefjord . . .	1172	25	896	530	-	955	145	-	1155	25	896	52
Sarpsborg . . .	1633	139	1375	345	-	1215	114	-	1633 ⁴⁾	139	1375	34
Skien . . .	753	16	725	693	26	861	45	1	727	16	725	69
Stavanger . . .	3712	42	3986	6879	116	10551	135	-	3712	42	3986	687
Tromsø . . .	1558	-	149	4307	112	722	600	383	1558	-	149	430
Trondhjem . . .	9436 ^{1/4}	381 ^{1/2}	3312 ^{1/2}	13936 ^{1/2}	2666	9736	583	-	9436 ^{1/4}	381 ^{1/2}	3312 ^{1/2}	1393
Tønsberg . . .	2185	135 ^{1/2}	1816 ^{1/4}	1000	-	2381	260	-	2183	135 ^{1/2}	1816 ^{1/4}	100
Ialt (Total)	104865 ^{1/4}	3761	73415 ^{1/4}	127820 ^{3/4}	15203 ^{1/2}	115844 ^{3/4}		524	97174	3673	72985 ^{3/4}	12703

¹⁾ Hertil kommer 191 engelske okse-slagt. Antallet av byslagtede okser var 17707. ²⁾ Ren, hjo

undersøgt på kontrolstationerne.

examinées aux bureaux de contrôle en 1907).

				Svensk								Dansk							
Gjed	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr	Okse	Hest	Svin	Får	Gjed	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr	Okse	Hest	Svin	Får	Gjed	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
2091	2653 ^{1/2}	641 ^{1/2}	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
52	1268		-	-	-	-	-	-	-	-	-	80 ^{1/2}	-	-	-	-	-	-	-
1792	11594	1318	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
61	580	310	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
34	2778 ^{1/2}	426	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	1246	458 ^{1/2}	-	7	58	24 ^{1/2}	128	-	2	13	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	2129 ^{1/2}	500 ^{3/4}	-	1458 ^{1/2}	15	-	134	-	1	29 ^{2/4}	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	760	10	-	43 ^{3/4}	-	-	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
14	2747	14	12 ⁷	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
82	2952 ^{3/4}	28	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	1263	72	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
38	759	235 ^{3/4}	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
22 ^{1/2}	647 ^{3/4}	145	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-
6326	21560	10138	-	739	15	82	247	5	1343	4253	-	5219	-	323	255	-	30	66	-
365	4165	1838	-	-	-	-	-	-	-	-	-	44	-	-	-	-	-	-	-
573	2965	123 ^{1/2}	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	1194 ^{1/2}	310	1 ³⁾	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	6	-	-	-	-
820	734	56 ^{1/2}	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	1600 ^{3/4}	633	2	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-
-	432	11	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	481 ^{3/4}	20 ^{3/4}	-	-	-	-	-	-	-	-	-	49	-	-	1	-	2	-	-
-	955	145	-	-	-	-	-	-	-	-	-	17	-	-	3	-	-	-	-
-	1215	114	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
26	861	43	1 ⁵⁾	-	-	-	-	-	-	-	-	26	-	-	-	-	-	2	-
116	10551	135	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
112	722	600	383	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2666	9736	583	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	2381	260	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-
15198 ^{1/2}	110103 ^{1/4}		524	2247 ^{3/4}	88	106 ^{1/2}	517	5	1346	4295 ^{2/4}	-	5443 ^{1/2}	-	323	265	-	32	68	-

bjørn. ³⁾ Elg. ⁴⁾ Ca. ^{1/2}-delen av slagtene opgives at være svenske, grisene er dog norske. ⁵⁾ Hjort.

Tabel B.

Antal av slagt som i 1907 er stemplet
(Nombre de viandes de boucherie,

By.	Ialt 2den klasse							Norsk					
	Okse	Hest	Svin	Får	Gjed	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr	Okse	Hest	Svin	Får	Gjed
Aalesund . . .	63 ¹ / ₄	1	24 ¹ / ₂	161	26	177	5 ¹ / ₂	-	63 ¹ / ₄	1	24 ¹ / ₂	161	26
Arendal . . .	17	-	14	-	-	9		-	17	-	14	-	-
Bergen . . .	81	2	63	35	4	97	5	-	81	2	63	35	4
Bodø . . .	34	12	10 ¹ / ₂	48	-	240	-	-	34	12	10 ¹ / ₂	43	-
Drammen . . .	122 ³ / ₄	13	65 ¹ / ₂	22	-	66	1	-	122 ³ / ₄	13	65 ¹ / ₂	22	-
Fredrikshald . . .	23 ³ / ₄	5	13	8	-	81	7	-	23 ³ / ₄	4	13	8	-
Fredrikstad, v. . .	54 ² / ₄	6 ³ / ₄	40 ³ / ₄	25	-	43 ¹ / ₂	3	-	45 ¹ / ₄	6 ² / ₄	40 ³ / ₄	25	-
Do. ø. . .	18 ² / ₄	1	11	-	-	45	1	-	18 ² / ₄	1	11	-	-
Hamar . . .	27 ² / ₄	1	32	5 ¹ / ₂	-	33	2	35	27 ² / ₄	1	32	5 ¹ / ₂	-
Haugesund . . .	18 ³ / ₄	-	18 ¹ / ₂	56 ¹ / ₄	2	244	-	-	18 ³ / ₄	-	18 ¹ / ₂	56 ¹ / ₄	2
Horten . . .	30	8 ¹ / ₂	14 ¹ / ₂	6	-	64	-	-	30	8 ¹ / ₂	14 ¹ / ₂	6	-
Kongsberg . . .	12	1	6 ¹ / ₄	3	5	20	1	-	12	1	6 ¹ / ₄	3	5
Kragerø . . .	12 ¹ / ₂	-	1	4 ¹ / ₂	2	20	-	-	12 ¹ / ₂	-	1	4 ¹ / ₂	2
Kristiania . . .	951 ¹)	87	1182	458	85	455	91	-	644	86	1152	454	85
Kristiansand . . .	16	-	11	-	5	27	1	-	16	-	11	-	5
Kristiansund . . .	34	-	18	18	1	82	1	-	34	-	18	18	1
Larvik . . .	34	1	22 ¹ / ₂	6	-	67	2	-	32	1	22 ¹ / ₂	6	-
Lillehammer . . .	20 ¹ / ₄	3	34 ¹ / ₂	40	67	36 ¹ / ₂	-	-	20 ¹ / ₄	3	34 ¹ / ₂	40	67
Moss . . .	27	5 ¹ / ₄	17	7	-	63	-	-	27	5 ¹ / ₄	17	7	-
Porsgrund . . .	4	-	9	-	-	14	-	-	4	-	9	-	-
Risor . . .	1	-	3	1	-	4 ¹ / ₂	-	-	1	-	3	1	-
Sandefjord . . .	37 ¹ / ₂	4 ³ / ₄	16 ¹ / ₂	10	-	42	6	-	34	4 ³ / ₄	16 ¹ / ₂	10	-
Sarpsborg . . .	57	6	41 ¹ / ₂	-	-	1215 ³)	-	-	57	6	41 ¹ / ₂	-	-
Skien . . .	19 ³ / ₄	-	21	-	16	22	1	-	19 ³ / ₄	-	21	-	16
Stavanger . . .	52	10	90	174	3	660	4	-	52	10	90	174	3
Tromsø . . .	28 ¹ / ₂	-	2	75	72	448	16	24	28 ¹ / ₂	-	2	75	72
Trondhjem . . .	130 ³ / ₄	5 ¹ / ₄	64 ³ / ₄	50 ¹ / ₂	12	117 ¹ / ₂	5	-	130 ³ / ₄	5 ¹ / ₄	64 ³ / ₄	50 ¹ / ₂	12
Tønsberg . . .	55 ³ / ₄	13 ¹ / ₂	58 ³ / ₄	4 ¹ / ₂	-	52	1	-	55 ³ / ₄	13 ¹ / ₂	58 ³ / ₄	4 ¹ / ₂	-
Ialt	1981	186 ³ / ₄	1906	1218 ¹ / ₂	300	4597 ¹ / ₂		59	1662 ¹ / ₄	184 ³ / ₄	1876	1214 ¹ / ₂	300

¹) Hertil kommer 3 engelske okseslagt. ²) 0: alle.

med 2den klasse på kontrolstationerne.

marquées avec l'estampille de IIme classe).

			Svensk								Dansk							
Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr	Okse	Hest	Svin	Får	Gjed	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr	Okse	Hest	Svin	Får	Gjed	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
177	5 ^{1/2}	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
97	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
240	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
66	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
81	7	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
43 ^{1/2}	3	-	9 ^{1/4}	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
45	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
33	2	35	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
244	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
64	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
20	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
20	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
416	65	-	11	1	9	3	-	37	25	-	293	-	21	1	-	2	1	-
27	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
82	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
67	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-
36 ^{1/2}	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
63	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
14	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3 ^{1/2}	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
42	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3 ^{1/2}	-	-	-	-	-	-	-
1215	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
22	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
660	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
448	16	24	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
117 ^{1/2}	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
52	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4531 ^{1/2}		59	20 ^{1/4}	2	9	3	-	37	25	-	298 ^{1/2}	-	21	1	-	3	1	-

Tabel C.

Antal av slagt som i 1907 e
(Nombre de viandes de boucheri

By.	Ialt kasseret								Norsk							
	Okse	Hest	Svin	Får	Gjed	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr	Okse	Hest	Svin	Får	Gjed	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Ålesund	12 ¹ / ₂	-	5	2	5	43	-	-	12 ¹ / ₂	-	5	2	5	43	-	-
Arendal	7	-	2	-	-	5	-	-	7	-	2	-	-	5	-	-
Bergen	27	5	3	7	-	103	2	-	27	5	3	7	-	103	2	-
Bodø	8 ¹ / ₂	-	-	2	-	3	-	-	8 ¹ / ₂	-	-	2	-	3	-	-
Drammen	16 ¹ / ₄	-	3	-	-	20	-	-	16 ¹ / ₄	-	3	-	-	20	-	-
Fredrikshald . .	8 ¹ / ₂	1	5 ¹ / ₄	1 ¹ / ₄	-	19	3	-	8 ¹ / ₂	1	5 ¹ / ₄	1 ¹ / ₄	-	19	3	-
Fredrikstad, vestre	5	-	4	-	-	27	-	-	4	-	4	-	-	27	-	-
Do. østre	6 ² / ₄	-	2 ¹ / ₄	-	-	3	-	-	6 ² / ₄	-	2 ¹ / ₄	-	-	3	-	-
Hamar	1 ¹ / ₄	-	1	4	-	4	-	-	1 ¹ / ₄	-	1	4	-	4	-	-
Haugesund . . .	7 ¹ / ₄	1 ¹ / ₄	5	1	-	22	-	-	7 ¹ / ₄	1 ¹ / ₄	5	1	-	22	-	-
Horten	16	-	4 ¹ / ₄	1	-	25	1	-	16	-	4 ¹ / ₄	1	-	25	1	-
Kongsberg . . .	1	-	1 ¹ / ₄	-	-	2	-	-	1	-	1 ¹ / ₄	-	-	2	-	-
Kragerø	3	-	2	-	-	3	1	-	3	-	2	-	-	3	1	-
Kristiania ¹⁾ . .	174	12	217	102	200	499	50	-	159	12	217	102	200	463	46	-
Kristiansand . .	7	-	6	-	1	4	-	-	7	-	6	-	1	4	-	-
Kristiansund . .	5 ¹ / ₂	3	4 ¹ / ₄	2	-	23	1	-	5 ¹ / ₂	3	4 ¹ / ₄	2	-	23	1	-
Larvik	8 ³ / ₄	-	3 ¹ / ₂	1 ¹ / ₂	-	7	-	-	8 ³ / ₄	-	3 ¹ / ₂	1 ¹ / ₂	-	7	-	-
Lillehammer . .	4 ¹ / ₂	2	5	3	39	13	-	-	4 ¹ / ₂	2	5	3	39	13	-	-
Moss	43 ¹ / ₄	1 ¹ / ₄	8	-	-	21	-	-	43 ¹ / ₄	1 ¹ / ₄	8	-	-	21	-	-
Porsgrund . . .	-	-	2	-	-	2	-	-	-	-	2 ²⁾	-	-	2 ³⁾	-	-
Risør	1	-	-	1	-	1	-	-	1	-	-	1	-	1	-	-
Sandefjord . . .	2 ³ / ₄	1	4 ³ / ₄	4	-	14	3	-	2 ³ / ₄	1	4 ³ / ₄	4	-	14	3	-
Sarpsborg . . .	7 ¹ / ₂	1	2 ¹ / ₂	1	-	17	-	-	²⁾ 7 ¹ / ₂	-	-	-	-	-	-	-
Skien	5 ¹ / ₄	-	2 ¹ / ₄	1	2	6	1	-	5 ¹ / ₄	-	2 ¹ / ₄	1	2	6	1	-
Stavanger . . .	15	4	2	4	-	22	1	-	15	4	2	4	-	22	1	-
Tromsø	4 ¹ / ₂	-	-	-	2	19	-	2	4 ¹ / ₂	-	-	-	2	19	-	-
Trondhjem . . .	39 ³ / ₄	4	4 ¹ / ₂	22 ¹ / ₂	48	119 ¹ / ₂	2	-	39 ³ / ₄	4	4 ¹ / ₂	22 ¹ / ₂	48	119 ¹ / ₂	2	-
Tønsberg	15 ¹ / ₄	1 ¹ / ₂	4	-	-	12	-	-	14 ¹ / ₄	1 ¹ / ₂	4	-	-	12	-	-
Ialt	454	36	299 ¹ / ₂	158 ¹ / ₄	297	1106	2	437	36	299 ¹ / ₂	158 ¹ / ₄	297	1066			

¹⁾ Hertil kommer 1 engelsk okse-slakt. ²⁾ Herkomsten ikke opgit.

kasseret på kontrolstationerne.

saisies aux bureaux de contrôle).

Svensk							Dansk							Vægt i kilogram af kasserede kød- kroppe	Vægt i kilogram af affald og organer		
Okse	Hest	Svin	Får	Gjød	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr	Okse	Hest	Svin	Får	Gjød	Spædkalv			Gjødkalv	Andre dyr
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1687,1	285,5
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1068	624
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	3547,3	8926
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	ikke opgivet	
1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	2138	1064
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	ikke opgivet	
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1164	653
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	ikke opgivet	
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	ikke opgivet	
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1281	1741
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	2508	128
5	.	.	.	.	36	4	.	10	.	.	.	.	.	.	.	192	80,5
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	449	133
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	39546	54050
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1111	267
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1557	45
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1249	188,5
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1639	192
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1021	243,7
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	ikke opgivet	
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	218	32
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	914	396
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1170	-
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1080	545
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	2404,5	889
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	ikke opgivet	
.	.	.	.	.	.	.	.	1	.	.	.	.	.	.	.	6343	2230
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1942	183
6	-	-	-	-	36	4	-	11	-	-	-	-	-	-	-	147125,1	

Tabel D. Antal af slagtt som i 1907 er undersøgt af kontrollørerne udenfor kontrolstationerne
(Viandes de boucherie examinées en dehors des bureaux de contrôle).

By	Ialt undersøgt								Norsk								Dansk							
	Okse	Hest	Svin	Får	Gjed	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr	Okse	Hest	Svin	Får	Gjed	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr	Okse	Hest	Svin	Får	Gjed	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Ålesund	193	8	9	4	-	2	11	-	193	8	9	4	-	2	11	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Arendal	816 ^{1/2}	1	177 ^{1/2}	534	-	501		-	683 ^{1/2}	-	177 ^{1/2}	534	-	497		-	132	-	-	-	-	-	4	-
Bodø	165	15	24 ^{1/2}	85	2	4	19	-	165	15	24 ^{1/2}	85	2	4	19	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hamar ¹⁾	179 ^{1/4}	62	428	4	-	2	-	3	179 ^{1/4}	62	428	4	-	2	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Haugesund . . .	157	37 ^{1/2}	69	1541	141	84	5	-	157	37 ^{1/2}	69	1541	141	84	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Horten	332 ^{1/2}	31 ^{1/2}	151 ^{1/2}	114	-	58	4	-	332 ^{1/2}	31 ^{1/2}	147 ^{1/2}	114	-	58	4	-	-	-	4	-	-	-	-	-
Kongsberg . . .	139 ^{1/2}	5	293	1 ^{1/2}	-	8	5 ^{1/2}	-	139 ^{1/2}	5	293	1 ^{1/2}	-	8	5 ^{1/2}	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kragerø	134 ^{3/4}	22 ^{1/2}	26	76	3	16	5	-	130 ^{3/4}	22 ^{1/2}	26	76	3	16	5	-	4	-	-	-	-	-	-	-
Kristiania . . .	172	-	305	6	-	6	-	-	172	-	305	6	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kristiansund ²⁾	1590	12	14	107	-	6	20	-	1590	12	14	107	-	6	20	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Larvik	121	10	19	144	-	25	1	-	121	10	19	144	-	25	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Lillehammer ³⁾	721	27	284	20	2	6	1	-	721	27	284	20	2	6	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Moss	1222 ^{3/4}	51 ^{1/4}	22 ^{1/4}	835	-	58	19	-	1197 ^{1/4}	51 ^{1/4}	17 ^{1/4}	833	-	58	19	-	25 ^{3/4}	-	5	2	-	-	-	-
Porsgrund . . .	679	24	224	318	3	717	42	-	679	24	224	318	3	717	42	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Risør	56 ^{3/4}	4	7	17	-	12	1	-	23 ^{3/4}	4	7	17	-	12	1	-	33	-	-	-	-	-	-	-
Skien	774	51	274	262	1	468	51	-	558	51	274	262	1	468	51	-	216	-	-	-	-	-	-	-
Stavanger . . .	7074	199	582	63497	1357	4701	185	-	7074	199	582	63497	1357	4701	185	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ialt	14526 ^{1/2}	560 ^{3/4}	2909 ^{3/4}	67565 ^{3/4}	1509	7043 ^{1/2}		3	14116 ^{1/2}	560 ^{3/4}	2900 ^{3/4}	67563 ^{1/2}	1509	7039 ^{1/2}		3	410	-	9	2	-	4	-	-

¹⁾ Hamar slagteri. ²⁾ Det kommunale slagteri. ³⁾ Slagteriet. ⁴⁾ Herav 4 svenske.

Tabel E.

Kjødkroppe stemplet med 2den klasse i 1907 **udenfor** stationerne.
(Viandes de boucherie marquées avec l'estampille de IIme classe en dehors des bureaux).

By	Ialt 2den klasse								Norsk								Dansk							
	Okse	Hest	Svin	Får	Gjed	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr	Okse	Hest	Svin	Får	Gjed	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr	Okse	Hest	Svin	Får	Gjed	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Arendal . . .	17 $\frac{3}{4}$	-	14	-	-	10	-	-	16 $\frac{3}{4}$	-	14	-	-	10	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Bergen . . .	5335 $\frac{1}{2}$	19	2544 $\frac{1}{2}$	8362	760	3679 $\frac{1}{2}$	487	-	5335 $\frac{1}{2}$	19	2544 $\frac{1}{2}$	8362	760	3679 $\frac{1}{2}$	487	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bodø . . .	8	9	-	1	-	19	-	-	8	9	-	1	-	19	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hamar . . .	9	1	39 $\frac{3}{4}$	-	-	-	-	-	9	1	39 $\frac{3}{4}$	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Haugesund . .	4 $\frac{1}{2}$	1	2 $\frac{1}{2}$	92	5	13	-	-	4 $\frac{1}{2}$	1	2 $\frac{1}{2}$	92	5	13	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Horten . . .	1	-	4	-	-	4	-	-	1	-	-	-	-	4	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-
Kongsberg . .	4 $\frac{1}{2}$	1	2	-	-	-	-	-	4 $\frac{1}{2}$	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kragerø . . .	4	1 $\frac{1}{4}$	2 $\frac{1}{4}$	-	1	7	-	-	4	1 $\frac{1}{4}$	2 $\frac{1}{4}$	-	1	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kristiania . .	-	-	65	-	-	-	-	-	-	-	65	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kristiansund .	2 ¹⁾	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Larvik . . .	4	-	1	-	-	-	-	-	4	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Lillehammer ³⁾	4	1	4	-	1	-	-	-	4	1	4	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Moss . . .	44 $\frac{3}{4}$	-	-	1	-	1	-	-	44 $\frac{3}{4}$	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Porsgrund . .	11	-	2	7	-	23	-	-	11	-	2	7	-	23	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Risør . . .	1 $\frac{3}{4}$	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	$\frac{3}{4}$	-	-	-	-	-	-	-
Skien . . .	7	2	5	4	1	18	-	-	7	2	5	4	1	18	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stavanger . .	18	9	8	1054	18	56	6	-	18	9	8	1054	18	56	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ialt	5476 $\frac{3}{4}$	44 $\frac{1}{4}$	2693 $\frac{3}{4}$	9521	786	4279 $\frac{1}{2}$	-	-	5475	44 $\frac{1}{4}$	2689 $\frac{3}{4}$	9521	786	4279 $\frac{1}{2}$	-	-	1 $\frac{3}{4}$	-	4	-	-	-	-	-

¹⁾ Ved det kommunale slagteri. ³⁾ Slagteriet.

Tabel F.

Kjød kroppe kasserede i 1907 **udenfor** stationerne.*(Viandes de boucherie saisies en dehors des bureaux).*

By	Ialt kasseret								Norsk								Dansk								Vegt i kilogram af kasserede kød-kroppe.	Vegt i kilogram af affald og organer.
	Okse	Hest	Svin	Får	Gjed	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr	Okse	Hest	Svin	Får	Gjed	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr	Okse	Hest	Svin	Får	Gjed	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr		
Ålesund	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	81	38
Bodø	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hamar	3 ^{3/4}	1	1 ^{3/4}	-	-	-	-	-	3 ^{3/4}	1	1 ^{3/4}	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	657	335 ^{1/2}
Haugesund . .	3	-	1	28	2	-	-	-	3	-	1	28	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	784	167
Horten	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	70	15
Kongsberg . .	4 ^{1/2}	-	-	-	-	-	-	-	4 ^{1/2}	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	498	6
Kragerø	1	-	1	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	120	7
Kristiania . .	-	-	10	-	-	2	-	-	-	-	10	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	640	-
Kristiansund ¹⁾	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	80	-
Larvik	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	113,5
Lillehammer ²⁾	2	1	1	-	-	-	-	-	2	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	535	398
Moss	26 ^{1/4}	-	-	-	-	-	-	-	25 ^{1/4}	-	-	-	-	-	-	-	1 ³⁾	-	-	-	-	-	-	-	435	100
Porsgrund . .	3	-	-	-	-	3	-	-	3	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Ikke opgivet.	
Risør	^{1/4}	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	^{1/4}	-	-	1	-	-	-	-	80	-
Skien	3	-	1	-	1	1	-	-	3	-	1	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	765	90 ⁴⁾
Stavanger . . .	6	2	-	45	-	10	-	-	6	2	-	45	-	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1393	801,5
Ialt	56 ^{3/4}	4	16 ^{3/4}	74	3	16	-	-	54 ^{1/4}	4	16 ^{3/4}	73	3	16	-	-	2 ^{1/4}	-	-	1	-	-	-	-	4057 ^{1/2}	1725,5

1) Det kommunale slagteri. 2) Slagteriet. 3) Svensk. 4) Tøndekjød.

1. Ålesund.

Dyrlæge N. Toenberg meddeler:

Kjødtilførselen har omtrentlig været den samme som foregående år. Et ikke ringe skår i kjødforbruket har det været, at fiskerflåten i længere tid har drevet fiske utfør Kristiansund og proviantert der. Paa fiskerbåtene brukes nemlig mere og mere fersk kjød fremfor saltet.

Tilførselen av får fra Romsdalen var endel mindre, angivelig på grund av eksport til andre byer, bl. a. Kristiania.

Tabel I. (Ålesund).

Årsaker til 2den kl. stempling på stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Får	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Abnorm lugt, brunstlugt . . .	-	-	3 ¹ / ₂	128	16	3	-	-
Avmagring	17 ¹ / ₂	-	-	5	3	9	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	15	-	10	17	6	156	3 ¹ / ₂	-
Benbrudd	8 ³ / ₄	1	-	-	-	-	-	-
Beskadigelse, ydre	8	-	-	-	-	-	-	-
Brystbetændelse	-	-	1	-	-	1	-	-
Diarrhoë	-	-	-	-	-	1	-	-
Fødselsbesvær	1	-	1	-	-	-	-	-
Gulrot	-	-	-	6	1	-	1	-
Hjernelidelser	1	-	1	-	-	-	-	-
Jurbetændelse	2	-	-	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber	1	-	-	-	-	-	-	-
Ledsygdome	1	-	-	2	-	-	-	-
Mavesygdome	1	-	-	1	-	-	-	-
Nyresygdome	-	-	-	-	-	1	-	-
Nødslagtning	4	-	2	-	-	5	1	-
Rachitis	-	-	4	-	-	-	-	-
Tarmlidelser	1	-	-	-	-	1	-	-
Trommesyke	2	-	-	1	-	-	-	-
Tuberkulose	-	-	2	-	-	-	-	-
Vattersot	-	-	-	1	-	-	-	-
Ialt	63 ¹ / ₄	1	24 ¹ / ₂	151	26	177	5 ¹ / ₂	-

Priserne i hele kroppe har gjennomsnittlig været for fårekjød 65—70 øre, flesk 70—75 øre, oksekjød 60—65 øre, spædkalve er 40 øre pr. kg.

Behandlingen av kjøttet lar endnu tilbake at ønske, spesielt for spædkalvenes vedkommende.

Kjødkontrollen foregår endnu i den gamle bordbarakke, som opførtes efter branden. Forholdene er som enhver let kan forstå, temmelig fortvilet; ti barakken var jo kun beregnet på at være en ganske midlertidig nødhjelp og nu har den snart stått i 4 år. Kommunestyret har dog nu bevilget til en ny kjødkontrol.

Der foreligger meddelelser fra byens magistrat om, at når den ansøkte dispensation om opførelse av kontrolstationen på en av byens torve er given, vil man straks skride til opførelse av stationen.

Tabel II. (Ålesund).

Årsaker til kassation på stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Får	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Abnorm lugt, brunstlugt . . .	-	-	-	-	-	1	-	-
Absces (byld)	1	-	-	-	1	-	-	-
Avmagring	2	-	1	1	1	3	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	-	-	-	1	3	19	-	-
Beskadigelse	¹ / ₂	-	-	-	-	-	-	-
Blodurin	1	-	-	-	-	-	-	-
Diarrhoë	-	-	-	-	-	4	-	-
Fødselsbesvær	1	-	-	-	-	-	-	-
Hjertesækbetændelse, traumatisk	1	-	-	-	-	-	-	-
Jurbetændelse	1	-	-	-	-	-	-	-
Navleårebetændelse	-	-	-	-	-	1	-	-
Nødslagtning	1	-	-	-	-	-	-	-
Rachitis	-	-	2	-	-	-	-	-
Rasleyke	1	-	-	-	-	-	-	-
Rødsyke	-	-	1	-	-	-	-	-
Selvdøde	-	-	-	-	-	1	-	-
Septiske tilstande	-	-	-	-	-	7	-	-
Svulster	2	-	-	-	-	-	-	-
Tarmlidelser	-	-	-	-	-	2	-	-
Tuberkulose	1	-	1	-	-	-	-	-
Ufuldbårne	-	-	-	-	-	5	-	-
Ialt	12 ¹ / ₂	-	5	2	5	43	-	-

Uten for stationen er kassert 1 okseskrot på grund av tarmsygd.

2. Arendal.

Dyrlæge *K. Egeberg* meddeler:

Kontrollen foregår fremdeles i det samme lokale i basarbygningen ved kirken. Det er aapent fra kl. 8—10 form. alle hverdage. Kontrollørens løn er kr. 900,00. Han har for samme løn at holde den nødvendige arbeidshjælp i kontrolltiden. En slagter er ansat som medhjælper, men undersøkelsen av kjødet foretages kun av kontrolløren. Manden slaar stempelmerkerne paa, vælter og legger kroppene tilrette, overholder det kasserte kjød med parafin og påser det fjernet. Løn kr. 20,00 pr. maaned.

Tilførslen har været omtrent den samme som i året 1906.

Arendal har også iår brukt en hel del kjød fra Stavanger. Dette, som er slagtet og stemplet og godt avkjølt før nedpakningen på Stavanger slagtehus, holder sig godt i sommervarmen og fremkommer i upåklagelig stand. Av dansk kjød er brukt vel 200 kroppe. Kvaliteten har været bra, og det fremkommer som regel i upåklagelig stand. Det gjælder at indpakningen er hel og av ny strie, som kan beskytte mot regn og søle. Jeg synes at spore fremgang heri.

Kjødets gjennomsnittsvægt er vistnok uforandret. Kjødpriserne har hele året været meget høie.

Tabel III (Arendal).

Årsaker til 2den kl. stempeling på stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Får	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Abnorm lugt, brunstlugt . . .	-	-	3	-	-	-	-	-
Avmagring	7	-	1	-	-	9	-	-
Benskjørhet	3	-	-	-	-	-	-	-
Beskadigelse, ytre	-	-	2	-	-	-	-	-
Fødselsbesvær	1	-	-	-	-	-	-	-
Hjernelidelser	-	-	4	-	-	-	-	-
Mavesygdom	4	-	-	-	-	-	-	-
Rachitis	-	-	3	-	-	-	-	-
Rødsyke	-	-	1	-	-	-	-	-
Tuberkulose	3	-	-	-	-	-	-	-
Ialt	18	-	14	-	-	9	-	-

Tabel IV. (Arendal).

Årsaker til kassation på stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Får	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Avmagring	$\frac{1}{2}$	-	-	-	-	-	-	-
Benbrud	$\frac{1}{2}$	-	$\frac{1}{2}$	-	-	-	-	-
Diarrhoë	-	-	-	-	-	3	-	-
Fødselsbesvær	-	-	1	-	-	-	-	-
Gulsot	1	-	-	-	-	-	-	-
Hjernelidelser	-	-	1	-	-	-	-	-
Hjertesækbetændelse, trauma- tisk	3	-	-	-	-	-	-	-
Taberkulose	2	-	-	-	-	-	-	-
Ufuldbårne	-	-	-	-	-	2	-	-
Ialt	7	-	$2\frac{1}{2}$	-	-	5	-	-

3. Bergen.

Kommunedyrlæge I. Nielsen meddeler:

Der er ved Bergens kjødkontrolstationer undersøkt 73 342 slagt, hvorav 52 155 ved hovedstationen og 21 187 eller ca. 28,9 % av det samlede antal ved bi-stationen i Muren.

Den omtrentlige vekt av samtlige slagt var 4 310 080 kg. og den omtrentlige verdi, utregnet efter månedernes middelpriiser, kr. 2 219 413,³¹. Beregnet efter et indbyggerantal av 80 000 blir det et kjødforbruk av ca. 53,9 kg. pr. individ. I virkeligheten er forbruket dog en del mindre, da meget av det stemplede kjød forbrukes utenbys.

Bikontrolstationens utgifter har i året 1907 utgjort kr. 4 465,¹⁰ og dens inntægter kr. 3 399,⁵⁰. Den har således git et underskud av kr. 1 065,⁶⁰.

Kjødpriiserne har holdt sig omtrent uforandret som foregående år, når undtages flesk, for hvilket middelpriisen i 1906 var 85,⁸⁶ øre, mens den i 1907 var 77,⁸³ øre. De lave fleskepriser i 1907 skyldes en overproduktion fremlokket ved den fordelagtige omsætning i 1906. Tages samtidig i betragtning de høie foderpriser, må svineopdræt ha været en litet lønsom forretning og den rigelige tilførsel i det forløpne år vil sandsynligvis følges av en tilsvarende mindretilførsel i indeværende år. Man tør slutte dette derav, at smågrise, der almindelig betales med kr. 10—12, i høst kunde faaes for 5 kroner og derunder og tildels var usælgelige som livdyr.

Av andet kjød er der, som det årlig sker, indført betydelige mængder saltet amerikansk oksekjød og en del amerikansk flesk. Av engelsk hestetøndekjød benytter pølsefabrikkerne betydelige mængder. Det indføres vistnok i tønder og er

lakebehandlet. Men laken er så svak og har ved ankomsten virket i så kort tid på de store stykker, at disse mer har karakteren av fersk end salt kjød. Av sådant engelsk hestetøndekjød er i en herværende fabrikk undersøgt ca. 46 000 kg, hvorav som bedærvet og uanvendelig til menneskeføde er konfiskert 225 kg.

Av dansk tøndekjød, der utføres med attest fra dyrlægen for at kjødet «efter de ham forelagte opplysninger må ansees for at være sterkt saltet og egnet til menneskeføde» har været indført 3 tønder, hvis indhold var så sterk ildelugtende, at de blev returneret.

Angående det kjødkvantum, der ved kjødkontrollen er kassert, stemplet 2den klasse m. v. henvises til tabellerne. Konfiskationsårsaken har, som de foregående år, væsentlig været lenger fremskredne. traumatisk hjerte-, bryst- og bughindebetændelser, sterk avmagring antagelig på grund av kroniske fordøielseslidelser, som i forbindelse med slet behandling under slagtingen og transporten, bringer kjødet frem i en yderst mislig tilstand. Fremdeles kontusioner (det såkaldte «kontrakjød»), der hyppigst forekommer om våren, når kreaturerne slippes ut, sålänge de endnu er uvant ved at bevæge sig i det ofte nlændte terræng.

2den klasse benyttes væsentlig som et kvalitetsstempel i tilfælde kjødet er meget magert og mislig behandlet. Da det ikke selges under kontroll, er det kun mindsteparten av det med 2den klasse stemplede kjød, som kommer konsumenterne i hende under angivelse av dets kvalitet. I tilfælde hvor 2den klassens stempel skal gi konsumenterne varsko om, at kjødet må kokes eller steges godt, før det benyttes, vil derfor hensigten i de færreste tilfælde nåes. Der er derfor under kontrollokalet indrettet en saltkjelder, hvor saadant kjød kan nedsaltes under kontroll og henstå indtil det kan utleveres eieren. Iblandt det med 2den klasse stemplede kjød står opført et tilfælde av tuberkulose, det eneste som i årets løp er set ved stationen.

På denne måte har det også været mulig at nytte alt kjød av tintede kreaturer som indeholdt mer end 1 levende tinte. Tinter er påvist i 150 tilfælde, hvorav 86 som entintede eller indeholdende degenererte tinter blev påstemplet 1ste klasse, mens 64, der indeholdt flere end 1 levende tinte blev nedsaltet og efter 14 dages forløp utlevert eieren. 65 % av samtlige tintede kreaturer er indført fra herrederne Årstad og Fane, der delvis har tæt bebyggelse, og hvor renovationen utføres av bønderne.

Fisketorvet har i årets løp været jevnt godt forsynt, men med hensyn til beskaffenheten av de utbudte varer gjør de i min forrige indberetning omtalte ulemper sig fremdeles gjældende. Kjøperne er fremdeles ofte utsat for at få mer eller mindre bedærvede varer, og det er vanskelig for kontrollen at utøve noget effektivt tilsyn. Sålänge markedets krav går ut på at få fisken tilført med indvoldene i, vil det, som jeg tidligere gjentagne gange har fremhævet, på en høist uheldig måte indvirke såvel på markedets forsyning som på varens beskaffenhet. Der er konfiskert ca. 440 kg. fisk, men større mengder har man måttet bortvise fra torvet. Efter en optagen statistik er på torvet i 1907 solgt fisk til en værdi av kr. 1 017 081,00.

Av sygdomme, hvorfor fisk ofte indleveres til undersøkelse er, myxosporidier de hyppigst forekommende, særlig hos stenbiten (*amarrhichas lupus*), hvor denne parasit kan være tilstede i så store mengder, at hele kjødmassen er gjennomvævet dermed.

Strongylider, der særlig i sommertidene, er meget almindelig hos gadusarterne, lægger folk mindre merke til, særlig når de ligger sammenrullet under bugindvoldenes peritonealovertræk og let fjernes med dette. En lignende parasit findes også, men sjeldnere i kjødet, hvori den fremkalder så påfaldende forandringer, at det får et uappetlig utseende og gjør fisken uspiselig.

Av byens slagterier er foretat 311 besigtninger. Forholdene der er fremdeles utilfredsstillende, men i påvente av en endelig og tilfredsstillende ordning av

slagteriforholdene, har man innskærket sig til at søge de værste under besigtningerne påtrufne mangler avhjulpne. Der findes 6 slagterier i Skuteviken og 1 på Nygård.

Kjødutsgene og slagteverkstederne, hvorav er foretaget 2 035 besigtninger, er derimot gennemgående tilfredsstillende såvel hvad indredning som utstyr angår. Sundhetskommisionens bestemmelser om at kjødvarer ikke må tilsættes svovlsyrlige salte, vakte her, som andre steder, hvor bestemmelsen er gjort gjældende, endel uvilje fra slagternes side. De blev imidlertid gennemført uten større motstand og efter at nogle få slagtere var ilagt mindre mulkt for overtrædelse derav.

Blandt de almindelig benyttede næringsmidler er der neppe noget andet der forhandles på en så lite reel måte som eg, særlig i den tid, de er dyrest. Der er dem,

Tabel V. (Bergen).

Årsaker til 2den kl. stempeling på stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Får	Gjød	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Abnorm lugt, brunstlugt . . .	1	-	23	-	3	-	-	-
Avmagring	21	-	4	12	1	3	3	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	20	1	3	19	-	78	2	-
Benbrudd	2	-	-	-	-	-	-	-
Beskadigelse, ydre	1	-	-	-	-	1	-	-
Blodurin	2	-	-	-	-	-	-	-
Brystbetændelse, traumatisk .	2	-	-	-	-	-	-	-
Bukhindebetændelse, traumat.	3	-	-	-	-	-	-	-
— — — av anden årsak	-	-	-	1	-	2	-	-
Børsygdø	1	-	-	-	-	-	-	-
Diarrhoë	2	-	2	-	-	7	-	-
Fødselsbesvær	2	-	-	-	-	-	-	-
Gulsot	-	-	-	-	-	1	-	-
Jurbetændelse	1	-	-	-	-	-	-	-
Mangelfuld avblødning . . .	3	-	25	-	-	1	-	-
Nyresygdø	2	1	1	-	-	-	-	-
Nødslagtning	9	-	-	-	-	-	-	-
Overdrift	3	-	-	-	-	-	-	-
Rachitis	-	-	5	-	-	-	-	-
Septiske tilstande	1	-	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose	1	-	-	-	-	-	-	-
Vattersot	-	-	-	-	-	4	-	-
Ødem	4	-	-	3	-	-	-	-
Ialt	81	2	63	35	4	97	5	-

der skaffer sig en reel vinding ved at opkjøpe eggene i den billige tid og uten nogen preservering og uten sortering selge dem på den tid, de er dyrest. På denne måte kommer store mængder bedærvede eg i handelen. Kontrollen med en på denne måte dreven eghandel, der forøvrig rammes av straffeloven, er jo meget vanskelig og tar megen tid. Bedst og virksomst vil den kunne motarbeides om konsumenterne principmessig anmeldte for kontrollen ethvert salg av bedærvede eg.

Ved de foretagne undersøkelser av smult har det vist sig at størsteparten av hvad der forhandles her i byen er en blanding av stearin og bomolje (cottonolje). På de amerikanske forsendelser er dette indhold, i henhold til amerikansk lov, angitt på fustagen, hvad der derimot ikke er tilfælde med de indenlands fremstillede blandinger. I engroshandelen går de vel for hvad de er, men i detailhandelen kommer de konsumenterne i ihænde som ægte smult, en fremgangsmåte som utvilsomt rammes av

Tabel VI. (Bergen).

Årsaker til kassation på stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Får	Gjød	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Abnorm lugt, brunstlugt . . .	-	-	-	-	-	6	-	-
Avmagring	3	-	-	1	-	-	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	-	2	-	-	-	18	-	-
Benbrudd	2	-	-	-	-	-	-	-
Beskadigelse, ydre	3	1	1	-	-	-	-	-
Blodurin	2	-	-	-	-	-	-	-
Brystbetændelse, traumatisk .	1	-	-	-	-	-	-	-
Bukhindebetændelse, traumat.	2	-	-	-	-	-	-	-
— » — av anden årsak	1	-	-	1	-	18	-	-
Diarrhoë	1	-	-	-	-	49	-	-
Gulsot	-	-	-	-	-	3	-	-
Katarrhalfeber	2	-	-	-	-	-	-	-
Mangelfuld avblødning . . .	1	-	-	-	-	2	-	-
Nyresygdome	-	-	-	-	-	1	-	-
Nødslagtning	5	1	1	3	-	-	2	-
Overdrift	1	-	-	-	-	-	-	-
Rødsyke	-	-	1	-	-	-	-	-
Selvdøde	-	1	-	-	-	-	-	-
Septiske tilstande	1	-	-	-	-	-	-	-
Ufuldbårne	-	-	-	-	-	4	-	-
Ødem	2	-	-	2	-	2	-	-
Ialt	27	5	3	7	-	103	2	

straffeloven, men som uten særlige bestemmelser vanskelig kan motarbeides på en virksom måte. Flere undersøgte smultprøver har hat et meget høit vandindhold.

Foranlediget ved nogle forgiftningstilfælde fremkaldt ved nytelsen av utskudsbokser fra hermetikfabrikationen, har sundhetskommisjonen vedtat en bestemmelse om, at denne vare kun må bringes i handelen her i byen, når den er forsynt med et merke, der betegner dem som utskudsvarer og er forsynt med fabrikkens navn samt fabrikkationsmåned.

4. Bodø.

Dyrlæge *A. Austdal* indberetter:

Tilførslen av kjød har i år været noget mindre end tidligere, hvilket sandsynligvis skriver sig fra det forholdsvis gode foderår 1906.

Hovedtilførslen kom i år noget senere end almindelig grundet det milde veir vi hadde hele oktober måned; som regel foregår nemlig næsten al slagtning med det samme sneen kommer, og de må «sette ind» for alvor.

Med hensyn til slagtning og emballering av kjødet, så sees det fremskridt fra år til år.

Priserne på kjød har her i byen i de senere år gät noget op.

Tabel VII. (Bodø).

Årsaker til 2den kl. stemping på stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Får	Gjet	Spædkalv	Gjødcalv	Andre dyr
Abnorm lugt, brunstlugt . . .	-	-	-	25	-	30	-	-
Afmagring	3	-	-	8	-	180	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	10	10	3½	5	-	30	-	-
Benbrudd	2	2	-	-	-	-	-	-
Beskadigelse ydre,	10	-	-	-	-	-	-	-
Brystbetændelse, traumastisk .	1	-	-	-	-	-	-	-
Børsygdø	3	-	-	-	-	-	-	-
Fødselsbesvær	3	-	-	-	-	-	-	-
Hjertesækbetændelse, traumastisk	2	-	-	-	-	-	-	-
Ikter	-	-	-	10	-	-	-	-
Kalvningsfeber	1	-	-	-	-	-	-	-
Rachittis	-	-	3	-	-	-	-	-
Kastrert (som voksen)	-	-	4	-	-	-	-	-
Ialt	35	12	10½	48	-	240	-	-

I høstmånederne var priserne i år
 for prima oksekjød 45—50 øre pr. kg.
 —»— kokjød 40—45 —»—
 —»— fårekjød 55—60 —»—

Dette er jo forholdsvis små priser, men så er det også kun i 2 à 2½ måned, de holder sig så lave.

Årets øvrige del er priserne fra 10—15 øre større pr. kg.

Eksporten av kjød sydover er det som holder priserne oppe her i byen.

For ikke længere end 4 år tilbake kunde man her om høsten kjøpe fårekjød for 40 øre pr. kg.

Tabel VIII. (Bodø).

Årsaker til kassation på stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Får	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	1½	-	-	2	-	3	-	-
Beskadigelse, ydre *)	4	-	-	-	-	-	-	-
Børsygdø	2	-	-	-	-	-	-	-
Fødselsbesvær	1	-	-	-	-	-	-	-
Mangelfuld avblødning	1	-	-	-	-	-	-	-
Ialt	8½	-	-	2	-	3	-	-

Tabel IX. (Bodø).

Årsaker til 2den kl. stempling utedfor stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Får	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Abnorm lugt, brunstlugt . . .	-	-	-	1	-	-	-	-
Avmagring	4	-	-	-	-	-	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	4	4	-	-	-	19	-	-
Beskadigelse, ydre	-	2	-	-	-	-	-	-
Nødslagtning	-	2	-	-	-	-	-	-
Tarmlidelser	-	1	-	-	-	-	-	-
Ialt	8	9	-	1	-	19	-	-

Kassert utenfor station er 1 koskrot på grund av fødselsbesvær.

*) Faldt utfor fjeldet.

5. Drammen.

Dyrlæge *G. Brække* meddeler, at tilførslen har øket med ca. 700 svin. Kjødet som tilføres byen behandles av de faste slagtere gjennomgående pent og renslig, men det som tilføres pr. jernbane er

Tabel X. (Drammen).

Årsaker til 2den kl. stemping på stationen.

Sykdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Får	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Abnorm lugt, brunstlugt . . .	1	-	9	13	-	16	-	-
Afmagring	12 ¹ / ₂	-	-	3	-	3	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	3	4	9 ¹ / ₂	5	-	33 ³ / ₄	-	-
Benbrudd	-	-	2	-	-	-	-	-
Benskjørhet	2	-	-	-	-	-	-	-
Beskadigelse, ydre	4	5	2	-	-	1	-	-
Brystbetændelse, traumatisk .	17 ¹ / ₂	-	-	-	-	-	-	-
Brysbetændelse, av anden årsak	5	-	-	-	-	3	-	-
Bukhindebetændelse, traumatisk	11 ³ / ₄	-	2	-	-	-	-	-
Bukhindebetændelse, av anden årsak	7	-	1	-	-	-	-	-
Børsygdø	1 ³ / ₄	-	-	-	-	-	-	-
Diarrhö	1	-	-	-	-	1	1	-
Fødselsbesvær	4 ³ / ₄	-	6	-	-	-	-	-
Hjertesygdom	1	-	-	-	-	-	-	-
Hjertesækbetændelse, traumatisk	8 ¹ / ₂	-	-	-	-	-	-	-
Hudsygdø	-	-	1	-	-	-	-	-
Jurbetændelse	3 ¹ / ₄	-	-	-	-	-	-	-
Ledsygdø	¹ / ₂	-	-	-	-	-	-	-
Mangelfuld avblødning . . .	10	3	-	-	-	8 ¹ / ₄	-	-
Nødslagtning	2	1	3	1	-	-	-	-
Rachitis	-	-	26	-	-	-	-	-
Rødsyke	-	-	3	-	-	-	-	-
Svulster	3	-	-	-	-	-	-	-
Tarmliidelser	7 ³ / ₄	-	1	-	-	-	-	-
Trommesyke	2	-	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose	11	-	-	-	-	-	-	-
Lynnedslag	3	-	-	-	-	-	-	-
Ialt	132 ³ / ₄	13	65 ¹ / ₂	22	-	66	1	-

i almindelighet tilsmudset og mindre pent behandlet. Tuberkulose er kun forekommet hos 11 slag. Stempling utenfor kontrolstationen blir ikke forlangt.

Ved gjennomgåelse av stadsveierens protokoll findes gjennemsnittsvægten at være:

For storfæ	138,5
» hest	239
» svin	72
» får	17
» kalv	17

Tabel XI (Drammen).

Årsaker til kassasjon på stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Får	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Abnorm lugt, brunstlugt . . .	1	-	-	-	-	5	-	-
Avmagring	-	-	-	-	-	1	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	-	-	2	-	-	7	-	-
Brystbetændelse	6	-	-	-	-	-	-	-
Bukhindebetændelse, trauma- tisk	3	-	-	-	-	-	-	-
Bukhindebetændelse, av anden årsak	2	-	-	-	-	-	-	-
Gulsot	-	-	1	-	-	-	-	-
Hjertesækbetændelse, trauma- tisk	2	-	-	-	-	-	-	-
Mangelfuld avblødning . . .	1	-	-	-	-	4	-	-
Nyresygdø	1	-	-	-	-	1	-	-
Svulster	¹ / ₄	-	-	-	-	1	-	-
Tarmlidelser	-	-	-	-	-	1	-	-
Ialt	16 ¹ / ₄	-	3	-	-	20	-	-

6. Fredrikshald.

Stadsdyrlæge *A. Jacobsen* meddeler:

Kjødkontrolstationen er som før i basarbygningen ved torvet. Der er et kontor og en cirkelformet med glas overbygget hal, hvor kontrollen av det tilførte kjød utføres.

Kontroltiden blev den 22de november forandret, idet kontrollen kan lukkes kl. 10,15 mot kl. 11,30 før, men åpnes en halv time tidligere om lørdagene.

Kjødtilførselen har i året 1907 været $2\,433\frac{3}{4}$ storfæ, $139\frac{1}{2}$ hester, 1 596 svin 1 570 får, $471\frac{1}{2}$ gjødkalv, 1 248 spædkalve.

Med 2den kl. er stemplet: $23\frac{3}{4}$ storfæ, 5 hester, 13 svin, 8 får, 7 gjødkalve, 81 spædkalve.

Kasseret er: $8\frac{1}{2}$ storfæ, 1 hest, $5\frac{1}{4}$ svin, $1\frac{1}{4}$ får, 3 gjødkalve, 19 spædkalve.

På grund av den i den kgl. plakat av 24de mai 1907 fastsatte bestemmelse om dyrlægeattest for det fra Sverige indførte kjød er indførselen av kjød fra Sverige næsten fuldstændig ophørt, da forholdene i de svenske grænsedistrikter ikke tillater dyrlæge-tilsyn med slagt på grund av de store avstande. Kjødtilførselen fra Sverige har dog i den sidste tid således avtat, at bestemmelsen ingen praktisk betydning hadde for Fredrikshald.

Det til Fredrikshald pr. jernbane tilførte kjød bærer fremdeles merker av en miserabel behandling. Det er næsten altid mere eller mindre tilsmurt.

Tabel XII. (Fredrikshald).

Årsaker til 2den kl. stemping på stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Får	Gjød	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Abnorm lugt, brunstlugt . . .	-	-	1	-	-	-	1	-
Avmagring	¹⁾ $11\frac{1}{2}$	2	-	1	-	-	2	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	$1\frac{1}{4}$	2	$1\frac{1}{2}$	5	-	4	-	-
Benbrudd	1	-	3	-	-	-	-	-
Brystbetændelse	1	-	-	-	-	-	-	-
Bughindebetændelse, traumatisk	1	-	-	-	-	-	-	-
Børsygd	1	-	-	-	-	-	-	-
Diarrhoë	-	-	-	-	-	-	2	-
Fødselsbesvær	-	-	-	1	-	-	-	-
Hjertesækbetændelse, traumatisk	1	-	-	-	-	-	-	-
Mavesygd	$2\frac{1}{2}$	-	-	-	-	-	-	-
Nyresygd	-	-	2	-	-	-	2	-
Nødslagtning	1	-	2	1	-	-	-	-
Overdrift	$1\frac{1}{4}$	-	-	-	-	-	-	-
Rachitis	$\frac{1}{2}$	-	$3\frac{1}{2}$	-	-	1	-	-
Tuberkulose	$1\frac{1}{4}$	-	-	-	-	-	-	-
Ødem	$\frac{1}{2}$	-	-	-	-	-	-	-
Kontusion	-	-	-	-	-	2	-	-
Umodne	-	-	-	-	-	74	-	-
Ialt	$24\frac{3}{4}$	4	18	8	-	81	7	-

¹⁾ Derav 1 svensk.

Tabel XIII. (Fredrikshald).

Årsaker til kassation på stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Får	Gjød	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Abnorm lugt, brunstlugt . . .	¹⁾ 1	-	-	-	-	-	-	-
Avmagring	3	-	-	-	-	-	1	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	-	-	-	-	-	2	-	-
Benbrudd	1 ¹ / ₂	-	2 ¹ / ₄	-	-	-	-	-
Diarrhoë	-	-	-	-	-	-	1	-
Gulsot	-	-	-	-	-	2	-	-
Hjertesækbetændelse, trauma- tisk	2	-	-	-	-	-	-	-
Kakeksi	1	-	-	-	-	-	-	-
Mavesygdom	-	-	-	-	-	-	2	-
Navleårebetændelse	-	-	-	-	-	1	-	-
Nyresygdom	-	-	-	-	-	1	-	-
Nødslagtning	-	-	1	-	-	1	-	-
Rødsyke	-	-	2	-	-	-	-	-
Selvdøde	-	-	-	-	-	1	-	-
Septiske tilstande	-	-	-	-	-	9	-	-
Svulster	-	1	-	-	-	-	-	-
Ufuldbårne	-	-	-	-	-	2	-	-
Kontusion	-	-	-	1 ¹ / ₄	-	-	-	-
Ialt	8 ¹ / ₂	1	5 ¹ / ₄	1 ¹ / ₄	-	19	4	-

7. Fredrikstad.

Vestre Fredrikstad.

Dyrlæge *O. Vold* meddeler:

Kontrollens lokaler samt personale er det samme som før.

Antal slagt, der har passert kontrollen, er over fjorårets og utviser nedenstående stigninger for de enkelte slagts vedkommende:

186 storfæ, 17¹/₄ hest, 139 får, 652¹/₄ svin, 112 spædkalve og 51¹/₄ gjødkalve.¹⁾ Lugt av hvitløk efter græsning på et sted, hvor der vokset græsløk.

Tilførselen fra Sverige over Fredrikshald er fremdeles avtagende og utviser sammenlignet med fjorårets en nedgang av 125 storfæ, 28 heste og 9 gjødkalve; spædkalve, svin og får indføres omtrent ikke fra Sverige; muligens at enkelte fåreslagt som opgives at komme fra Fredrikshald kan oprindelig være svensk.

Prisen på svenskeslaget har gjennomgående været høi, derfor har byens slagtere søgt indenlands efter indkjøpsfelter og synes Kristiania været det sted, de har opnådd det rimeligste kjøp. Opdræt av slagtedyrt tiltar også mer og mer i de tilstøtende bygder, men klager slagterne over at bønderne er for stramme i sine priser.

Storfæ, der indføres fra Sverige, slagtes delvis på Fredrikshald og forsendes i sække hit, men det meste ankommer levende med jernbanen og slagtes i boderne i og omkring byen.

Forrige år ankom ikke så få storfæslagt samt får direkte fra Trondhjem, men i år har ingen turdet forsøke grundet det gjennomgående dårlige kjødveir.

Fra Stavanger er der sidst på året ankommet over Kristiania endel storfæslagt, partert og nedlagt i kasser, men denne emballering er mindre heldig; kjødet var gjennomgående av god kvalitet, men utseendet var mindre pent. Ferskt kjød tåler ikke denslags pakning og det måtte være regningssvarende at benytte hækker; ved pen behandling vilde de erholde høiere priser.

De fleste fåreslagt ankommer fra Stavanger emballert i kasser med 20—30 stykker i hver. Slagtene var i år gjennomgående større, men behandlingen er mangelfuld; kasserne er for store og åpne mellom bordene, således at under transporten på brygger og jernbane, rager slagtene utenfor kasseveggen og presenteres ofte ganske sorte av smuds, Kasserne ankommer over Kristiania, idet slagterne her kjøper av kommissionærer derinde. Et parti får som i Stavanger var tildelt I klasse blev her stemplet med II klasse, men nogle dage senere blev det konfiskert av sundhetskommisjonen.

Spædkalvslagt ankommer utelukkende fra de tilstøtende distrikter og avhændes av opdrætterne i parter på byens torv. Behandlingen er gjennomgående utmerket, både hvad slagtning og emballering angår. Slagtene synes også tilta i størrelse og kjødfylde; spædkalven betales forholdsvis godt, så det lønner sig at stelle godt med dem den tid de lever; de slagtes som regel ca. 8 dage gamle.

Hesteslagt indføres fra Kristiania, indre Smålenene og Fredrikshald, men de fleste heste føres levende til byen fra de tilstøtende distrikter og slagtes her. Fredrikstad konsumerer i forhold til andre byer nokså meget hestekjød. Sidste høst ankom fra Otta station to jernbanevogne levende slagtehester, men fragten blev vistnok for dyr. Prisen på slagtehester hernede holder sig omtrent 120 kr. i hud og hår, prisen pr. kilo i hel slagtevegt 40—50 øre. Melanotiske hesteslagt presenteres av og til ved kontrollen; undertiden er melanosen så utbredt over hele slagtet, at total kassation har været påkrævet.

Svineslagt kommer næsten utelukkende fra de omliggende distrikter. Særlig er arbeiderklassen omkring byen og opover langs Glommen flinke fleskeproducenter og fremstiller gjennomgående pen vare. Nogen eksport foregår ikke herfra, men man kan si at konsumenterne her tilfredsstilles, og 2 570³/₄ svineslagt er ikke småtteri og hertil kommer flesk, som ikke frembydes som handelsvare, men beholdes i huset. Grundet de høie melpriser og den knappe tilgang av poteter blev nedslagtningen noget forceret tidlig paa efteråret, derfor viser tilgangen 652¹/₄ slagtt over fjorårets. Rachitis samt knuterosen er den hyppigste årsak til II klasse og kassation. Tuberkuløse halsglandler er ikke sjelden påtruffet. Svineslagt burde ikke fremstilles paa kontrollen uden hoder; en kjødkontrollør står ofte rådvild overfor en effektiv bedømmelse av et hodeløst svineslagt, især om vinteren når det er stivfrossent.

Tabel XIV. (Vestre Fredrikstad).

Årsaker til 2den kl. stempling på stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Får	Gjæt	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Abnorm lugt, brunstlugt . . .	1) $5\frac{1}{4}$	$\frac{2}{4}$	1	25	-	$10\frac{1}{2}$	-	-
Avmagring	9	-	-	-	-	7	-	-
Bedærvet øllet slet behandlet, skiddent	1	$1\frac{2}{4}$	-	-	-	-	-	-
Benbrudd	$3\frac{1}{4}$	-	2	-	-	-	-	-
Benskjørhet	1	-	$1\frac{1}{4}$	-	-	-	-	-
Beskadigelse, ydre	2) $1\frac{3}{4}$	-	-	-	-	-	-	-
Brystbetændelse, traumatisk .	3) $9\frac{2}{4}$	-	-	-	-	-	-	-
Bukhindebetændelse, trauma- tisk	1	-	-	-	-	-	-	-
Bukhindebetændelse av anden årsak	1	1	-	-	-	-	-	-
Børsygdsm	2	-	-	-	-	-	-	-
Diarrhoë	-	-	-	-	-	20	-	-
Fødselsbesvær	-	-	$2\frac{2}{4}$	-	-	-	-	-
Hjernelidelser	-	-	6	-	-	-	-	-
Hjertesækbetændelse	$\frac{1}{4}$	-	3	-	-	-	-	-
Hudsygdsm	-	-	2	-	-	-	-	-
Ikter	1	-	-	-	-	-	-	-
Jurbetændelse	2	-	-	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber	1	-	-	-	-	-	-	-
Ledsygdsm	1	-	-	-	-	-	-	-
Mangelfuld avblødning	-	-	-	-	-	6	-	-
Mavesygdsm	2	2	1	-	-	-	3	-
Nyresygdsm	$\frac{2}{4}$	-	1	-	-	-	-	-
Overdrift	1	-	-	-	-	-	-	-
Rachitis	-	-	$13\frac{3}{4}$	-	-	-	-	-
Tuberkulose	4) 9	-	1	-	-	-	-	-
Vattersot	1	-	-	-	-	-	-	-
Raane	-	-	5	-	-	-	-	-
Lamhet	-	1	-	-	-	-	-	-
Melanose	-	$\frac{2}{4}$	-	-	-	-	-	-
Brok	-	-	$1\frac{2}{4}$	-	-	-	-	-
Asthma	1	-	-	-	-	-	-	-
Ialt	$54\frac{2}{4}$	$6\frac{2}{4}$	$40\frac{3}{4}$	25	-	$43\frac{1}{2}$	3	-

1) Derav 1 svensk. 2) Derav $\frac{1}{4}$ svensk. 3) Derav 1 svensk. 4) Derav 7 svenske.

Fordøielssygdomme, børliedelser og traumatiske brystliedelser er den hyppigste årsak til manglerne ved storfæslagtene. Diarrhoë og umodenhet de almindeligste mangler ved spædkalvene.

Behandlingen av slagtene til og fra kontrollen er mangelfuld; rene klær eller overjakker benyttes sjelden av dem som håndterer kjødet.

På stedets jernbanestation har opbevaringsrummet for de med jernbanen ankomne slagt været under al kritik; der vil merkes en forandring nu siden der blev opført et nyt ilgodshus.

Den norden, at der her kastes dyrekadavere foran forbrændingsovnene uten at vedkommende opsynsmand varsles, finder desværre fremdeles sted.

Tabel XV. (Vestre (Fredrikstad).

Årsaker til kassation på stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Får	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Diarrhoë	-	-	-	-	-	21	-	-
Mangelfuld avblødning . . .	-	-	-	-	-	1	-	-
Nyresygdø	-	-	-	-	-	1	-	-
Rachitis	-	-	1	-	-	-	-	-
Rødsyke	-	-	1	-	-	-	-	-
Tuberkulose	¹⁾ 3	-	-	-	-	-	-	-
Ufuldbårne	-	-	-	-	-	4	-	-
Vattersot	1	-	-	-	-	-	-	-
Brokbetændelse	-	-	2	-	-	-	-	-
Kvælning	1	-	-	-	-	-	-	-
Ialt	5	-	4	-	-	27	-	-

Østre Fredrikstad.

Dyrlæge *Hvattum* meddeler, at kontrolvirksomheten og kjødtilførselen har været omtrent som foregående år. Kjødets kvalitet og behandling har været god.

¹⁾ Derav 1 svensk.

Tabel XVI. (Østre Fredrikstad).

Årsaker til 2den kl. stempling på stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Får	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Avmagring	2	-	-	-	-	12	1	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	-	-	-	-	-	15	-	-
Benbrudd	-	-	2	-	-	1	-	-
Benskjørhet	-	-	2	-	-	-	-	-
Beskadigelse, ydre	-	-	-	-	-	3	-	-
Børsygdø	-	1	-	-	-	-	-	-
Fødselsbesvær	-	-	1	-	-	-	-	-
Hjernelidelser	-	-	$2\frac{1}{4}$	-	-	-	-	-
Hjertesygdom	-	-	1	-	-	-	-	-
Hjertesækbetændelse, traumatisk	$9\frac{3}{4}$	-	-	-	-	-	-	-
Mavesygdom	3	-	-	-	-	10	-	-
Navleårebetændelse	-	-	-	-	-	3	-	-
Nyresygdom	-	-	-	-	-	1	-	-
Nødslagting	-	-	$1\frac{1}{4}$	-	-	-	-	-
Rachitis	-	-	3	-	-	-	-	-
Tuberkulose	$3\frac{3}{4}$	-	-	-	-	-	-	-
Ialt	$18\frac{3}{4}$	1	11	-	-	45	1	-

Tabel XVII. (Østre Fredrikstad).

Årsaker til kassation på stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Får	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	-	-	-	-	-	1	-	-
Brystbetændelse, traumatisk	$1\frac{1}{4}$	-	-	-	-	-	-	-
Bughindebetændelse, traumatisk	1	-	-	-	-	-	-	-
Diarrhoë	-	-	-	-	-	1	-	-
Gulsot	-	-	-	-	-	1	-	-
Hjernelidelser	-	-	$2\frac{1}{4}$	-	-	-	-	-
Mavesygdom	$2\frac{1}{4}$	-	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose	$3\frac{3}{4}$	-	-	-	-	-	-	-
Ialt	$6\frac{3}{4}$	-	$2\frac{1}{4}$	-	-	3	-	-

8. Hamar.

Dyrlæge A. Lange meddeler følgende:

Lokalet har — som i mange år — været i egne rum bak basarbygningen ved torvet. Det holdes åbent fra kl. 7¹/₂ til 11¹/₂ form. alle søgnedage.

Kontrollørens løn er kr. 1 600,00, hvorav kr. 400,00 refunderes Hamar kommune av Hamar slagteri.

Assistentens løn er kr. 500,00.

Tilførslen har i 1907 ikke været stor, men priserne på kjød har holdt sig nogenlunde jevne hele året gjennom. Priserne på flesk har derimot ikke været videre tilfredsstillende for producenterne, da kornvarerne den sidste halvdel av året har været usedvanlig høie.

Slagtning og behandling forøvrig har gjennomgående været upåklagelig.

Tabel XVIII. (Hamar).

Årsaker til 2den kl. stemping på stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Får	Gjet	Spædkalv	Gjødcalv	Andre dyr
Abnorm lugt, brunstlugt . . .	-	-	6 ¹ / ₄	-	-	-	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	-	-	10	5 ¹ / ₂	-	7	-	-
Bukhindebetændelse, traumatisk	5	-	-	-	-	-	-	-
Diarrhoë	1	-	2	-	-	21	1	-
Gulsot	-	-	-	-	-	5	-	-
Hjertesækbetændelse, traumatisk	1	-	-	-	-	-	-	-
Katarrhalfeber	4 ² / ₄	-	-	-	-	-	-	-
Mavesygdrom	2	1	3	-	-	-	-	-
Nødslagtning	1	-	3	-	-	-	-	-
Rachitis	-	-	33	-	-	-	-	-
Rødsyke (knuterosen)	-	-	3	-	-	-	-	-
Trommesyke	5	-	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose	-	-	1	-	-	-	-	-
Ødem	1	-	-	-	-	-	-	-
Gammel og avmagret	6 ¹ / ₄	-	-	-	-	-	-	-
Lungebetændelse	-	-	4	-	-	-	1	-
Ialt	26 ³ / ₄	1	65 ¹ / ₄	5 ¹ / ₂	-	33	2	-

Tabel XIX. (Hamar).

Årsaker til kassation på stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Får	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	-	-	-	4	-	2	-	-
Beskadigelse, ytre	$\frac{1}{4}$	-	-	-	-	-	-	-
Bukhindebetændelse	1	-	-	-	-	-	-	-
Diarrhoë	-	-	-	-	-	1	-	-
Mavesygdø	-	-	1	-	-	-	-	-
Navleårbetændelse	-	-	-	-	-	1	-	-
Svulster	$\frac{1}{4}$	-	-	-	-	-	-	-
Ialt	$1\frac{2}{4}$	-	1	4	-	4	-	-

Tabel XX. (Hamar).

Årsaker til 2den kl. stempling utenfor stationen (Hamar slagteri).

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Får	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Abnorm lugt, brunstlugt . . .	-	-	29	-	-	-	-	-
Benbrud	-	-	$4\frac{1}{2}$	-	-	-	-	-
Brystbetændelse, traumatisk .	-	-	1	-	-	-	-	-
Fødselsbesvær	-	1	-	-	-	-	-	-
Hjertesækbetændelse, traumatisk	1	-	-	-	-	-	-	-
Jurbetændelse	-	-	1	-	-	-	-	-
Nødslagting	1	-	-	-	-	-	-	-
Rachitis	-	-	2	-	-	-	-	-
Tuberkulose	$3\frac{2}{4}$	-	1	-	-	-	-	-
Vattersot	$\frac{2}{4}$	-	-	-	-	-	-	-
Gammelt og mager	3	-	-	-	-	-	-	-
Brok	-	-	1	-	-	-	-	-
Ialt	9	1	$39\frac{1}{2}$	-	-	-	-	-

Tilførslen er — når undtages de tre sidste måneder av året — væsentlig kommen fra distrikterne på Hedemarken. I de nævnte måneder kom adskillig fra Gudbrandsdalen og det Nordenfjeldske. Fra Toten kommer nu næsten intet.

Kvaliteten av kjød har gjennemsnittlig været meget god, da her nu fodres godt. Navnlig har bruken av rotfrugter tiltat sterkt. Flesket har derimot ikke i gjennemsnitt været så godt som sedvanlig. Dette har sin grund i det dårlige kornår med den sene indhøstning og de stive priser på det utenlandske korn. Der blev slagtet en mængde halvfete eller tynde svin.

Gjennemsnittsvegten har for storfæets vedkommende været som vanlig, for kalve og småfæ likeså, men for svin mindre. Voksne svin forekommer næsten ikke. Nogen synderlig utførsel av kjød og flesk utover den vanlige til distrikterne utenom byen har ikke foregått i dette år. Massen av slagteriets produktion er gåt til hovedstaden.

Tabel XXI. (Hamar).

Årsaker til kassation utenfor stationen (Hamar slagteri).

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Får	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Benbrud	-	-	$\frac{2}{4}$	-	-	-	-	-
Hjertesækbetændelse, traumatisk	1	-	-	-	-	-	-	-
Ledsygdом	1	-	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose	$1\frac{1}{4}$	-	1	-	-	-	-	-
Kværke	-	1	-	-	-	-	-	-
Ialt	$3\frac{3}{4}$	1	$1\frac{1}{4}$	-	-	-	-	-

9. Haugesund.

Dyrlæge *H. P. Jensen* anfører følgende:

Den samlede tilførsel av kjød og flesk viser en stigning av ca 19 pct. Kjødpriserne holdt sig høie til ut på høsten, men faldt da sterkt.

Fra nærmeste bygder tilføres en del landslagt kjød, mest av får og spædkalv, der forhandles i byens torvhal. Dette kjød har gjennemgående været bedre behandlet end foregående år.

Det kjød, som kommer hertil pr. dampskib fra kyst- og fjorddistrikterne, er derimot ofte skiddent og i mer eller mindre bedærvet tilstand.

Den langt overveiende del slagtes dog her i byen. Slagteriforholdene er uheldige. Da tanken om opprettelse av kommunalt slagtehus længe har været oppe, har dette virket hemmende overfor privat foretagsomhet og forbedringer på dette område.

Tilsyn med slagterier, pølsemakerier og udsalgssteder påhviler ikke kjødkontrolløren.

Den hyppigste årsak til 2den kl. har været avmagring og slet behandling. Under sidstnævnte betegnelse er henført en mængde spædkalve, som er «stukket» hjemme og forsendt hertil pr. dampskib i uåpnet tilstand.

Av smitsomme sygdomme har miltbrand og raslesyke foranlediget kassation av henholdsvis en ko og en kvige. Førstnævnte hørte hjemme i Sveen. Eieren hadde slagtet koen i dødseiblikket. Da kjødet, som fremkom til kontrollen i en kasse, hadde et mistænkeligt utseende, blev blodprøve undersøkt og miltbrand konstatert, forinden kjødet blev fremlagt på kontrollbordet.

Kvigen, der hørte hjemme i Skjold, var slagtemæssig behandlet. Kjødkroppen så pen ut. Ved nærmere undersøkelse viste det sig dog, at halsstykket var serøst blodig infiltreret, likesom hals- og bogkjertlerne var svulne og røde. Paa foranledning oplystes, at kvigen hadde været syk i 2 dage, før den blev slagtet. Sygdommen ytrede sig ved frysninger («Skjelte»), hævelse paa undersiden av halsen og åndebesvær. Ved mikroskopisk undersøkelse fandtes smaa ovale baciller i infiltra-

Tabel XXII. (Haugesund).

Årsaker til 2den kl. stempling på stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Får	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Abnorm lugt, brunstlugt . . .	-	-	2	-	-	-	-	-
Avmagring	11 ^{3/4}	-	3	17	-	21	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	1 ^{1/2}	-	3 ^{1/4}	8	2	185	-	-
Benbrudd	3 ^{1/4}	-	1 ^{1/2}	1 ^{1/4}	-	-	-	-
Beskadigelse, ydre	1 ^{1/2}	-	-	4	-	2	-	-
Gulsot	-	-	-	-	-	14	-	-
Jurbetændelse	1	-	-	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber	2	-	-	-	-	-	-	-
Mangelfuld avblødning . . .	-	-	-	-	-	4	-	-
Mavesygdømm	-	-	-	-	-	9	-	-
Navleårebetændelse	-	-	-	-	-	1	-	-
Nødslagting	3 ^{1/4}	-	1	-	-	-	-	-
Overdrift	3 ^{1/4}	-	-	-	-	-	-	-
Rachitis	-	-	6	-	-	-	-	-
Vattersot	1	-	-	20	-	-	-	-
Ødem	1 ^{1/4}	-	-	4	-	-	-	-
Mangel av organer	-	-	4 ^{1/4}	3	-	-	-	-
Umodne	-	-	-	-	-	8	-	-
Ialt	18 ^{3/4}	-	18 ^{1/2}	56 ^{1/4}	2	214	-	-

tioner. Statsdyrlægen i Bergen fandt ved dyrkning og podning, at bacillerne var raslesykebaciller.

Av ondartede svulster har forekommet sarkomer i et koslagt. Svulstmassen fandtes meget utbredt i bryst- og baglivshule, samt i rygmuskulaturen, hvorfra den var trængt gjennom nerveåpningerne ind i rygmarskanalen. Kjødkroppen mager og av dårlig utseende.

Av en sending fårekjød på 36 skrotter fra Hardanger konfiskertes 27 = 530 kg., der fremkom i en fullstændig bedærvet tilstand.

Tinter er fundet hos en 2 års gammel okse fra Bremnæs. I hjertet fandtes én degenereret tinte, i tyggemusklene én degenereret og fire klare tinter, mens ingen kunde påvises i kjødkroppen. Denne blev nedsaltet og henstod på kontrollen i 3 uker, hvorefter den blev utlevert til eieren. Det er såvidt vites første gang tinter er forekommet her ved kontrollen.

Gjennemsnittsvægten av slagtede dyr ansættes til: hest 150 kg., okse 90 kg., svin 80 kg., gjødkalv 30 kg., får og gjet 16 kg. og spædkalv 12 kg. Beregnet herefter er ialt stemplet ca. 326 357 kg., hvilket svarer til ca. 32,6 kg. pr. individ, idet indbyggerantallet regnes til 10 000. Kontrolltid og kontrollokale har ingen forandring undergått siden forrige indberetning, likesom kjødkontrollens budget omtrent er uforandret.

Tabel XXIII. (Haugesund).

Årsaker til kassation på stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Får	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Avmagring	-	-	-	-	-	2	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	-	-	1	-	-	5	-	-
Benbrudd	1	-	-	-	-	-	-	-
Beskadigelse, ydre	1	¹ / ₄	-	-	-	-	-	-
Diarrhoë	-	-	-	-	-	1	-	-
Gulsot	-	-	-	-	-	1	-	-
Kakeksi	1	-	-	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber	2	-	-	-	-	-	-	-
Mavesygdome	-	-	-	-	-	5	-	-
Miltbrand	1	-	-	-	-	-	-	-
Navleårebetændelse	-	-	-	-	-	3	-	-
Nødslagtning	¹ / ₄	-	-	-	-	-	-	-
Rachitis	-	-	4	-	-	-	-	-
Raslesyke	1	-	-	-	-	-	-	-
Selvdøde	-	1	-	1	-	-	-	-
Septiske tilstande	-	-	-	-	-	5	-	-
Ialt	7 ¹ / ₂	1 ¹ / ₂	5	1	-	22	-	-

Tabel XXIV. (Haugesund).

Årsaker til 2den kl. stempling utenfor stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Får	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Avmagring	1	-	$\frac{1}{2}$	14	5	1	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	-	-	-	78	-	11	-	-
Benbrudd	$\frac{1}{2}$	-	-	-	-	-	-	-
Kakeksi	1	-	-	-	-	-	-	-
Mangelfuld avblødning . . .	-	-	1	-	-	-	-	-
Mavesygdø	-	-	-	-	-	1	-	-
Rachitis	-	-	1	-	-	-	-	-
Vattersot	2	-	-	-	-	-	-	-
Mangelfuld attest	-	1	-	-	-	-	-	-
Ialt	$4\frac{1}{2}$	1	$2\frac{1}{2}$	92	5	13	-	-

Tabel XXV. (Haugesund).

Årsaker til kassation utenfor stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Får	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Avmagring	-	-	-	-	1	-	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	-	-	-	26	1	-	-	-
Fødselsbesvær	-	-	1	-	-	-	-	-
Kakeksi	-	-	-	2	-	-	-	-
Kalvningsfeber	1	-	-	-	-	-	-	-
Septiske tilstande	1	-	-	-	-	-	-	-
Svulster	1	-	-	-	-	-	-	-
Ialt	3	-	1	28	2	-	-	-

10. Horten.

Dyrlæge *Davidson* meddeler følgende:

Kjødkontrolstationens lokaler er de samme som de forrige år, likeledes betjening, avlønning og kontortid.

Eftersyn av pølsemakerierne og slagterierne foregår 2 gange om uken, hos kjødhandlerne 1 gang maanedlig.

Av slagterier er der 2 stykker, av pølsemakerier 4 stykker.

Det paahviler kontrolløren at ha tilsyn med fisketilførslen.

Tilførslen av oksekjød er som i de foregående år, men derimot steget for får og svins vedkommende. Slagtning og behandling av kjød er gåt betydelig fremad. Tilførslen av kjød sker fra de omliggende distrikter med undtagelse av fårekjød ca. 80 pct., der hidføres fra Kristiania og er stemplet der.

Kjødleveransen til marinen ca. 20 000 kg. indehaves fremdeles av en av stedets slagtere.

Fra Sverige er intet indført, fra Danmark 4 svin (råner).

Ved nødslagtning tilkaldes jeg fremdeles fra de omliggende distrikter.

Tabel XXVI. (Horten).

Årsaker til 2den kl. stemplig på stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Får	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Abnorm lugt, brunstlugt . . .	-	-	4	1	-	-	-	-
Avmagring	14 ¹ / ₂	1	-	-	-	-	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	-	-	-	5	-	2	-	-
Benbrudd	3 ¹ / ₄	-	5 ¹ / ₂	-	-	-	-	-
Benskjørhet	2	-	1	-	-	-	-	-
Bukhindebetændelse, traumatisk	1	-	1	-	-	-	-	-
Fødselsbesvær	2	-	-	-	-	-	-	-
Hjernelidelser	-	-	2	-	-	-	-	-
Hjertesækbetændelse, traumatisk	3 ³ / ₄	-	-	-	-	-	-	-
Hudsygdom	-	-	1	-	-	-	-	-
Jurbetændelse	2	-	-	-	-	-	-	-
Svulster	1 ¹ / ₂	-	-	-	-	-	-	-
Tarmlidelser	1	3	-	-	-	2	-	-
For spæde	-	-	-	-	-	56	-	-
Stemplet i Kristiania	-	4 ¹ / ₂	-	-	-	4	-	-
	30	8 ¹ / ₂	14 ¹ / ₂	6	-	64	-	-

Tabel XXVII. (Horten).

Årsaker til kassation på stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Får	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	-	-	-	-	-	4	-	-
Benbrudd	2	-	2 ^{1/4}	-	-	-	-	-
Benskjørhet	1	-	-	-	-	-	-	-
Bukhindebetændelse, tramatisk	3	-	1	-	-	4	-	-
Børsygdø	1	-	-	-	-	-	-	-
Fødselsbesvær	1/2	-	-	-	-	-	-	-
Hjertesækbetændelse, tramatisk	5	-	-	-	-	-	-	-
Mangelfuld avblødning . . .	-	-	1	-	-	3	-	-
Svulster	1/2	-	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose	2	-	-	-	-	-	1	-
Ufuldbårne	-	-	-	-	-	14	-	-
Vattersot	1	-	-	1	-	-	-	-
Ialt	16	-	4 ^{1/4}	1	-	25	1	-

Tabel XXVIII. (Horten).

Årsaker til 2den kl. stempling utenfor stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Får	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Abnorm lugt, brunstlugt . . .	-	-	4 ¹⁾	-	-	-	-	-
Hjertesækbetændelse, tramatisk	1	-	-	-	-	-	-	-
Nødslagtning	-	-	-	-	-	1	-	-
Tilført fra Moss	-	-	-	-	-	3	-	-
Ialt	1	-	4	-	-	4	-	-

Kassert utenfor stationen er et svin på grund av tarmlidelser.

¹⁾ Danske.

11. Kongsberg.

Dyrlæge A. Løken meddeler:

I 1907 er undersøkt endel færre okser (ca. 200 stk.), men flere (ca. 100 stk.) svin end i det foregående år; av hester, får og gjet er undersøkt omtrent det samme antal, men derimot omtrent 100 flere kalve; mængden av kassert kjød, væsentlig oksekjød, er også endel større end i det foregående år. Endel hestekroppe er utført til Kristiania, og utenfra — dels fra Kristiania og Holmestrand — er indført nogle få kroppe av får, okser og kjødkalv. Kjødprisen var likesom i 1906 temmelig høy, for oksekjød kr. 5,40 – 6,00, for svinekjød kr. 5,00 – 5,40 og får kr. 6,00 og kalv (spædkalv) kr. 3,50 pr. 6 kilogram i hele kroppe; detaljprisen var tilsvarende høiere. Gjennomsnittsvekten for oksekroppe var 150 kgr., for hest 190 kgr., svin 90 kgr., får og gjet 18 kgr., spædkalv 15 kgr. og gjødkalv 40 kgr.

Tabel XXIX. (Kongsberg).

Årsager til 2den kl. stempling på stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Får	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Abnorm lugt, brunstlugt . . .	-	-	-	-	4	-	-	-
Avmagring	-	-	-	1	1	3	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	2	-	1	-	-	1	-	-
Benbrudd	2	-	$\frac{1}{4}$	-	-	-	-	-
Beskadigelse, ydre	-	-	-	1	-	-	-	-
Blodurin	1	-	-	-	-	-	-	-
Brystbetændelse, traumatisk .	1	-	-	-	-	-	-	-
Bukhindebetændelse, trauma- tisk	$\frac{1}{4}$	-	-	-	-	-	-	-
Diarrhoë	-	-	-	-	-	4	-	-
Gulsot	1	-	-	1	-	-	-	-
Kakeksi	$1\frac{1}{2}$	-	2	-	-	4	-	-
Ledsygdø	$2\frac{1}{4}$	-	-	-	-	1	-	-
Mangelfuld avblødning . . .	-	-	$1\frac{1}{2}$	-	-	4	-	-
Nyresygdø	$\frac{3}{4}$	-	-	-	-	-	-	-
Rachitis	-	-	$1\frac{1}{2}$	-	-	-	-	-
Tinter	$\frac{1}{4}$	-	-	-	-	-	-	-
Trommesyge	-	-	-	-	-	-	1	-
Ingen slagteattest	-	1	-	-	-	-	-	-
Små nyfødte	-	-	-	-	-	3	-	-
Ialt	12	1	$6\frac{1}{4}$	3	5	20	1	-

Tabel XXX. (Kongsberg).

Årsaker til kassasjon på stationen.

Sygdomme og feil.	Okse	Hest	Svin	Får	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Benbrudd	-	-	$\frac{1}{4}$	-	-	-	-	-
Bukhindebetændelse	-	-	-	-	-	1	-	-
Diarrhoë	-	-	-	-	-	1	-	-
Fødselsbesvær	1	-	-	-	-	-	-	-
Nødslagtning	-	-	1	-	-	-	-	-
Ialt	1	-	$1\frac{1}{4}$	-	-	2	-	-

Tabel XXXII. (Kongsberg).

Årsaker til 2den kl. stempling utenfor stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Får	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Benbrudd	2	-	-	-	-	-	-	-
Bukhindebetændelse, traumatisk	$\frac{1}{2}$	-	-	-	-	-	-	-
Diarrhoë	1	-	-	-	-	-	-	-
Mangelfuld avblødning . . .	-	1	-	-	-	-	-	-
Rødsyke	-	-	2	-	-	-	-	-
Tinter	1	-	-	-	-	-	-	-
Ialt	$4\frac{1}{2}$	1	2	-	-	-	-	-

Tabel XXXI. (Kongsberg).

Årsaker til kassasjon utenfor stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Får	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Brystbetændelse, traumatisk .	1	-	-	-	-	-	-	-
Bukhindebetændelse, traumatisk	$1\frac{1}{2}$	-	-	-	-	-	-	-
Bukhindebetændelse, av anden årsak	2	-	-	-	-	-	-	-
Ialt	$4\frac{1}{2}$	-	-	-	-	-	-	-

12. Kragerø.

Dyrlæge *J. Benzen* meddelerer:

Kjødkontrolstationen har været drevet uforandret som foregaaende år.

Tilførseln har i år været større og kvaliteten giennemgående bedre end forrige år.

Direkte import af dansk kjød er nu omtrent ophørt. Derimod er der tilført meget kjød andetstedsfra, især fra Flekkefjordkanten, men også fra en hel del andre steder som Kristiania, Larvik, Langesund, Risør, Stavanger og Bergen.

Indpakning og behandling underveis har som regel været upåklagelig, idet man nu fra de fleste steder er begyndt at anvende åbne kasser. Kun det fra Kristiania ankomne kjød er fremdeles indpakket i strie, der byder liten beskyttelse mot regn og søle.

Al kjødhandel foregår fra butikker, og det er derfor meget sjelden at se kjød tilsalg paa torvet.

Slakterier, pølsemakerier og melkeudsalg inspiceres og renlighedsforholdene må siges at være tilfredsstillende.

Kjødkontrollørens årlige løn er kr. 1 000,00.

Tabel XXXIII. (Kragerø).

Årsaker til 2den kl. stemping på stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Får	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Abnorm lugt, brunstlugt . . .	-	-	1	-	2	-	-	-
Absces (byld)	-	-	-	1	-	-	-	-
Afmagring	4 ¹ / ₂	-	-	2 ¹ / ₂	-	7	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	1	-	-	1	-	4	-	-
Benbrudd	¹ / ₂	-	-	-	-	-	-	-
Benskjørhet	1	-	-	-	-	-	-	-
Beskadigelse ydre,	¹ / ₂	-	-	-	-	-	-	-
Brystbetændelse, traumastisk .	1	-	-	-	-	-	-	-
Mangelfuld afblødning	1	-	-	-	-	3	-	-
Navleårebetændelse	-	-	-	-	-	1	-	-
Overdrift	1 ¹ / ₂	-	-	-	-	-	-	-
Vattersot	1	-	-	-	-	-	-	-
Uappetitligt utseende	-	-	-	-	-	2	-	-
Misfarvet	¹ / ₂	-	-	-	-	3	-	-
Ialt	12 ¹ / ₂	-	1	4 ¹ / ₂	2	20	-	-

Tabel XXXIV. (Kragerø).

Årsaker til kassation på stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Får	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Bukhindebetændelse	1	-	-	-	-	1	-	-
Diarrhoë	-	-	-	-	-	1	-	-
Kakeksi	1	-	-	-	-	-	-	-
Mavesygdom	-	-	-	-	-	1	-	-
Nødslagtning	-	-	-	-	-	-	1	-
Rachittis	-	-	2	-	-	-	-	-
Trommesyke	1	-	-	-	-	-	-	-
Ialt	3	-	2	-	-	3	1	-

Tabel XXXV. (Kragerø).

Årsaker til 2den kl. stempling utenfor stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Får	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Abnorm lugt, brunslugt . . .	-	-	-	-	1	-	-	-
Avmagring	-	1	-	-	-	1	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	-	$\frac{1}{4}$	-	-	-	4	-	-
Hjertesygdom	-	-	1	-	-	-	-	-
Ledsygdom	-	-	$\frac{1}{4}$	-	-	-	-	-
Mangelfuld avblødning . . .	1	-	-	-	-	-	-	-
Overdrift	2	-	-	-	-	-	-	-
Rachittis	-	-	1	-	-	-	-	-
Ødem	1	-	-	-	-	-	-	-
Misfarvet	-	-	-	-	-	2	-	-
Ialt	4	$1\frac{1}{4}$	$2\frac{1}{4}$	-	1	7	-	-

Kassert utenfor stationen er 1 koslakt på grund av fødselsbesvær og 1 svine-
slakt på grund av rachitisk tilstand.

13. Kristiania.

Kontrollens bestyrer, dyrlæge *Amund Lo*, meddeler følgende:

Kontrollens drift har ikke undergået nogen forandring i indeværende år.

Overskjøn har været forlangt to gange; kjødkontrollens avgjørelse er bleven opretholdt.

Totaltilførslen i 1907 er 42 492 okser, 1 723 hester, 37 537 svin, 47 765 får, 6 331 gjet, 22 933 spædkalv og 14 457 gjødkalv.

Totaltilførslen i 1906 var: 43 042 okser, 1 919 hester, 26 779 svin, 44 160 får, 5 582 gjet, 22 130 spædkalv og 15 212 gjødkalv.

Tilførslen viser således en nedgang i 1907 med 505 okser, 196 hester og 755 gjødkalve, hvorimot en økning av 10 758 svin, 3 605 får, 749 gjet og 803 spædkalv mot i 1906.

Tilførslen av norsk kjød i 1907 er 36 343 okser, 1 708 hester, 37 132 svin, 47 263 får, 6 326 gjet, 21 560 spædkalv og 10 138 gjødkalv mot i 1906: 36 102 okser, 1 851 hester, 26 530 svin, 43 276 får, 5 399 gjet, 18 962 spædkalv og 9 521 gjødkalv.

Den norske tilførsel er således øket i år med 241 okser, 10 602 svin, 3 987 får, 927 gjet, 2 598 spædkalv og 617 gjødkalv, hvorimot 143 færre hester end i 1906.

Kjødtilførslen indenlandsfra tiltar år til år. Specielt for fleskets vedkommende er det en stor stigning i 1907; denne skyldes først og fremst de høie fleskepriser, som har bevirket et meget stort tillæg av griser, så beholdningerne var stor ved årets begyndelse.

Da der har været en uforholdsmæssig stor stigning i kraftforpriserne, tildels på grund av den ekstraordinært uheldige indhøstning av kornvarer, hadde dette tilfølgende en meget stor og hurtig reduktion av besætningerne. Et stort antal smågrise blev nedslagtet, da man ikke hadde anledning til at kjøpe kornvarer. Det må medgives at både kvantitet og kvalitet er i en betydelig fremgang hvad fleskeproduktionen angår.

For oksekjøds vedkommende skyldes økningen en forsterket tilførsel nordenfjelds fra, spesielt i månederne september, oktober og november; i denne tid utgjør Nordlandskjødet mindst $\frac{1}{3}$ -delen av det her tilførte norske slagtede kjød.

Tilførslen av svensk kjød i 1907 var 739 okser, 15 hester, 82 svin, 247 får, 5 gjet, 1 343 spædkalv og 4 253 gjødkalv mot i 1906 2 421 okser, 61 heste, 101 svin, 598 får, 182 gjet, 3 146 spædkalv og 5 584 gjødkalv.

Den svenske tilførsel har såaledes gått ned over hele linjen med 1 681 okser, 46 hester, 23 svin, 351 får, 1 803 spædkalv og 1 331 gjødkalv.

Denne tilførsel har siden mellemrikslovens opsigelse og toldpålægget av svenske kjødvarer gått jevnt nedover fra år til år, men spesielt i år efter departementscirkulæret, hvorved Sverige stilles på like fot med andre land, hvorfra det kræves dyrlægeundersøkelse og attest for kjød av hornkvæg. Fra Sverige kom kjødet mest fra grænse-trakterne, hvor det er forbundet med store utgifter at få tag i dyrlæge.

Gjødkalven fra Sverige var en sjelden pen vare, som savnes meget her, hvorfor også priserne paa disse stadig holder sig høie i forhold til andre kjødpriser.

De svenske kjødvarer er gjennemgående av jevn, god kvalitet og volder kjød-kontrollen forholdsvis litet bryderi.

Tilførslen av dansk kjød i 1907 var 5 219 okser, 323 svin, 255 får, 30 spædkalv og 66 gjødkalv mot i 1906 4 383 okser, 7 hester, 144 svin, 286 får, 1 gjet, 22 spædkalv og 107 gjødkalv.

Tilførslen er således i år øket med 837 okser, 180 svin, fra i 1906.

Økningen skyldes vistnok for endel vanskeligheter ved utførslen på det tyske marked, samt de lavere priser på de store markeder i England og Tyskland.

Kjødet er av middels kvalitet og tiltrods for den forutgående undersøkelse findes forholdsvis meget tuberkulose.

Fra England er indført 191 store okser imot 137 i 1906. — Disse kommer levende fra Argentina og slagtes i England; men de har vanskelig for at opnå så høie priser her, at det blir regningssvarende, hvorfor det heller ikke blir noget stabilt i tilførslen av dette kjød.

I 1906 kassertes av hele kroppar av forskjellige dyr	kg.	47 225
Av organer	»	20 696
Lokal kassation	»	25 779

Tilsammen kg. 92 700

I 1907 kassertes av forskjellige dyr	kg.	39 546
Av organer	»	21 168
Lokal kassation	»	32 882

Tilsammen kg. 93 596

Kassationen av hele kroppar er mindre i år, hvorimot den lokale kassation er steget med kg. 7 103 mot forrige år.

Den uforholdsmæssig økede lokale kassation i år skyldes først og fremst det uheldige veir i høstmånederne med vedvarende regn, varme og stille veir, så at varerne bedærvedes og kassationen enkelte dage i september og oktober gik op i et par tusen kg. Det er således store tap som betinges ved at kjødet bedærves underveis. Det er ikke alene ved kassation, at der forårsakes tap, men det tiloversblevne efter lokal kassation er man oftest nødt til at gi 2den klasse og selv om ikke dette gjøres, vil det tilbakeblevne betydelig gå ned i pris. Det kan influere ca. 20 øre pr. kg., og tilsammenlagt blir det betraktelige beløp, som går tilspilde for producenten.

Videre skyldes den store forringelse i værdi eierens ukyndige behandling av kjødet og dårlig slagting. Således viser det sig ofte at slagteren ikke heiser dyret op; men lar det ligge nede under og efter avhudningen. Heller ikke benyttes rene kluter til vaskningen av slagtet. En stor feil er det ofte at man lar dyret ligge forlænge med indvoldene i, især hos kalve og svin. — Likeså galt er det, at man pakker slagtekroppene ind før de er avkjølet og stivnet.

Om slagtingen foregår på den varmeste årstid må slagtet absolut henge i godt ventilert rum, mindst et døgn før det nedpakkes til forsendelse.

Det er meget almindelig, at man sender slagtene med organerne liggende enten løse eller fasthængende i dyret, og det er absolut forkastelig. I den varme årstid blir slagtet lettere bedærvet, og i alle tilfælde blir kjødet blodig og tilsølet, så det kan influere mange øre pr. kg. i prisen, dette er jo forhold, som forlænge siden kunde være rettet på, da man gjentagende har påpekt, at ovennævnte misligheter skyldes ene og alene avsenderen.

Jernbanerne og dampskibene har også stor skyld i at kjødvarerne kommer frem i dårlig tilstand. År efter år er dette påtalt i årsindberetningen, men nogen forbedring spores litet til.

Kjødkropperne blir på stationerne ofte liggende på åpen platform i al slags veir indtil toget kommer; så blir det kastet ind i en vogn, enten sammen med andet gods og lagt i en haug ovenpå hinanden. Ofte må de folk, som lempet kjødkropperne ind

i vognen, gå over disse for at komme ind med sine kollier. Selv om vogngulvet er rent ved utgangspunktet vil der efterhånden som toget går videre bli trukket smuds ind på gulvet av det personale som lempet varerne ind, og fra gulvet kommer jo smudset på emballage og kjød. Det skulde selvfølgelig være særskilt indredede vogne til denne trafik.

Især er det galt i høstmånederne, når den store kjødtilførsel sker nordenfjelds fra Her må de lempe varerne fra bredsporet til smalsporet og tilsut over på bredsporet bane. Likeså når kjødet kommer med fjorddampskibene må det omlastes flere gange. Alle disse omlastninger og uheldige forhold ved forsendelse av kjødvarer hertilands forringer kjødets værdi betydelig. Alt dette kunde man undgå, hvis dyrene sendtes levende hertil; men for at motta en større tilførsel av levende dyr til slagtning her, må selvfølgelig kræves et fuldt tidsmæssig handelsfjøs og slagteri, så dyrene med trygghet kunde sendes ind og utbringes til det mest mulige for producenten. — Når man tar i betraktning alle de ulemper og forringelser i værdi som kjødet undergår ved at sendes langveis i slagtet tilstand, vilde man utvilsomt stå sig på at sende dyrene levende hit, om det endog var helt fra Nordland. Efter det oplyste er de værdier som går tapt sammen med utgifter til slagtehjælp i hjemmet, emballage, transport til eksportstedet, mellemandlere, ikke litet større end hvad fragten på levende dyr vilde beløpe sig til.

Men forsendelser av levende dyr forutsetter forbedret transportforhold. Specielt måtte det i høstmånederne, da der kan bli store transporter, nordfra ordnes en dampskibsroute som et par gange i uken kunde ta de levende dyr med sig i kortest mulig tid. Det er også mange ulemper ved vor jernbanetransport; spesielt skal fremhæves Trondhjemsbanen, hvor dyrene, især de høidrægtige kalvekjør står for varmt sammenpakket i vognene og ofte uten strøelse, saa rystningen blir for sterk under den langvarige kjørsel. Vanding må der også sørges bedre for på den lange rute. Især på Hamar, hvor omlastning sker, må der kunne forlanges ordentlig vandingsssted for dyrene. Man måtte også kunne undgå at koble fra kreaturvogne og la disse bli stående igjen på Hamar og Eidsvold. Dette forlænger jo reisetiden til stor plage for dyrene. Resultatet av ovennævnte transportmangler har vist sig i fuldt mål her, idet en hel del kjøer får jernbanefeber og blir som uhelbredelige slagtede og ført til kontrollen, hvor de enten må kasseres eller de får 2den klasse.

De her fremførte klager er fremholdt også i de foregående årsberetninger.

2den klasses stemplet kjød i 1907 er mindre for oksers vedkommende, 951 mot 1062 okser i 1906. For de andre dyrs vedkommende varierer det ikke større fra i 1906.

På grund av tuberkulose er stemplet med 2den klasse i 1907 126 norske, 5 svenske og 208 danske storfæ, henholdsvis 0.40 %, 0.67 % og 3.99 %. I 1906 var forholdet 127 norske, 10 svenske og 166 danske storfæ eller 0.36 %, 0.41 % og 3.8 %.

Fra de 146 norske storfæ må fratrækkes 82 tuberkuløse okser, som er levende indført fra Danmark og slagtede her, hvorfor de er medtat i statistiken for norsk slagtet kjød.

Siden juli måned er det tillatt at indføre levende slagtedyr fra Danmark på samme betingelse som fra Sverige, og disse viser sig oftere at være tuberkuløse end vore egne dyr.

Den virkelige norske tuberkuloseprocent på 2den klasses kjød vil således kun bli 0.17 %.

Endvidere må fraregnes endel kjøer fra Sverige, som indføres som livdyr og som undersøkes med tuberkulin her; de reagerte slagtes under politikontrol her, og enkelte får 2den klasse på grund av tuberkulose. Alle disse er indbefattet i de norske

slagtede dyr. Det viser sig at tuberkuloseprocenten i virkeligheten er gåt meget sterkt tilbake blandt dyr av norsk oprindelse.

Tuberkulose blandt norske svin er praktisk talt ophørt i det der av 37 172 svin kun var 57 tuberkulose 0.15 % som fik 2den klasse, og 7 som kassertes, 0.02 %.

Dette skyldes væsentlig de stadige pålæg svineopdrætterne får ved kjødkontrollen, om at koke ordentlig al den svinemat, som det er fare for kan føre smitten med sig.

I det oiemed er i den sidste tid i de store svinebesætninger omkring Kristiania oprettet dampkokerier.

Av magring er noget mindre i år, hvorimot bedærvet tilstand er omtrent som i 1906.

Kassationsårsakerne er de samme som før og avviker ikke synderlig i antal fra 1906.

Tuberkulosen viser sig for det norske at gå tilbake, nemlig 9 okser i år mot 12 i 1906, likeså er det for danskes vedkommende gåt tilbake med 7 okser i 1907 mot 9¹/₂ i 1906.

Av de kasserte 9 norske slagtede storfæ er 2 storfæ indført levende fra Danmark og slagtede her.

Av miltbrand er det konstatert 2 tilfælder mot 5 i 1906.

Disse stammede 1 ko fra Høland, 1 kvige fra Rakkestad.

Av malignt ødem er kassert 1 ko, samt 43 svin av svinesyken.

Kontrollen i byslagterierne har været mindre i år for storfæes vedkommende, 172 stk. mot 271 storfæ i 1906.

Byslagtet er i 1907 17 707 okser, 357 hester, 704 svin, 306 får, 26 gjet, 1 745 spædkalv og 74 gjødkalv.

Med hensyn til tilførslen fra de forskjellige land og forholdet mellem 2den klasse og kassation, henvises til kontrollens statistik.

I 1907 har det passert kjøtkontrollen:

Av oksekjød	5 948 880	kg. =	25,86	kg. kjød pr. indbygger.
» hest	344 600	» =	1,49	» » » —»—
» svin	2 252 220	» =	9,79	» » » —»—
» får	812 005	» =	3,53	» » » —»—
» gjet	63 310	» =	0,27	» » » —»—
» spædkalv	389 844	» =	1,69	» » » —»—
» gjødkalv	433 710	» =	1,45	» » » —»—

Tilsammen 10 244 569 kg. = 44,58 kg. kjød pr. indbygger, begge beregnet efter sidste års folkemængde 330 000 indbyggere.

Tabel XXXVI. (Kristiania).

Årsaker til 2den kl.

Sygdomme og feil	Norsk							
	Okse	Hest	Svin	Får	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Abnorm lugt, brunstlugt	3	-	354	16	-	7	1	-
Absces (byld)	1	-	3	-	-	-	-	-
Avmagring	86	4	13	37	9	40	2	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	129	8	50	363	70	170	28	-
Benbrudd	12	4	22	-	-	1	1	-
Benskjørhet	19	-	2	-	-	1	10	-
Beskadigelse, ydre	¹⁾ 12	10	10	1	-	11	1	-
Blodurin	3	-	-	-	-	-	-	-
Brystbetændelse, traumatisk	31	-	-	-	-	-	-	-
— — av anden årsak	1	-	11	-	-	-	-	-
Bukhindebetændelse, traumatisk	55	-	-	-	-	-	-	-
— — av anden årsak	5	1	2	1	1	7	2	-
Børsygd	3	-	-	1	-	-	-	-
Diarrhoe	3	-	1	-	-	23	1	-
Fødselsbesvær	13	-	26	1	-	-	-	-
Gulsot	10	-	6	4	-	15	-	-
Hjernelidelser	2	2	-	-	-	-	-	-
Hjertesækbetændelse, traumatisk	30	-	-	-	-	-	-	-
— — av anden årsak	-	-	1	-	-	-	-	-
Hudsygd	-	-	5	-	-	-	-	-
Ikter	-	-	-	-	-	1	-	-
Jurbetændelse	6	-	-	-	-	-	-	-
Kakeksi	2	-	-	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber	3	-	-	-	-	-	-	-
Ledsygd	10	2	13	-	-	19	2	-
Mangelfuld avblødning	-	-	-	-	-	2	-	-
Mavesygd	8	-	9	-	-	68	12	-
Navleårebetændelse	-	-	-	-	-	3	-	-
Nyresygd	6	4	15	-	-	7	3	-
Nødslagtning	19	2	13	4	-	4	-	-
Overdrift	5	-	-	-	-	-	-	-
Rachitis	-	-	324	-	-	-	-	-
Knuderosen	-	-	36	-	-	-	-	-
Septiske tilstande	2	2	7	-	-	8	1	-
Svulster	5	14	-	-	-	1	-	-
Tarmlidelser	-	4	7	-	1	13	1	-
Tinter	2	-	-	-	-	-	-	-
Trommesyke	3	-	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose	²⁾ 146	-	57	-	-	-	-	-
Vattersot	5	-	29	26	4	14	-	-
Ødem	5	1	13	-	-	1	-	-
Svinesyke	-	-	123	-	-	-	-	-
Ikke mrk.	-	28	-	-	-	-	-	-
Ialt	645	86	1 152	454	85	416	65	-

¹⁾ Derav 1 engelsk. ²⁾ Derav 85 danske byslaktet. ³⁾ Derav 2 engelske.

stempling på stationen.

Svensk								Dansk							
Okse	Hest	Svin	Får	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr	Okse	Hest	Svin	Får	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
1	.	3	.	.	1	.	.	7	.	3	1	.	1	1	.
2	.	.	.	.	1	1	.	1	.	.	.	.	.	.	.
1	.	2	2	.	19	16	.	1	.	2	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	3	.	3	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	1	.	.	4	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	8	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	1	.	.	10	.	.	.	.	.	.	.
1	.	.	.	.	.	.	.	3	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	4	.	.	1	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	1	.	1	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	7	2	.	.	.	.	.	.	1	.	.
1	.	.	.	.	1	3	.	5	.	.	.	.	.	.	.
.	.	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	3	.	.	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	1	.	.	.	.	.	.	1	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
5) 7	.	1	.	.	.	.	.	208	.	15	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
13	1	10	2	-	37	25	-	294	-	21	1	-	2	1	-

Tabel XXXVII. (Kristiania).

Årsaker til kassation

Sygdomme og feil	Norsk							
	Okse	Hest	Svin	Får	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Abnorm lugt, brunstlugt	1	-	-	-	-	-	-	-
Avmagring	-	-	-	4	-	-	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	15	-	18	80	177	88	11	-
Benbrudd	2	1	3	-	-	-	-	-
Benskjørhet	3	-	-	-	-	-	4	-
Beskadigelse, ydre	-	1	-	-	-	-	-	-
Blodurin	3	1	-	-	-	-	-	-
Brystbetændelse, traumatisk	10	-	-	-	-	-	-	-
—»— av anden årsak	-	-	-	-	-	1	2	-
Bukhindebetændelse, traumatisk . . .	11	-	-	-	-	-	-	-
—»— av anden årsak	3	-	1	-	-	14	3	-
Børsygd	13	-	-	-	-	-	-	-
Diarrhoé	5	-	-	-	3	166	12	-
Fødselsbesvær	7	-	12	1	-	-	-	-
Gulsot	-	-	4	8	-	16	-	-
Hjertesækbetændelse, traumatisk . .	24	-	-	-	-	-	-	-
Jurbetændelse	2	-	1	-	-	-	-	-
Kakeksi	2	-	-	-	-	-	-	-
Mavesygd	3	1	2	-	20	85	9	-
Miltbrand	2	-	-	-	-	-	-	-
Navleårebetændelse	-	-	-	-	-	44	-	-
Nyresygd	2	-	1	-	-	4	-	-
Nødslagtning	-	1	2	1	-	-	-	-
Rachitis	-	-	49	-	-	-	-	-
Rødsyke	-	-	8	-	-	-	-	-
Selvdøde	1	-	-	-	-	-	-	-
Septiske tilstande	22	2	34	1	-	9	3	-
Svulster	1	5	-	-	-	-	-	-
Tarmlidelser	4	-	8	-	-	-	-	-
Tinter	1	-	-	-	-	-	-	-
Trommesyke	11	-	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose	¹⁾ 9	-	7	-	-	-	1	-
Ufuldbårne	-	-	-	-	-	22	-	-
Vattersot	1	-	24	6	-	11	1	-
Ødem	-	-	-	1	-	3	-	-
Svinesyke	-	-	43	-	-	-	-	-
Malignt ødem	1	-	-	-	-	-	-	-
Ialt	159	12	217	102	200	463	46	-

¹⁾ Derav 2 danske byslakt. ²⁾ Derav 1 engelsk.

på stationen.

Svensk							Dansk								
Okse	Hest	Svin	Får	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr	Okse	Hest	Svin	Får	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
.	.	.	.	.	23	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.
1	.	.	.	.	.	.	.	1	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
2	.	.	.	.	1	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	5	2	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	3	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	3	.	.	1	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	8	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
5	-	-	-	-	36	4	-	11	-	-	-	-	-	-	-

Tabel XXXVIII. (Kristiania).

Opgave over antal av kjødkroppe tilført Kristiania kjødkontrol i årene 1906 og 1907 med specifkation av norsk, svensk, dansk og engelsk.

		Okse	Hest	Svin	Får	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv
Ialt kontrollert . . .	{ 1906	43 042 ¹ / ₂	1 919	26 779	44 160	5 582	22 130	15 212
	{ 1907	42 492	1 723	37 537	47 765	6 331	22 933	14 457
Norsk	{ 1906	36 102 ¹ / ₂	1 851	26 530	43 276	5 393	18 962	9 521
	{ 1907	36 343	1 708	37 132	27 263	6 326	21 560	10 138
Svensk	{ 1906	2 420 ¹ / ₂	61	105 ¹ / ₂	598	182	3 146	5 584
	{ 1907	739	15	82	247	5	1 383	4 253
Dansk	{ 1906	4 382 ¹ / ₂	7	143 ¹ / ₂	286	1	22	107
	{ 1907	5 219	-	323	255	-	30	66
Engelsk	{ 1906	137	-	-	-	-	-	-
	{ 1907	191	-	-	-	-	-	-
2den klasse:								
Ialt	{ 1906	1 062	137 ¹ / ₂	784 ¹ / ₂	495	42	434	101
	{ 1907	951	87	1 182	458	85	455	91
Norsk	{ 1906	763 ¹ / ₂	127 ¹ / ₂	761	488	42	374	73
	{ 1907	644	86	1 152	454	85	416	65
Svensk	{ 1906	39	10	4	5	-	57	25
	{ 1907	11	1	9	3	-	37	25
Dansk	{ 1906	259 ¹ / ₂	-	19 ¹ / ₂	2	-	3	3
	{ 1907	293	-	21	1	-	2	1
Engelsk	{ 1906	-	-	-	-	-	-	-
	{ 1907	3	-	-	-	-	-	-
Kassert:								
Ialt	{ 1906	233 ¹ / ₂	15	100	113	147	523	44
	{ 1907	175	12	217	102	200	499	50
Norsk	{ 1906	201 ¹ / ₂	14	98	111	147	462	36
	{ 1907	159	12	217	102	200	463	46
Svensk	{ 1906	20 ¹ / ₂	1	2	1	-	60	8
	{ 1907	5	-	-	-	-	36	4
Dansk	{ 1906	11 ¹ / ₂	-	-	1	-	1	-
	{ 1907	10	-	-	-	-	-	-
Engelsk	{ 1906	-	-	-	-	-	-	-
	{ 1907	1	-	-	-	-	-	-

Tabel XXXIX. (Kristania).

Årsaker til 2den kl. stemping utenfor stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Får	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Abnorm lugt, brunstlugt . . .	-	-	22	-	-	-	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	-	-	1	-	-	-	-	-
Beskadigelse, ydre	-	-	1	-	-	-	-	-
Ledsygdøms	-	-	1	-	-	-	-	-
Rachitis	-	-	13	-	-	-	-	-
Tuberkulose	-	-	6	-	-	-	-	-
Svinesyken	-	-	21	-	-	-	-	-
Ialt	-	-	65	-	-	-	-	-

Utenfor stationen er kassert 10 svineslagt, på grund av svinesyke (9) og rachitis (1).

14. Kristiansand.

Dyrlæge *C. Juell* meddeler:

Som der av tabellerne vil sees er der i året stemplet omtrent samme kvantum kjød som forrige år.

Fra Danmark er indført 44 storfæ, altså noget mere end ifjor; dette beror vel mest på, at priserne har været høie på slagt her.

Gjennemsnittsvekten er den samme som før.

Inden byen benyttes omtrent tre fjerdedele av det slagtede.

Løn for kontrollør og assistent er den samme som for 1906.

Av det kasserte er der meget lidet tuberkuløst; det meste er slet behandlede kalve og «skarpt» hos storfæ.

Tabel XL. (Kristiansand S).

Årsaker til 2den kl. stempling på stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Får	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Abnorm lugt, brunstlugt . . .	-	-	5	-	5	-	-	-
Avmagring	4	-	-	-	-	-	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	-	-	-	-	-	27	-	-
Benbrudd	2	-	1	-	-	-	-	-
Benskjørhet	1	-	-	-	-	-	-	-
Gulsot	-	-	-	-	-	-	1	-
Hjertesækbetændelse, trauma- tisk	3	-	-	-	-	-	-	-
Hjertesækbetændelse, av anden årsak	-	-	1	-	-	-	-	-
Jurbetændelse	1	-	-	-	-	-	-	-
Mavesygdome	2	-	-	-	-	-	-	-
Rachitis	-	-	2	-	-	-	-	-
Rødsyke	-	-	2	-	-	-	-	-
Tuberkulose	3	-	-	-	-	-	-	-
Ialt	16	-	11	-	5	27	1	-

Tabel XLI. (Kristiansand S).

Årsaker til kassation på stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Får	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Absces (byld)	1	-	-	-	-	-	-	-
Avmagring	1	-	-	-	-	-	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	-	-	-	-	-	4	-	-
Gulsot	2	-	-	-	-	-	-	-
Hjernelidelser	-	-	1	-	-	-	-	-
Hjertesækbetændelse, trauma- tisk	2	-	-	-	-	-	-	-
Rachitis	-	-	1	-	-	-	-	-
Rødsyke	-	-	4	-	-	-	-	-
Selvdøde	-	-	-	-	1	-	-	-
Septiske tilstande	1	-	-	-	-	-	-	-
Ialt	7	-	6	-	1	4	-	-

15. Kristiansund.

Dyrlæge *E. Laukvik* meddeler:

Kjødkontrolstationens lokaler har i året 1907 ikke undergått nogen forandring. Personalet har som tidligere bestått av en kontrollør og en assistent i 4de kvartal. Kontrolltiden har været kl. 9—11 form. og kl. 5—6 efterm. Kontrolløren fik fra 1ste januar 1907 et personlig lønstillæg av 400 kr. Dennes samlede løn er nu 2 600 kr.

Tilførslen til stationen av landsslagtete kvæg har i 1907 været en smule større end foregående år. Der tilførtes følgende antal slagt: 1 253 storfæ, 34 hester, 759 svin, 4 270 får, 573 gjetter, 2 965 spædkalve og 123 gjødkalve. Det tilførte kjød har gennemgående været godt behandlet. Og kvaliteten har været middels god. Kjød av dyr med ondartet smitsom sygdom har ikke været fremstillet.

Ved det kommunale slagteri er i årets løp slagtet: 1 590 storfæ, 12 heste, 14 svin, 107 får og 26 kalve. Siden slagteriets åpning i juli 1898 er der slagtet følgende antal storfæ: 1898: 677, 1899: 1 764, 1900: 236 1, 1901: 1 800, 1902: 1 459, 1903: 1 260, 1904: 938, 1905: 1 235, 1906: 1 567, 1907: 1 590, ialt til 1ste januar 1908: 14 651 stkr. storfæ.

I slagteriets nærhet opfører kommunen for tiden en gård, hvori der indredes bolig for opsynsmanden ved slagteriet. Slagteriet vil da til enhver tid være under opsigtt og tilsyn.

Tabel XLII. (Kristiansund N).

Årsaker til 2den kl. stemping på stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Får	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Abnorm lugt, brunstlugt . . .	-	-	10	1	-	21	1	-
Absces (byld)	-	-	1	-	-	-	-	-
Avmagring	2	-	-	1	-	-	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	8	-	3 ¹ / ₂	11	1	58 ¹ / ₂	-	-
Benbrudd	10 ¹ / ₂	-	-	-	-	-	-	-
Beskadigelse, ydre	1 ¹ / ₂	-	-	1	-	-	-	-
Blodurin	2	-	-	-	-	-	-	-
Fødselsbesvær	3	-	-	4	-	-	-	-
Hjernelidelser	-	-	1	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber	4	-	-	-	-	-	-	-
Mavesygdom	2	-	-	-	-	-	-	-
Rachitis	-	-	¹ / ₂	-	-	-	-	-
Trommesyke	1	-	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose	-	-	2	-	-	-	-	-
Mangelfuld utvikling	-	-	-	-	-	3	-	-
Ialt	34	-	18	18	1	82 ¹ / ₂	1	-

I likhet med forrige år avholdtes på slagteriet i november et 3 dages kursus i slagting av svin, emballering etc. I kurset deltok 12 landmænd. Kurset bekostedes av Nordmør landbruksforening.

Byens slagterbutikker og pølsemakerier har været besigtiget til uvisse tider. Nogen større misligheter har ikke været opdaget. Ifølge helserådets bestemmelse er her ikke nedlagt forbud mot anvendelse av konserveringsmidler i kjødvarer.

Melkeutvalgene, hvorav byen har ca. 40, er inspicert to ganger i årets løp. Alle utvalg mangler avkjøling, og ventilationen er i de fleste utvalg meget mangelfuld. Lokalerne holdes dog gjennomgående rene, og melken behandles på en uklanderlig måte. Ved første inspektion fandtes en del mindre godt rengjorte transportspand, likesom spandene fra en av de større leverandører var gamle og rustne indvendig. Herpå merkedes ved sidste inspektion betydelig bedring. Forfalskning av melk eller fløde er ikke påvist. Den ferske melk har gjennomsnittlig holdt 3 pct. fett, den skummede 0,7 pct. og fløden ca. 17 pct. fett.

Bygårdbrukernes melk, som leveres nysilet i husene, har hat en fedtprocent fra 3,0 til 4,0, gjennomsnittlig 3,6, og har et forholdsvis lidet smudsindhold. Sundhetstilstanden blandt besætningerne har været god. I alle fjøs mangler særskilt rum til siling og opbevaring av melken under melkningen. Melken blir ikke avkjølet, før den bringes ut.

Tabel XLIII. (Kristiansund N).

Årsaker til kassation på stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Får	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Abnorm lugt, brunslugt . . .	-	-	-	-	-	3	-	-
Absces (byld)	-	-	-	1	-	-	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	-	-	-	-	-	10	-	-
Benbrudd	$1\frac{1}{2}$	-	$1\frac{1}{4}$	-	-	-	-	-
Blodurin	1	-	-	-	-	-	1	-
Mavesygdom	1	-	-	-	-	-	-	-
Nyresygdom	1	1	-	1	-	-	-	-
Rachitis	-	-	4	-	-	-	-	-
Septiske tilstande	-	-	-	-	-	1	-	-
Tarmlidelser	2	2	-	-	-	5	-	-
Ufuldbårne	-	-	-	-	-	4	-	-
Ialt	$5\frac{1}{2}$	3	$4\frac{1}{4}$	2	-	23	1	-

På det kommunale slagteri er der stemplet med 2den kl. 2 oksekroppe (abscesser og ssvulster) og kassert en oksekrop på grund av abscesser.

16. Larvik.

Dyrlæge *Furuholmen* meddeler:

Med hensyn til budget og lokalerne er der i det forløpne år ingen forandring skedd. Dyrlægens løn er kr. 1 400,00 og der avgives kun medhjælp til stemplingen på torvdagene i årets sidste 4 måneder. Den øvrige tid må jeg fremdeles avholde den fornødne hjælp for egen regning.

Som det fremgår av de vedlagte årslisters har kjødtilførslen ialt utgjort: 1 999 storfæ, 46½ hest, 1 349¼ svin, 1 386 får, 4 gjet, 1 219½ spædkalv, 311 gjødkalv, 1 elg, mens den i 1906 var: 1 950 storfæ, 59 hester, 1 101 svin, 1 229 får, 1 125 spædkalv, 355 gjødkalv, 2 elg.

Disse tal viser således en liten opgang i tilførslen fra forrige år.

Kjødet kommer væsentlig fra de omliggende landdistrikter, med undtagelse av fårekjødet, hvorav en stor del kommer fra Vestlandet. I behandlingen er der nogen bedring, men om kvaliteten gjelder fremdeles, at der tilføres, især i tiden fra september—januar, altfor meget småt og magert slagt av unge umodne dyr. Der indførtes kun 2 danske oksekropper, men begge disse måtte stemples 2den kl. på grund av slet behandling under transporten.

På grund av generell tuberkulose kassertes en ko. At der forøvrig ikke blir flere kassationer og 2den kl. stemplinger end anført på listerne er for en stor del begrundet i, at de fleste dyr, der slagtes på grund av sykdom, blir undersøgte av dyrlægen på stedet og i tilfælde av, at kjødet viser sig at være utjenlig til menneskeføde, blir det ikke ført til kontrollen.

I årets løp er til forskjellige tider foretat vanlig inspektion av kjødbutikker, slagterier og pølsemakerier, av hvilke sidste der nu ved årets slutning kun drives 2 stykker. I et av disse er der på forlangende foretat en del forbedringer av lokalet, idet der er lagt cementgulv og kloakledning m. m. Der benyttes ikke tøndekjød til pølsefabrikation. Ved eftersyn av butikker med kjødhandel er der kassert ca. 5 tønner saltet kjød og fleck samt for en del påbudt omsaltning. Av pølser og kjødfarce er enkelte mindre partier tilintetgjort.

Av politisaker har der, foruten en del eftersyn av brudte og halte hester, været foretat undersøkelse og avgitt erklæring i anledning av mislig fremgangsmåte ved slaktning av en gris, samt avgitt erklæring om en hoppe, der formodedes at ha været gjestand for crimen bestialitatis. For den første saks vedkommende blev resultatet, at angjældende fikk en større bod for dyrplageri.

Tabel XLIV. (Larvik).

Årsaker til 2den kl. stemping på stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Får	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Abnorm lugt, brunstlugt . .	2	-	-	-	-	-	-	-
Absces (byld)	1	-	-	-	-	-	-	-
Avmagring	4	1	-	2	-	-	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	¹⁾ 4 ¹ / ₄	-	-	2	-	13	-	-
Benbrudd	2 ¹ / ₂	-	3	-	-	-	-	-
Benskjørhet	2	-	-	-	-	-	-	-
Beskadigelse, ydre	2	-	-	-	-	-	-	-
Brystbetændelse, traumatisk .	-	-	1	-	-	-	-	-
Bukhindebetændelse, trauma- tisk	1	-	-	-	-	-	1	-
Diarrhoë	-	-	-	-	-	2	1	-
Fødselsbesvær	-	-	1	-	-	-	-	-
Gulsot	1	-	-	-	-	-	-	-
Hjertesygdom	-	-	1	-	-	-	-	-
Hjertesækbetændelse, trauma- tisk	4	-	-	-	-	-	-	-
Jurbetændelse	2	-	-	-	-	-	-	-
Ledsygdom	2	-	-	-	-	5	-	-
Mangelfuld avblødning . . .	2	-	-	-	-	-	-	-
Mavesygdom	-	-	-	-	-	15	-	-
Nyresygdom	1 ¹ / ₂	-	-	-	-	7	-	-
Nødslagtning	1	-	1	1	-	-	-	-
Overdrift	1	-	-	-	-	-	-	-
Rachitis	-	-	13 ¹ / ₂	-	-	-	-	-
Svulster	-	-	1	-	-	-	-	-
Ødem	³ / ₄	-	-	-	-	-	-	-
Broklidelse	-	-	1	1	-	-	-	-
Leverlidelser	2	-	-	-	-	-	-	-
For spæde slagtet	-	-	-	-	-	25	-	-
Ialt	36	1	22 ¹ / ₂	6	-	67	2	-

¹⁾ Derav 2 danske.

Tabel XLV. (Larvik).

Årsaker til kassation på stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Får	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Absces (byld)	$\frac{1}{4}$	-	-	-	-	-	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	-	-	1	-	-	2	-	-
Benbrudd	$\frac{1}{2}$	-	$\frac{1}{2}$	-	-	-	-	-
Blodurin	1	-	-	-	-	-	-	-
Bukhindebetændelse	1	-	-	-	-	-	-	-
Børsygdø	1	-	-	-	-	-	-	-
Diarrhoë	-	-	-	-	-	1	-	-
Gulsot	-	-	-	-	-	1	-	-
Hjertesækbetændelse, trauma- tisk	1	-	-	-	-	-	-	-
Kakeksi	1	-	-	-	-	-	-	-
Ledsygdø	1	-	-	-	-	-	-	-
Miltbrand	-	-	-	-	-	1	-	-
Rachitis	-	-	1	-	-	-	-	-
Septiske tilstande	1	-	1	-	-	-	-	-
Svulster	-	-	-	$\frac{1}{2}$	-	-	-	-
Tuberkulose	1	-	-	-	-	-	-	-
Ufuldbårne	-	-	-	-	-	2	-	-
Ialt	$8\frac{3}{4}$	-	$3\frac{1}{2}$	$\frac{1}{2}$	-	7	-	-

Uten for kontrolstationen stempledtes med 2den kl. 4 okseslagt (avmagring, traumatisk perikardit) og 1 svineslagt (ydre beskadigelser).

17. Lillehammer.

Dyrlæge *Flesvik* meddeler:

Som assistent har i 1907 dyrlæge O. Taralrud fremdeles fungert. Lønnen for kontrolløren har været den samme som før.

Lokalet på torvet for landkontrollen viser sig, efter at det høsten 1907 blev utbedret, at være fuldt tilfredsstillende for behovet.

Tiderne for landkontrollen har været de samme som før, nemlig fra 9 til 9 $\frac{1}{2}$ fm. og fra 11 $\frac{1}{2}$ fm. til 12 midd., hvilke tider er tilstrækkelig selv på torvdagene, som fra høsten 1907 er bestemt til onsdag og lørdag. Der har før været gjort flere forgjæves

forsøk på at få torvhandel istand på Lillehammer; nu synes den at være kommen i god gjænge.

Der merkes stadig bedring i slagtingen og emballeringen av det til landkontrollen tilførte kjød. Killingen er dog en vare, som ofte blir mishandlet, idet skrottene pakkes tæt sammen i en kasse, hvorved de let blir sure; desuten slagtes de i almindelighet altfor tidlig, og er da løse, slimet og uappetittlige. Enkelte gjeteholdere har i de senere år beholdt dem til de veier 2—3—4 kg. og fodret dem godt, det er da et meget velsmagende kjød, der betinger høi pris og efter disse gjeteholderes oplysninger lønner det sig godt.

Tabel XLVI. (Lillehammer).

Årsaker til 2den kl. stemping på stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Får	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Abnorm lugt, brunstlugt . . .	-	-	-	17	6	-	-	-
Absces (byld)	-	-	1	-	-	-	-	-
Avmagring	4 ³ / ₄	-	2	-	1	-	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	-	2	1	19	12	20	-	-
Benbrudd	2	-	-	-	-	-	-	-
Benskjørhet	2	-	-	-	-	-	-	-
Brystbetændelse, traumatisk	2	-	-	-	-	-	-	-
Diarrhoë	1	-	-	-	-	1 ¹ / ₂	-	-
Fødselsbesvær	2	-	1	1	-	-	-	-
Gulsot	-	-	-	1	-	-	-	-
Hjernelidelser	-	-	1	-	-	-	-	-
Hjertesækkbetændelse, traumatisk	1	-	-	-	-	-	-	-
Ikter	-	-	-	1	-	-	-	-
Jurbetændelse	1	-	-	-	-	-	-	-
Ledsygdome	1 ¹ / ₂	-	3 ¹ / ₂	-	-	-	-	-
Mavesygdome	3	-	1	-	-	-	-	-
Nyresygdome	1	-	-	-	-	-	-	-
Rachitis	-	-	18	-	-	2	-	-
Rødsyge	-	-	1	-	-	-	-	-
Tarmlidelser	-	1	1	-	-	-	-	-
Trommesyke	-	-	-	1	-	-	-	-
Tuberkulose	-	-	1	-	-	-	-	-
Umoden	-	-	3	-	48	13	-	-
Ialt	20 ¹ / ₄	3	34 ¹ / ₂	40	67	36 ¹ / ₂	-	-

Det kommunale slagteri har også i år git underskud. Det benyttes nu stadig av alle byens slagteborgere, men en hel del privatfolk får særlig før jul sine grise slagtet utenfor bygrænsen, skjønt dette koster kun nogle få øre mindre og slagtingen ikke blir på langt nær så pent utført som ved slagteriet.

Av tuberkulose har der i 1907 været påfaldende få tilfælde. Der er ved slagteriet påvist tuberkulose hos 4 okser, 1 hest og 5 svin, hvorav 1 okse, 1 hest og 1 svin blev kassert for generalisert tuberkulose. Ved landkontrollen er der påtruffet 3 svin med tuberkulose, hvorav 1 fik 2den kl.

En på slagteriet for gammel tuberkulose kassert hest hadde miliær tuberkulose i lungerne, store knuter i milten og nogle mindre i nyrerne.

Tabel XLVII. (Lillehammer).

Årsaker til kassation på stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Får	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Ander dyr
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	-	-	1	-	15	3	-	-
Brystbetændelse, traumatisk	1	-	-	-	-	-	-	-
Bukhindebetændelse, traumatisk	1	-	-	-	-	-	-	-
Børsygdø	-	-	-	1	-	-	-	-
Diarrhoë	-	-	-	-	4	6	-	-
Gulsot	-	-	-	1	-	-	-	-
Hjertesækbetændelse, traumatisk	1	-	-	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber	$\frac{1}{2}$	-	-	-	-	-	-	-
Ledsygdø	-	-	-	-	3	-	-	-
Mangelfuld avblødning	-	-	-	-	-	1	-	-
Navleårebetændelse	-	-	-	-	-	2	-	-
Rødsyke	-	-	3	-	-	-	-	-
Septiske tilstande	1	-	1	-	-	1	-	-
Tarmlidelser	-	2	-	-	2	-	-	-
Vattersot	-	-	-	1	-	-	-	-
Umodne	-	-	-	-	15	-	-	-
Ialt	4 $\frac{1}{2}$	2	5	3	39	13	-	-

Tabel XLVIII. (Lillehammer).

Årsaker til 2den kl. stempling på slagteriet.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Får	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Abnorm lugt, brunstlugt . . .	-	-	2	-	1	-	-	-
Avmagring	-	1	-	-	-	-	-	-
Aktinomykose (strålesop) . .	1	-	-	-	-	-	-	-
Brystbetændelse, traumatisk .	2	-	-	-	-	-	-	-
Børsygdø	1	-	-	-	-	-	-	-
Rachitis	-	-	2	-	-	-	-	-
Ialt	4	1	4	-	1	-	-	-

På slagteriet er desuten kassert 1 okseslagt (perikardit) og et okse-, et heste- og et svineslagt på grund av tuberkulose.

18. Moss.

Dyrlæge *C. Schmidt* meddeler:

Hovedkvantummet av oksekjød, flesk og kalvekjød er sågodtsom utelukkende levert fra byens opland. Fårekjødet har derimot ankommet dels direkte, dels over Kristiania fra Flekkefjord, Egersund og Stavanger; idetheletat av meget god kvalitet og i tilfredsstillende tilstand på få undtagelser nær.

Det til conserveringsfabrikkerne leverte oksekjød til en større nedlægning for hær og flåte er hovedsaglig levert fra Trondhjem og Nordland. De par første sendinger i begynnelsen av oktober — 30 à 40 kroppe — hadde ikke tålt den lange transport i det da forholdsvis milde klima, og ankom derfor såvidt bedærvet, at det måtte nedsaltes og returneres. Senere ankom fra Bodø ca. 11 000 kg. kjød til Chr. Aug. Thornes Preserving, nedsaltet efter fabrikkens metode i tønner, hvilket kjød var av fortrinlig kvalitet til oiemedet: Salt kjød, flesk og ertes til armeen.

Av gjødkalve har tilførslen været forholdsvis mindre end i de nærmest foregående år, sandsynligvis på grund av de høie melkepriser.

Torvpriserne har gjennemsnittlig stillet sig således:

Oksekjød	kr. 0,90 à kr. 1,05	Spædkalv	kr. 0,50
Flesk	» 0,85 à » 1,00	Gjødkalv	kr. 1,00 à » 1,25
Fårekjød	» 0,80 à » 0,90		

Prisen på slagteheste er kr. 1,50 à kr. 2,00 og derover pr. 6 kg. slagtevegt.

Hestekjød er — som også i forrige beretning berørt — ikke lenger gjenstand for salg i utilberedt tilstand undtagen som bifkjød.

Beregnet etter en gjennomsnittsvegt av: okse 120 kg, hest 200 kg., svin 100 kg., får 15 kg., spædkalv 16 kg. og gjødkalv 40 kg. er der i årets løp ialt kontrolbehandlet 542 686 kg. kjød.

Tabel XLIX. (Moss).

Årsaker til 2den kl. stempling på stationen.

Sykdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Får	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Avmagring	8	2	1	-	-	12	-	-
Aktinomykose (strålesop) . .	1	-	-	-	-	-	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	2	-	-	7	-	1	-	-
Benbrudd	5	-	4	-	-	-	1	-
Beskadigelse, ytre	-	1	4	-	-	2	-	-
Bukhindebetændelse, trauma- tisk	5	-	-	-	-	-	-	-
Diarrhoë	-	-	-	-	-	5	-	-
Fødselsbesvær	2	-	1	-	-	-	-	-
Gulsot	-	-	1	-	-	5	-	-
Hjertesækbetændelse, trauma- tisk	2	-	-	-	-	-	-	-
Jurbetændelse	1	-	-	-	-	-	-	-
Kakeksi	1	-	-	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber	-	-	1	-	-	-	-	-
Mavesygdом	-	1	3	-	-	-	-	-
Overdrift	-	-	-	-	-	-	1	-
Rachitis	-	-	6	-	-	-	-	-
Rødsyke	-	-	1	-	-	-	-	-
Tuberkulose	5	-	3	-	-	-	-	-
Umoden	-	-	-	-	-	110	-	-
Leverhyperæmi	1	-	-	-	-	-	-	-
Levernkrose	1	-	-	-	-	-	-	-
Ialt	34	4	25	7	-	135	2	-

Tabel L. (Moss).

Årsaker til kassation på stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Får	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Avmagring	2	-	-	-	-	-	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	2	-	2	-	-	3	-	-
Benbrudd	2	-	1	-	-	-	-	-
Beskadigelse, ytre	3	3	1	-	-	4	-	-
Bukhindebetændelse, trauma- tisk	4	-	-	-	-	-	-	-
Fødselsbesvær	-	-	1	-	-	-	-	-
Gulsot	-	-	-	-	-	2	-	-
Hjertesækkbetændelse, trauma- tisk	4	-	-	-	-	-	-	-
Jurbetændelse	2	-	-	-	-	-	-	-
Ledsygdом	4	-	-	-	-	-	-	-
Nødslagtning	-	-	1	-	-	-	-	-
Rødsyke	-	-	1	-	-	-	-	-
Selvdøde	-	-	1	-	-	4	1	-
Tarmlidelser	-	-	-	-	-	2	-	-
Tuberkulose	5	-	2	-	-	-	-	-
Vattersot	1	-	-	-	-	2	-	-
Leverhyperæmi	12 ¹⁾	-	-	-	-	-	-	-
Levernekrose	1	-	-	-	-	-	-	-
Bremselarver	4	-	-	-	-	-	-	-
Bennekrose	1	-	-	-	-	-	-	-
Ababort	-	-	-	-	-	2	-	-
Ialt	47	3	10	-	-	19	1	-

¹⁾ De i denne rubrik opførte tal angaar tildels organer og «delvis kassation»; ikke hele slagt.

Tabel LI. (Moss).

Årsaker til 2den kl. stempling utenfor stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Får	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Avmagring	1	-	-	-	-	-	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	33	-	-	1	-	-	1	-
Beskadigelse, ytre	2	-	-	-	-	-	-	-
Hjertesækbetændelse, trauma- tisk	1	-	-	-	-	-	-	-
Kakeksi	1	-	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose	¹⁾ 5	-	-	-	-	-	-	-
Ubekjent årsak	1	-	-	-	-	-	-	-
Ialt	44	-	-	1	-	-	1	-

¹⁾ Hvorav 1 svensk.**Tabel LII.** (Moss).

Årsaker til kassation utenfor stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Får	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Avmagring	3	-	-	-	-	-	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	1	-	-	-	-	-	-	-
Beskadigelse, ytre	4	-	-	-	-	-	-	-
Bukhindebetændelse, trauma- tisk	2	-	-	-	-	-	-	-
Septiske tilstande	1	-	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose	¹⁾ 9	-	-	-	-	-	-	-
Vattersot	1	-	-	-	-	-	-	-
Leverhyperæmi	²⁾ 6	-	-	-	-	-	-	-
Ialt	27	-	-	-	-	-	-	-

¹⁾ Hvorav 1 svensk. ²⁾ Rubriken omfatter «delvis kassation» og organer.

19. Porsgrund.

Dyrlæge *H. Piro* meddeler:

Oksekjødet har gennemgående været av god kvalitet; det samme må også sies om flesket med undtagelse av endel smågrise, som slagtes ut over vinteren på grund av rachitis og fordøielseslidelser. Kalvene er ofte for spæde og mange har lidt ved, at de er transportert for længe med indvoldene i, så de får tarmlugt. Den uskik at skjære halsen over på kalvene og sende dem til byen uslagtede, bruges meget her i distriktet og er seig at få utryddet.

Tabel LIII. (Porsgrund)

Årsaker til 2den kl. stempling på stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Får	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Afmagring	2	-	1	-	-	2	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	-	-	-	-	-	5	-	-
Fødselsbesvær	-	-	2	-	-	-	-	-
Hjertesygdom	-	-	1	-	-	-	-	-
Hudsygdom	-	-	1	-	-	-	-	-
Ledsygdom	-	-	-	-	-	2	-	-
Mangelfuld afblødning	-	-	-	-	-	2	-	-
Mavesygdom	2	-	-	-	-	-	-	-
Navleårebetændelse	-	-	-	-	-	1	-	-
Nyresygdom	-	-	1	-	-	1	-	-
Rachitis	-	-	2	-	-	-	-	-
Tarmlidelser	-	-	1	-	-	-	-	-
Umodne	-	-	-	-	-	1	-	-
Ialt	4	-	9	-	-	14	-	-

Paa stationen er kassert 2 svin (ledsygdom) og 2 kalve (ufuldbåren, nødslagting).

Tabel LIV. (Porsgrund).

Årsaker til 2den kl. stempling utenfor stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Får	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Abnorm lugt, brunstlugt . . .	-	-	1	-	-	-	-	-
Afmagring	5	-	-	-	-	3	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	2	-	-	7	-	6	-	-
Benbrudd	1	-	-	-	-	-	-	-
Hjertesækbetændelse, trauma- tisk	1	-	-	-	-	-	-	-
Ledsygd	-	-	-	-	-	2	-	-
Mavesygd	-	-	-	-	-	1	-	-
Nyresygd	1	-	-	-	-	-	-	-
Nødslagtning	-	-	2	-	-	-	-	-
Rachitis	-	-	1	-	-	1	-	-
Tarmlidelse	-	-	-	-	-	1	-	-
Tuberkulose	1	-	-	-	-	-	-	-
Umodne	-	-	-	-	-	9	-	-
Ialt	11	-	4	7	-	23	-	-

Tabel LV. (Porsgrund).

Årsaker til kassation utenfor stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Får	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	-	-	-	-	-	1	-	-
Diarrhoë	-	-	-	-	-	2	-	-
Mavesygd	1	-	-	-	-	-	-	-
Rachitis	-	-	1	-	-	-	-	-
Tuberkulose	1	-	-	-	-	-	-	-
Vattersot	1	-	-	-	-	-	-	-
Ialt	3	-	1	-	-	3	-	-

20. Risør.

Dyrlæge *S. O. Skjulestad* meddeler:

Kjødkontrollens virksomhet har i 1907 været drevet på samme måte som forrige år.

Tilførslen av storfæ har været noget mindre, mens tilførslen av svinekroppe noget større end forrige år.

Slagtning og behandling av kjødkroppene bedres år for år.

Tabel LVI. (Risør).

Årsaker til 2den kl. stempling på stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Får	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Abnorm lugt, brunstlugt . . .	-	-	1	-	-	-	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	-	-	-	-	-	$\frac{1}{2}$	-	-
Diarrhoë	-	-	-	-	-	4	-	-
Kakeksi	1	-	-	1	-	-	-	-
Rachitis	-	-	2	-	-	-	-	-
Ialt	1	-	3	1	-	$4\frac{1}{2}$	-	-

Tabel LVII. (Risør).

Årsaker til kassation på stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Får	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Bukhindebetændelse, traumat.	1	-	-	-	-	-	-	-
Diarrhoë	-	-	-	-	-	1	-	-
Kakeksi	-	-	-	1	-	-	-	-
Ialt	1	-	-	1	-	1	-	-

Utenfor stationen er stemplet ved 2den kl. 1 oksekrop (kakeksi) og $\frac{3}{4}$ do. (dansk) på grund av tuberkulose. Kassert blev 1 dansk fåreslagt (abnorm lugt) og $\frac{1}{4}$ do. oksekrop.

21. Sandefjord.

Kjødkontrollør *T. Lekven* meddeler:

Tilførslen viser nogen økning for en enkelt gruppes vedkommende. Kvaliteten gjennemgående bra, når undtages en del tilført slagt fra Egersund og Flekkefjord, hvilket særlig har sin grund i mangelfuld behandling under slagtning og transport. Den her stedfindende torvhandel med kjød i småt er i sanitær henseende utilfredsstillende.

Tabel LVIII. (Sandefjord).

Årsaker til 2den kl. stemping på stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Får	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Abnorm lugt, brunstlugt . . .	-	-	4	6	-	5	1	-
Avmagring	7	3	-	-	-	-	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	*) 15 ¹ / ₂	1 ³ / ₄	3	2	-	14	1	-
Benbrudd	-	-	¹ / ₂	-	-	-	-	-
Benskjørhet	-	-	2	-	-	-	-	-
Beskadigelse, ytre	4	-	1	1	-	9	2	-
Brystbetændelse, traumatisk .	4	-	-	-	-	-	-	-
Børsygdø	-	-	1	-	-	-	-	-
Diarrhoë	-	-	-	-	-	5	-	-
Fødselsbesvær	-	-	1	-	-	-	-	-
Hjertesygdom	1	-	-	-	-	-	-	-
Hudsygdom	-	-	1	-	-	-	-	-
Jurbetændelse	1	-	-	-	-	-	-	-
Ledsygdom	1	-	-	1	-	4	-	-
Mangelfuld avblødning . . .	-	-	-	-	-	5	-	-
Mavesygdom	-	-	-	-	-	-	1	-
Nyresygdom	1	-	-	-	-	-	1	-
Nødslagtning	-	-	1	-	-	-	-	-
Overdrift	4	-	-	-	-	-	-	-
Rachitis	-	-	3	-	-	-	-	-
Ialt	38 ¹ / ₂	4 ³ / ₄	17 ¹ / ₂	10	-	42	6	-

*) Derav 3¹/₂ dansk.

Tabel LIX. (Sandefjord).

Årsaker til kassation på stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Får	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Abnorm lugt, brunstlugt . . .	-	-	1	-	-	-	-	-
Absces (byld)	$\frac{1}{4}$	-	-	-	-	-	-	-
Avmagring	-	-	-	-	-	1	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	-	-	-	3	-	1	1	-
Benbrudd	-	-	$\frac{3}{4}$	-	-	-	-	-
Brystbetændelse, traumatisk .	$\frac{1}{2}$	-	-	-	-	-	-	-
— » — av anden årsak	1	-	-	-	-	-	-	-
Bukhindebetændelse	-	-	-	-	-	-	1	-
Diarrhoë	-	-	-	-	-	4	1	-
Ledsygdø	-	-	-	-	-	2	-	-
Navleårebetændelse	-	-	-	-	-	5	-	-
Nødslagtning	-	-	-	-	-	1	-	-
Rachitis	-	-	2	-	-	-	-	-
Rødsyge	-	-	1	-	-	-	-	-
Svulster	-	1	-	-	-	-	-	-
Tarmlidelser	-	-	-	1	-	-	-	-
Vattersot	1	-	-	-	-	-	-	-
Ialt	$2\frac{3}{4}$	1	$4\frac{3}{4}$	4	-	14	3	-

22. Sarpsborg.

Dyrlæge *A. Schumann* meddeler:

Angående kontrollens virksomhet, løn, sted og tid er der ingen forandring.

Der er kassert litet i det forløpne år, hvad der har sin grund i, at dyrlæge altid hentes til syke dyr, og i tilfælde av slagting blir kjødet ikke bragt til kontrollen uten efter dyrlægens råd.

Ca. halvdelen av de kontrollerte dyr er svenske, ingen danske.

Folk behandler sit kjød gjennomgående godt heromkring. Torvhandelen er fri og hver lørdag sælges der på byens torv endel kjød fra landdistrikterne.

Stempling utenfor stationen finder sjelden sted. I slagterierne og pølsemakerierne er forholdene nogenlunde gode.

Tabel LX. (Sarpsborg).

Årsaker til 2den kl. stemping på stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Får	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Avmagring	-	-	11 ¹ / ₂	-	-	-	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	3	3	4	-	-	-	-	-
Benbrudd	-	-	1	-	-	-	-	-
Beskadigelse, ydre	-	1	-	-	-	-	-	-
Brystbetændelse, traumatisk .	10	-	-	-	-	-	-	-
Fødselsbesvær	-	-	5	-	-	-	-	-
Hjertesækbetændelse, traumatisk	7	-	-	-	-	-	-	-
Hudsygdom	1	-	-	-	-	-	-	-
Jurbetændelse	5	-	-	-	-	-	-	-
Ledsygdome	5	-	-	-	-	-	-	-
Mangelfuld avblødning . . .	2	-	-	-	-	-	-	-
Mavesygdome	3	-	-	-	-	-	-	-
Rachitis	-	-	20	-	-	-	-	-
Tuberkulose	15	-	-	-	-	-	-	-
Vattersot	3	-	-	-	-	-	-	-
Ødem	2	-	-	-	-	-	-	-
Blindtarmsforstoppelse	-	2	-	-	-	-	-	-
Ialt	56	6	41 ¹ / ₂	-	-	-	-	-

Tabel LXI. (Sarpsborg).

Årsaker til kassation på stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Får	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Avmagring	-	-	-	1	-	-	-	-
Blodurin	-	1	-	-	-	-	-	-
Børsygdø	2 ^{1/2}	-	-	-	-	-	-	-
Diarrhoë	1	-	-	-	-	-	-	-
Hjertesækbetændelse, trauma- tisk	1	-	-	-	-	-	-	-
Mavesygdø	-	-	-	-	-	12	-	-
Navleårebetændelse	-	-	-	-	-	5	-	-
Rachitis	-	-	2	-	-	-	-	-
Tuberkulose	3	-	1 ^{1/2}	-	-	-	-	-
Ialt	7 ^{1/2}	1	2 ^{1/2}	1	-	17	-	-

23. Skien.

Dyrlæge *Koren-Lund* meddeler:

Kjødet har i 1907 været av en bedre kvalitet gjennomgående end i 1906; særlig for det danske kjøds vedkommende. Prisen har været høi, ca. 90 øre pr. kg. hel vegt.

Skien kan nu vanskelig faa den tilstrækkelige forsyning av slagtedyr fra sit opland, som mere og mere blir indsnævret på grund av opkomsten av fabrikkbyer i Telemarks-distriktet. Også andre nye bedrifter, grubeforetagender o. lign. sluger en hel del av det slagtt, der oprindelig gik til Skien.

Noget opdrætt av slagtedyr findes fremdeles ikke her på disse kanter, så slagttet blir mest utmelkede telemarkskjøer, som er vanskelige at fede og temmelig lette i vegt.

Tabel LXII. (Skien).

Årsaker til 2den kl. stempling på stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Får	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Abnorm lugt, brunstlugt . . .	-	-	4	-	11	-	-	-
Avmagring	7	-	7	-	5	8	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	-	-	2	-	-	7	1	-
Benbrudd	$\frac{8}{4}$	-	-	-	-	-	-	-
Beskadigelse, ydre	-	-	-	-	-	1	-	-
Diarrhoë	-	-	-	-	-	1	-	-
Fødselsbesvær	1	-	2	-	-	-	-	-
Gulsoet	1	-	-	-	-	-	-	-
Hjertesækbetændelse, trauma- tisk	3	-	-	-	-	-	-	-
Kakeksi	5	-	-	-	-	2	-	-
Mangelfuld avblødning . . .	1	-	1	-	-	1	-	-
Nyresygdø	-	-	1	-	-	-	-	-
Rachitis	-	-	4	-	-	-	-	-
Trommesyke	1	-	-	-	-	-	-	-
For unge	-	-	-	-	-	2	-	-
Ialt	$19\frac{3}{4}$	-	21	-	16	22	1	-

Tabel LXIII. (Skien).

Årsaker til kassation på stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Får	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Abnorm lugt, brunstlugt . . .	-	-	-	-	1	-	-	-
Avmagring	1	-	-	1	1	5	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	-	-	1	-	-	-	1	-
Benbrudd	$\frac{1}{4}$	-	$\frac{1}{4}$	-	-	-	-	-
Fødselsbesvær	1	-	-	-	-	-	-	-
Hjertesækbetændelse, trauma- tisk	1	-	-	-	-	-	-	-
Kakeksi	-	-	-	-	-	1	-	-
Nyresygdø	-	-	1	-	-	-	-	-
Nødslagtning	2	-	-	-	-	-	-	-
Ialt	$5\frac{1}{4}$	-	$2\frac{1}{4}$	1	2	6	1	-

Tabel LXIV. (Skien).

Årsaker til 2den kl. stemping utenfor stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Får	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Abnorm lugt, brunstlugt . . .	-	-	2	-	1	-	-	-
Avmagring	2	1	-	3	-	11	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	1	1	1	-	-	3	-	-
Benskjørhet	1	-	-	-	-	-	-	-
Hjertesækbetændelse, trauma- tisk	2	-	-	-	-	-	-	-
Kakeksi	1	-	-	1	-	4	-	-
Rachitis	-	-	2	-	-	-	-	-
Ialt	7	2	5	4	1	18	-	-

Tabel LXV. (Skien).

Årsaker til kassation utenfor stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Får	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Abnorm lugt, brunstlugt . . .	-	-	-	-	1	-	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	-	-	1	-	-	1	-	-
Børsygdome	1	-	-	-	-	-	-	-
Kakeksi	1	-	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose	1	-	-	-	-	-	-	-
Ialt	3	-	1	-	1	1	-	-

24. Stavanger.Dyrlæge *J. Smith* meddeler:

Kjødkontrollens ordning har i 1907 været som foregående år.

Tilgangen paa kreaturer, svin, får og kalve er øket.

Der er intet kjød tilført fra Danmark eller fra Nordlandet.

Eksporten til Kristiania er steget til mellem 40 og 45 000 fårekroppe, mellem 1 og 2 000 oksekroppe samt antagelig mellem 1 og 2 000 svin.

Kjødpriserne har været omtrent som året før, men fleskepriserne er dalet. Som nogenlunde gjennomsnittspriser kan sættes: Okse 65—70, hest 40, svin 75—80, får

70—80, spædkalv 40—50 og gjødkalv 80—90 øre pr. kilo. Som antagen gjennemsnittlig kjødvegt kan opgives: Storfæ 120, hest 180, svin 80, får 15, gjet 14, spædkalv 14 og gjødkalv 25 kilo.

Kjødetets kvalitet har efter den regnfulde sommer været mindre god, og navnlig har der været ualmindelig mange vasne lam. Derimot har der paa lammene været mindre ledbetændelser, abscesser og avhelte pyæmier end i de foregående år.

Tabel LXVI. (Stavanger).

Årsaker til 2den kl. stempling paa stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Får	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Absces (byld)	-	-	-	6	-	-	-	-
Avmagring	21	-	2	26	2	16	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	3	2	23	16	1	394	2	-
Benbrudd	4	4	1	-	-	-	-	-
Beskadigelse, ydre	2	2	1	5	-	9	-	-
Børsygdø	2	-	2	-	-	-	-	-
Diarrhoë	-	-	-	-	-	1	-	-
Fødselsbesvær	1	-	4	-	-	-	-	-
Gulsot	-	-	-	1	-	5	-	-
Hjertesækbetændelse, trauma- tisk	5	-	-	-	-	-	-	-
Jurbetændelse	1	-	-	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber	1	-	-	-	-	-	-	-
Ledsygdø	3	1	4	4	-	8	-	-
Mangelfuld avblødning	-	-	1	-	-	12	-	-
Nyresygdø	1	1	-	1	-	3	1	-
Nødslagtning	-	-	1	-	-	-	-	-
Rachitis	-	-	16	-	-	-	-	-
Knuterosen	-	-	2	-	-	-	-	-
Tarmlidelser	1	-	6	-	-	145	1	-
Trommesyke	1	-	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose	-	-	1	-	-	-	-	-
Vattersot	-	-	-	113	-	-	-	-
Lungeemfysem med avmag- ring	4	-	-	-	-	-	-	-
Melanose	2	-	-	-	-	-	-	-
Leversygdø	-	-	1	-	-	-	-	-
Halvråner og brunnvædre . .	-	-	25	2	-	-	-	-
Uutviklede	-	-	-	-	-	67	-	-
Ialt	52	10	90	174	3	660	4	-

Oksetinten er paatruffet sjeldent, som regel med uklar, grumset blærevædske eller som forkalkede levninger.

Paa kommunens slagteanlæg er slagtet 6901 kreaturer, 4769 kalve, 55555 får og gjeter, 574 svin og 199 hester. Utenom disse har der været opstaldet 8162 kreaturer, 34 kalve, 12435 får, 56 svin, 5053 grisunger og 874 hester. Anlæggets samlede indtægter var kr. 30655,⁴⁵ og udgifterne kr. 16466,³⁴, altså til forrentning kr. 14189,¹¹ eller noget over $4\frac{1}{2}$ pct. av anlæggets værditakst, kr. 300000,⁰⁰. Der er således dette år nogen opgang over det hele. Den i forrige årsberetning nedsatte

Tabel LXVII. (Stavanger).

Årsaker til kassation på stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Får	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Absces (byld)	-	1	-	-	-	-	-	-
Avmagring	-	-	-	-	-	-	1	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	1	1	-	-	-	1	-	-
Benbrudd	1	-	-	-	-	-	-	-
Beskadigelse, ydre	2	-	-	-	-	1	-	-
Bukhindebetændelse, traumatisk	3	-	-	-	-	-	-	-
Bukhindebetændelse, av anden årsak	1	-	-	-	-	-	-	-
Diarrhoë	1	-	-	-	-	2	-	-
Fødselsbesvær	-	-	1	-	-	-	-	-
Gulsot	1	-	-	-	-	1	-	-
Hjertesækbetændelse, traumatisk	1	-	-	-	-	-	-	-
Mangelfuld avblødning . . .	-	-	-	1	-	-	-	-
Overdrift	1	-	-	-	-	-	-	-
Selvdøde	-	1	-	1	-	-	-	-
Septiske tilstande	-	-	-	-	-	6	-	-
Svulster	2	-	-	-	-	-	-	-
Tarmlidelser	-	1	-	-	-	-	-	-
Trommesyke	1	-	-	1	-	-	-	-
Ufuldbårne	-	-	-	-	-	10	-	-
Vattersot	-	-	-	1	-	-	-	-
Miltbristning	-	-	1	-	-	-	-	-
Multiple blødninger	-	-	-	-	-	1	-	-
Ial	15	4	2	4	-	22	1	-

Tabel LXVIII. (Stavanger).

Årsaker til 2den kl. stempling utenfor stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Får	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Absces (byld)	1	1	-	33	1	-	-	-
Avmagring	1	5	-	193	8	2	2	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	-	-	-	-	-	23	-	-
Benbrudd	-	-	-	1	-	-	-	-
Beskadigelse, ydre	-	-	-	5	-	2	2	-
Brystbetændelse, traumatisk .	-	-	-	4	-	-	-	-
Bukhindebetændelse, trauma- tisk	1	-	-	-	-	-	-	-
Bukhindebetændelse, av anden årsak	-	1	-	4	-	-	1	-
Børsygdøma	1	-	-	-	-	-	-	-
Gulsot	-	-	-	1	-	2	-	-
Hjertesæketbetændelse, trauma- tisk	1	-	-	-	1	1	-	-
Jurbetændelse	2	-	-	1	-	-	-	-
Ledsygdøma	1	-	-	8	-	-	-	-
Mangelfuld avblødning . . .	-	-	-	2	-	-	-	-
Nyresygdøma	1	-	-	4	-	2	1	-
Overdrift	3	-	-	-	-	-	-	-
Rachitis	-	-	1	-	-	2	-	-
Tarmlidelser	-	1	-	1	-	8	1	-
Tinter	3	-	-	-	-	-	-	-
Vattersot	-	-	-	784	-	-	-	-
Abnorm farve	-	-	3 ¹⁾	-	-	-	-	-
Blødninger i åndemusklerne .	-	-	-	1	-	-	-	-
Lungeemfysem med avmagring	3	1	-	-	-	-	-	-
Fedtnekroser	-	-	-	1	-	-	-	-
Uutviklede	-	-	-	-	1	14	-	-
Råner og halvråder, brunnvædre, grabukke	-	-	4	11	7	-	-	-
Ialt	18	9	8	1 054	18	56	6	-

¹⁾ Ansjosforede.

komité, der er nedsat for at fremkomme med forslag til slagteanlæggets utvidelse, vil antagelig komme til at foreslaa, at der opføres en 35 meter lang og 21 meter bred bygning for slagting av storfæ og med stor hængehalle for færdigslagtede kreaturer og svin.

Slagtermestrenes kreaturassurance har omfattet 10 437 kreaturer med sædvanlig præmie av 25 øre.

Tabel LXIX. (Stavanger).

Årsaker til kassation utenfor stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Får	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Absces (byld)	-	-	-	2	-	-	-	-
Avmagring	-	-	-	3	-	-	-	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	-	-	-	1	-	-	-	-
Beskadigelse, ydre	-	1	-	1	-	-	-	-
Bråсот	-	-	-	2	-	-	-	-
Brystbetændelse	-	-	-	1	-	-	-	-
Diarrhoë	-	-	-	2	-	-	-	-
Gulsot	-	-	-	1	-	-	-	-
Hjertesækbetændelse, trauma- tisk	1	-	-	-	-	-	-	-
Kakeksi	-	-	-	1	-	-	-	-
Kalvningsfeber	1	-	-	-	-	-	-	-
Katarrhalfeber	1	-	-	-	-	-	-	-
Ledsygdом	-	-	-	1	-	-	-	-
Mangelfuld avblødning	-	-	-	-	-	1	-	-
Nyresygdом	-	-	-	1	-	1	-	-
Rachitis	-	-	-	1	-	-	-	-
Selvdøde	-	-	-	2	-	-	-	-
Septiske tilstande	-	-	-	-	-	1	-	-
Svulster	1	1	-	2	-	-	-	-
Tarmlidelser	1	-	-	-	-	1	-	-
Ufuldbaarne	-	-	-	-	-	5	-	-
Vattersot	-	-	-	24	-	-	-	-
Brunfarvning av knoklerne	1	-	-	-	-	-	-	-
Multiple blødning	-	-	-	-	-	1	-	-
Ialt	6	2	-	45	-	10	-	-

25. Tromsø.

Dyrlæge O. Kraabøl meddeler:

Kjødkontrollens ordning er omtrent den samme som tidligere med undtagelse av at assistent er sløfet. Tilførselen av kjød har været jevn hele året rundt. Priserne har holdt sig ualmindelig høie efter nordlandske forhold at dømme. Behandlingen av slagtene forbedrer sig stadig, likeledes emballeringen av kjødet; denne lar dog endnu meget tilbage at ønske.

Tabel LXX. (Tromsø).

Årsaker til 2den kl. stempeling på stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Får	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Abnorm lugt, brunstlugt . . .	-	-	1	60	62	-	-	-
Avmagring	3	-	-	4	2	-	1	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	6	-	$\frac{1}{2}$	3	2	420	3	14
Benbrudd	1	-	-	-	1	-	-	-
Beskadigelse, ydre	1	-	-	-	-	-	-	-
Diarrhoë	-	-	-	-	1	6	4	-
Fødselsbesvær	$2\frac{1}{2}$	-	-	-	-	-	-	-
Gulset	2	-	-	2	-	-	-	-
Hjertesækbetændelse, traumatisk	1	-	-	-	-	-	-	-
Hudsygdom	-	-	-	1	-	-	-	-
Jurbetændelse	1	-	-	1	2	-	-	-
Kalvningsfeber	1	-	-	-	-	-	-	-
Ledsygdom	-	-	$\frac{1}{2}$	-	-	-	-	-
Mangelfuld avblødning	-	-	-	1	-	13	1	2
Mavesygdom	-	-	-	-	-	3	2	-
Navleårebetændelse	-	-	-	-	-	1	-	-
Nyresygdom	1	-	-	1	-	-	-	-
Nødslagting	1	-	-	1	-	-	-	5
Overdrift	1	-	-	-	-	-	-	2
Parasiter	-	-	-	-	2	-	-	-
Septiske tilstande	-	-	-	-	-	-	2	-
Svulster	-	-	-	-	-	-	-	1
Tarmlidelser	-	-	-	-	-	5	3	-
Trommesyke	-	-	-	1	-	-	-	-
Tuberkulose	2	-	-	-	-	-	-	-
Vattersot	1	-	-	-	-	-	-	-
Ingen organer medfulgte . . .	4	-	-	-	-	-	-	-
Ialt	28 $\frac{1}{2}$	-	2	75	72	448	16	24

Tabel LXXI. (Tromsø).

Årsaker til kassation på stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Får	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	-	-	-	-	-	5	-	1
Diarrhoë	-	-	-	-	1	-	-	-
Fødselsbesvær	$\frac{1}{2}$	-	-	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber	1	-	-	-	-	-	-	-
Mangelfuld avblødning	-	-	-	-	-	6	-	1
Mavesygdø	-	-	-	-	-	3	-	-
Nødslagtning	-	-	-	-	1	-	-	-
Selvdøde	1	-	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose	1	-	-	-	-	-	-	-
Ufuldbårne	-	-	-	-	-	5	-	-
Vattersot	1	-	-	-	-	-	-	-
Ialt	$4\frac{1}{2}$	-	-	-	2	19	-	2

26. Trondhjem.

Stadsdyrlæge P. Tuff meddeler:

Stillingen tiltrådtes i februar. Kontrolstationen er vel liten og mindre heldig indrettet, dog er belysningen blit tilfredsstillende efter at elektrisk lys er indlagt.

Det er nu meningen at bygge ny kontrolstation; likeledes er der under overveielse at anlægge offentlig slagtehus, hvad der også vilde være i høi grad påkrævet i sanitær henseende.

Der er ialt kontrollert 40 984 slag, utelukkende norskt kjød.

Utenfor kontrolstationen er kun brugt 1ste klasses stempel, da alt mistænkelig henvistes til denne.

Utseendet og beskaffenheten av det indførte kjød har ofte været mindre godt på grund av dårlig behandling ved slagtning og transport.

Behandlingen av nordlandskjødet skal være betydelig bedre end for nogle år siden; men endnu er det ikke på langt nær tilfredsstillende; uheldige transportforhold bærer vistnok en stor del av skylden herfor.

Tuberkulose hos okse er kun påtruffet i 4 tilfælder, derimot den er fundet adskillig hyppigere hos svin, nemlig 48 gange, i samtlige tilfælder lokalisert til halsglandlerne.

Procenten av det tilførte kjød, der er stemplet med 2den klasse eller kassert, fremgår av følgende sammenstilling:

Procent	Okse	Hest	Svin	Får	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Gjennemsnitlig
2den klasse	1,32	1,35	1,95	0,35	0,45	1,21	0,85	0,94
Kassert	0,4	1,03	0,13	0,16	1,80	1,22	0,34	0,58

Der er ialt konfiskert 8 573 kjød, herav i hele kroppe 6 343 kg. og kassert affald 2 230 kg.

Tabel LXXII. (Trondhjem).

Årsaker til 2den kl. stemping på stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Får	Gjet	Spædkalv	Gjødcalv	Andre dyr
Abnorm lugt, brunstlugt . . .	7 ¹ / ₂	-	14	3	1	28	-	-
Avmagret, mislig utseende . .	28 ³ / ₄	1	2	7	2	3	-	-
Bedærvet	12	-	10 ¹ / ₄	30 ¹ / ₂	5	28 ¹ / ₂	4	-
Benbrudd	1	¹ / ₄	¹ / ₂	-	-	1	-	-
Benskjørhet	1	-	-	-	-	-	-	-
Beskadigelse, ydre	12 ³ / ₄	-	1	-	-	1	-	-
Brysthindebetændelse	4 ³ / ₄	-	-	-	-	-	-	-
Bukhindebetændelse, traum. .	3 ³ / ₄	-	-	-	-	2	-	-
— — — av anden årsak	1	-	-	-	-	-	-	-
Børsygdorm	7 ¹ / ₄	-	2	-	-	-	-	-
Brok	1	-	-	-	-	-	-	-
Defekt tilstand	-	-	-	-	1	6	-	-
Emphysem, traumatisk	1	-	-	-	-	-	-	-
Fedtnecroser	-	-	-	1	-	-	-	-
Fødselsbesvær	10 ¹ / ₄	-	-	1	-	-	-	-
Gulsot	-	-	-	4	-	1	-	-
Hjernelidelser	-	1	1	-	-	-	-	-
Hjertesækkbetændelse	3 ¹ / ₄	-	-	-	-	-	-	-
Indigestion	1	-	-	-	-	-	-	-
Jurbetændelse	3 ¹ / ₄	-	1	-	-	-	-	-
Kakeksi	-	-	-	2	-	-	-	-
Kalvningsfeber	5 ¹ / ₂	-	-	-	-	-	-	-
Ledsygdorm	2	-	-	-	-	-	-	-
Mangelfuld avblødning, nød- slagting	4 ¹ / ₂	-	1 ¹ / ₂	-	-	-	-	-
Mavesygdorm	-	-	-	-	-	1	-	-
Mislig utseende, skiddent . .	9 ¹ / ₄	3	3	1	3	43	-	-
Necrose (gjennemligninger) . .	1 ³ / ₄	-	-	-	-	-	-	-
Nyresygdorm	1 ¹ / ₂	-	1	1	-	-	1	-
Overdrift	2	-	-	-	-	-	-	-
Rachitis	-	-	24	-	-	-	-	-
Rødsyke (knuterosen)	-	-	2	-	-	-	-	-
Svulster	1	-	-	-	-	-	-	-
Trommesyke	¹ / ₂	-	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose	3 ¹ / ₄	-	1 ¹ / ₂	-	-	-	-	-
Umoden	-	-	-	-	-	3	-	-
Ialt	130 ³ / ₄	5 ¹ / ₄	64 ³ / ₄	50 ¹ / ₂	12	117 ¹ / ₂	5	-

Tabel LXXIII. (Trondhjem).

Årsaker til kassation på stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Får	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Abnorm lugt	7 ¹ / ₄	1	1	1	6	29	-	-
Absces	2	-	-	-	-	-	-	-
Avmagret mislig utseende . .	3	-	2	1	3	2	-	-
Bedærvet	3 ¹ / ₂	-	-	16 ¹ / ₂	29	36 ¹ / ₂	1	-
Beskadigelse, ydre, benbrudd .	2 ³ / ₄	-	¹ / ₂	-	-	-	-	-
Brysthindebetændelse	1 ¹ / ₂	-	-	-	-	-	-	-
Bukhindebetændelse, trauma- tisk	4 ¹ / ₂	1	-	-	-	-	-	-
Bukhindebetændelse, av anden årsak	¹ / ₂	1	-	1	-	3	-	-
Børsygdorm	¹ / ₄	-	-	1	-	-	-	-
Diarrhoë	2	-	-	-	-	30	-	-
Gulsot	-	-	-	-	-	2	-	-
Hjertesækkbetændelse	¹ / ₂	-	-	-	-	-	-	-
Kakeksi	1	-	-	1	-	-	-	-
Kalvningsfeber	¹ / ₂	-	-	-	-	-	-	-
Ledsygdorm	¹ / ₂	1	-	-	-	-	-	-
Mangelfuld avblødning, nød- slagting	1 ¹ / ₄	-	-	-	-	-	-	-
Mislig utseende, skiddent . .	-	-	-	-	10	4	-	-
Navlevenebetændelse	-	-	-	-	-	2	-	-
Necrose (gjennemligninger) . .	1 ¹ / ₂	-	-	-	-	-	-	-
Nyresygdorm	3	-	-	-	-	-	-	-
Rødsyke, akut	-	-	1	-	-	-	-	-
Septikæmi	2 ¹ / ₄	-	-	1	-	7	1	-
Trommesyke	2	-	-	-	-	-	-	-
Umoden	-	-	-	-	-	4	-	-
Ialt	39 ³ / ₄	4	4 ¹ / ₂	22 ¹ / ₂	48	119 ¹ / ₂	2	-

27. Tønsberg.

Dyrlæge A. Kragerud meddeler:

Kontrollen har været drevet uforandret som foregående år.

Tilførslen av flesk har været større end nogensinde før siden kontrollen begyndte; der er tilført 600 svin mere end vanlig. Den større tilførsel av svin kommer dels av at svineavlen er i opkomst i distriktet og dels av at prisen på forstofferne, som følge av den dårlige høst, har været meget høi, hvorfor mange har slagtet hele sin svinebesætning ned.

Den gamle traditionelle overtro, at månen skal influere på fødevarernes kvalitet, holder sig endnu for fleskets vedkommende, og dette medfører den ulempe, at den største del av flesket torvføres i løpet av nogen få dage før jul, således blev der like før jul i år på kun to dage tilført 813 svin; dette er langt mer end byen kan konsumere og virker uheldig.

Kjødet har gjennemgående været pent behandlet og pent fremstillet.

Tabel LXXIV. (Tønsberg).

Årsaker til 2den kl. stempling på stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Får	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Avmagring	11 ¹ / ₂	6	3	-	-	5	1	-
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	-	-	4	1	-	6	-	-
Benbrudd	3	-	18 ¹ / ₄	-	-	-	-	-
Beskadigelse, ydre	4	¹ / ₂	1	11 ¹ / ₂	-	3	-	-
Brystbetændelse	1	-	1	-	-	-	-	-
Børsygdø	3	-	-	-	-	-	-	-
Diarrhoë	1	-	-	-	-	11	-	-
Fødselsbesvær	3	-	-	-	-	-	-	-
Gulsot	2	-	-	-	-	6	-	-
Hjernelidelser	-	-	1	-	-	-	-	-
Hjertesækbetændelse, trauma- tisk	5	-	-	-	-	-	-	-
Jurbetændelse	2 ³ / ₄	-	-	-	-	-	-	-
Ledsygdø	1	1	-	-	-	1	-	-
Mangelfuld avblødning	1	2	5	-	-	4	-	-
Nyresygdø	4	-	-	1	-	3	-	-
Parasiter	1	-	-	-	-	-	-	-
Rachitis	-	-	22	-	-	-	-	-
Tarmidelser	4	4	3	-	-	13	-	-
Tuberkulose	7 ¹ / ₂	-	-	-	-	-	-	-
Ialt	54 ³ / ₄	13 ¹ / ₂	58 ³ / ₄	13 ¹ / ₂	-	52	1	-

Tabel LXXV. (Tønsberg).

Årsaker til kassation på stationen.

Sygdomme og feil	Okse	Hest	Svin	Får	Gjet	Spædkalv	Gjødkalv	Andre dyr
Bedærvet eller slet behandlet, skiddent	-	-	1	-	-	1	-	-
Beskadigelse, ydre	1 ^{1/2}	1 ^{1/2}	-	-	-	-	-	-
Brystbetændelse	1	-	1	-	-	-	-	-
Børsygdø	1	-	-	-	-	-	-	-
Diarrhoë	-	-	-	-	-	1	-	-
Gulsot	-	-	-	-	-	1	-	-
Hjertesækbetændelse, traumatisk	1	-	-	-	-	-	-	-
Jurbetændelse	1/4	-	-	-	-	-	-	-
Kakeksi	1 ^{1/2}	-	-	-	-	1	-	-
Ledsygdø	1	-	-	-	-	1	-	-
Mangelfuld avblødning . . .	1 ¹)	-	-	-	-	-	-	-
Rødsyke	-	-	1	-	-	-	-	-
Septiske tilstande	1	-	-	-	-	3	-	-
Svulster (kræft)	1	-	-	-	-	-	-	-
Tarmlidelser	2	-	1	-	-	4	-	-
Tuberkulose	3	-	-	-	-	-	-	-
Ialt	15 ^{1/4}	1 ^{1/2}	4	-	-	12	-	-

Dansk.

III.

Offentlige bestemmelser vedrørende veterinærvæsenet og kjødkontrollen.

A. Plakater, rundskrivelser m. v. i 1907.

1. *Plakat av 10de januar 1907 om tillæg til § 9 i de ved kgl. plakat av 5te november 1895 m. v. fastsatte kjødkontrolregler* (hvorom rundskrivelse er utsendt 17de januar 1907). (Se bilag 3).
2. *Skrivelse av 21de januar 1907 fra Medicinaldirektøren til Veterinærdirektøren,*
hvori på foranledning uttales, at serum til medicinsk eller veterinært bruk må henregnes til medicin og således ifølge lov om indførsel av apotekervarer m. v. av 16de mai 1904 alene kan forskrives gjennom apotek.
3. *Cirkulære fra den fungerende Veterinærdirektør av 22de januar 1907 angående den «Lollandske syke».*

Der er i de senere år i enkelte lande (Holland, Belgien, Frankrike, Danmark og Tyskland) iagttatt en ondartet tarmsygdом hos kvæg, hvilken sygdом i Danmark går under navn av «den lollandske syke». Sygdommen har også været benævnt «kronisk pseudo-tuberkuløs tarmbetændelse».

Denne snikende sygdом, der synes at være vanskelig at utrydde, når den først har fåt indpas i en besætning, viser sig i regelen ved diarrhé, der dog midlertidig kan stanse, samt avmagring. Der er ingen feber, ætelysten er noget formindsket, undertiden iagttages dog blot avmagring, indtil døden indtræder. Sygdommen synes at være smitsom, men ulmetiden er lang, 1—2 år, førend det næste smittede dyr viser sygdомstegn. Ved sektion av et dødt dyr findes kun sterk uttalt sykelige forandringer i tarmkanalen og de tilhørende itler. Tarmslimhinden er meget fortykket, undertiden 3—4 gange tykkere end almindelig, foldet, knudret og likesom avgnævet hist og her. Selve tarmtotterne er snart knoldet fortykkede, snart formisket (atrofiserede), undertiden avdøde (nekrotiserede).

Ved mikroskopisk undersøkelse finder man dels inde i, dels utenfor cellerne baciller, der ligner meget tuberkelbaciller hvad utseende og farvningsforhold angår (de er «syrefaste»), men noget korte og plumpe. Itlene er forstørret og indeholder ofte talrige baciller; «kjæmpeceller» iagttages ofte. Sygdommen, der navnlig har været gjort til gjenstand for undersøkelse av professor Bang i Dan-

mark, antages ikke at stå i forbindelse med tuberkulose. Behandling av de angrepne dyr synes at være frugtesløs. Hvis sygdommen har angrebet dyret helt ned i tyktarmen, vil man i levende live kunne stille en sikker diagnose ved at avknipe mellem to negle litt av den fortykkede tarmslimhinde og undersøke dette mikroskopisk. Tarmstykket indsendes til veterinærlaboratoriet til undersøkelse nedlagt på en ren flaske uten nogen tillsætning. Slagtes eller dør et mistænkt dyr, bør et stykke av den fortykkede tarm indsendes enten nedlagt i glycerin eller tilsat borsyre- eller naftalin-pulver på en flaske. (Kfr. Norsk veterinærtidsskrift, side 84 og 103).

Da denne sykdom hittil ikke er påvist her i landet, skal jeg henlede dyrlægenes opmerksomhet på saken. I tilfælde av langvarig diarrhé eller avmagring bør dyret slagtes og undersøkes og et stykke av tarmen indsendes til laboratoriet. Man bør dog altid samtidig undersøke nøiagtig, om tuberkulose er tilstede i vedkommende besætning eller hos vedkommende dyr, i tilfælde ved en i levende live foretagen tuberkulinprøve.

Forsåvidt nogen dyrlæge i sin praksis skulde ha påtruffet noget sygdomstilfælde, der kan mistænkes for at ha været lollandsk syke, bedes dette meddelt med nøiere oplysninger om tilfældet.

Ovenstående skal jeg anmode hr. amtmanden om at meddele samtlige inden Deres embedsdistrikt praktiserende dyrlæger, idet der til lettelse ved sakens ekspedition vedlægges endel eksemplarer av nærværende cirkulære.

4. *Cirkulære fra den fungerende Veterinærdirektør av 25de januar 1907 angående indsendelse av præparater til veterinærlaboratoriet.*

Herved bringes i erindring, at veterinær-laboratoriet i Kristiania mottager til undersøkelse præparater, stammende fra syke dyr, likesom man vil være taknemmelig for at erholde tilstillet sådanne sygdomspræparater eller andre til husdyrenes liv knyttede gjenstande, der frembyder en eller anden særlig patologisk, hygienisk eller medicinsk interesse og som egner sig til opbevaring i laboratoriets museum.

Til undersøkelse indsendes organdele, blod eller avsondringer (melk) fra dyr til avgjørelse av, hvorvidt der foreligger en smitsom eller anden slags sykdom, såsom miltbrand, rødsyke, svinesyke, svinepest, snive, kværke, tuberkulose, hæmoglobinuri o. s. v., fremdeles parasiter (bændelorme, midder o. l.) samt svulster.

Da det er av betydning for laboratoriet til enhver tid at være i besiddelse av virulent materiale av de forskjellige sygdomme, bør dyrlægerne indsende kværkepus, tuberkuløs melk, organstykker fra rødsyke-døde eller snivesyke dyr o. l., selv om diagnosen skulde være på det rene, likesom miltbrands-diagnosen bør bekræftes ved indsendelse av prøve til laboratoriet. Fåreskab-diagnosen bør ikke stilles, før den er bekræftet ved undersøkelse på laboratoriet.

Alle indsendte præparater må ledsages av oplysninger om

1. Fra hvilket dyr og hvilket organ stammer præparatet?
2. Når er præparatet tat — og hvilken konserveringsvæske er i tilfælde anvendt?
3. Eierens og gårdens navn samt herred og amt.
4. Dyrets alder, kort sykehistorie, sektionsfund samt andre oplysninger, der kan ha interesse.

Præparaterne må være forsvarlig indpakket, så de ikke lider skade ved forsendelsen, og således at der ikke betinges nogen ulempe eller smitte under transporten.

Alle præparater bør sendes i rene og mest mulig steriliserte glas eller kar, forsåvidt de ikke er nedlagte i en konserveringsvæske (spiritus, formalin, sublimatopløsning eller glycerin). Enkelte præparater kan forsendes tilsat med pulver av borsyre, sublimat eller naftalin. Når stoffets smitteevne skal bevares, må det forsendes uten tilsætning og mest mulig sterilt behandlet samt særlig forsvarlig indpakket.

Hvis det kun gjelder at bekræfte en diagnose for miltbrand eller andre septikæmiske sygdomme, kan der sendes litt blod eller miltsaft på et stykke rent vinduesglas eller objektglas og indtørret i luften eller ved en meget svak og langsom varme. Ovenpå glasstykket lægges et andet glasstykke med to fyrstikker imellem; stykkerne ombindes med en hyssing, nedlægges i en æske, der fuldstændig omslutter præparatet (ikke i papir eller konvolut!) og sendes i posten (potofrit), tilføiet de oven angivne oplysninger (cfr. Veterinærberetningen for 1892, side 119).

Da det såvel for kjendskapet til de inden landet værende husdyrsygdomme som for de ved laboratoriet stedfindende dyrlægekurser er av den største betydning, at laboratoriet erholder tilsendt flest mulig av sådanne præparater, henstiller jeg til dyrlægerne at benytte sig mest mulig av laboratoriets bistand og at ha laboratoriet i erindring.

Kemiske undersøkelser (såsom melkeanalyser, vandanalyser, giftbestemmelser o. l.) har laboratoriet ikke midler til at foreta. Ei heller kan laboratoriet påta sig at besvare forespørsler angående brukbarheten av kjød som slagt, da dette henhører under kjødkontrollen og sundhetskommisssionerne. Derimot vil kjød, der antas at ha betinget kjødforgiftninger eller sygdom, kunne gjøres til gjenstand for mikrobiologiske undersøkelser.

Landmænd, der ønsker at indsende sygdomspræparater, bør la en dyrlæge besørge indsendelsen portofrit og på betryggende måte. For præparater, der har interesse i biologisk eller landbrugsøkonomisk henseende, godtgjøres forsendelsesomkostningerne.

For de ondartet smitsomme sygdommes vedkommende er en dyreeier i henhold til husdyrlovens § 2 pliktig til at tilkalde dyrlæge, der har at foreta det fornødne.

Nærværende cirkulære bedes tilstillet de i hr. amtmandens distrikt virkende dyrlæger samt landhusholdningsselskaper.

5. *Skrivelse av 26de januar 1907 fra landbruksdepartementet til bestyreren av Kristiania kjødkontrol,*

hvor der i anledning av spørsmålet om, hvorvidt en kjødkontrollør, der er tilkaldt for at utøve kontrol i et privat slagteri, og som har begyndt at kontrollere en kjødkrop, har adgang til på eierens forlangende at undlade at fuldføre undersøkelsen og stemple kjødet, meddeles, at kjødkontrollovens § 2 bestemmer, at i enhver kjøpstads- eller ladestedskommune med over 4 000 indbyggere skal alt inden kommunen slagtet eller til samme indført kjød, der skal benyttes til menneskeføde, undersøkes av kommunal kjødkontrollør, og i overensstemmelse hermed bestemmer lovens § 3, at kjød, som av kommunal kontrollør findes tjenlig til menneskeføde, skal stemples; findes det utjenlig dertil, skal det ufortøvet beslaglægges og ikke tilbakeleveres vedkommende, forinden det er gjort uskadelig for den menneskelige sundhet eller ubrukbart som næringsmiddel.

Følgende herav formenes at være, at når en kjødkontrollør har påbegyndt undersøkelsen av et slagt, der er fremstillet for

ham, har han som ret og pligt at fuldføre undersøkelsen, selv mot protest av slagtets eier og i henhold til det resultat undersøkelsen gir at stemple eller beslaglægge kjødet.

Skulde den, der fremstiller kjødet til kontrol, nårsomhelst kunne avbryte undersøkelsen, vilde kontrolløren være avskåret fra at kunne etterkomme lovens bud og således f. eks. ikke kunne beslaglægge og ubrukbgjøre sundhetsfarlig kjød.

Vistnok bestemmer kjødkontrolreglernes § 3, at dyr, slagtede i en kommune, hvor kontrol er indført, men bestemt til utførsel til utlandet eller til andre kommuner hertillands, skal være fritat for undersøkelse og stempling i den kommune, hvorfra utførselen finder sted, men dette er en undtagelsesbestemmelse, der ikke kan komme til anvendelse, når den kommunale kjødkontrollør efter anmodning av slagtets eier allerede har påbegyndt undersøkelsen, idet den ene part ikke da ensidig kan stanse undersøkelsen og de følger, loven bestemmer at undersøkelsen skal ha

En påbegyndt undersøkelse av kjød, der skal benyttes til menneskeføde, må derfor fuldføres i overensstemmelse med kjødkontrolreglernes bestemmelse.

6. *Skrivelse av 7de februar 1907 fra landbruksdepartementet til distrikts-toldinspektøren i det søndenfjeldske grænsetolddistrikt i anledning av en forespørsel angående forstaaelsen av det ved kgl. plakat av 10de januar 1907 utfærdigede tillæg til § 9 i de ved plakaterne av 5te november 1895 m. v. fastsatte kjødkontrolregler.*

Departementet meddeler, at de omhandlede regler, som det fremgår av selve plakatens ordlyd, kun angår kontrol med indførsel av kjød til de kommuner -- kjøpstads-, ladesteds- eller landskommuner --, hvor kommunal kjødkontrol er indført i henhold til lov om kommunale slagtehus, kjødkontrol m. v. av 27de juni 1892, cfr. lov av 27de juli 1895 og lov av 6te august 1897.

Plakatens bestemmelser antages således ikke at finde anvendelse likeoverfor indførsel av kjød fra Sverige til grænsedistrikternes landskommuner eller til de kjøpstads- og ladestedskommuner, hvor kommunal kjødkontrol ikke er oprettet.

7. *Rundskrivelse av 16de februar 1907 fra landbruksdepartementet angående den smitsomme kastning hos kvæg. (Ophævet ved rundskrivelse av 27de juni 1907. Se 11).*
8. *Cirkulære fra den fungerende veterinærdirektør av 20de februar 1907 angående salg av forskjellige serum-medikamenter.*

Mod enkelte smitsomme husdyrsygdomme er der i den nyere tid med fordel anvendt forskjellige serum-medikamenter. Navnlig har dette været tilfældet med den i vort land temmelig almindelig forekommende rødsyke hos svin, likesom der med nytte er anvendt serum mot den hos svinene forekommende smitsomme svinesyke (såkaldet Schweine-Seuche), hvilken sygdom almindelig begynder med hoste og bronkit hos smågrise. Likeledes er der anvendt serum mot den almindelighet i forbindelse med svinesyken optrædende svinepest (såkaldet Schweinepest).

Rihshospitalets apotek i Kristiania har indgåt på stadig at holde til disposition de ovennævnte serumsorter, der leveres på nåpnede flasker à 100 ccm. Til hvert glas medfølger bruksanvisning. I tilfælde av optrædende rødsyke eller svinesyke

eller svinepest bør man derfor, i tilfælde telegrafisk, henvende sig til dette apotek, hvis serum ikke er at erholde på noget nærmere apotek. Der vil likeledes på det samme apotek kunne rekvireres serum mot stivkrampe (tetanus-antitoxin) i glas på 20 ccm. (o: 100 immuniseringsénheter).

Nærværende cirkulære, hvorav avtryk vedlægges, bedes tilstillet de i hr. amtmandens distrikt praktiserende dyrlæger.

9. *Kongelig resolution av 12te april 1907,*

hvorved approbation i henhold til § 5 i lov om kommunale slagtehuse, kjødkontrol m. v. av 27de juni 1892, jfr. lov av 27de juli 1895 og lov av 6te august 1897, meddeles på den av Risør hystyre i møte 19de mars 1907 fattede beslutning angående undersøkelse og stempling av kjød utenfor den kommunale kjødkontrolstation.

10. *Plakat av 24de mai 1907 om forandring i § 9 i de ved kgl. plakat av 5te november 1895 m. v. fastsatte kjødkontrolregler* (hvorom rundskrivelse er utsendt 11te juni 1907). Se bilag 3.

11. *Rundskrivelse av 27de juni 1907 fra landbruksdepartementet angående den smitsomme kastning hos hornkvæg.*

I kraft av husdyrloven av 14de juli 1894, cfr. lov av 26de mai 1899, § 15 og § 27, fastsettes herved følgende almindelige bestemmelser vedrørende den smitsomme kastning hos hornkvæg, hvilken sykdom ifølge kgl. resolution av 22de juni 1903 henregnes til de i husdyrlovens 3dje kapitel nævnte mildere smitsomme sykdomme:

1. De i nævnte lovs § 14 foreskrevne regler gjøres gjældende for alt hornkvæg fra kastningssmittet besætning, uanseet om det enkelte dyr ikke bevislig endnu er angrepet av sykdommen. En besætning ansees smittet, når der i den i løpet av det sidste år er forekommet tilfælde av smitsom kastning. Hornkvæg fra sådan besætning skal således ikke føres på marked, til dyrskue, på fremmed beite (herunder ikke fællesbeite), eller i fremmed fjøs eller stald. Dog er det tillat fra eierens fjøs at sælge sådanne dyr til slagt eller at føre dem til handelsmarkedet til egen avsondret avdeling for at sælges til slagt. Likeledes kan dyr fra kastningssmittet besætning avhændes til umiddelbar indlemmelse i anden kastningssmittet besætning.
2. Når hornkvæg fra kastningssmittet besætning selges til slagt, skal sælger og kjøper, forinden dyret bortføres fra besætningen, skriftlig angi for vedkommende amtsdyrlæge og politiet slagtedyrenes antal, kjøen, alder og kjendemerker, samt slagtningsstedet. Slagtning skal være skeet senest inden 14 dage efter dyrets bortføring fra vedkommende besætning, hvilket tidspunkt skal være anført i angivelsen.
3. Hornkvæg fra kastningssmittet besætning må ikke sendes med skib eller jernbane eller føres på landevei, uten at det sker på sådan måte, at dyret i tilfælde kun kommer i berøring med andet smittet eller til umiddelbar nedslagtning bestemt hornkvæg.
4. Okse fra kastningssmittet besætning må ikke benyttes til bedækning av ko fra frisk besætning. På fællesbeite skal sådan okse, forsåvidt den er ældre end 6 måneder, enten holdes bunden på fjøset eller tjoret indenfor en forsvarelig indhegning. Ko fra kastningssmittet besætning må ikke føres til bedækning av okse fra frisk besætning.

5. Overtrædelse av disse bestemmelser straffes efter loven.
6. Disse bestemmelser træder straks ikraft. De under 5te februar 1907 om den smitsomme kalvekastning utfærdigede bestemmelser, der er indtat i lovtidendes 1ste afdeling for 13de februar 1907, ophæves.

Idet departementet meddeler foranstående bestemmelser, der idag er indtat i lovtidendens 1ste afdeling, henleder man opmærksomheten på nødvendigheden av, at politiet og landmændene fører kontrol med, at bestemmelserne efterkommes. Navnlig vil det for sygdommens bekjæmpelse være av betydning, at der ikke i de fædrifter, som samles av handelskarer for at avhændes, indkommer kaste-kjør. Likeledes bør det strengt påsees, at der ikke føres kjøer fra en kastnings-smittet besætning til avlsforeningsokserne, og at en sådan okse omhyggelig blir rensset efter dyrlæges nærmere forskrift, hvis der skulde foreligge mistanke om, at oxen er kommet i berøring med ko fra en kastningssmittet besætning.

Nærværende rundskrivelse bedes tilstillet amtets dyrlæger, landhusholdnings-selskaper, landmandsforeninger, politimestre og lensmænd samt forøvrig bekjendt-gjort på hensigtsmæssigste måte.

12. *Plakat av 16de juli 1907 angående indførsel av husdyr og smitteførende gjenstande (se bilag 4).*
13. *Rundskrivelse av 6te november 1907 fra landbruksdepartementet angående utførsel av heste til Storbritannien.*

Under 2den september 1907 er der av den engelske landbruksstyrelse utfærdiget en bestemmelse sålydende:

«Ingen hest, æsel eller muldyr, som føres til Storbritannien fra noget andet land end Irland, kanaløerne eller øen Man, må bringes iland i Storbritannien, hvis dyret ikke ledsages av et sertifikat fra en dyrlæge, hvorav fremgår, at han har undersøkt dyret enten umiddelbart før dets indskibning eller mens det var ombord i vedkommende skib, og at han da fandt, at dyret ikke viste tegn på snive eller springorm (hudsniive)».

Da denne bestemmelse, som træder i kraft den 1ste januar 1908, har betydning for utførsel av hester fra Norge til Storbritannien, skal man anmode hr. amtmanden om på hensigtsmæssigste måte at la bestemmelsen bli bekjendt inden Deres embedsdistrikt, idet man til lettelse ved ekspeditionen vedlegger endel eksemplarer av nærværende rundskrivelse.

14. *Rundskrivelse av 15de november 1907 fra landbruksdepartementet angående dyrlægers årsberetninger.*

I henhold til den landbruksdepartementet ved lov av 14de juli 1894, nr. 4, cfr. lov av 26de mai 1899 om foranstaltninger mot smitsomme husdyrsygdomme §§ 7a og 26 givne bemyndigelse bestemmes herved, at den indberetning, som skal avgis av enhver autorisert, praktiserende, civil eller militær dyrlæge, om hans virksomhet i det forløpne år, skal for de kommunale dyrlægers vedkommende være avgitt inden 1ste februar og for de andre dyrlægers vedkommende inden 1ste mars. Kjødkontrolberetningerne indsendes gjennom vedkommende magistrat og de andre årsberetninger gjennom vedkommende amtmænd til veterinærdirektøren.

De i indredepartementets sirkulære av 15de mai 1891 omhandlede bestemmelser, forsåvidt årsberetningen og dennes indsendelse gjennom distriktslægen angår, samt sirkulæret fra indredepartementet av 29de august 1901 ophæves. Veterinær-

direktøren bemyndiges til nærmere at fastsætte den form, hvori årsberetningerne skal avfattes.

Idet opmærksomheden henledes på, at årsberetningen herefter av dyrlæger blir at indsende direkte til magistrat eller amtmænd, mens de i husdyrlovens § 3 omhandlede beretninger om nye tilfælde av ondartede smitsomme husdyrsygdomme fremdeles blir at indsende gjennom vedkommende sundhetskommisjons ordfører, skal man anmode om, at samtlige de i hr. amtmandens embedsdistrikt værende magistrater, distriktslæger, sundhetskommisjoner samt praktiserende dyrlæger må bli underrettede om indholdet av nærværende rundskrivelse. Til lettelse ved sakens ekspedition vedlægges endel avtryk.

15. *Cirkulære fra veterinærdirektøren av 16de november 1907 angående avfattelsen av dyrlægers årsberetning m. v.*

I henhold til den av landbruksdepartementet i dets cirkulære av 15de november 1907 angående tidspunktet for indsendelse av dyrlægers årsberetninger m. v. givne bemyndigelse fastsettes herved følgende regler angående avfattelsen av dyrlægers årsberetninger.

1. Beretningen skal omhandle dyrlægens virksomhet i kalenderåret i det distrikt, hvori han har praktisert. Hvis en dyrlæge i årets løp har praktisert i distrikter, som ligger i forskjellige amter, blir særskilt beretning og særskilte sygdomslistor for hvert amt at avfatte. Tillike bør det iagttages, at der avgives særskilt sygdomsliste for kjøpstrads- og landdistrikt.
2. De dyrlæger, der virker som kommunale kjødkontrollører, har at avfatte særskilt beretning og særskilte listor for denne sin virksomhet overensstemmende med, hvad der i rundskrivelse av 20de oktober 1900 fra landbruksdepartementet er foreskrevet.

Beretningen om kjødkontrollen skal inden 1ste februar gjennom vedkommende magistrat og beretningen om dyrlægens praktiske virksomhet inden 1ste marts gjennom vedkommende amtmænd være sendt til veterinærdirektøren. De dyrlæger, som er bestyrere av kommunale import- eller karantænestationer, har at vedlægge årsberetningen en særskilt indberetning om stationens virksomhet i det forløpne år. På samme måte har de dyrlæger, som har arbeide i politiets eller sundhetskommisjons tjeneste, at gjøre særskilt rede derfor.

3. Beretningen skal indsendes på papir i kvartformat med stor marg og kun skrevet på papirets ene side, således at den i tilfælde kan være tjenlig til trykning.
4. Beretningen skal kun omhandle kjendsgjærninger og faktisk stedfindende forhold. Theoretiske betragtninger og personligt ræsonnement bør holdes borte. Forsåvidt dyrlægen finder grund til at øve kritik, bør denne være varsom og forsiktig, idet det bør erindres, at der kræves lang erfaring og godt kjendskap til et distrikts økonomiske forhold, gamle driftsmåter, bygdens tradition og befolkningens sædvaner og karakter for at kunne dømme om, hvad der er lønsomt, gagnlig og i det hele rigtigt på husdyrbrukets område i vedkommende distrikt.

Stilen bør være klar og knap, overflødige ord bør undgås og sterke uttryk undlates. Ordet «jeg» bør kun sjelden benyttes.

5. Beretningen skal ledsages av en tabellarisk opgave over de i årets løp behandlede sygdomstilfælde overensstemmende med det dertil bestemte schema, som til enhver tid kan erholdes ved henvendelse til veterinærstyrelsen. På dette schema bør ingen ændringer eller overstrykninger fore-

tages, og de i rubrikerne meddelte tal bør være korrekte og nøiaktige, ikke blot omtrentlige og angive det forekomne antal sygdomstilfælde (ikke antal syke besetninger). Har man havt under behandling andre sygdomme end de på sykelisten angivne, blir disse at tilføie i de på listen værende tomme rum.

Årsberetningen skal indeholde opplysninger om:

- a) Sundhetstilstanden blandt husdyrene i sin almindelighet, klimatiske, jordbruksmessige eller andre alment virkende omstændigheter, der har havt betydning i denne henseende.
- b) De sygdomme, navnlig smittomme, der har havt indflydelse på sundhetstilstanden samt de sygdomme eller sygdomstilfælde, der på grund av sin sjeldenhet, eiendommelighet eller av andre årsaker fortjener særlig omtale. Ved omtale av sygdommene bør der gjøres nøiagtig rede for deres første opståen, deres årsagsforhold, optræden, utbredelse og karakter samt varighet. Særlige eller særlig gunstige behandlingsmåter eller forebyggelsesforanstaltninger bør nævnes.
- c) Overførelse av sykdom fra dyr til mennesker eller omvendt.
- d) Indførsel fra og utførsel til utlandet av dyr med oppgave over dyrenes art og antal, bestemmelsessted o. l.
- e) Husdyrhandelens stilling i distriktet, markeder, dyrskuer, salgspriser og omsætningsforhold.
- f) Virksomhet i retspleiens tjeneste samt opplysning om dyrlægens anvendelse forøvrig i det offentliges tjeneste (prisdømmer o. l.).
- g) Opplysning om, hvilke herreder, som tilligger vedkommende amtsdyrlægedistrikt samt den for stillingen normerte løn.
- h) Summarisk oversikt over tuberkulinundersøkelserne med nærmere opplysning om de undersøkte besetningers utrensning således som krævet på de dertil bestemte særskilte skemaer.
- i) Befolkningens behov for dyrlægehjelp, kvaksalveriets stilling o. l.

Hvert 5te år fra 1910 at regne gives en almindelig oversikt over husdyrbrukets stilling i distriktet særlig med hensyn til husdyravlen, raceforhold, husdyrbrukets økonomi, stedet av husdyrene og deres produkter, fodingens art og tilstrækkelighet, stall- og fjøshygiene.

Idet endel eksemplarer av nærværende cirkulære hoslagt tilstilles hr. amtmanden med anmodning om at la de inden hr. amtmandens embedsdistrikt praktiserende dyrlæger bli bekjendt med dette, henledes oppmerksomheten på bestemmelsen i husdyrloven av 14de juli 1894 § 26, hvorefter hr. amtmanden i tilfælde av, at årsberetningen uteblir, kan forelægge vedkommende dyrlæge en mulkt for hver uke, som oversittes.

Det bemerkes, at de indberetninger om optræden av nye tilfælde av ondartet, smittom husdyrsykdom, som dyrlægerne har at afgi i henhold til husdyrlovens § 3, fremdeles som hittil blir at indsende dels gjennom vedkommende sundhetskommisjons ordfører til amtmanden (skema nr. 1), dels direkte til veterinærdirektøren (skema nr. 2) umiddelbart efterat sykdomstilfældet er konstatert.

16. Rundskrivelse fra veterinærdirektøren av 30te november 1907 angående protokoller for dyrlæger.

Efter henstillen fra veterinærdirektøren foreslog departementet for indeværende budgетtermin bevilget ekstraordinært kr. 1000,00 til anskaffelse av protokoller for dyrlægerne, idet man fandt, at hver dyrlæge burde pålægges at føre to proto-

koller, nemlig en over foretagne offentlige tuberkulinundersøkelser og en over de i henhold til husdyrloven foretagne forretninger i anledning av ondartede smitsomme husdyrsygdomme.

Stortinget bevilget det nævnte beløp.

Ulemperne ved, at dyrlægerne hittil ikke har ført protokoller av nogen art, har særlig gjort sig gjældende for tuberkulinundersøkelsernes vedkommende, efterat man ved hvert års utgang begyndte at avkræve dyrlægerne skematiske beretninger om resultaterne av de i årets løp foretagne undersøkelser med angivelse av forskjellige oplysninger om hver enkelt prøvet besætning.

Også de oplysninger, som dyrlægen skal gi i den indberetning, som skal indsendes til veterinærstyrelsen efter hver enkelt prøve om dennes resultat, vil vanskelig kunne gives helt tilfredsstillende, når ikke dyrlægen har en planmessig ført protokol at holde sig til.

Som følge av det anførte er der i protokollerne for tuberkulinundersøkelser indrettet en række rubriker, der skal utfyldes av dyrlægen efter hver enkelt undersøkelse for at danne grundlaget for hans indberetninger til veterinærstyrelsen.

Desuten er der også indrettet endel anmerkningsrubriker om forhold, hvorom det kan være av interesse at bevare oplysning ved nedtegnning i en protokol, saaledes om, hvorvidt mennesketuberkulose er optrådt samtidig med kvægtuberkulose og om grunden til, at tuberkulosen vedvarer, uagtet besætningen før er undersøkt.

Også for de ondartede smitsomme husdyrsygdomme er det imidlertid av den største betydning, at der gjennom ordentlig førte protokoller til enhver tid kan skaffes oplysning om sygdomstilfældenes opstaaen, utbredelse og forekomst inden distriktet, likesom det er nødvendig for opnåelsen av et heldig resultat, at der er kontinuitet i det sanitære arbeide, og at dyrlægen lærer at kjende sit distrikt.

Desuten vil administrationen ved henvendelse til vedkommende dyrlæge nårsomhelst kunne bringe sig à jour med de veterinær-sanitære forhold på stedet.

Disse protokoller vil desuten for dyrlægerne selv danne det bedste grundlag for de årsberetninger, de i henhold til husdyrlovens § 26 ved hvert års utløp skal avgi om sin virksomhet i årets løp.

Rubrikerne i protokollerne over ondartede smitsomme husdyrsygdomme er derfor indrettet med de her anførte hensyn for øie.

Angående dyrlægers pligt til at føre disse protokoller bemerkes, at for tuberkulinundersøkelsernes vedkommende vil protokolførslen kunne settes som betingelse for adgangen til at foreta undersøkelserne paa offentlig bekostning. Hvad de ondartede smitsomme husdyrsygdomme angår, antages husdyrlovens § 7, a at indeholde tilstrækkelig hjemmel til at paalægge dyrlæggerne at føre protokol over disse, idet denne § bl. a. gir departementet ret til at avgi bestemmelser for dyrlægernes forhold med hensyn til reiser, indberetninger m. v.

Angående protokollernes benyttelse bemerkes forøvrig:

Hver protokol autoriseres på vanlig måte av amtmanden til bruk for vedkommende dyrlæge.

Protokollernes sideantal fordeles på de enkelte herreder og byer, som vedkommendes distrikt omfatter, under hensyntagen til den sandsynlige forretningsmængde for hvert herred eller hver by. Herved vil protokollerne bli mer oversiktlige, likesom den fordel vil opnåes, at utskrift av dem for hvert herreds eller hver bys vedkommende lettere vil kunne tages. Dette vil særlig være av betydning ved deling av amtsdyrlægebestillinger.

På hvert herreds eller hver bys folio indføres forretningerne kronologisk og årsvis.

Amtsdyrlægenes protokoller skal følge bestillingene, således at når en amtsdyrlæge overtar en ny amtsdyrlægebestilling, overlater han sin eftermand de av ham selv hitil førte protokoller og overtar på den anden side de protokoller, som hans formand i den nye bestilling har ført.

For de privatpraktiserende dyrlæger vil en tilsvarende ordning ikke kunne la sig gjennomføre. Disse dyrlæger må derfor ha adgang til at beholde protokollene, selv om de flytter til et andet amt. Forinden dyrlægen begynner at praktisere i et nyt amt, skal dog protokollene indsendes til amtmanden i det amt, han fraflytter, for at det kan bli undersøkt, om protokollene har været ordentlig ført i den tid, han praktiserte i vedkommende amt.

Angående inspektion av protokollene bemerkes forøvrig, at sådan vil finde sted leilighetsvis ved veterinærdirektørens eller vedkommende amtmands personlige nærvær på dyrlægens hjemsted.

Protokollene blir at indsende til veterinærstyrelsen 5 år, efterat de er utskrevne og for de private dyrlægers vedkommende altid ved dyrlægens død.

Det henstilles til dyrlægerne at behandle protokollene forsvarlig, pakke dem ordentlig ind i tilfælde av reise og særlig sørge for, at fugtighet undgås.

Skriften i protokollene må være mest mulig tydelig, og de begjærte opplysninger avfattes fuldstændig, men kort og koncist.

Protokollene tages i bruk fra 1ste januar 1908.

Idet man hoslagt oversender hr. amtmanden et eksemplar av hver av de nævnte protokoller til alle inden Deres embedsdistrikt bosittende dyrlæger, skal man be protokollene autoriserte og derefter snarest tilstillet dyrlægerne.

Disse bedes likeledes gjort bekjendt med indholdet av nærværende rundskrivelse.

Til lettelse ved sakens ekspedition vedlægges endel eksemplarer av nærværende rundskrivelse.

17. *Skrivelse fra medicinaldirektøren til amtmanden i Nordlands amt, hvori der i anledning av en av et helseråd fattet beslutning om, at samtlige kvægeiere i en kreds, hvor der blandt befolkningen var optrådt hyppige tilfælde av tæring, skulde la sine besætninger undersøke på tuberkulose, b. l. uttales, at den av amtmanden nævnte bestemmelse i sundhetsloven av 16de mai 1860 § 15 ikke antages at være anvendelig i dette tilfælde. De i sundhetslovens 2det kapitel indeholdte bestemmelser kan nemlig ikke antages at gjælde tuberkulosen og har heller aldrig været anvendt derpå (jfr. ot. prp. nr. 10 for 1898 side 6). Da der heller ikke i tuberkuloseloven av 8de mai 1900 findes hjemmel for en beslutning som den av helserådet fattede, antar direktøren, at denne ikke er lovmedholdelig og følgelig ikke forbindende for vedkommende kvægeiere. Til veiledning for helserådet bemerker direktøren, at myndighet til at beslutte tvungne tuberkulinundersøkelser av kvægbesætninger for tiden heller ikke antages at ville kunne bli helserådet tillagt ved kgl. stadfæstede sundhetsforskrifter. Derimot er det at anbefale, at helserådet eller dets ordfører, efter den anledning, der gives, søker at fremme de frivillige tuberkulinundersøkelser av kvægbesætninger, jfr. direktørens rundskrivelser av 11te mai 1897 og 1ste april 1899. Med hensyn til de nærmere regler om sådanne undersøkelser henvises til veterinærdirektørens rundskrivelse av 7de april 1905 i Norsk Lovtidende.*

Bilag 1.

B. Gjældende love og betemmelser.

Lov

af 14de juli 1894, cfr. lov af 26de mai 1899 om foranstaltninger mod smitsomme husdyrsygdomme.

Kapitel 1.

Om ondartede smitsomme sygdomme.

§ 1. Følgende smitsomme sygdomme blandt husdyrene skal være undergivne det offentliges særlige forsorg, nemlig:

kvægpest;

miltbrand og dermed ligeartede sygdomme;

hundegalskab;

snive;

specifik mund- og klovsyge;

ondartet lungesyge og ondartet katarrrhalfeber hos hornkvæget;

kopper og skab hos fåret;

svinepest og rødsyge hos svinet.¹⁾

Skulde nogen anden sygdom blandt husdyr antage en smitsom eller ondartet karakter eller større udbredelse, eller skulde nogen af de her opregnede sygdomme optræde ondartet eller vinde udbredelse hos andre dyr end de nævnte, kan kongen udvide bestemmelserne i denne paragraf til også at omfatte disse sygdomme.

Ligeledes kan kongen, når dertil findes grund, bestemme, at en sygdom, der hidtil har været gjenstand for det offentliges indgriben efter denne paragraf, skal behandles som en mildere smitsom sygdom efter bestemmelserne i nedenstående kapitel 3.

§ 2. Er noget husdyr angrebet eller død af en af de i § 1 omhandlede sygdomme, eller er der sandsynlighed for, at så er tilfældet, skal enhver, der som eier eller på anden måde har i besiddelse sådant dyr, snarest muligt tilkalde en autoriseret dyrlæge eller derom gjøre anmeldelse, i byerne til politimesteren, på landet til lensmanden, fra hvem meddelelse uopholdelig skal ske til en autoriseret dyrlæge.

Dyret bliver, indtil dyrlæge kommer tilstede, såvidt omstændighederne tillader det, at holde afsondret eller indespærret.

¹⁾ Rødsygen er ved kronpr. resol. af 9de marts 1904 overført til de mildere smitsomme sygdomme.

Når kvægepest er udbrudt, skal enhver indenfor en af amtmanden nærmere bestemt afstand boende eier eller opsynsmand over drøvtyggende dyr uden ophold anmelde ethvert tilfælde af indvortes sygdom, som måtte indtræffe i hans besætning blandt de nævnte arter af dyr.

§ 3. Den praktiserende dyrlæge, der modtager meddelelse om eller under sin praksis påtræffer et tilfælde af nogen af de i § 1 omhandlede sygdomme, skal snarest muligt på stedet undersøge tilfældets beskaffenhed og træffe de foranstaltninger, som er fornødne til forebyggelse af smitte, såsom afsondring og indespærring af syge og mistænkte dyr, nedgravning eller tilintetgjørelse af døde dyr og smitteførende affald samt rensning og desinfektion. Privatpraktiserende dyrlæge er dog kun forpligtet til at foretage undersøgelse, når tvingende grunde skjønnes at være tilstede.

Dyrlæge skal, når han har undersøgt et tilfælde af nogen af de i § 1 omhandlede sygdomme, snarest muligt til øvrigheden indgive beretning om det ved undersøgelsen fundne sygdomstilfælde, med oplysning om, hvad der er foretaget eller anordnet for at modarbejde sygdommen og hindre dens udbredelse. Privatpraktiserende dyrlæge, der efter modtagen anmeldelse afslår at foretage undersøgelse, skal snarest muligt oversende anmeldelsen til øvrigheden.

§ 4. Dyrets eier eller besidder er forpligtet til at efterkomme ethvert ham i henhold til denne lovs bestemmelse givet pålæg; forsåvidt det ikke frivillig efterkommes, kan politiet lade det fornødne udføre for vedkommendes regning.

Politiet er forøvrigt forpligtet til at yde fornøden bistand ved de i henhold til denne lov påbudte foranstaltningers gennemførelse.

§ 5. Amtmanden har, når han modtager underretning om noget tilfælde af de i § 1 nævnte sygdomme, at træffe de forføjninger, som efter omstændighederne må ansees påkrævede for at hindre sygdommens udbredelse; finder han det fornødent, kan han lade den besætning, i hvilken sygdomstilfældet er forekommet, samt de besætninger, hvortil smitte kan antages overført, sætte under offentligt tilsyn, indtil sygdommen eller smittefaren er ophørt.

§ 6. Så længe en besætning er under offentligt tilsyn, kan amtmanden

- a) påbyde eftersyn af vedkommende besætning ved dyrlæge, så ofte som omstændighederne kræver det;
- b) forbyde, at dyr og smitteførende gjenstande bortføres fra stedet, samt at uvedkommende tilstedes adgang; ved kvægepest kan han forbyde alt unødvendigt samkvem mellem smittede og smittefrie dele af distriktet;
- c) forbyde, at noget nyt dyr indføres i en besætning, i hvilken der er forekommet tilfælde af kvægepest, kvægets ondartede lungesygge, mund- og klovsyge, snive eller svinepest; til fornøden kontrol hermed kan han lade optage fortegnelse over og mærke de til vedkommende besætning hørende dyr.

Amtmanden kan derhos

- d) under særlige omstændigheder forbyde benyttelse af beiter og andre steder som kan formodes at være smittede;

- e) under særlige omstændigheder påbyde optagning og fornyelse af gulve, vægge og lignende i rum, hvor smittede dyr har stået, samt tilintetgjørelse af smittebefængte gjenstande, såsom hø, halm, redskaber og lignende;
- f) for by eller herred, hvor eller i hvis nærhed hundegalskab forekommer, ved offentlig bekjendtgjørelse påbyde, at enhver hund skal enten holdes forsvarlig bunden eller indespærret eller være forsynet med mundkurv af nærmere angivet beskaffenhed, eller under særlige omstændigheder blot kunne føres på offentlig vei eller gade i bånd af voksen person, selv om hunden er forsynet med mundkurv;
- g) når nogen farsot vinder større udbredelse, ved dyrlæge lade foretage almindelig undersøgelse af besætninger i den udstrækning, som måtte findes nødvendig;
- h) pålægge vedkommende by- eller herredskommune at rense og desinficere stalde og vandingsteder, som er til offentlig afbenyttelse.

§ 7. Vedkommende regjeringsdepartement har at

- a) foreskrive de nærmere forholdsregler, der udkræves til forebyggelse af smitte, såvel i sin almindelighed som ved de enkelte sygdomme, samt afgive bestemmelser for dyrlægenes forhold med hensyn til reiser, indberetninger m. v.;
- b) give forskrifter til forebyggelse af smitte blandt husdyr ved dyrskuer, markeder og lignende samt ved transport af dyr inden landet;
- c) give bestemmelse angående benyttelse af produkter af syge dyr.
Departementet kan derhos
- d) under særlige omstændigheder forbyde afholdelse af markeder eller større dyresamlinger i distrikter, hvor farsot blandt husdyr er herskende, eller hvortil smitsom sygdom kan frygtes indført;
- e) under særlige omstændigheder forbyde, at dyr føres fra en landsdel til en anden, eller gjøre adgangen dertil afhængig af sådanne forsigtighedsregler, som måtte ansees fornødne for at hindre overførelse af smitte;
- f) ved udbrud af hundegalskab påbyde, at for større eller mindre dele af landet alle hunde skal holdes forsvarlig lænkede, bære mundkurv eller føres i bånd;
- g) ved udbrud af kvægpest påbyde afspærring af det af sygdommen angrebne distrikt;
- h) ved udbrud af kvægpest, kvægets ondartede lungesyge, mund- og klovsyge og svinepest påbyde nedslagtning af hele besætninger, hvori sygdommen optræder.

§ 8. Vaccination af besætning mod nogen smitsom sygdom må ikke finde sted uden tilladelse af vedkommende regjeringsdepartement.

Når det kan antages, at en farsot derved hurtigere vil kunne stanses, kan departementet påbyde vaccination af de for smitte udsatte besætninger samt fastsætte en godtgjørelse til dyrlægen for hvert podet dyr.

§ 9. Enhver dyreeier er pligtig til at lade ham tilhørende døde dyr og smitteførende gjenstande tilintetgjøre eller nedgrave. Til brug i sådant øiemed

skal enhver kjøbstadskommune anskaffe en af vedkommende regjeringsdepartement godkendt indretning eller nedgravningsplads. Også ladesteder med særskilt kommunestyre såvelsom landkommuner med tæt bebyggelse kan af kongen pålægges den samme forpligtelse. Fornøden grund kan af kommunen efter tilladelse meddelt af kongen fordres afgivet mod erstatning, der i mangel af overenskomst bestemmes ved almindelig takstforretning.

I kommuner, hvor sådan indretning eller nedgravningsplads enten ikke haves eller i tilfældet ikke kan benyttes, skal døde dyr og smitteførende gjenstande efter dyrlægens anordning tilintetgjøres eller nedgraves på eierens egen grund eller — hvis dertil ikke er anledning — på anden grund, hvor det med mindst ulempe for dens eier eller bruger kan foregå. Er ved foranstaltningen nogen ulempe forårsaget grundens eier eller bruger, skal vedkommende kommune yde erstatning, hvis størrelse i mangel af overenskomst bestemmes ved skøn afholdt efter de i lov om veivæsenet af 15de september 1851 § 24 fastsatte regler.

Kapitel 2.

Om nedslagtning og erstatning.

§ 10. Ved mistanke om kvægepest, kvægets ondartede lungesyge eller svinepest kan amtmanden påbyde nedslagtning af indtil tre dyr for ved obduktion af disse at erholde vished om sygdommens natur.

De dyr, om hvilke det efter en dyrlæges erklæring må ansees for afgjort, at de er angrebne af en af de nævnte sygdomme, skal efter amtmandens foranstaltning dræbes, medmindre vedkommende regjeringsdepartement påbyder det modsatte.

Enhver hest, som efter dyrlæges erklæring er angreben af snive, skal dræbes.

Dyr, angrebet af hundegalskab, skal dræbes; hund eller kat, som er bidt af noget af hundegalskab lidende dyr, skal ligeledes dræbes.

§ 11. Eieren er, med de nedenfor nævnte begrænsninger, berettiget til at erholde erstatning for de dyr, som ved det offentliges foranstaltning dræbes på grund af kvægepest, kvægets ondartede lungesyge, snive, svinepest og mund- og klovsyge.

Dyr, der ved obduktion ikke viser spor af disse sygdomme, erstattes med det fulde beløb, hvortil de på nedenangivne måde er værdsatte.

Dyr, der ved obduktion findes angrebne af kvægepest, kvægets ondartede lungesyge eller mund- og klovsyge, erstattes med to trediedele, dyr, der ved obduktion findes angrebne af snive eller svinepest, med halvdelen af det beløb, hvortil de på den nedenfor nævnte måde er værdsatte.

Dyr, der er døde som følge af tvungen vaccination, erstattes med deres fulde værdi.

§ 12. Forsåvidt eieren ved indførsel fra udlandet af smittede dyr, ved overtrædelse af givne forholdsregler eller på anden måde selv har forskyldt skaden, erholder han ingen erstatning.

Ret til erstatning for dyr, nedslagtede efter offentlig foranstaltning, er derhos betinget af, at de har opholdt sig mindst 6 måneder inden landets grænser, medmindre det kan godtgøres, at de på en eieren uforskyldt måde er smittede efter at være indførte her til landet.

Erstatningskrav må fremsættes forinden nedslagtningen. Erstatningsbeløbet må i intet tilfælde overstige kr. 300,00 for halvdelen af et enkelt dyr, kr. 400,00 for to tredieparter og kr. 600,00 for det hele dyr.

§ 13. De dyr, der blir at dræbe efter foranstående bestemmelser, skal, forsåvidt erstatningskrav derom fremsættes, værdsættes af en politiembedsmand (på landet af lensmanden) i forening med to af ham dertil opnævnte mænd. Dyrene ansættes til den værdi, de antages at have som uangrebne af sygdommen, hvorfra trækkes værdien af det dræbte dyr, forsåvidt det helt eller delvis kan benyttes.

Det dræbte dyr skal, såvidt fornødiges, obduceres af en af det offentlige antagen dyrlæge, som gennem amtmanden skal tilstille vedkommende regjeringsdepartement en beskrivelse af obduktionsforretningen. Eieren er berettiget til for egen regning at tilkalde en autoriseret dyrlæge for at være tilstede ved obduktionen og deltage i afgjørelsen af spørgsmålet, om dyret har været angrebet af den antagne sygdom.

Er der tvil eller meningsforskjellighed herom mellem dyrlægerne, afgjøres sagen af en af departementet opnævnt sagkyndig.

Kapitel 3.

Om mildere smitsomme sygdomme.

§ 14. Følgende sygdomme hos husdyrene henregnes til de mildere smitsomme, ligeoverfor hvilke efterstående regler kommer til anvendelse, nemlig:

Lungesyge, influenza, kværke, strengel, mundsyge og beskellersyge hos hesten, skab og kopper hos andre dyr end fåret, smitsom klovsyge hos fåret, ringorm hos alle husdyr, hårsækmider hos hunden, febersygdomme af smitsom karakter, tuberkulose.¹⁾

Med hensyn til disse sygdomme gjøres det eieren eller den, der på hans vegne fører tilsyn med dyrene, til pligt:

- a) at anmelde for en autoriseret dyrlæge eller for politimesteren eller lensmanden, når nogen af disse sygdomme måtte vise sig i hans besætning;
- b) ikke at lade dyr, der antages angrebne af nævnte sygdomme, føre på markeder, til dyrskuer, på fremmed beite eller i fremmede fjøs eller stalde;

¹⁾ Ved kgl. resol. af 22de juni 1903'er smitsom kastning og ved kronprinsregentens resol. af 9de marts 1904 rødsyge hos svinet overført til de mildere smitsomme sygdomme.

dog skal det være tilladt fra eierens fjøs at sælge sådanne dyr til slagt eller at føre dem til handelsmarkedet til egen afsondret afdeling for at sælges til slagt medmindre departementet anderledes bestemmer for de enkelte sygdomme.

Politimester eller lensmand, der har modtaget sådan meddelelse som i litr. a nævnt, har at indsende meddelelse til vedkommende dyrlæge. Finder dyrlægen, at sygdommens optræden er af foruroligende beskaffenhed, indsender han anmeldelsen til amtmanden.

Finder amtmanden det nødvendigt for at hindre sygdommens videre udbredelse, kan han lade forholdene på stedet undersøge af dyrlæge og efter dennes forslag give forskrifter angående afsondrings- og desinfektions-foranstaltninger.

§ 15. Vedkommende departement kan give almindelige bestemmelser angående de nærmere foranstaltninger for hver enkelt af de i § 14 nævnte sygdomme samt angående anvendelse og salg af kød og melk fra syge dyr.

Departementet kan derhos bestemme, at dyr, som i henhold til § 14 litr. b er afhændet til slagt, og som senere antræffes levende hos ny besidder, skal inden en fastsat frist, i fornødent fald ved offentlig foranstaltning, kunne påbydes nedslagtede for besidderens regning.

§ 16. Kongen kan bestemme, at andre sygdomme end de nævnte skal henføres under bestemmelserne i dette kapitel.

Kapitel 4.

Om indførsel og udførsel af dyr.

§ 17. Kongen kan forbyde indførsel af dyr og smitteførende gjenstande fra fremmede lande eller landsdele, fra hvilke smitsom husdyrsygdom kan frygtes indført.

Han kan anordne, at indførsel af dyr kun må finde sted over bestemte havne eller steder, påbyde, at indførte dyr skal undersøges af dyrlæge og henstå i kwarantæne på vedkommende importørs bekostning, pålægge eieren af indførte dyr at udrede betaling for sundhedsundersøgelse efter en fastsat takst samt anordne, at dyr, der ved indførselen findes angrebne af smitsom sygdom, eller som har været udsat for smitte, nedslagtes uden erstatning.

Han kan overhovedet foreskrive de nødvendige forholdsregler for at hindre indførsel af smitsom husdyrsygdom.

§ 18. I særskilte tilfælde kan vedkommende departement tillade indførsel af enkelte dyr eller gjenstande fra lande, fra hvilke indførsel er forbudt.

§ 19. Kongen kan med hensyn til udførsel af husdyr give sådanne forskrifter og træffe sådanne foranstaltninger, som måtte findes nødvendige for at forebygge, at der her fra landet udføres husdyr, der er mistænkte eller kan mistænkes for at lide af eller overføre smitsom sygdom, og at de herfra til udlandet afsendte dyr under transporten udsættes for sådanne sygdomme. Han kan anordne, at udførsel af husdyr kun må finde sted fra visse bestemte steder i riget.

For undersøgelse af dyr bestemt til udførsel, såvel som for undersøgelse og desinfektion af vedkommende skib kan det pålægges henholdsvis afsenderen og skibets fører at udrede betaling efter takst.

For de skibe, der benyttes til sådan udførsel, kan kongen give nærmere regler angående deres indredning og nødvendige forsyning med foder og drikkevand for dyrene, ligesom han overhovedet kan træffe anordninger for at sikre dyrenes forsvarlige behandling under reisen.

§ 20. Kongen kan anordne, at jernbanevogne og fartøier, som benyttes til transport af dyr, tilligemed de dertil hørende indretninger og redskaber skal renses og desinficeres efter hver sådan benyttelse. Omkostningerne hermed udredes af den, for hvis regning jernbanen eller fartøiet drives.

Kapitel 5.

Om eftersyn ved markeder o. l.

§ 21. Amtmanden kan foranstalte, at der ved markeder og andre større samlinger af husdyr inden amtet er dyrlæge tilstede for på det offentliges vegne at føre tilsyn med, at intet af de der fremstillede husdyr er angrebet af nogen smitsom sygdom.

Amtmanden kan påbyde, at handyr, der frembydes til almindelig bedækning, skal på eierens bekostning underkastes et sundhedseftersyn af autoriseret dyrlæge, som i tilfælde har at udstede attest for dyrets fuldkomne sundhed.

Kapitel 6.

Om omkostninger og deres udredelse m. v.

§ 22. Udgifter, som på grund af denne lovs forskrifter foranlediges ved smittede eller for smitte mistænkte dyrs røgt, afsondring og desinfektion, ved desinfektion af fjøs, stald, redskaber og deslige, ved døde dyrs nedgravning eller tilintetgjørelse, udredes af vedkommende dyrs eier. De med de syge dyrs kurbehandling forbundne omkostninger udredes ligeledes af dyrets eier, medmindre vedkommende amts-, kjøbstads- eller ladestedskommune — den sidstnævnte, forsåvidt den har eget kommunestyre — måtte fatte særlige bestemmelser desangående for de enkelte smitsomme sygdomme.

I tilfælde af uformuenhed hos eieren afholdes disse udgifter af vedkommende amts-, kjøbstads- eller ladestedskommune, denne sidste, forsåvidt den har eget kommunestyre.

Erstatning til eierne af dyr, nedslagtede efter bestemmelserne i kapitel 2, og de udgifter, der foranlediges ved de i § 13 omhandlede værdsættelsesforretninger samt ved nedslagtinger, udredes, forsåvidt angår dyr, der ikke findes angrebne af nogen sygdom, for hvilken nedslagting kan finde sted, eller forsåvidt angår dyr, døde som følge af tvungen vaccination, af statskassen, men for-

såvidt de findes angrebne af nogen sådan ovennævnt sygdom, med det halve af statskassen og med den anden halvdel af vedkommende amtskommunes, kjøbstads eller ladesteds kasse, den sidste kun, når ladestedet har særskilt kommunestyre.

På samme måde som i sidstnævnte tilfælde og efter sådan værdsættelse som i § 13 bestemt gives vedkommende eier erstatning, når det for at hindre smittes videre udbredelse måtte ansees nødvendigt at tilintetgjøre smittefarlige gjenstande som huse, husindredninger, foder, redskaber o. l.

Alle andre udgifter ved foranstaltninger efter denne lovs bestemmelser udredes af vedkommende amtskommunes, kjøbstads eller ladesteds kasse, forsåvidt ikke noget andet er eller måtte blive fastsat.

Dog falder omkostningerne ved afspærringsforanstaltninger ligeoverfor fremmede lande statskassen tillast, ligesom kongen for hvert enkelt tilfældes vedkommende kan bestemme, at udgifterne ved de i § 7 omhandlede foranstaltninger skal udredes af statskassen.

Endelig udredes den for tvungen vaccination fastsatte godtgjørelse til dyrlægen samt skydsgodtgjørelse for reiser i det offentliges tjeneste efter denne lov af statskassen.

§ 23. For forretninger i det offentliges tjeneste efter denne lov tilkommer privatpraktiserende dyrlæge kr. 4,00 for hver forretning samt i tilfælde af reiser skyds- og kostgodtgjørelse; som én forretning regnes, hvad dyrlægen under én reise på en gang foretager på et enkelt sted. Dyrlæge, der er ansat i et amts tjeneste med fast løn af vedkommende amtskommune, tilkommer for forretninger i det offentliges tjeneste efter denne lov kr. 4,00 for hvert døgn, han dermed er sysselsat, samt i tilfælde af reiser skydsgodtgjørelse. For obduktion af en hest eller et stykke storfæ tilkommer dyrlægen derhos kr. 6,00, for obduktion af et dyr af mindre art kr. 3,00, dog således, at han for på én dag udførte obduktioner ikke kan oppebære over kr. 20,00. For kontorundersøgelse i det offentliges tjeneste tilkommer dyrlægen kr. 2,00, forsåvidt offentlig reise eller obduktion derved undgås.

Amtmanden kan, forsåvidt reise i samme anledning eller obduktion inden samme besætning uden nødvendighed er gjentaget uden ordre af øvrigheden, helt eller delvis negte udbetaling af forretningsgodtgjørelse, kostgodtgjørelse og obduktionshonorar, ligesom skydsgodtgjørelsen i samme tilfælde kan negtes.

Dyrlægen tilkommer ikke nogen forretningsgodtgjørelse for vaccination af besætninger efter påbud af departementet eller for undersøgelse af indførte eller udførte dyr udenfor den for hvert podet eller undersøgt dyr fastsatte takst. Dyrlægen tilkommer heller ikke skyds — og i tilfælde kostgodtgjørelse — for reise til undersøgelse af import- eller eksportdyr, medmindre reisen er foretaget efter særskilt rekvisition af det offentlige.

For offentlige indberetninger, obduktionsbeskrivelser, attester, erklæringer og lignende tilkommer der dyrlægen ingen særskilt betaling.

§ 24. De i henhold til denne lovs bestemmelser opnævnte vurderingsmænd tilkommer for de af dem udførte forretninger hver en godtgjørelse af kr. 2,00 pr. dag.

Kapitel 7.

Om autoriserede dyrlæger.

§ 25. Husdyr, angrebne af ondartet smitsom sygdom, fåreskab undtaget, må ikke tages under behandling af andre end autoriserede dyrlæger.

§ 26. Enhver autoriseret praktiserende dyrlæge skal efter hvert års udløb inden en af departementet fastsat frist gennem amtmanden afgive til det regjeringsdepartement, hvorunder det civile veterinærvæsen er henlagt, en efter nærmere bestemmelse affattet beretning om sin virksomhed som dyrlæge i det forløbne år. Udebliver indberetningen udover den fastsatte tid, kan amtmanden forelægge vedkommende dyrlæge en mulkt for hver uge, som oversiddes.

Ligeså skal enhver autoriseret dyrlæge ved tilflytning til eller fraflytning fra et distrikt derom indsende meddelelse til departementet gennem vedkommende amtmand.

Kapitel 8.

Om straffebestemmelser.

§ 27. Overtrædelse eller undladelse af at efterkomme de i denne lov eller de i kraft af samme givne og offentliggjorte bestemmelser eller andre på behørig måde givne påbud bliver, såfremt forseelsen ikke efter den almindelige lovgivning er belagt med strengere straf, at straffe med bøder eller fængsel.

Sagerne blir at behandle på den for politisager foreskrevne måde.

Dyr eller gjenstande, som forsøges indførte eller er indførte her til landet i strid med noget i henhold til § 17 udfærdiget forbud eller anden ifølge denne paragraf given bestemmelse, eller som forsøges udførte i strid med nogen i henhold til § 19 given forskrift, forbrydes til fordel for statskassen, forsåvidt de ikke bliver at tilintetgjøre.

Hund, som antræffes ude med tilsidesættelse af noget i anledning af hundegalskab givet påbud, skal ved politiets foranstaltning optages og dræbes enten straks eller inden en af politiet given frist, inden hvilken den kan indløses af eieren mod erlæggelse af opbevaringsomkostningerne.

Ligeså kan ethvert dyr, som påtræffes ude med tilsidesættelse af nogen bestemmelse i denne lovs kapitel 1 eller noget ifølge deraf udfærdiget påbud, når det findes angrebet af nogen der nævnt smitsom sygdom, ved politiets foranstaltning dræbes uden erstatning til eieren.

§ 28. Privat praktiserende dyrlæger skal, når de under forretninger for det offentlige gjør sig skyldige i misligheder, som, begåede af dyrlæger med offentlig ansættelse, vilde være strafbare som forbrydelser i embede eller bestilling, straffes med bøder eller fængsel.

Kapitel 9.

Om lovens ikrafttræden m. v.

§ 29. Denne lov træder i kraft den 1ste januar 1895.

Fra samme tid ophæves lov af 20de mai 1882 angående foranstaltninger i anledning af ondartede smitsomme sygdomme blandt husdyrene, lov af 15de septbr. 1851 angående foranstaltninger mod skabsyge blandt får og geder og de i henhold til sidstnævnte lov udfærdigede bestemmelser samt lov af 14de juni 1890 angående forholdsregler mod udførsel af syge husdyr.

De i medhold af nævnte lov af 20de mai 1882, dens § 4, sidste punktum givne bestemmelser og de i medhold af samme lovs § 8 udfærdigede indførselsforbud samt de i medhold af nævnte lov af 14de juni 1890 udfærdigede bestemmelser bliver fremdeles indtil videre i kraft.

Bilag 2.

Lov

om kommunale slagtehus, kjødkontrol m. v. af 27de juni 1892,
jvfr. lov af 27de juli 1895 og lov af 6te aug. 1897.

§ 1. I kommuner, for hvilke der er indrettet slagtehus, hvis beliggenhed og plan er godkendt af kongen, kan kommunestyret med kongens samtykke påbyde, at al slagtning af nærmere bestemte arter af husdyr, hvis kjød skal benyttes til menneskeføde, skal foregå i det kommunale slagtehus.

På samme måde kan fastsættes, at al handel med nærmere bestemte arter af levende husdyr inden en kommune skal foregå under kontrol på dertil bestemt torv eller plads.

§ 2. I enhver kjøbstads- eller ladestedskommune med over 4 000 indbyggere skal alt inden kommunen slagtet eller til samme indført kjød, der skal benyttes til menneskeføde, undersøges af kommunal kjødkontrollør, der såvidt muligt bør være eksamineret dyrlæge. Er sådan undersøgelse foretaget i den kommune, hvorfra kjødet udføres, kan kongen bestemme, at den bortfalder i de kommuner, hvortil indførsel finder sted.¹⁾

Efter andragende fra kommunestyret kan det af kongen bestemmes, at kjød af dyr, der slagtes inden dele af kommunen, som ikke er bymæssig bebyggede, og hvor kontrollens gennemførelse på grund af deres afstand fra kontrolstationen vil falde uforholdsmæssig besværlig, kan fritages for undersøgelse af kommunal kjødkontrol, når kjødet, ifølge erklæring, afgiven af den, for hvem det slagtes, alene skal benyttes af denne og hans husstand.

Efter beslutning af kommunestyret og med kongens samtykke kan sådan kontrol påbydes også for køb- og ladesteds-kommuner med ikke over 4 000 indbyggere.

Det samme gjælder landkommuner, dog således, at i sådan kommune kun det kjød, der udbydes til salg inden kommunen, kan forlanges kontrolleret.

§ 3. Kjød, som af kommunal kontrollør findes tjenligt til menneskeføde, skal stemples. Findes det utjenligt dertil, skal det ufortøvet beslaglægges og ikke tilbageleveres vedkommende, forinden det er gjort uskadeligt for den menneskelige sundhed eller ubrugbart som næringsmiddel.

Hvis beslaglagt kjød, som ikke tilbagefordres, af vedkommende kommune blir udnyttet til teknisk brug istedetfor at tilintetgøres, har eieren krav på en forholdsmæssig godtgørelse.

Den kommunale kjødkontrollørs afgørelse kan indankes for stedets sundhedskommission, hvis ordfører i tilfælde ufortøvet skal gives fornøden underretning.

¹⁾ Kfr. kgl. resol. af 19de august 1897 og 29de marts 1902.

§ 4. Når slagtetvang indføres efter § 1, pligter vedkommende kommune at give erstatning for den værdiforringelse, som de for slagtebedrift inden kommunen lovlig opførte bygninger og indretninger måtte lide ved ikke længere at kunne benyttes efter sit øiemed, forsåvidt bedriften lovlig der har været drevet og ved slagtetvangens indførelse endnu drives.

Erstatningen fastsættes i tilfælde ved lovligt skjøn, optaget for kommunens regning. Overskjøn må forlanges inden 4 uger; omkostningerne derved udredes efter de almindelige regler.

Erstatningskrav må i tilfælde være fremsat inden tre måneder efter slagtetvangens indførelse.

§ 5. For benyttelse af slagtehus eller torv, bestemt til handel med levende husdyr, kan kommunestyret med kongens samtykke for mindst et år ad gangen fastsætte bestemte afgifter.

Disse må dog ikke være højere end fornødent til renter af den kapital, som er anvendt til vedkommende anlæg samt til dækkelse af driftsomkostningerne.

Ønskes den i § 2 omhandlede undersøgelse udført i slagteri eller andetsteds udenfor kontrolstationen, skal dertil være adgang til sådanne tider og mod sådan godtgørelse, som af kommunestyret med kongens approbation bestemmes.

I kommuner, hvor offentligt slagtehus ikke er oprettet, skal vedkommende kommunestyre ansætte særskilt kontrollør på det sted, som slagterborgere eller kødhandlere andrager om, på betingelse af, at disse refunderer kommunen de udgifter, som medgår til sådan kontrollørs aflønning. Lønnens størrelse bestemmes af kommunestyret med departementets approbation. I tvivlsomme tilfælde skal kødet uden udgift for kommunen frembringes til den kommunale kontrolstation.

§ 6. Nærmere forskrifter til gennemførelse af denne lov kan gives af kongen eller den, han dertil bemyndiger.

§ 7. Overtrædelser af de i denne lov eller med hjemmel deraf givne forskrifter påtales af politiet og straffes¹⁾ med bøder fra kr. 2,00 til kr. 1 000,00.

¹⁾ Konf. den nye straffelov.

finder sted, skal disse vedheftes hver til sit slag. På samme vis skal muligens medfølgende organer (net, lever, hjerteslag o. l.) tilhøre det slag, hvormed de fremføres.

Dog kan kommunestyre med approbation af vedkommende regjeringsdepartement fastsætte regler, ifølge hvilke større dele af slag eller flere organer end her nævnt kan kræves fremlagte for kontrolløren. Ved undersøgelse udenfor kontrolstation af kød af dyr, slagtede inden vedkommende kommune, skal samtlige dyrets organer være tilstede, og særskilt for hvert dyr fremvises for kontrolløren.

§ 6. Ved undersøgelsen bestemmes, om kødet er tjenligt til menneskeføde. I tvivlsomme tilfælde kan kødet under forsvarlig opbevaring tilbageholdes ved kontrolstationen. Ved undersøgelse udenfor stationen kan i sådanne tilfælde afgjørelsen udskydes indtil 24 timer, mellemliggende helligdag heri ikke medregnet.

§ 7. Enhver, der fremstiller kød til undersøgelse, skal paa kontrollørens forlangende meddele, hvad der er ham bekendt om slagtet, såsom eierens navn, hvorfra dyret er kommet, om dyret før slagtingen har været sygt o. l.

§ 8. På slag, der fremføres til kontrol, må ikke brystafdelingens storpulsåre være bortskåret, heller ikke itler og syge eller bedærvede partier. Heller ikke må brysthinden eller bughinden være bortskåret.

§ 9*). Kød af hornkvæg, indført fra Danmark eller Sverige, skal ved fremvisningen til kontrol være ledsaget af attest fra dertil i udførselslandet autoriseret dyrlæge om, at det ikke er bedærvet og ikke hidrører fra dyr, der er således angrebne af sygdom eller så afmagrede, at deres kød ikke kan ansees egnet til menneskeføde.

Kød, som stammer fra kvæg, slagtet i de svenske grænsedistrikter, skal dog kunne indføres til kontrolkommuner, når der medfølger kødet attest, udstedt af svensk politimyndighed, toldstationsbestyrer ved grænsen eller herredsstyrets ordfører om kødets oprindelse og om at kødet efter de foreliggende oplysninger ikke stammer fra dyr, som er slagtet på grund af sygdom, samt om, at der i distriktet ikke for tiden optræder ondartet smitsom kvægsygdom.

På slagtet, eller hvis dette indføres opdelt, på hver halve eller fjerdedels krop, skal der være påheftet med ståltråd en seddel med påskrift «kød, godtkjendt til udførsel» og underskrevet af vedkommende attestudsteder med navn, bopæl og datum. Ståltråden skal være forsynet med en plombe, merket for svensk kjøds vedkommende «Sverige» og for dansk kjøds vedkommende på den ene side «K. K.», på den anden «Danmark».

Ligeledes skal kød af hornkvæg, indført fra de øvrige lande, hvorfra sådan indførsel er tilladt, ved fremvisning til kontrol være ledsaget af attest, udfærdiget af en i udførselslandet autoriseret dyrlæge og bekræftet af vedkommende norske konsul, hvilken attest skal indeholde nøiagtig oplysning om slagtningsstedet samt bevidnelse om, at kødet stammer fra et inden udførselslandet slagtet sundt dyr, er anvendelig til menneskeføde og skikket for eksport.

Der skal tillige på hver kvart eller halve krop være forsvarlig påheftet med plomberet ståltråd en seddel, hvorpå landets navn er anført øverst og der-

*) Konf. kongl. plakat af 24de mai 1907 og 27de november 1908.

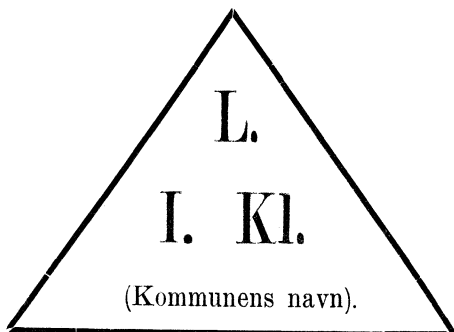
under en påskrift sålydende: «Kjød af sundt dyr», underskrevet af vedkommende autoriserede dyrlæge med navn, bopæl og datum.

§ 10. Slagtekjød, der findes tjenligt til menneskeføde, skal stemples med det dertil bestemte stempel; stempelmerkerne skal anbringes i så stort antal og på sådanne steder, at der ved den i handel og vandel vanlige opdeling af slagtet findes mindst et merke på hver del.

§ 11. På kjød af slagtedyr, slagtet inden en kommune, hvor kontrol er indført, og undersøgt i vedkommende slagteri med dyrets samtlige organer således tilstede, at der ingen tvivl er om, at organerne tilhører det foreviste slag, skal, når kjødet i enhver henseende findes sundt og ubetinget tjenligt til menneskeføde, anbringes stempelmerker i blå farve og oval form; sådanne stempler, hvis tverdiameter skal være 6 cm., og hvis høidediameter skal være 3.5 cm., skal indeholde foruden kommunens navn (helt eller forkortet) tillige tegnene I Kl. (∴ første klasse) B. (∴ bykontrol), se hosstående tegning.

På kjød af slagtedyr, der enten er indført udenbysfra, eller slagtet inden byen, men fremført til kontrol uden tilstedeværelse af dyrets samtlige organer, skal, når kjødet i enhver henseende antages sundt og ubetinget tjenlig til menneskeføde, anbringes stempelmerke i blå farve og trekantet form; sådanne triangulære stempler, hvis grundlinie skal være 6 cm., og hvis sider skal være 5 cm., skal, foruden vedkommende kommunes navn tillige indeholde tegnene I Kl. (∴ første klasse) L (∴ landskontrol), se hosstående tegning.

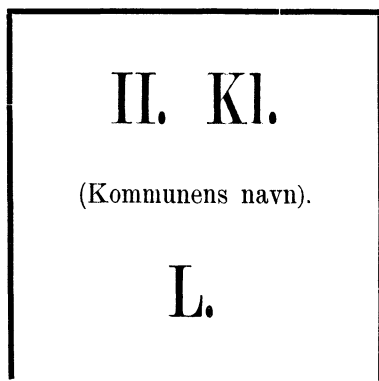

§ 12. På kjød, der ved undersøgelse findes at lide af mangler i sanitær henseende (såsom abnormt lugtende eller slet behandlet kjød, kjød af afmagrede

dyr, kød af dyr, der kan sees at have lidt af sygdom), men hvor den tilstedeværende mangel ved omhyggelig tilberedning ikke antages at kunne betinge fare for den menneskelige sundhed, skal der, hvis kødet hidrører fra dyr, undersøgte i vedkommende slagteri med dyrets samtlige organer således tilstede, at der ingen tvivl er om, at organerne tilhører det foreviste slaggt, anbringes stempelmerker i s o r t f a r v e o g r u n d f o r m, hvis diameter skal være 6 cm. Stempelmerket skal afstemple foruden vedkommende kommunes navn tillige tegnene II kl. (o: 2den klasse) B (o: bykontrol), se hosstående tegning.

Hvis kødet derimod fremstilles til kontrol, uden at samtlige organer er tilstede, eller hvis det er indført udenbysfra, skal der, under samme betingelse som ovenfor i denne paragraf nævnt, anbringes merker i s o r t f a r v e o g k v a d r a t i s k f o r m; kvadratets sider skal være 5 cm., og merket skal afstemple, foruden vedkommende kommunes navn, tillige II Kl. (o: 2den klasse) L (o: landskontrol), se hosstående tegning.

§ 13. Ved beslutning af kommunestyret, approberet af vedkommende regjeringsdepartement, kan det bestemmes, at kød, stemplet med 2den classes

stempel, skal forhandles i egne lokaler, der betegnes som udsalgssteder for 2den classes kjød.

§ 14. Kjød, der findes at være utjenligt til menneskeføde, skal af kontrolløren ufortøvet beslaglægges. Kjød, der fremstilles til kontrol uden at tilfredsstille de i §§ 4, 5, 8 og 9 nævnte fordringer, skal, forsåvidt det ikke som utjenligt til menneskeføde beslaglægges, afvises fra kontrollen; på samme vis skal der forholdes, hvis oplysninger, der kræves afgivne i henhold til § 7, negtes.

§ 15. Beslaglagt kjød kan med nedenanførte begrænsning tilbageleveres vedkommende eier, efterat det iforveien af kontrolløren er gjort ubrugeligt til menneskeføde ved indsnit og ophugning samt overhældning af petroleum eller anden lignende væske.

Forsåvidt beslaglagt kjød ved gennemkøgning kan gjøres tjenligt til menneskeføde, kan det ligeledes tilbageleveres eieren, efterat gennemkøgning på eierens bekostning og under kontrollørens opsyn har fundet sted.

Dog skal, hvis der i nogen kommune findes indretning, tjenlig til teknisk udnyttelse af beslaglagt kjød, sådant kunne beholdes af kontrollen, såfremt kjødet ikke af eieren tilbagefordres, mod udbetaling til ham af en godtgjørelse efter en almindelig takst, fastsat af kommunestyret.

Kjød, som under transport eller behandling kan medføre fare for den menneskelige sundhed eller give anledning til udbredelse af ondartet smitsom husdyrsygdom, må ikke tilbageleveres, men skal af kontrollen forsvarligt opbevares, indtil det kan destrueres ved dampkøgning, opbrænding eller nedgravning.

§ 16. Den kommunale kontrolstation skal holdes åben for undersøgelse og stempeling af kjød alle hverdage i så lang tid, som vedkommende kommune-styre bestemmer.

§ 17. Ved enhver kontrolstation skal der føres en protokol over alt kjød, der fremføres til kontrol ved kontrolstationen, samt en anden protokol over alt kjød, der undersøges udenfor kontrolstationen.¹⁾

I vedkommende protokol anføres rekvirentens navn, kjødets oprindelse (om det kommer fra indlandet eller udlandet og i tilfælde fra hvilket distrikt), undersøgelsens datum, kjødets art og størrelse samt undersøgelsens resultat. Der skal tillige ved stationen føres regnskab over de for undersøgelse udenfor stationen indbetalte afgifter.

Stemples noget kjød med 2den klasse, skal grunden hertil kortelig anføres i den dertil i protokollen bestemte rubrik. På samme måde forholdes, hvis dele af fremstillet kjød bortskjæres og beslaglægges, selv om kjødet forøvrigt erholder 1ste classes stempel.

Forøvrigt skal der for beslaglagt kjød anføres kjødets vegt, dagen, når dyret er slagtet, de iagttagne sanitære mangler, beslaglæggelsens grund samt hvorledes der efter beslaglæggelsen er fremgået med kjødet.

§ 18. Den af kontrolløren angående kjødets stempeling eller beslaglæggelse truffne afgjørelse kan af rekvirenten påankes til sundhedskommissionens

¹⁾ Konf. cirkulære fra landbrugsdepartementet af 20de oktober 1900.

afgjørelse. Rekvirenten skal da på stedet protestere mod undersøgelsens resultat. Det pågældende kød skal forsvarligt opbevares. Rekvirenten har ved skriftlig henvendelse til sundhedskommissionen at kræve dennes afgjørelse, hvilken bliver at afgive snarest muligt. Kontrolløren skal underrettes om tiden for sagens afgjørelse og har adgang til da at være tilstede og begrunde sin kontrolbestemmelse.

§ 19. I bykommuner, hvor kødkontrol overensstemmende med ovennævnte love er indført, må kød, der omfattes af disse bestemmelser, ikke falbydes eller sælges eller, forsåvidt ikke den i lov af 27de juli 1895 I, § 2, 2den passus, bestemte fritagelse for undersøgelse er givet, overhovedet benyttes til menneskeføde, medmindre det af vedkommende bys kommunale kødkontrollør er undersøgt og stemplet.

I landkommuner, hvor kødkontrol i henhold til nævnte love måtte indføres, må kød, der omfattes af disse bestemmelser, ikke falbydes eller sælges, medmindre det af vedkommende kommunes kontrollør er undersøgt og stemplet.

Kjødvarers frembringelse på torv i torvtiden eller deres henlæggelse i udsalg for kødvarer bliver at anse som falbydelse.

§ 20. Overtrædelse af de i disse bestemmelser givne forskrifter bliver at påtale af politiet og at straffe med bøder fra 2—1 000 kroner (kfr. lov af 27de juni 1892 § 7).

Bilag 4.

Nugjældende bestemmelser angående indførsel af husdyr m. v. (plakat af 16de juli 1907 angående indførsel af husdyr og smitteførende gjenstande cfr. plakat af 27de november 1908).

I kraft af lov om foranstaltninger mod smitsomme husdyrsygdomme af 14de juli 1894 med tillægslov af 26de mai 1899, dens § 17, fastsættes herved følgende bestemmelser for indførsel af husdyr og smitteførende gjenstande:

I. Heste og andre til hesteslegten hørende dyr kan indføres:

- 1) fra Sverige på betingelse af, at der medbringes et for hvert enkelt dyr af politimyndighed eller af norsk konsul bekræftet sundhedspas, hvoraf det fremgår, at dyret har opholdt sig i de sidst-forløbne 6 måneder i Sverige, samt at det er sundt og ikke antages at overføre smitsom sygdom.

Skyds- og trafikheste, der passerer grænsen for atter at vende tilbage til Sverige, rammes ikke af ovenstående forskrift.

- 2) fra alle andre lande paa betingelse af:

- a. at der medfølger et for hvert enkelt dyr af vedkommende lands politimyndighed eller af norsk konsul bekræftet sundhedspas, hvorat det fremgår, at dyret er sundt og ikke antages at overføre smitsom sygdom, samt
- b. at ethvert dyr ved ankomsten til norsk toldstation undersøges af autoriseret norsk dyrlæge og af ham erklæres sundt.

II. Storfæ, får og gjeder kan indføres fra Sverige til livdyr eller til nedslagtni

ng, fra Danmark alene til nedslagtni

ng, og iøvrigt på følgende vilkår:

1. A. Fra Sverige a) pr. jernbane eller søværts direkte til Fredrikshald eller Kristiania eller ad nærmeste landevei til Præstebakke eller Kornsjø jernbanestation, hvorfra dyrene snarest muligt pr. jernbane føres videre til Fredrikshald; b) ad Allingmoveien eller over Svinesund gennem Bergs herred ad nærmeste vei direkte til Fredrikshald; c) pr. jernbane direkte til Trondhjem til slagtni
- i denne by. I hver sending skal i sidste fald kunne indføres indtil det antal dyr, som landbrugsdepartementet nærmere bestemmer.

B. Fra Danmark sjøværts direkte til Fredrikshald eller Kristiania.

2. Det skal ved en attest, udstedt af autoriseret svensk dyrlæge, politimyndighed eller toldstationsbestyrer ved grænsen, eller af dansk dyrlæge eller politimyndighed godtgøres, at dyrene kommer fra et distrikt, hvor

der ikke for tiden optræder eller i de sidst forløbne 6 måneder har optrådt smitsom mund- og klovsyge eller ondartet lungesygdom, samt at dyrene ikke i de nærmest forudgående 6 måneder er indført fra udlandet.

3. Dyrene skal være merkede eller i attesten således beskrevne, at deres identitet kan tilfredsstillende konstateres.
 4. Dyrene skal ved ankomsten føres til de indhegnede, for sådant øiemed reserverede kvægtorve, hvor de bliver at underkaste undersøgelse af vedkommende kommunale dyrlæge.
 5. Det kvæg, der agtes solgt som livdyr, skal opstaldes i særskilt afdeling på det kommunale fjøs i 48 timer, helligdage ikke iberegnet, og i denne tid undersøges med tuberkulin.
 6. Det kvæg, der ved denne undersøgelse findes lidende af eller mistænkt for tuberkulose, merkes i huden med et indbrændt tydeligt **T**.
 7. Det kvæg, der indføres for at sælges til slagt, skal på samme vis merkes med et i huden indbrændt tydeligt **S**.
 8. De med **T** og **S** brændemerkede dyr skal inden 8 dage efter brændemerkningen, i overensstemmelse med de af landbrugsdepartementet fastsatte nærmere bestemmelser, nedslages.
 9. Kvæg, der ved undersøgelse findes fri for tuberkulose, skal på en iøinefaldende måde være merket med ordet «**Sund**» samt årstallet for den stedfundne undersøgelse.
 10. Som erstatning for de med heromhandlede undersøgelse, merkning, opstaldning og fodring af dyrene samt anskaffelse af tuberkulin, instrumenter, fjøsets rensning og desinfektion m. v. forbundne omkostninger, skal vedkommende kommune være berettiget til at afkræve importøren en af kommunestyret fastsat og af landbrugsdepartementet godkendt afgift for hvert dyr.
 11. Landbrugsdepartementet bemyndiges til forøvrigt at fastsætte nærmere bestemmelser angående den her omhandlede imports ordning med hensyn til dyrenes undersøgelse og merkning samt attester og protokoller m. v.
- III. Forøvrigt forbydes indførsel af drøvtyggere (d: storfæ, får, gjeeder og andre drøvtyggende dyr) fra alle lande, med undtagelse af de russiske havne ved Nordishavet og Det hvide hav, hvorfra det er tilladt at indføre disse dyr til Finmarken. Rensdyrtrafikken til Norge rammes ikke af dette forbud. Storfæ, får og gjeeder forbydes indført fra Finmarken til rigets øvrige egne.
- IV. **Svin** forbydes indført fra alle lande med undtagelse af de under post III nævnte russiske havne, hvorfra det er tilladt at indføre disse dyr til Finmarken.
- Fra Finmarken forbydes svin indført til rigets øvrige egne.

- V. **Hunde** tillades indført fra Sverige og Danmark på betingelse af, at der medfølger et af vedkommende lands politimyndighed eller af norsk konsul udfærdiget bevis for, at dyret ikke er indført til udførselslandet fra andet land end Norge i de sidst forløbne 6 måneder. Forøvrigt er indførsel af hunde forbudt fra alle lande. Hunde, der tilhører eierne af svenske renhjorder og i følge med disse passerer Finland på gennemgang fra Sverige, rammes ikke af dette forbud.
- VI. **Huder og skind** skal det indtil videre være tilladt at indføre fra Sverige og Danmark på betingelse af, at der medfølger varen et af vedkommende lands politimyndighed eller af norsk konsul udstedt bevis om, at huderne og skindene er indkjøbt i vedkommende udførselsland og ikke indførte dertil i rå tilstand fra andre lande. Forøvrigt er indførsel af rå dele af drøvtyggere og af svin, såsom utilberedede skind og huder (tørrede og saltede huder og skind derunder ikke indbefattede), utilvirkede, utilberedede og urensede hår og børster, som ikke i forveien er desinficerede samt muler og klover forbudt fra alle lande. Indførsel af usaltet eller utilberedet kød og flesk samt usmeltet talg skal være forbudt fra Østerrige, Italien, Grækenland, Tyrkiet, fra Rusland med undtagelse af indførsel til Finmarken fra de ved Nordishavet og Det hvide hav beliggende havne, samt fra alle lande udenfor Europa.
- VII. Indførsel af **græs, hø og halm** til fourage forbydes fra alle lande undtagen fra Sverige og Danmark samt til Finmarken fra de russiske havne ved Nordishavet og Det hvide hav.
- VIII. **Brugte fjøsredskaber** forbydes indført fra alle lande, medmindre det godtgjøres, at de er sikkert desinficerede.

Disse bestemmelser træder i kraft straks. Samtidig ophæves den gjældende plakat angående indførsel af husdyr og smitteførende gjenstande af 20de juni 1894.

Bilag 5.

Nugældende regler for udførsel af heste, hornkvæg, svin, får og geder fra Norge.

(Konf. plakat af 19de september 1894, plakat af 18de juni 1895 og plakat af 4de august 1896).

§ 1. Heste, hornkvæg, svin, får og geder, som med skib agtes udførte til udlandet, skal umiddelbart forinden indskibningen i vedkommende eksportfartøj på afsenderens bekostning undersøges af den dertil af vedkommende amtmand antagne norske dyrlæge og må kun indskibes, saafremt det ved undersøgelsen befindes, at de ikke frembyder tegn til at lide af nogen smitsom sygdom, og der heller ikke er nogen grund til at formode, at de ved berørelse med smittede dyr eller på anden måde nylig kunde være smittede af sådan sygdom. Herom skal af dyrlægen afgives attest til afsenderen.

§ 2. Umiddelbart efterat dyrene er undersøgte og godkendte, slippes de enten omhord eller ind i en særskilt indhegning, såat berøring med de ikke undersøgte dyr undgås. Samtidig forsynes hvert dyr med et merke, der betegner, at det er undersøgt og kan udføres. Dyrenes antal og køn, samt merkets art anføres i den sundhedsattest, som af dyrlægen udstedes.

§ 3. Forsåvidt undersøgelse foretages umiddelbart før indskibning i lokalskib, der skal gå til eksportstedet, er ny undersøgelse ved ankomsten hertil nødvendig, såfremt enten dyrene i lokalskibet er holdt afsondrede fra andre ikke undersøgte dyr, eller samtlige ombordværende dyr er undersøgte og fundne fri for sygdom, og dyrene fra skibet overføres enten direkte til eksportskibet eller til den i § 2 nævnte indhegning.

§ 4. Ethvert skib, som agtes anvendt til udførsel som under § 1 nævnt, skal for hver reise på det første sted, hvor det her i landet indtager dyr, undersøges af den dertil af vedkommende amtmand antagne norske dyrlæge eller, forsåvidt ingen sådan der findes, af stedets politi. Finder den, der har anstillet undersøgelsen, grund til at anse skibet for smittefarligt, må dyr ikke indtages, forinden det er behørig desinficeret. Forsåvidt drøvtyggere eller svin agtes udført, skal desinfektion af skibet i ethvert tilfælde finde sted, førend dyrene indskibes. For hver gang skibet er blevet undersøgt og godkendt, skal attest herom afgives til skibets fører.

Undersøgelsen og desinfektionen sker på skibets bekostning.

§ 5. For dyrs undersøgelse med mærkning betaler afsenderen til dyrlægen for hver forretning:

for hver hest indtil et antal af 10 . . .	kr.	1.00
—»— over dette antal . . .	»	0.50
» hvert stykke hornkvæg over $\frac{1}{2}$ år .	»	0.50
» — —»— under $\frac{1}{2}$ år .	»	0.25
» mindre dyr (svin, får, geder) for et antal af til og med 100 dyr . . .	»	0.15 pr. stk.
» de næste 100 dyr	»	0.12 —
» det overskydende antal	»	0.09 —

Betalingen beregnes efter det samlede antal dyr, som samme eksportør rekvirerer undersøgt på en gang.

For den i § 4 omhandlede undersøgelse af skibet betaler skibets fører dyrlægen eller vedkommende politifunktionær kr. 4.00. Ligeså meget betales dem for at påse skibets desinfektion, forsåvidt denne ikke kan finde sted samme dag som undersøgelsen.

§ 6. Departementet for det indre bemyndiges til i tilfælde at give nærmere bestemmelser angående de her nævnte foranstaltningers gennemførelse.

Bilag 6.

Ansøgning om tuberkulin-undersøgelse på offentlig bekostning.

Undertegnede ansøger herved om at erholde min kvægbesætning, bestående af.....okser.....voksne køer.....ungdyr og.....kalve, tilsammen..... dyr, undersøgt med tuberkulin på offentlig bekostning.

Undersøgelsen agtes udført ved dyrlæge, som dertil har erklæret sig villig på de af det offentlige fastsatte vilkår.

Jeg forpligter mig til efter foretagen undersøgelse, hvis tuberkulose findes i besætningen, inden 3 uger efter undersøgelsen på betryggende måde

- a t skille de tuberkuløse og mistænkte dyr fra de sunde dyr og at holde og stelle de sunde og syge dyr hver for sig både i fjøs og i havnegang,
- a t rense fjøset på behørig måde, efter hvad dyrlægen derom foreskriver,
- a t slagte straks dyr, som lider af jurtuberkulose eller lungetæring, og ikke at sælge eller benytte melk fra sådanne dyr uden i kogt tilstand,
- a t lade nyfødte og nyindkjøbte dyr tuberkulinprøve,¹⁾ førend de sættes ind i den sunde del af besætningen,
- a t lade de tuberkuløse og mistænkte dyr brændemerke med et **T** i huden eller på hornet,
- a t tilbagebetale de med undersøgelsens udførelse forbundne omkostninger, hvis nogen af disse forpligtelser ikke overholdes, eller hvis jeg ikke nedslagter de tuberkuløse dyr inden 6 måneder efter undersøgelsens udførelse, hvis erstatning for nedslagtning måtte være indvilget.

Er besætningen undersøgt før?

Isåfald når?

Af hvem?

Var der tuberkulose i besætningen dengang?

Har nedslagtning mod erstatning fundet sted efter vedtagen forpligtelse om aarlig tuberkulinprøve indtil videre? Naar skete dette?

Gårdens navn

Herred

Amt

Datum

Tydelig underskrift:

Til

Landbrugsdepartementet.

Vend!

¹⁾ Omkostninger ved saadanne prøver udredes ikke af det offentlige.

Opmerksomheden henledes på:

Hele besætningen må undersøges, ikke blot en del.

Kvægavlsforeningsokser må ikke indsættes i tuberkuløs besætning.

En besætning, som før er undersøgt og fundet sund, vil som regel ikke tillades på ny undersøgt på offentlig bekostning, medmindre særlige grunde foreligger.

Forny et undersøgelse af tuberkuløs besætning bør foretages hvert år, indtil besætningen er sund.

Andragende om erstatning for nedslagtede dyr kan indsendes til landbrugsdepartementet og kan ventes indvilget med et beløb indtil trediedelen af det forvoldte tab, hvis dette er føleligt.

Husdyrloven af 14de juli 1894 (konf. tillægslov af 26de mai 1899) bestemmer, at, når tuberkulose viser sig i en besætning, skal dette anmeldes til lensmanden eller til autoriseret dyrlæge; loven forbyder at lade tuberkuløse dyr føre til markeder, dyrskuer, på fremmed beite eller til fremmede fjøs; dog skal det være tilladt fra eierens fjøs at sælge dyrene til slagt eller føre dem til handelsmarked til egen afsondret afdeling for at sælges til slagt.

Amtmanden kan lade forholdene undersøge nærmere ved dyrlæge og give forskrifter angående afsondring og desinfektion. Departementet kan lade tuberkuløse dyr, der er solgte til slagt, nedslagte for besidderens regning inden en vis frist, hvis dyret fremdeles holdes i live.

Anm. Denne ansøgning indsendes gennem vedkommende amtmand til landbrugsdepartementet.

Dyrlægen bedes besvare følgende spørgsmål:

1. Er i tilfælde de ved sidste tuberkulinprøve fundne tuberkuløse eller mistænkte dyr isolerede eller nedslagtede?
2. Er i tilfælde afsondring og desinfektion tilfredsstillende udført og de øvrige påtagne forpligtelser overholdte?
3. Bekræfter og anbefaler De saaledes andragendet?

(Sted).....den.....19.....

(Dyrlægens underskrift).

Bilag 7.

Blanket til udfyldning ved foretagelse af tuberkulinprøver.

At indsende til
direktøren for det civile veterinærvæsen.

Tuberkulinprøve

af kvægbesætningen

herred amt.

190.....

hos hr. (gård)

D y r e t s				Indsprøit- ningens		T e m p e r a t u r.										Er dyret			Er der tidligere foretaget prøve af dyret — og isåfald når og med hvilket resultat?	
navn eller nummer på fjøset.	race	k j ø n		alder.	datum.	klokkeslet.	dose.	før ind- sprøitningen.	klokkeslet efter indsprøitningen.											
		han.	hun.														sundt.	mistænkt.	tuberkuløst.	

Hvor mange gange er besætningen n u i sin helhed tuberkulinprøvet?

Når fandt de tidligere prøver sted? den 190.....

Var besætningen sund eller tuberkuløs ved tidligere prøver?

Har nedslagtning mod erstatning fundet sted efter vedtagen
forpligtelse om årlig tuberkulinprøve indtil videre?

Når? (Dyrlægens navn).....

276

Bilag 8.

Anvisning til tuberkulinundersøgelse af besætninger.

Tuberkulinet forsendes i flasker i ufortyndet og steril tilstand. Det må opbevares på et mørkt, køligt og tørt sted, og holder sig da virksomt i meget lang tid.

Til undersøgelse anvendes til et voksent dyr (hest, kvæg eller svin) 50 centigram (eller $\frac{5}{10}$ kubikcentimeter), til ungdyr 30—40 centigram (eller $\frac{3}{10}$ — $\frac{4}{10}$ kubikcentimeter), til kalve og nyfødte dyr 20 centigram (eller $\frac{2}{10}$ kubikcentimeter) efter dyrets størrelse og alder.

Den for hvert dyr bestemte dosis tilblandes i det øieblik, den skal benyttes, med rent og i forveien kogt vand i et rent, kogt vinglas.

Bekkvemmere er det dog, hvis man har en afdelt større injektionssprøite, at blande den til vedkommende besætning bestemte mængde tuberkulin med det nødvendige kvantum vand på engang på en større flaske i et forhold af 1 til 10 (10 % således, at der i en fortynding af 5 kubikcentimeter kommer 50 centigram tuberkulin). Af denne fortynding vil altså, når sprøiten rummer 10 kcm., 5 kcm. være passende dosis for et stort voksent dyr, 4 kcm. for et mindre voksent dyr, 3 kcm. for et ungdyr og 1—2 kcm. for smådyrene. Fortyndingen holder sig dog ikke længe uden at dekomponeres, hvorfor den enten må tillaves på brugsstedet eller også i hjemmet 1—2 dage iforveien og isåfald tilsættes $\frac{1}{2}$ % karbolsyre.

Førend indsprøitning foretages, må samtlige dyrs temperatur være målt; målingen foretages ved et maksimaltermometer, der holdes godt inde i endetarmen i 2 minutter,¹⁾ hvorefter termometret trækkes langsomt ud og temperaturen aflæses nøiagtigt og noteres. Man må være forsynet med 1 termometer for hvert 20 dyr, foruden nødvendig reserve. Til måling af 20 dyr iberegnet aflæsning, nedskrivning af temperaturen, rengjøring af termometret (det aftørres bedst med en klud dyppet i lysol-, kreolin- eller sublimatopløsning) samt dettes indoljning, medgår for en øvet mand ca. $1\frac{1}{2}$ time.

Glem ikke at slå kviksølvsoilen ned mellem hver gang termometret benyttes.

Efterat samtlige dyrs temperatur er målt, foretages indsprøitningen af tuberkulinet. Den bør helst ske på halsen, efterat huden iforveien er afbarberet samt renvasket med et desinfektionsmiddel (2 % lysol-, karbol- eller kreolinopløsning, 1 % sublimatopløsning). Injektionssprøiten, hvis stempel maa være

¹⁾ Der fåes i handelen termometere, der kan aflæses allerede efter 1 minuts forløb.

af et materiale, der tåler kogning, må iforveien være kogt. Man bør have mindst 2 sprøiter og 4 sprøitespidser. Spidsen stikkes igjennem huden, hvorefter sprøiten sættes til spidsen og den nødvendige dose indsprøites. Spidsen rengjøres for hver gang ved at dyppes i ren koghed olie eller i et desinfektionsmiddel. Indsprøitningen bør foretages enten mellem 6—10 om aftenen eller 4—8 om morgenen. Dyrene må under undersøgelsen være i ro på fjøset; 6—7 timer efter indsprøitningen påbegyndes temperaturmålingen igjen, og der fortsættes med denne h v e r a n d e n t i m e. Dyr, der ved måling indtil den 13de time findes at have givet sikkert tegn på at være tuberkuløse, behøver ikke at måles mere, medens dyr, der ikke har reageret, eller hvis reaktion er tvivlsom, må måles indtil den 17de til 23de time efter indsprøitningen.

Dyrlægen må enten selv foretage målingen eller lade denne foretage af mænd, som af ham er givet den til temperaturmålingen nødvendige anvisning, og hvis målinger han isåfald personlig må kontrollere. Det må påsees, at dyrene ikke vandes umiddelbart foran en måling. Brunstige dyr viser ofte en høiere temperatur end normalt, dog vil den ikke af denne grund stige over 40°.

Undersøgelsens resultat anføres på det dertil bestemte skema og indsendes snarest muligt til veterinær-direktøren.

(Konf. forøvrigt cirkulære fra veterinærdirektøren af 7de april 1905).

Ansøgning

om erstatning for kvæg, der ønskes slagtet på grund af tuberkulose.

Undertegnede, hvis besætning, bestående af voksne dyr og kalve, ved en under foretagen tuberkulinundersøgelse befandtes lidende af eller mistænkt for tuberkulose, forsåvidt dyr angår, andrager herved om at måtte tilstås et bidrag af statskassen til dækkelse af tab ved slagtning af mit tuberkuløse kvæg.

Foruden de i ansøgningen om tuberkulinundersøgelse overtagne forpligtelser, hvoriblandt pligt til

1. at skille de tuberkuløse og mistænkte dyr fra de sunde dyr og at holde og stille de sunde og syge dyr hver for sig baade i fjøs og havnegang, indtil deres slagtning finder sted,
2. at lade fjøset rense paa behørig måde, efter hvad dyrlægen derom foreskriver,
3. ikke at indsætte nyfødte eller nyindkjøbte dyr i besætningen, uden at de iforveien ved en tuberkulinprøve er fundet sunde,

overtager jeg desuden for det tilfælde, at andragendet indvilges, forpligtelse til

4. snarest mulig at lade slagte de syge dyr,
5. at lade min besætning tuberkulinundersøge 1 gang årlig i de førstkommende år, indtil besætningen efter prøvernes resultat kan antages fri for tuberkulose — dog under forudsætning af, at denne undersøgelse efter derom for hver gang indsendt andragende tillades foretagen paa offentlig bekostning,
6. mod sedvanlig erstatning af statskassen, hvorom andragende bliver at indsende for hver gang, at lade slagte de syge dyr, som ved disse undersøgelser findes tuberkuløse.

Gårdens navn:

Herredets navn:

Amt:

Datum:

Eierens underskrift:

Vend!

Dyrlægens erklæring.

Undertegnede dyrlæge, der har tuberkulinundersøgt ovennævnte kvægeiers besætning og fundet.....syge og mistænkte dyr, erklærer herved at kunde besvare nedenstående spørgsmål således:

Finder dyrlægen, at en vedblivende isolation af de tuberkuløse og mistænkte dyr i heromhandlede besætning tilfredsstillende kan gennemføres uden uforholdsmæssige og for eieren trykkende omkostninger? ¹⁾

.....

Oversendes hr. lensmanden i

Datum:

Navn:

Lensmandens udtalelse.

Antager hr. lensmanden, at nedslagting af forannævnte dyr vil medføre et føleligt tab for eieren?

Datum:

Navn:

¹⁾ Hvis spørgsmålet besvares benegtende, angives grundene hertil.

.....

Indberetning

fra undertegnede dyrlæge i.....amt
om tilfælde af.....

Skema no. 1.

(At indsende gennem vedkom-
mende sundhedskommissions
ordfører og overøvrighed
til veterinærstyrelsen.

Gårdens navn (i by eller ladested, gade og no.)	Herred (By)	Når begyndte sygdom- men?	Når har dyrlægens tilsyn fundet sted?	Hest			Ko			Får			Gjed			Svin			Hund, Kat			Nærmere oplysninger, såsom om den angrebne besætnings størrelse, om foranstaltninger truffet mod syg- dommens udbredelse, om sandsynlig smittetilstand, forsåvidt noget derom kan oplyses.
				angrebne	deraf		angrebne	deraf		angrebne	deraf		angrebne	deraf		angrebne	deraf		angrebne	deraf		

Anmerkning 1. For hver sygdom benyttes et skema.

2. Hvis tilfældene har forekommet på samme gård, men i for-
skjellige besætninger, anmerkes dette i sidste rubrik.

Navn:

..... den 19

1. Hr. ordføreren i sundhedskommission.

2. Hr. amtmanden i amt.

Bopæl:

Hr. direktøren for det civile veterinærvæsen.

Indberetning

fra undertegnede dyrlæge om tilfælde af smitsom husdyrsygdom

i amt

til

direktøren for det civile veterinærvæsen.

1. Sygdom:
2. hos hvilken art af husdyr:
3. antal angrebne:
4. deraf døde:
5. eller dræbte:
6. den angrebne besætnings størrelse:
7. gårdens navn (i by eller ladested, gade og nr.):
8. herred (by):
9. hvorvidt dyret er død på havnegangen eller fjøset.
10. når dyrlægens tilsyn har fundet sted:
11. hvorpå den stillede sygdomsdiagnose grunder sig:
(her anføres i korthed såvel symptomer i levende live
som de ved obduktionen fundne sygdomstegn:
12. hvorvidt mikroskopisk undersøgelse er foretaget:
13. hvorfra smitten antages at skrive sig:
14. kort angivelse af, hvad der er foretaget til forebyggelse af smittens udbredelse:

..... den 19

Navn:

.....

Bopæl:

.....

Anm. For hver sygdom og for hvert slags husdyr benyttes et skema.

Bilag 12.

Uddrag af lov

om offentlige tjenestemænds skyss- og kostgodtgjørelse af 10de juli 1894.

Af denne lov hidsættes:

§ 2. Skydsgodtgjørelsen bliver at beregne efter følgende regulativ:

Pr. kilometer.				Pr. sjømil.	
Landskyds.		Bådskyds.		Jernbane.	Dampskib.
Tilsigelsesstation.	Fast station.	Tilsigelsesstation.	Fast station.		
Øre.	Øre.	Øre.	Øre.	Øre.	Øre.
16	20	37	40	6	40

§ 8. Hvor befordring alene kan ske på sadel, kløv eller med ren, eller hvor den reisende alene kan komme frem tilfods, og hans tøj m. v. må bæres, er vedkommende berettiget til, foruden den ham efter regulativet tilkommende godtgjørelse fra fast station, at erholde erstattet efter regning, hvad han har erlagt i nødvendige udgifter til befordring af sit tøj samt for veiviser, hvor sådan er benyttet, og desuden, hvad han i befordring for sig selv har erlagt udover nævnte regulativsats.

Ligeledes er — forsåvidt angår befordring udenfor de almindelige skydsruter forøvrigt, tillands eller tilvands, — den reisende berettiget til erstatning for havte udgifter udover den ham tilkommende regulativsats fra fast station. Samme regel gjælder også under reiser på de almindelige skydsruter, forsåvidt nødvendigt forretningsmæssigt ophold mellem stationer på samme kræver en tid udover den, hvori de skydsende er forpligtet til at vente.

Forsåvidt i distrikter, hvor befordring alene kan ske ved ren, den reisende benytter egne ren, bliver den ham tilkommende skydsgodtgjørelse at bestemme af kongen.¹⁾

§ 9. Foruden den foran bestemte skydsgodtgjørelse, der også indbefatter tilsigelsespenge samt leie af båd og andre reiseredskaber, erholder samtlige tjenestemænd erstatning efter regning for nødvendigt udlæg til befordring

¹⁾ Konf. kgl. resol. af 30te juni 1900 angående skydsgodtgjørelse for offentlige tjenestemænds befordring med egne ren.

- a. af medført nødvendig bagage, hvilken godtgjørelse dog ikke må overstige den vedkommende tjenestemand tilkommende skydsgodtgjørelse for egen befordring.
- b. af fornøden bagage mellem bopæl eller forretningssted og det sted, hvor skydsbefordringen begynder eller ender,
- c. af egen person ombord til og iland fra dampskib,
samt udlæg af bom-, bro-, brygge- og færge-penge og for soveplads i jernbanevogne, forsåvidt reisen er foregået om natten, og sådan plads er benyttet.

Ved reise på jernbane eller med dampskib tilståes ingen anden godtgjørelse for befordring end i §§ 2, 3, 4 og i nærværende paragraf bestemt.

§ 13. Den mindste veilængde, som må reises, når godtgjørelse for skyds, såvel tillands som tilvands, skal kunne fordres, er 3 km. fra den reisendes bopæl eller 6 km. tilsammen frem og tilbage.

Skydsen godtgjøres kun for den virkelige veilængde, dog så, at for de strækninger, hvor skydsbetaling erlægges efter en større veilængde end den virkelige (se lov om skydsvæsenet af 14de juli 1893 § 30), tilkommer der tjenestemanden skydsgodtgjørelse efter denne forøgede veilængde.

§ 15. Godtgjørelse for befordring med dampskib skal beregnes efter den afstand, hvorefter passagerbilletten betales.

(Dyrlægen har kostgodtgjørelse efter 3die klasse, nemlig kr. 4.00). (Konf. § 18).

§ 18. På reiser med dampskib skal de til 1ste klasse hørende tjenestemænd være berettigede til at erholde i kostgodtgjørelse kr. 7.00, de til 2den klasse hørende kr. 6.00, de til 3die klasse hørende kr. 5.00 og de til 4de klasse hørende kr. 4.00 for hvert døgn, i hvilket reisen med dampskib har varet uafbrudt mindst 6 timer.

Samme kostgodtgjørelse tilkommer der dem også under ophold i kjøbstad eller ladested på forretningsreiser, under hvilke de må opholde sig i byen i mindst 12 timer. Det samme gjælder for sammenhængende ophold på dampskib og i by i tilsammen mindst 12 timer.

§ 21. Den mindste veilængde, som såvel tillands som tilvands må reises, når kostgodtgjørelse skal kunne fordres, er 3 km. fra den reisendes bopæl eller 6 km. tilsammen frem og tilbage.

§ 22. Døgn efter denne lov regnes fra det klokkeslet, da reisen påbegyndes. Dele af et døgn på 5 timer og derover regnes for helt døgn; dele af et døgn paa mindre end 5 timer medregnes ikke. Dog tilkommer vedkommende kostgodtgjørelse, når den hele på en reise tilbagelagte veilængde udgjør mindst 20 km., selv om dertil ikke er medgået 5 timer.

§ 30. Regninger over skyds- og kostgodtgjørelse, som efter denne lov tilkommer nogen af det offentlige, skal, forsåvidt ingen tidsbestemmelse på andet sted måtte være givet, være indsendt til vedkommende myndighed i det seneste inden seks måneder efterat sagen eller forretningen er tilendebragt, da i mangel deraf fordringen ikke godtgjøres af det offentlige.

Skemaer

til vejledning ved udfærdigelse af regninger for reiser i veterinær-
væsenets anliggender.

Regning
over undertegnede tilkommende skydsgodtgjørelse for reiser i veterinærvæsenets
anliggender i kvartal 19 .

Dato.	Fra — til (Herunder bliver vei- længderne at opføre station for station).	Km. land- skyds.		Km. båd- skyds.		Jernbane à 6 øre pr. km.	Dampskib à 40 øre pr. mil.	Udlæg ¹⁾	Reisens øiemed. (Herunder bliver at an- føre grunden for hver foretagen reise og i gjen tagelse stil- fælde grunden til, at det har været anseet nødvendigt at gjentage reisen).
		Tilsigelsesstation.	Fast (eller ingen station).	Tilsigelsesstation.	Fast station.				
		à 16 øre.	à 20 øre.	à 37 øre.	à 40 øre.				

I henhold til foranstående beregning tilkommer der mig for reiser
i kvartal følgende godtgjørelse:

For	kilometer	landskyds à 16 øre		kr.
»	—	— à 20 »		»
»	—	bådskyds à 37 »		»
»	—	— à 40 »		»
»	—	jernbane à 6 »		»
»	mil	dampskib à 40 »		»

Tils. skydsgodtgjørelse. kr.
Udlæg

Tilsammen kr.

- hvilket beløb bedes mig anvist til udbetaling, idet det attesteres:
- at de ovenfor anførte veilængder er virkelig reiste;
 - at reiserne er foretaget ad den vei og på den måde, hvorpå de med mindst udgift for det offentlige kunde ske;
 - at en til den beregnede forstærkede bådskydsgodtgjørelse svarende skyds har været nødvendig og er bleven benyttet; at reisen ikke uden skade har kunnet ud-sættes, samt at der på samme båd ikke har været befordret nogen anden til skydsgodtgjørelse berettiget;
 - at ingen andre forretninger, for hvilke skydsgodtgjørelse tilkommer mig, er udført på ovenanførte reiser;
 - at de opførte udlæg har fundet sted og været nødvendige;
 - at reiserne er anseet nødvendige i det offentliges interesse for at virke til forebyggelse af smitsom husdyrsygdom og få den standset.

..... den 19

(Amts-) Dyr læge.

¹⁾ Specificeres og angives h v o r t i l.

Regning
over undertegnede tilkommende skydsgodtgjørelse for reiser i veterinærvæsenets
anliggender i kvartal 19 i anledning af offentlige tuberkulinundersøgelser.

Dato.	Fra — til (Herunder bliver veilængderne at opføre station for station.)	Km. land- skyds.		Km. båd- skyds.		Jernbane à 6 øre pr. km.	Dampskib à 40 øre pr. mil	Udlæg. ¹⁾	Antal undersøgte dyr.
		Tilsigelsstation. à 16 øre.	Fast (eller ingen) station. à 20 øre.	Tilsigelsstation. à 37 øre.	Fast station. à 40 øre.				

I henhold til foranstående beregning tilkommer der mig for reiser
i kvartal følgende godtgjørelse:

For kilometer landskyds à 16 øre kr.
" — — à 20 " "
" — bådskyds à 37 " "
" — — à 40 " "
" — jernbane à 6 " "
" mil dampskib à 40 " "

Tils. skydsgodtgjørelse kr.

Udlæg "

Tilsammen kr.

hvilket beløb bedes mig anvist til udbetaling, idet det attesteres:

- at de ovenfor anførte veilængder er virkelig reiste;
- at reiserne er foretaget ad den vei og på den måde hvorpå de med mindst udgift for det offentlige kunde ske.
- at en til den beregnede forstærkede bådskydsgodtgjørelse svarende skyds har været nødvendig og er bleven benyttet, at reisen ikke uden skade har kunnet udsættes, samt at der på samme båd ikke har været befordret nogen anden til skydsgodtgjørelse berettiget;
- at ingen andre forretninger, for hvilke skydsgodtgjørelse tilkommer mig, er udført på ovenanførte reiser;
- at de opførte udlæg har fundet sted og været nødvendige;
- at reiserne er udførte til foretagelse af tuberkulinundersøgelse, der er indvilget til udførelse paa offentlig bekostning eller til inspektion af de til forebyggelse af tuberkulose givne forskrifters gennemførelse eller til nedslagtning af tuberkuløst kvæg.

..... den 19.....

(Amts-)Dyrlæge.

¹⁾ Specificeres og angives hvortil.

Regning ¹⁾

over undertegnede tilkommende kostgodtgjørelse for reiser i veterinærvæsenets
anliggender i kvartal 19 , i anledning af offentlige tuberkulinprøver.

Afreist		Hjemkommen.		Antal døgn.	Godtgjørelse.		Reisens længde kilometer.
Dato.	Klokkeslet.	Dato.	Klokkeslet		Kr.	Øre.	

Tils.

hvilket beløb bedes mig anvist til udbetaling, idet det attesteres, at det opførte antal døgn virkelig er medgået og har været nødvendigt i det offentliges interesse.

..... den 19.....

(*Amts-*)*Dyrlæge*.

1) Skyss- og kostregninger i anledning af tuberkulinprøver indsendes samtidig til veterinærkontoret.

Opgave

**over inspektions- og nedslagningsforretninger m. m. efter offentlige
tuberkulinprøver.¹⁾**

I kvartal 19 har jeg foretaget følgende tilsynsreiser à kr. 4,00 pr. døgn: (kfr. veterinærdirektørens cirkulære af 7de april 1905, 2den side.				I kvartal 19 har jeg foretaget følgende takst- og undersøgelsesforretninger vedkommende kvæg, slagtet mod erstatning af statskassen: (kfr. veterinærdirektørens cirkulære af 7de april 1905, 4de side).					
Til (her angives vedkommende eier og gaard).	Forretningen varede fra (datum og klokkeslet).	Forretningen varede til (datum og klokkeslet).	Antal døgn ²⁾ à kr. 4,00.	Til (her angives vedkommende eier og gaard).	Forretningen varede fra (datum og klokkeslet).	Forretningen varede til (datum og klokkeslet).	Antal honorarer à kr. 2,00 pr. døgn ²⁾ for takstforretninger.	Antal honorarer à kr. 4,00 pr. døgn ²⁾ for undersøgelsesforretninger.	Antal udlæg til takstmænd à kr. 2,00.

..... den

19

.....
(Amts-Dyrlæge).

¹⁾ Indsendes kvartalvis i forbindelse med skyss- og kostregningerne. ²⁾ Dele af et døgn medregnes, selv om der ikke er medgaaet 5 timer.

Forts. (Suite.)

- Nr. 37. Socialstatistik. V. Om Børn, fødte udenfor Ægteskab. (*Statistique sociale. V. Enfants illégitimes.*)
- 38. Rekruttering 1906. (*Recrutement.*)
- 39. Socialstatistik. VI. Arbejdsledigheds-Tællinger i 1905 og 1906. (*Statistique sociale. VI. Dénombrements du chômage en 1905 ou 1906.*)
- 40. Norges kommunale Finanser 1904. (*Finances des communes.*)
- 41. Kriminalstatistik 1903 og 1904. (*Justice criminelle.*)
- 42. Socialstatistik. VII. Arbejds- og Lønningsforhold ved Sagbrug og Høvlerier. (*Statistique sociale. VII. Scieries et établissements de rabotage: Organisation et procédés du travail. Salaires.*)
- 43. Private Aktiebanker 1906. (*Banques privées par actions.*)
- 44. Norges Sparebanker 1906. (*Caisses d'épargne.*)
- 45. Norges postvæsen 1906. (*Statistique postale.*)
- 46. Norges Fiskerier 1906. (*Grandes pêches maritimes.*)
- 47. Norges Skibsfart 1905. (*Navigation.*)
- 48. Kriminel Retspleie 1903 og 1904. (*Statistique de la justice criminelle: Procédure.*)
- 49. Stortingsvalget 1906. (*Elections pour le «Storting».*)
- 50. Norges Telegrafvæsen 1906/1907. (*Télégraphes et téléphones de l'État.*)
- 51. Forsømte børn 1904 og 1905. (*Traitement des enfants moralement abandonnés.*)
- 52. De offentlige Jernbaner 1906/1907. (*Chemins de fer publics.*)
- 53. Civil Retspleie 1905. (*Justice civile.*)

Trykt 1908:

- Nr. 54. Norges Bergværksdrift 1906. (*Mines et usines.*)
- 55. Sundhetstilstanden og medicinalforholdene 1905. (*Rapport sur l'état sanitaire et médical.*)
- 56. Sindssykeasyllernes virksomhet 1906. (*Hospices d'aliénés.*)
- 57. Rekruttering 1907. (*Recrutement.*)
- 58. Industristatistik 1900. (*Statistique industrielle de l'Office des Assurances de l'Etat.*)
- 59. Skiftevæsenet samt overformynderierne 1905. (*Successions, faillites et biens pupillaires.*)
- 60. Arbejdslønninger 1905. (*Gages annuels des domestiques et salaires des ouvriers.*)
- 61. Kommunevalgene 1907 med oplysninger om valgene i 1901 og delvis i 1904. (*Elections pour les conseils communaux et municipaux.*)
- 62. Norges postvæsen 1907. (*Statistique postale.*)
- 63. Norges handel 1907. (*Commerce.*)
- 64. Den norske Statskasses finanser 1900/01—1904/05. (*Finances de l'Etat.*)
- 65. Veterinærvæsenet og kjødkontrollen 1906. (*Service vétérinaire et l'inspection de la viande.*)
- 66. Norges skibsfart 1906. (*Navigation.*)
- 67. Private aktiebanker 1907. (*Banques privées par actions.*)
- 68. Norges sparebanker 1907. (*Caisses d'épargne.*)
- 69. Norges fiskerier 1907. (*Grandes pêches maritimes.*)
- 70. Folkemængdens bevægelse 1905. (*Mouvement de la population.*)
- 71. Norges telegrafvæsen 1907/08. (*Télégraphes et téléphones de l'Etat.*)
- 72. Sundhetstilstanden og medicinalforholdene 1906. (*Rapport sur l'état sanitaire et médical.*)
- 73. Skolevæsenets tilstand 1905. (*Instruction publique.*)
- 74. De offentlige jernbaner 1907/08. (*Chemins de fer publics.*)
- 75. Norges kommunale finanser 1905. (*Finances des communes.*)
- 76. Norges bergværksdrift 1907. (*Mines et usines.*)
- 77. Industristatistik 1901—1904. (*Statistique industrielle.*)

Forts. (Suite)

Trykt 1909:

- Nr. 78. Sindssykeasylnernes virksomhet 1907. (*Hospices d'aliénés.*)
— 79. Fattigvæsenet 1905. (*Assistance publique.*)
— 80. Fængselsstyrelsens aarbok 1904—1905. (*Annuaire de l'Administration générale des prisons.*)
— 81. Skolevæsenets tilstand 1906. (*Instruction publique.*)
— 82. Skiftevæsenet samt overformyndighederne 1906 og 1907. (*Successions, faillites et biens pupillaires.*)
— 83. Veterinærvæsenet og kjødkontrollen 1907. (*Service vétérinaire et l'inspection de la viande.*)

Det Statistiske Centralbureau har derhos bl. a. utgit følgende verker:

- Statistique internationale: Navigation maritime. I, II, III, IV.* Christiania 1876, 1881, 1887, 1892.
International Skibsfartsstatistik: Tabeller vedkommende Handelsflaaderne i Aarene 1850—1886. Kristiania 1887.
Tabeller vedkommende Skibsfartsbevægelsen 1872—1894 og Handelsflaaderne 1886—1896. Kristiania 1897.
Statistisk Aarbok for kongeriket Norge. Senest utkommet: Otteogtyvende aargang, 1908. Kristiania 1908. (*Annuaire statistique de la Norvège.*)
Meddelelser fra Det statistiske Centralbureau. Senest utkommet: Seksogtyvende Bind, 1908. Kristiania 1909. (*Journal du Bureau Central de Statistique.*)
Kongeriket Norges civile, geistlige og judicielle inndeling 1 april 1908. Kristiania 1908. (*Les divisions civiles, ecclésiastiques et judiciaires du royaume de Norvège le 1 avril 1908.*)
Fortegnelse over Norges offisielle Statistik m. v. 1828—30 Juni 1889. Kristiania 1889.
Med 6 tillæg, omfattende tiden fra 1 juli 1889 til 31 december 1905.
Katalog over Det statistiske Centralbureaus Bibliothek. I. 1 Juli 1890. Kristiania 1906.

Samtlige verker er at erholde tilkjøps hos H. Aschehøng & Co., Kristiania.

25 juni 1909.